înţelepciune
..... pentru .....
o viaţă împlinită
înv ăţaturi practice din Proverbe

BILL HTBELS

include întrebări pentru meditare şi discuţie Traducere de Ruben Bucoiu **= CASACĂRȚII**

Oradea, 2017

Copyright © 1998 by Bill Hybels
Ediția originală a cărții a fost publicată în limba engleză cu titlul *Making life work,* de Bill Hybels.
Publicată în 1998 de InterVarsity Press, P.O. Box 1400, Downers Grove,
ÎL 60515-1426, SUA.
Tradusă cu permisiune.
Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.
Citatele biblice au fost preluate din versiunea Bibliei în limba română, traducerea Dumitru Cornilescu (VDCC), cu excepția celor precizate. Alte traduceri folosite:
BSS - Biblia Sfântului Sinod
NTR - Noua traducere în limba română
înțelepciune pentru o viață împlinită
de Bill Hybels
Copyright © 2016 Casa Cărții OP 2, CP 30,
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975 E-mail: info@ecasacartii.ro www.ecasacartii.ro
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României HYBELS, BILL
înțelepciune pentru o viață împlinită : învățăturile practice din Proverbe / Bill Hybels ; trad.: Ruben Bucoiu. - Oradea: Casa Cărții, 2017 ISBN 978-606-732-071-8 I. Bucoiu, Ruben (trad.)
2 _____
Traducerea: Ruben Bucoiu Editarea: Lavinia Filipaş Tehnoredactarea: Vasile Gabrian Coperta: Marius Bonce
Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea Tel./Fax: 0259-472 640

Cuprins

Mulțumiri..... 7
Introducere 9
1. Urmăreşte înțelepciunea 15
2. Ia inițiativa 33
3. Fă binele 55
4. Dezvoltă disciplina 77
5. Spune adevărul 95
6. Alege-ți cu înțelepciune prietenii 111
7. Căsătoreşte-te cu persoana potrivită.....129
8. întemeiază-ți o familie puternică (1) 151
9. întemeiază-ți o familie puternică (2) 167
10. Cultivă compasiunea 181
11. Gestionează mânia 197
12. încrede-te în Dumnezeu în toate lucrurile.....219
întrebări pentru meditare şi discuție.....237

Mulţumiri

Soţia mea, Lynne, redefineşte cuvântul *editor.* Ea a trăit cu textul acestei cărţi, s-a aplecat asupra lui, s-a rugat pentru el. Faptul că mesajul acestei cărţi poate fi înţeles în formă scrisă i se datorează ei.

Asistenta mea, Jean Blount, face ca viaţa mea de zi cu zi să fie eficientă. Lucrarea ei o face pe a mea posibilă. Mulţumesc, Jean.

Cartea aceasta a necesitat câteva intervenţii eroice de ultim-minut din partea unor prieteni dragi: Greg şi Corinne Ferguson, Laurie Pederson şi Janice Yarosh. Vă sunt dator, prieteni!

In cele din urmă, congregaţia de la Willow Creek a dovedit un entuziasm enorm atunci când au auzit conţinutul cărţii predicat. Nu cunosc niciun alt pastor care să fie atât de îndatorat familiei bisericii lui cum sunt eu faţă de Willow.

Introducere

Unele momente rămân pentru totdeauna în conştiinţa noastră. Aşa este şi momentul în care s-a născut această carte. După o cursă istovitoare de zece luni în care am fost plecat în cincisprezece ţări şi am participat la nenumărate conferinţe - pe lângă provocările săptămânale ale conducerii bisericii Willow Creek - am ajuns în cele din urmă la căsuţa familiei noastre de pe ţărmul de sud al Lacului Michigan unde mi-am petrecut vacanţa de vară. Acolo, departe de tensiunea şi de neîntreruptele solicitări ale lucrării, mi-am putut reîncărca bateriile şi mi-am recalibrat busola interioară. Am putut, de asemenea, să mă destind navigând bărci de curse, pasiunea mea, precum şi să mă reconectez cu familia şi prietenii.

Intr-o dimineaţă, devreme, mi-am luat Biblia şi carneţelul spiralat şi m-am dus să petrec un timp de reîmprospătare spirituală, aşa cum am făcut aproape în fiecare dimineaţă în ultimii cincisprezece ani. Nerăbdător să citesc Scriptura fără să simt presiunea pregătirii predicii, am frunzărit paginile Bibliei până am nimerit în cartea Proverbe. *Hmm. Aceasta mi-e îndeajuns pentru astăzi,* m-am gândit.

Câtă naivitate din partea mea.

Privind peste apele învăluite de ceaţă ale Lacului Michigan, am început să citesc cartea Proverbe; nu m-am oprit până când nu am terminat toate cele treizeci şi unu de capitole. După ce am închis Biblia în dimineaţa aceea, am ştiut că am avut parte de o „experienţă cu Dumnezeu."

Mi-am deschis jurnalul şi am scris frenetic în el în următoarea jumătate de oră. Am descoperit în ziua aceea la ce subiect vrea Dumnezeu să mă concentrez în studiul personal pe parcursul următoarelor săptămâni. Am ştiut în ziua aceea că înţelepciunea

Proverbelor îmi va provoca inima şi mintea la un nivel mult mai adânc decât înainte. Am avut şi straniul sentiment că Dumnezeu va dori ca adevărurile pe care le-am descoperit în această carte incredibilă a Vechiului Testament să influenţeze un număr mult mai mare de oameni, nu doar pe mine.

Până ce mi-am strâns Biblia şi jurnalul, soarele era sus pe cer şi ceaţa a făcut loc zilei senine. Schimbările meteorologice din acele câteva ore s-au potrivit cu claritatea din ce în ce mai mare a gândurilor mele cu privire la cartea Proverbe; am simţit că înţelepciunea ei va fi decisivă în viaţa mea şi a bisericii pe care o conduc. Am avut dreptate.

După câteva luni, la întâlnirile de la sfârşit de săptămână de la Willow Creek, am început o serie de mesaje din cartea Proverbe. Nu mi-a trecut prin minte atunci când am început seria aceasta de mesaje că se va bucura de o mai mare reacţie din partea oamenilor decât orice altă serie de predici din istoria celor douăzeci şi trei de ani ai bisericii noastre. Sute de oameni au venit să ne spună, mie sau celorlalţi membri din conducerea bisericii, despre impactul extraordinar pe care sfaturile practice ale cărţii Proverbe îl are asupra vieţii lor de zi cu zi. Mulţi alţii au trimis scrisori în care au detaliat schimbările stilului de viaţă şi deciziile spirituale la care au fost îndemnaţi de mesajele săptămânale. La un moment dat, am încercat să închei seria de mesaje, dar după ce biserica s-a împotrivit vârtos, am mai prelungit-o cu câteva săptămâni.

De ce a fost cartea aşa de convingătoare? De ce a atins un punct sensibil în atât de mulţi oameni? Cred că totul se reduce la natura practică a cărţii Proverbe care le-a vorbit oamenilor cu privire la acţiunile şi deciziile lor zilnice. în multe şi variate moduri cartea a trâmbiţat un mesaj care i-a prins: puneţi în practică înţelepciunea lui Dumnezeu.

Este remarcabilă unitatea mesajului pe care îl are cartea aceasta atât de variată, ţinând cont de faptul că majoritatea cărturarilor biblici consideră că ea reprezintă o colecţie de zicale scrise de diferiţi oameni înţelepţi. Iniţial, colecţia a fost întocmită în timpul perioadei din istoria poporului Israel în care acesta a fost condus de regi, câteva sute de ani înainte de naşterea lui Hristos. De fapt, multe dintre cele mai mult de cinci sute de proverbe îi sunt atribuite regelui Solomon, care a fost considerat de-a lungul timpului, de multe dintre minţile luminate, drept cel mai înţelept om care a trăit vreodată. (Ca să ne fie mai simplu, mă voi referi uneori la autorul cărţii Proverbe folosind singularul; cu toate acestea, vă rog să înţelegeţi că mă refer de fapt la un grup de autori înţelepţi.)

Cartea Proverbe nu a fost scrisă ca o carte a promisiunilor sau a regulilor rigide pe care le are viaţa. După cum spune introducerea acestei cărţi în *The Student Bible:* „Orice om care are minte poate găsi excepţii de la generalizările Proverbelor. De exemplu, Proverbe 28:19 spune că «cine îşi lucrează câmpul are belşug de pâine, dar cine aleargă după lucruri de nimic are belşug de sărăcie.» Cu toate acestea, fermierii care lucrează din greu sărăcesc atunci când este secetă, şi visătorii câştigă 10 milioane de dolari la loterie. *Cartea Proverbe ne arată care sunt tiparele după care se desfăşoară viaţa de cele mai multe ori.* Te poţi îngrijora cu privire la excepţie după ce ai învăţat regula. încearcă să trăieşti potrivit excepţiei şi vei cocheta cu dezastrul. *Regula este că cei evlavioşi, morali, harnici şi înţelepţi vor culege multe răsplătiri*" (p. 561, s.a.).

Proverbele au fost scrise în forma poetică a culturii evreieşti din acele zile. Multe dintre ele sunt scrise în perechi (o pereche de versuri succesive) care afirmă un lucru, iar apoi îl repetă într-o formă puţin diferită, ca în 8:10: „Primiţi mai degrabă învăţăturile mele decât argintul şi mai degrabă ştiinţa decât aurul scump." Sau 9:9: „Dă înţeleptului, şi se va face şi mai înţelept; învaţă pe cel neprihănit, şi va învăţa şi mai mult!"

Uneori scriitorul evidenţiază ce vrea să spună punând lucrurile în contrast, ca aici: „Nu mustra pe cel batjocoritor, ca să nu te urască; mustră pe cel înţelept, şi el te va iubi" (9:8). Sau: „Unul care dă cu mână largă ajunge mai bogat; pe când altul care economiseşte prea mult nu face decât să sărăcească" (11:24).

Cu limbajul lor bogat şi colorat, anumite proverbe creează imagini folosind cuvinte foarte expresive. „După cum cărbunele face jăratic şi lemnul foc, tot aşa şi omul gâlcevitor aprinde cearta" (26:21). Poţi vizualiza uşurinţa cu care o persoană căreia îi place să se certe stârneşte emoţiile celorlalţi - e la fel de uşor ca aruncatul lemnelor uscate în flăcările focului. Sau să ne uităm la proverbul acesta: „Ca un leu care răcneşte şi ca un urs flămând, aşa este cel rău care stăpâneşte peste un popor sărac" (28:15). Nu putem privi imaginea creată de aceste cuvinte şi să nu ştim cu exactitate ce simte Dumnezeu faţă de cei puternici

care profită de cei slabi.

Pe de altă parte, unele proverbe sunt atât de simple şi de clare că aproape trecem pe lângă ele - deşi nu ar trebui. Observaţi proverbul acesta: „Nu te chinui ca să te îmbogăţeşti, nu-ţi pune priceperea în aceasta" (23:4). Nu este nimic extravagant în acest verset, dar gândiţi-vă la cât de mulţi oameni şi-au distrus viețile (fără să menționăm familiile lor) ignorând înțelepciunea aceasta simplă pe care o conține versetul.

Sau ce spuneți de proverbul acesta? „O inimă liniştită este viața trupului, dar pizma este putrezirea oaselor" (14:30). Un cuvânt aşa de scurt, aproape neobservabil - *pizma* (*invidia)* - dar care are puterea de a ne distruge din interior.

Cartea Proverbe are de asemenea şi un simț al umorului. „Binecuvântarea aproapelui cu glas tare dis-de-dimineață este privită ca un blestem" (27:14). Imaginează-ți că eşti în dormitorul de la facultate. Colegii de cameră petrec până spre dimineață în noaptea de vineri. Crezi că vor aprecia salutul tău vesel de la ora 6 sâmbătă dimineața? Cartea Proverbe îți spune cum stă treaba!

In ciuda eleganței ei poetice, cartea Proverbe rareori te ia pe ocolite. „Poate cineva să ia foc în sân fără să i se aprindă hainele? Sau poate merge cineva pe cărbuni aprinşi fără să-i ardă picioarele? Tot aşa este şi cu cel ce se duce la nevasta aproapelui său: oricine se atinge de ea nu va rămâne nepedepsit" (6:27-29). Ei bine, pare destul de clar! Dar versetul acesta? „Calcă rar în casa aproapelui tău, ca să nu se sature de tine şi să te urască" (25:17).
Ei, asta-i bună! Mai bine să nu depăşim timpul în care suntem bine-veniți.

Uneori, scriitorul abordează subiecte neaşteptate: „Cel neprihănit se îndură de vite, dar inima celui rău este fără milă" (12:10). Cine s-ar fi gândit că felul în care ne purtăm cu animalele de casă demască adevăratul nostru caracter?

Unele proverbe aduc speranță în vremuri de încercare. „Cel rău este doborât de răutatea lui, dar cel neprihănit chiar şi la moarte trage nădejde" (14:32). „Cum trece vârtejul, aşa piere cel rău, dar cel neprihănit are temelii veşnice" (10:25).

Altele ne dau de gândit, sondând dedesubturile vieții. „De multe ori, chiar în mijlocul râsului inima poate fi mâhnită şi bucuria poate sfârşi prin necaz" (14:13). „Sfaturile în inima omului sunt ca nişte ape adânci, dar omul priceput ştie să scoată din ele" (20:5).

De-a lungul săptămânilor în care am predicat seria aceasta de mesaje, înțelepciunea pătrunzătoare a acestei cărți scrisă de un grup de scriitori evrei din vechime, acum mai bine de 2500 de ani, a cucerit inima bisericii noastre. Mii de oameni s-au îndrăgostit de poezia practică din acest fragment bogat şi variat al Cuvântului lui Dumnezeu. Singurul mod în care pot descrie sentimentul general care a cuprins congregația noastră în ultima săptămână în care am predicat din seria aceasta de mesaje e să spun că am conştientizat cu toții că ne aflăm la sfârşitul unei perioade în care Dumnezeu Şi-a turnat harul în mesajele transmise. Am simțit un fel de amestec straniu de exaltare şi tristețe.

Atunci când a apărut ideea de a aduna într-o carte seria aceasta de mesaje din cartea Proverbe, nu m-am putut abține să nu mă gândesc la dimineața aceea de vară petrecută lângă lac, când Dumnezeu a mişcat aşa de tare inima mea. Desigur! Poate că El a avut în minte o carte încă de la început - dar, ce-am ştiut eu, cu viziunea şi credința mea limitate?

Acum, datorită oamenilor minunați de la InterVarsity Press putem împărtăşi experiența care pe mine personal m-a fascinat şi care a atins într-o măsură aşa de mare biserica noastră.
Rugăciunea mea este ca pe măsură ce citeşti cartea aceasta să experimentezi şi tu momentul acela „dumnezeiesc" - un moment al descoperirii care va opri timpul în loc, îți va schimba inima, de care îți vei aduce aminte multă vreme şi care va fi sărbătorit ca moment de răscruce în aventura deja începută a umblării tale cu Dumnezeul nostru măreț.

1
Urmăreşte înţelepciunea

vune ar fi bănuit că o serie de cărți „...pentru începători"1 se va vinde în mai mult de treizeci şi cinci de milioane de exemplare? Cărţile acestea de autoeducație au fost cumpărate de către oameni ca tine şi ca mine care îşi doresc să ştie mai multe despre un anumit subiect. Cuprinzând peste o sută de titluri, seria aceasta pune sfatul expertului la îndemâna oricui. Observați câteva dintre titluri: *Observarea păsărilor pentru începători, Petrecerile Cocktail pentru începători, Desertul pentru începători, Pescuitul pentru începători, Investițiile pentru începători, Internetul pentru începători, Dreptul pentru începători, Educație parentală pentru începători, Sportul nautic pentru începători, ba chiar, Sexul pentru începători.*

De ce s-a pliat seria aceasta aşa de bine pe dorința oamenilor de a învăța? Unul dintre clienții mulțumiți a declarat: „Le cumpăr pentru că elimină descurajarea din procesul de învățare. Indiferent de subiectul abordat, îl enunță în termeni simpli. Transformă lucrurile complexe în lucruri inteligibile, astfel încât şi o persoană obişnuită ca mine le poate pricepe."

1 Este vorba despre celebra serie „...for Dummies", din care unele titluri au fost traduse în româneşte sub denumirea „...pentru to(n)ți" (n.tr.).

Acelaşi lucru poate fi spus despre cartea Proverbe. în ea nepreţuita şi veşnica înţelepciune a lui Dumnezeu însuşi este făcută accesibilă şi inteligibilă oamenilor obişnuiţi ca tine şi ca mine. înţelegerea înţelepciunii pe care o cuprinde nu necesită vreo diplomă de seminar; cartea conţine puţini termeni teologici care pot crea confuzie. Cea mai practică dintre cărţile Bibliei, cartea Proverbe aşază adevărurile valabile pentru viaţa de zi cu zi pe raftul de jos în aşa fel încât să putem ajunge cu toţii la ele.

Doar câteva dintre proverbe se încadrează în categoria promisiunilor; mai degrabă ele ne spun cum funcţionează viaţa. Unul dintre lucrurile pe care îl afirmă clar este că, în general vorbind, oamenii care sunt evlavioşi, morali, harnici şi înţelepţi vor culege multe răsplătiri. De unde ştiau scriitorii cărţii lucrul acesta? L-au învăţat din experienţa vieţii. Şi ei au fost oameni supuşi greşelilor aşa ca tine şi ca mine, care au umblat cu Dumnezeu şi au urmărit înţelepciunea Lui, care au făcut uneori gafe şi au învăţat greu unele lecţii, care au observat succesele şi eşecurile celorlalţi şi au lăsat scris ceea ce au descoperit ca să împărtăşească şi cu ceilalţi.

Mai presus de orice, Proverbe este o carte practică. „Toamna, leneşul nu ară; la secerat, ar vrea să strângă roade, dar nu este nimic" (20:4). Nu ari, nu mănânci. Există vreun dubiu? „Cumpăna înşelătoare este urâtă Domnului, dar cântăreala dreaptă îi este plăcută" (11:1). Domnul urăşte înşelătoria şi iubeşte onestitatea. E ceva neclar?

Dar ce ziceţi de pasajul acesta ca dovadă a faptului că vechea înţelepciune a cărţii Proverbe este în strânsă legătură cu lumea reală: „Ale cui sunt vaietele? Ale cui sunt oftările? Ale cui sunt neînţelegerile? Ale cui sunt plângerile? Ale cui sunt rănirile fără pricină? Ai cui sunt ochii roşii? Ale celor ce întârzie la vin şi se duc să golească paharul cu vin amestecat. Nu te uita la vin când curge roşu şi face mărgăritare în pahar; el alunecă uşor, dar pe urmă ca un şarpe muşcă şi înţeapă ca un basilisc. Ochii ţi se vor uita după femeile altora şi inima îţi va vorbi prostii. Veifi ca un om culcat în mijlocul mării, ca un om culcat pe vârful unui catarg. «M-a lovit..., dar nu mă doare!... M-a bătut..., dar nu simt nimic! Când mă voi trezi? Mai vreau vin!»" (23:29-35).

Proverbe este o carte fascinantă şi plină de putere. După cum sugerează introducerea, unde putem găsi în altă parte o scriere care să fie poetică şi cu toate acestea practică, cu umor şi totuşi de ajutor, directă şi totuşi profundă? Unde în altă parte putem găsi înţelepciunea lui Dumnezeu comprimată în câteva fraze concise, plăcute urechilor noastre, care ne pun mintea la lucru şi care ne satisfac sufletele?

Valoarea cărţii Proverbe pentru tine

Ce este înţelepciunea? înţelepciunea reprezintă o îmbinare a ceea ce este adevărat şi corect cu o judecată sănătoasă. Sub umbrela aceasta a conceptului biblic despre înţelepciune se potrivesc şi alte cuvinte precum discernământul, cumpătarea, prudenţa şi raţionalitatea. Poate că nu sunt nişte cuvinte foarte pompoase, însă sunt cuvinte pe care poţi clădi o viaţă.

Primele nouă capitole ale cărţii Proverbe formează o introducere pentru următoarele douăzeci şi două de capitole şi prezintă mesajul central al cărţii Proverbe, care este acesta: urmăreşte înţelepciunea. Introducerea este scrisă în tonurile calde ale vocii tatălui care dă instrucţiuni fiilor lui şi care pledează elocvent pentru un angajament de o viaţă în căutarea înţelepciunii.

„Ascultaţi, fiilor, învăţătura unui tată şi luaţi aminte... Nu lepădaţi învăţătura mea... Dobândeşte înţelepciune, dobândeşte pricepere... Nu părăsi înţelepciunea... Iată începutul înţelepciunii: Dobândeşte înţelepciunea şi, cu tot ce ai, dobândeşte priceperea.. . Ascultă, fiule, primeşte cuvintele mele... Eu îţi arăt calea înţelepciunii" (4:1-11).

Verset după verset, tatăl îşi îndeamnă fiii să caute înţelepciunea - şi apoi le spune şi de ce. Pentru că merită. „Ferice", scrie el, „de omul care găseşte înţelepciunea şi de omul care capătă pricepere! Căci câştigul pe care-l aduce ea este mai bun decât al argintului, şi venitul adus de ea este mai de preţ decât aurul; ea este mai de preţ decât mărgăritarele şi toate comorile tale nu se pot asemui cu ea. în dreapta ei este o viaţă lungă; în stânga ei, bogăţie şi slavă. Căile ei sunt nişte căi plăcute şi toate cărările ei sunt nişte cărări paşnice. Ea este un pom de viaţă pentru cei ce o apucă, şi cei ce o au sunt fericiţi" (3:13-18).

Potrivit acestui tată înţelept, cei care îşi ordonează viaţa în jurul scopului de a dobândi înţelepciunea vor fi răsplătiţi cu mult peste orice îşi pot ei imagina. Crezi că îţi doreşti argint? înţelepciunea este mai bună. Crezi că ceea ce vrei e aur? înţelepciunea este mai bună. Crezi că ceea ce-ţi doreşti este faimă, bogăţie, realizări, putere? înţelepciunea este mai bună. Nimic din ceea ce-ţi doreşti nu se poate compara cu ea!

Gândeşte-te la oamenii pe care-i cunoşti. Cunoşti părinţi înţelepţi, taţi şi mame care dau dovadă de o gândire sănătoasă în felul în care îşi trăiesc vieţile şi îşi cresc copiii? Cunoşti taţi care ştiu când să încurajeze şi când să dojenească, când să se poarte cu delicateţe şi când să corecteze cu fermitate? Cunoşti mame care ştiu când să ofere sfat şi când să stea doar să asculte, când să înveţe şi când să-şi lase copiii să înveţe din consecinţele faptelor lor? Acum încearcă să stabileşti valoarea acestor abordări înţelepte. Cât valorează ele? Cât de valoroase sunt ele pentru fiii şi fiicele care se confruntă cu provocările secolului XXI?

Cunosc mulţi oameni deştepţi şi harnici care se confruntă cu o sumedenie de dificultăţi în viaţă pentru că au fost crescuţi de părinţi neînţelepţi care nu i-au învăţat cum merg lucrurile în viaţă. Cunosc mulţi alţii care trăiesc vieţi împlinite şi productive. Adesea ei spun: „Am crescut într-o casă cu o mamă şi un tată înţelepţi." Nu poţi pune un preţ moştenirii pe care o lasă astfel de părinţi. Copiii care au crescut având parte de acest dar sunt absolut de acord cu Proverbe 17:6, care spune: „Părinţii sunt slava copiilor lor."

Să privim lucrurile şi din cealaltă perspectivă. Ce preţ ar putea stabili un părinte pentru faptul de a avea copii care în cele din urmă umblă pe căile înţelepciunii, care ştiu cum să se poarte în situaţii conflictuale, care tratează cu maturitate relaţiile şi care sunt prudenţi în cheltuirea banilor? E ceva de o valoare inestimabilă. După cum citim în Proverbe 15:20: „Un fiu înţelept este bucuria tatălui său" - precum şi a mamei lui.

Sau să luăm în considerare şi locul de muncă. Din nou şi din nou am văzut impactul pozitiv pe care îl are urmărirea înţelepciunii. Cunosc oameni care nu au nici talente evidente, nici recomandări excepţionale, nici personalităţi carismatice, dar care, cu toate acestea, au ajuns în poziţii de importanţă strategică pe piaţa economică, în guvern, în mediul academic, în sectorul non-profit şi în biserică. Oamenii aceştia au obţinut respect şi poziţii de responsabilitate dintr-un singur motiv: o lungă perioadă de timp s-au purtat cu înţelepciune la locul de muncă. în munca lor şi în relaţiile de serviciu, au pus în aplicare înţelepciunea din cartea Proverbe - înţelepciunea de a lua iniţiativa şi de a practica disciplina, înţelepciunea de a spune adevărul în dragoste, de a-şi gestiona mânia şi de a face bine celorlalţi. Cei nesăbuiţi din jurul lor care au neglijat aceste principii în cele din urmă au fost daţi la o parte, dar oamenii aceştia înţelepţi şi-au păstrat slujba - şi primesc în continuare cinstea şi răsplata cuvenite.

Exact aşa spune Proverbe că trebuie să se întâmple. „Dacă vezi un om iscusit în lucrul lui, acela poate sta lângă împăraţi, nu lângă oamenii de rând" (22:29). Aceasta înseamnă că oamenii care lucrează cu iscusinţă şi înţelepciune o lungă perioadă de timp vor fi foarte respectaţi de colegii şi superiorii lor şi vor fi răsplătiţi din plin. Repet, aceasta nu este o promisiune sau o garanţie, dar în general reprezintă modul în care funcţionează viaţa.

Din nefericire, oamenii de genul acesta devin din ce în ce mai rari. Un om de afaceri mi-a spus de curând că afacerea îi merge aşa de bine, încât nu poate angaja suficient de repede vânzători care să preia toate comenzile venite către compania lui. „Singura problemă", mi-a spus, „este că aşa de mulţi dintre noii vânzători se poartă ciudat."

„Ce înţelegi prin *ciudat*", l-am întrebat?

„Adică fac lucruri prosteşti şi intră singuri în bucluc. Nu sunt punctuali. Nu-i sună pe cei care aşteaptă să fie sunaţi. Nu taxează clienţii la preţurile corecte. Nu-i tratează pe oameni amabil. Nu recunosc greşelile pe care le fac. Nu cooperează cu colegii lor de serviciu. Se poartă ciudat, şi în cele din urmă sunt nevoit să-i concediez. Şi-ar putea construi o carieră de succes. Ar putea să-şi asigure stabilitate financiară şi să facă economii pentru viitor. In schimb, mă obligă să îi dau afară. Nu cer mult, dar cum aş putea să le tolerez ciudăţenia?"

Care era esenţa din nemulţumirea acestui om? „Nu găsesc suficienţi oameni înţelepţi." Directorul acesta e frustrat şi nedumerit. Ştie cât de valoroşi sunt angajaţii înţelepţi şi şi-ar dori să aibă mai mulţi.

Unul dintre beneficiile incomparabile pe care le aduce urmărirea înţelepciunii este că ne oferă un sistem de navigaţie care să ne ferească de căile imorale şi de fundături. „Chibzuinţă va veghea asupra ta, priceperea te va păzi, ca să te scape de calea cea rea, de omul care ţine cuvântări stricate; de cei ce părăsesc cărările adevărate, ca să umble pe drumuri întunecoase" (2:11-13).

Urmărirea înţelepciunii este de asemenea şi un mod eficient de a investi în viitor. „Dacă o vei găsi, ai un viitor, şi nu ţi se va tăia nădejdea" (24:14). Ce fel de speranţă pentru viitor ne oferă înţelepciunea? Fără îndoială speranţa unui viitor în ceruri, dar cred, de asemenea, că şi speranţa unei vieţi care

funcționează normal... aici, astăzi, în lumea aceasta.

Iată de ce am scris această carte. Cred cu toată convingerea că înțelepciunea cărții Proverbe ne poate face viețile să meargă mai bine. Ne poate oferi sfaturi neprețuite despre sârguință şi auto- disciplină, despre alegerea prietenilor şi întâlnirea posibililor parteneri de viață, despre clădirea unei vieți de familie sănătoase, despre onorarea lui Dumnezeu cu finanțele noastre, despre purtarea de grijă față de trupurile noastre, despre creşterea spirituală, despre preocuparea față de cei săraci, despre gestionarea mâniei şi despre aproape orice altă chestiune majoră a vieții.

Alegeri greşite

Scriitorii Proverbelor s-ar fi putut asemăna cu prietenul meu care avea angajați „ciudați". Şi ei au fost şocați şi dezgustați de oamenii care au făcut alegeri neînțelepte şi şi-au distrus viețile. Şi nu s-au abținut în ceea ce au avut de spus despre aceşti oameni. Scriitorii Proverbelor afirmă că opusul înțelepciunii este nebunia şi opusul omului înțelept este nebunul.

Astăzi cuvântul *nebun* se referă adesea la o persoană cu o inteligență scăzută, dar în uzanța biblică, nebunii pot avea un IQ ridicat şi o reputație de succes. Ceea ce îi face nebuni este faptul că ignoră înțelepciunea lui Dumnezeu, preferând să aleagă direcțiile schimbătoare ale mulțimii sau propriile opinii imperfecte. Chiar dacă nebunii se consideră adesea deştepți - oameni care ştiu cum să fenteze sistemul - deşteptăciunea lor de cele mai multe ori duce la ruinarea lor. Predilecția lor pentru dis- torsionarea adevărului, lipsa lor de discernământ şi disciplină, refuzul lor de a manifesta autocontrol şi aparenta lor încântare de a acorda atenție goanei după vânt îi plasează pe un drum spre dezastru.

Nebunia este ceea ce Biblia numeşte faptele unui nebun, şi nu diminuează cuvintele când vine vorba să expună şi să-i denunțe atât pe nebuni, cât şi nebunia lor. în mod repetat Biblia avertizează că drumul nebunului duce în jos, că nebunia dă naştere la şi mai multă nebunie şi că sfârşitul ei este dezastrul. Nebunul, spune Biblia, „va muri din lipsă de disciplină, se va poticni în prea multa lui nebunie" (5:23). Nebunul „îşi dă pe față nebunia" (12:23). „înțelepciunea este un izvor de viață pentru cine o are; dar pedeapsa nebunilor este nebunia lor" (16:22).

în unele dintre proverbele mai ilustrative citim despre pericolul asocierii cu nebunii: „Mai bine să întâlneşti o ursoaică jefuită de puii ei, decât un nebun în timpul nebuniei lui" (17:12). Citim despre natura generatoare de obiceiuri pe care o are nebunia: „Cum se întoarce câinele la ce a vărsat, aşa se întoarce nebunul la nebunia lui" (26:11). Citim despre dificultatea de a separa un

nebun de nebunia lui: „Pe nebun chiar dacă l-ai pisa cu pisălogul în piuă, în mijlocul grăunţelor, nebunia tot n-ar ieşi din el" (27:22).

Multe dintre proverbe sunt construcţii paralele care-l compară pe omul înţelept cu cel nebun. De exemplu: „Calea nebunului este dreaptă în ochii lui, dar înţeleptul ascultă sfaturile" (12:15). Sau: „înţeleptul se teme de Domnul şi se abate de la rău, dar nesocotitul este îngâmfat şi fără frică" (14:16). Şi iarăşi: „Nebunul îşi arată toată patima, dar înţeleptul o stăpâneşte" (29:11).

Mi-aş dori ca Biblia să nu folosească cuvinte precum *nebun* şi *nebunie* pentru că nu-mi place deloc să mă gândesc la mine însumi ca la un nebun, însă uneori aşa sunt. Uneori noi toţi suntem aşa. Proverbe 25:16 afirmă fără echivoc că „nebunia este lipită de inima copilului." Potrivit Bibliei, fiinţele umane nu se nasc cu un dosar gol. Din contră, venim în lumea aceasta cu o înclinaţie precisă spre nebunie. Gândiţi-vă la un băieţel bucălat care stă în cutia cu nisip. Tot ce ştie un bebeluş să facă este să acţioneze pe baza impulsurilor lui, aşa că ce face micuţul atunci când simte junghiul foamei? Ia o mână de nisip şi o bagă în gură. Nu stă să se întrebe dacă este înţelept să servească nisip la masa de prânz. Apucă orice îi îngăduie să satisfacă cât de repede se poate impulsul acela de foame, indiferent cât de prostească este varianta respectivă. Dacă ar fi stat în curte, prânzul ar fi constat în iarbă sau noroi. Doar mai târziu întâmpină el - sau părinţii lui - consecinţele nisipului ajuns în burta bebeluşului.

Acelaşi instinct de satisfacere imediată a impulsurilor preia conducerea atunci când copiii mici văd ceva ce îşi doresc. Ce fac ei? Se aruncă după acel lucru. Obişnuiam să o prind pe fiica mea cu centura de siguranţă pe cotiera maşinii şi să o las să stea lângă mine în timp ce conduceam. Conduceam pe autostradă şi ea era fascinată de ochelarii pe care îi purtam în timpul condusului. Imediat îi apuca şi mi-i dădea jos de pe faţă. Nu avea nicio idee despre nesăbuinţa gestului ei. Tot ce ştia ea era că un impuls în ea îi spunea „Apucă!" şi, la fel ca orice alt copil care s-a născut vreodată, primul ei instinct era să satisfacă acel impuls.

Cartea Proverbe ne spune ce să facem cu acest comportament copilăresc. „Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua disciplinei o va dezlipi de ea" (22:15). Nu cred că „nuiaua disciplinei" înseamnă să scoatem nebunia din copil prin bătaie. Aspectul esenţial este că nebunia trebuie înlăturată metodic din viaţa copilului - pas cu pas, lună de lună, an după an - şi înlocuită cu înţelepciune. Aceasta este singura variantă prin care putem depăşi nebunia noastră infantilă şi să devenim oameni maturi care îşi dirijează dorinţele şi impulsurile într-o manieră duhovnicească şi constructivă.

Un exemplu grăitor şi tragic despre puterea distructivă pe care o au impulsurile necontrolate este relatarea împuşcăturilor ce au avut loc în Jonesboro, Arkansas. Doi băieţi, unul în vârstă de unsprezece ani, altul de treisprezece, au intrat în casa unei rude de-a lor, au furat câteva arme şi le-au dus pe un deal din apropierea şcolii la care mergeau. Fiind familiarizaţi cu felul în care funcţionează armele, le-au încărcat aşa cum trebuie, apoi au măsurat distanţa până la intrarea în şcoală.

Unul dintre ei a intrat în şcoală şi a tras alarma de incendiu, în timp ce copiii umpleau parcarea, cei doi băieţi şi-au fixat ţintele, şi-au reglat lunetele şi au început să tragă. Patru minute mai târziu, patru elevi şi un profesor erau morţi, şi alţi zece oameni zăceau în bălţile propriului lor sânge.

întreaga ţară a fost şocată. Timp de mai multe săptămâni a răsunat pretutindeni întrebarea aceasta: *De ce?* De ce ar face doi băieţi un asemenea lucru? Ce fel de societate este aceasta în care trăim? Ce s-a ales de cultura şi valorile noastre? Ce sisteme filosofice produc un asemenea comportament?

Potrivit cărţii Proverbe, comportamentul de acest fel este rezultatul inevitabil al faptului că locuim într-o lume plină de oameni care-şi satisfac impulsurile într-un mod tot aşa de prostesc cum face în cutia cu nisip bebeluşul căruia îi e foame. Singura diferenţă dintre copilul din cutia cu nisip şi băieţii cu puştile este că vârsta, circumstanţele şi influenţa negativă au făcut ca satisfacerea impulsurilor băieţilor mai mari să fie mortală.

Dacă este ceva în Biblie care s-a dovedit a fi adevărat, acesta este faptul că satisfacerea prostească a impulsurilor va conduce la o societate bolnavă. Vedem oameni care-şi satisfac impulsurile sexuale implicându-se în relaţii sexuale dezordonate, trăind astfel în adulter; îi vedem exteriorizându-şi dorinţa perversă de putere prin viol, abuzul sexual al copiilor şi prin violenţă domestică. Vedem oameni satisfăcându-şi dorinţa de a deţine ceea ce nu este al lor prin delapidare, hoţie, copiat la şcoală şi fraudă. Vedem impulsul de a cumpăra în mod excesiv, ceea ce duce la îndatorire şi ruină financiară. îi vedem pe oameni făcând angajamente impulsive pe care nu le respectă, distrugând astfel relaţiile pe care le au.

Cartea Proverbe ne spune că aceasta nu este altceva decât nebunie puerilă şi că este vremea pentru cei ce se comportă aşa să se maturizeze şi să urmeze

calea înțelepciunii.

Adevăr şi consecințe

Am întâlnit cândva un om într-un aeroport internațional şi amândoi ne alimentam frustrările cu privire la transportul aerian. Ne-am petrecut aproape întreaga zi aşteptând avioane care n-au mai ajuns niciodată, aşa că am avut timp suficient pentru conversație. întâmplarea făcea că era extrem de mânios pe Dumnezeu pentru faptul că permisese în viața lui ceea ce el considera a fi mult prea multă suferință. De vreme ce aveam timp suficient, i-am spus: „Ce-ar fi să-mi spui povestea vieții tale?" S-a bucurat să-mi facă pe plac descărcându-şi în urechile mele hronicul auto- compătimirii lui. Ceea ce nu a luat în calcul a fost faptul că eu am ascultat cu atenție.

Când a terminat să se plângă şi să-L acuze pe Dumnezeu pentru tot ce a mers rău în viața lui, am spus: „Uau, asta da poveste, dar aş putea să-ți pun câteva întrebări? Ai spus că fosta ta soție s-a transformat într-o persoană oribilă, rea. Mă întreb oare cum era relația ta cu ea înainte ca ea să devină rea. Cum o tratai? Erai bun cu ea? îi erai credincios? Sau ai făcut tu, poate, nişte prostii care s-ar putea să fi contribuit un pic la distrugerea căsniciei voastre?" A admis că a făcut câteva greşeli.

Apoi am spus: „Şi în privința datoriilor de zeci de mii de dolari şi a problemelor legate de taxele tale față de guvern - am o întrebare simplă. Ai îngăduit vreodată cheltuielilor să-ți scape puțin de sub control? Ai cheltuit vreodată mai mult decât ai câştigat? Ai cumpărat vreodată lucruri într-un mod nechibzuit, impulsiv?" A admis că aşa a făcut.

Apoi am spus: „Acum eşti frustrat că nimeni nu-ți oferă o slujbă. Am o întrebare. Erai un angajat model? Dacă i-aş suna pe ultimii trei şefi pe care i-ai avut, ar fi îngrijorați de faptul că pierd un angajat aşa de grozav ca tine?" Ei bine, el fusese dat afară de la ultimul lui loc de muncă pentru că îşi pierduse cumpătul de câteva ori şi i-a spus şefului unde să se ducă - pe perioadă veşnică.

In cele din urmă i-am spus că sunt pastor şi că nu cred că Dumnezeu l-a pus deoparte pentru suferințe speciale. „Nu cred că e corect să dai vina pe El pentru niciuna dintre problemele de care II învinovățeşti. Biblia spune: «Dacă semeni nebunie, vei culege suferință.» Mie mi se pare că ai semănat nebunie din belşug, şi acum culegi rezultate previzibile. Sfatul meu pentru tine este să te înscrii astăzi în şcoala înțelepciunii."

înscrie-te în şcoala înțelepciunii

Nu ştiu dacă bărbatul acela s-a înscris în şcoala înțelepciunii, îmi place să cred că atunci când a ajuns la destinație la finalul acelei lungi zile, s-a uitat în oglindă în camera lui de hotel şi a zis: „Ai mers destul în jos pe un drum prostesc. Ai stricat destule relații. Ai risipit suficient timp şi energie, ai cheltuit destui banii, ai spus destule cuvinte prosteşti, ai vărsat destule lacrimi inutile. Ai dovedit că nu ştii cum să faci viața să funcționeze bine. Ai scos la lumină nebunia căilor alese de tine. A venit vremea steagului alb de predare. E vremea căutării înțelepciunii lui Dumnezeu."

Proverbe 1:7 îi spune lui şi oricui altcuiva de la ce nivel trebuie să începem şcoala înțelepciunii. „Frica de Domnul este începutul ştiinței."

Vrei să începi procesul de dobândire a ceva cu mult mai de preț decât aurul? începe dobândind cea mai importantă informație pentru cele mai adânci nevoi umane, cunoştința că există un Dumnezeu puternic şi personal care este până peste cap îndrăgostit de fiecare dintre noi, un Dumnezeu care Şi-a întins spre noi, prin Isus Hristos, Fiul Său, mâna plină de iertare şi har. El spune: „Vino, ia-Mă de mână, şi te voi ajuta să-ți faci viața să funcționeze bine." De aici începem.

Unii oameni sunt tentați să spună: „Bine, ai dreptate! Destul cu nebunia. însă nu am nevoie de Dumnezeu. Pun în aplicare planul de autoîmbunătățire. Voi începe să fac alegeri mai bune pe cont propriu." Oamenii de genul acesta sunt de obicei destinați să facă aproape aceleaşi alegeri în viitor, precum cele pe care le-au făcut în trecut. Pentru a primi puterea de a merge pe o cale nouă, trebuie să-şi pună mâna în mâna lui Dumnezeu.

Cu ceva vreme în urmă, un prieten care a fost departe de Dumnezeu toată viața lui, a admis în cele din urmă că propriul stil de viață, alegerile proprii, impulsurile lui nebuneşti l-au condus la un dezastru de talie majoră. într-un cadru intim, cu emoție - şi cuvinte care nu pot fi redate - mi-a descris sfărâmarea întregii lui vieți. A încheiat cu această scurtă afirmație: „Am dat-o-n bară!"

I-am spus că nu-i pot contrazice niciun cuvânt din cele zise şi că dezastrul actual în care se află nu este nimic altceva decât consecința previzibilă a

douăzeci şi cinci de ani de nesăbuinţă. La ce s-ar fi putut aştepta după ce a făcut alegeri prosteşti una după alta? „Dar", i-am spus, „ascultă-mă. Există o ieşire din circuitul neîntrerupt al nesăbuinţelor tale. Poţi face o alegere cu adevărat inteligentă în următoarele cinci minute. Poţi face o alegere care este atât de înţeleaptă, încât îţi va redirecţiona ce a mai rămas din viaţa ta pe acest pământ şi va schimba cursul întregii tale veşnicii. Dacă vei lua vreodată decizii înţelepte, acesta este punctul în care trebuie să începi. Deschide uşa inimii tale pentru Dumnezeu; pune-ţi mâna în mâna pe care ţi-a întins-o Hristos; acceptă iertarea care îţi este oferită. Frica de Domnul este începu- tuLînţelepciunii."

Să trăieşti în pace

Următorul pas de la o viaţă de nesăbuinţă la o viaţă de înţelepciune constă în a lua pasaje din Biblie, în special din cartea Proverbe, şi de a le pune în practică în acele aspecte ale vieţii unde dăm dovadă de cea mai mare înclinaţie spre nesăbuinţă.

îngăduiţi-mi să explic. Când am devenit creştin, un domn mai în vârstă mi-a spus: „Bill, văd că eşti o persoană foarte dinamică. Mai mult ca sigur, orice vei face - fie bun, fie rău - vei face cu multă energie şi impact. Ce-ar fi să citeşti mici pasaje din cartea Proverbe în fiecare zi, ca să înveţi ce e corect şi ce e greşit. Iţi poţi canaliza apoi energia spre înţelepciune, şi nu spre nebunie." Am fost naiv, sau poate idealist, suficient însă ca să fiu de acord. Aşa că aproape în fiecare zi din primii zece ani ai vieţii mele de creştin am citit câte o mică secţiune a cărţii Proverbe şi am încercat, cât am putut eu de bine, să o aplic în viaţa mea.

Când Dumnezeu m-a scos de pe piaţa muncii pentru a mă implica în lucrarea cu tinerii, a avut loc primul meu test în ce priveşte înţelepciunea găsită în Proverbe. In timpul primilor ani de facultate am luat o decizie neînţeleaptă şi am intrat într-o zonă păcătoasă pe care curând am regretat-o profund şi am mărturisit-o. La ceva vreme după aceea, fiind deja lider într-o lucrare cu tinerii, am povestit acest secret, o parte ruşinoasă din trecutul meu, unui creştin pe care-l consideram prieten. în timp ce storcea informaţia de la mine m-a asigurat că „rămâne doar între noi doi - n-o să spun nimic la nimeni." După ce am împărtăşit cu el situaţia aceasta profund personală, s-a rugat pentru mine şi mi-a mulţumit pentru că m-am făcut vulnerabil în faţa lui. Mi-a zis că îl consideră un mare pas înainte în prietenia noastră.

Două săptămâni mai târziu am fost convocat în biroul liderului lucrării în care eram implicat, care cu calm se pregătea să mă elibereze de responsabilităţile mele din cauza unor informaţii tulburătoare pe care le-a primit de la - ghiciţi cine. Nu doar că „prietenul" meu i-a divulgat liderului de lucrare tot ce a jurat că nu va spune niciodată, dar a mai adăugat şi câteva poveşti inventate de el. Erau mai mult decât potrivite pentru o telenovelă care provoacă fiori pe şira spinării, dar nu se potriveau nicidecum cu realitatea vieţii mele.

A împrăştiat poveştile acestea exagerate şi zvonurile nefondate şi în auzul câtorva dintre membrii grupului de tineri, con- vingându-i că eram un om fals care zicea una şi făcea alta. Au venit la mine şi mi-au spus: „Bill, cum poţi să faci aşa ceva? Cum se poate să ne minţi?" Atunci când l-am confruntat pe om cu privire la lucrurile pe care le-a spus despre mine, a refuzat să vorbească despre ele.

Liderul de lucrare a administrat situaţia cu înţelepciune şi har, a ascultat varianta corectă a adevărului şi nu şi-a pierdut încrederea în mine. Tinerii au realizat şi ei în cele din urmă că au avut parte de variante false spuse de cineva care a avut motivele lui dubioase în încercarea de a mă da jos. Aşa că în ciuda traumei, atât eu, cât şi lucrarea mea, am supravieţuit.

Cu toate acestea, durerea trădării a persistat mult timp în mine. Şi nu m-am simţit doar rănit; am fost, de asemenea, şi foarte mânios. Impulsul cel mai profund care mă anima era să iau lucrurile în propriile-mi mâini şi să mă răzbun. Pentru că deţineam informaţii vătămătoare despre tânărul acesta, pe care nici tinerii, nici liderul de lucrare nu le cunoşteau, ştiam că am puterea de a-i plăti cu aceeaşi monedă, distrugându-l - şi-mi doream din toată inima s-o fac.

Dar cum aş fi putut ocoli înţelepciunea lui Dumnezeu? Am citit Proverbe 16:7 de o sută de ori: „Când îi sunt plăcute Domnului căile cuiva, îi face prieteni chiar şi pe duşmanii lui." Primul meu mare test vizavi de înţelepciunea lui Dumnezeu a fost dacă poate El să aducă pacea în situaţia aceasta de ostilitate. Ştiam că impulsul meu de a-l chema pe om în parcare şi de a-mi elibera frustrările cu pumnul era o prostie, însă varianta lui Dumnezeu era aşa de grea. M-am agăţat de proverbul acesta aşa cum se agaţă de vesta de salvare cineva care e în pericol de înec în marea agitată. Uneori l-am repetat de cincisprezece sau

douăzeci de ori pe zi; doar aşa m-am putut abține să nu fac ceva prostesc.

Am tot repetat: „Doamne, ajută-mă să mă concentrez pe a trăi o viața onorabilă, să evit vorbirea de rău, să nu caut răzbunarea. Ajută-mă să umblu în integritate şi să am încredere că Tu îi vei înmuia inima şi cândva vom fi din nou împreună în pace."

Nu s-a întâmplat lucrul acesta săptămâni, luni, ba chiar câțiva ani după. în cele din urmă tânărul acesta s-a îndepărtat de grupul de tineri, iar apoi am plecat eu pentru a începe Biserica Willow Creek. Dar după mulți ani m-a sunat şi m-a rugat să mă întâlnesc cu el la un restaurant să luăm prânzul împreună. Acolo mi-a spus: „Dumnezeu m-a frânt. Am păcătuit aşa de tare împotriva ta. Am denaturat adevărul, am născocit minciuni şi am încercat să te distrug din motive pe care nici măcar nu le înțeleg, însă ştiu că erau întunecate. Dumnezeu mi-a arătat că am greşit şi m-am dus înapoi la fiecare persoană cu care am împărtăşit acele minciuni şi le-am mărturisit adevărul - că eşti un om de onoare." Apoi şi-a întins mâna peste masă şi m-a întrebat: „Poți să mă ierți?"

Am condus înapoi spre casă, după acel prânz, uimit de înțelepciunea lui Dumnezeu. Proverbe 14:16 spune că „nebunul este îngâmfat şi nesăbuit." Cât de aproape am fost de a mă purta ca un nebun, dar Dumnezeu ştia că drumul acela m-ar fi dus la inevitabila intensificare a mâniei, la resentimente şi duşmănie. Aşa că a folosit Cuvântul Său ca să mă oprească. Calea Lui a fost grea pentru că mi-a cerut să mă maturizez şi să mă eliberez de nevoia mea imatură de a lupta contra nesăbuinței cu nesăbuință. Mi-a cerut să renunț la a mai controla eu situația şi să mă încred în lucrarea Lui din spatele scenei. Dar a condus în final la împăcare.

Mai bine falit decât dator

Timp de mai mulți ani după ce am început Biserica Willow Creek în 1975, n-am primit niciun salariu pentru că biserica nu avea bani în plus pe lângă cei necesari pentru închirierea locațiilor în care aveau loc întâlnirile de închinare din weekend sau de peste săptămână. Soția mea, Lynne, preda lecții particulare de flaut, şi eu lucram după-amiaza la depozitul tatălui meu, cumpărând fructe şi legume din piața Water Street din Chicago. Stăteam aşa de rău cu banii că a trebuit să luăm oameni în chirie şi să vindem din lucrurile personale. Ba chiar eram dependenți de punga cu alimente lăsată anonim la noi pe verandă. Masa noastră din bucătărie era de fapt o masă de jocuri împrumutată de la un prieten. Ne mențineam la suprafață din punct de vedere financiar, cu foarte mare greutate şi începea să mă obosească situația atâta de tare, că aproape am făcut două lucruri pe care Biblia în mod clar le categoriseşte ca fiind nesăbuite.

Intr-o zi o bancă mi-a trimis un cârd de credit nesolicitat. Primul gând care mi-a trecut prin minte a fost: *Barca a intrat în ■port. Acum pot cumpăra mobilă. Pot cumpăra nişte haine. Ajunge atâta lipsă.* Exista o singură problemă: eu şi Lynne nu aveam la sfârşitul lunii de unde să înapoiem banii luați de pe cartea de credit. Ideea de a cumpăra pe credit era curată nebunie.

Cel de-al doilea lucru pe care aproape l-am făcut a fost să nu mai dau zeciuială. Toată viața mea am fost învățat să dau bisericii locale zece procente din orice venit aş fi avut ca să susțin lucrarea lui Dumnezeu. Levitic 27:30 ne spune: „Orice zeciuială din pământ, fie din roadele pământului, fie din rodul pomilor, este a Domnului; este un lucru închinat Domnului." în Maleahi 2:10 Dumnezeu spune: „Aduceți însă la casa visteriei toate zeciuielile, ca să fie hrană în Casa Mea." Liderii bisericii în care am crescut credeau că acele porunci ale Vechiului Testament li se aplică credincioşilor nou-testamentari, şi aşa credeam şi eu. (Mai multe despre subiectul acesta în capitolul zece.) Aşa că de-a lungul liceului şi facultății mi-am plătit zeciuiala, şi împreună cu Lynne am plătit a zecea parte din puținul nostru venit de optzeci de dolari pe săptămână. Dar nu-i aşa că era justificată uşurarea acestui aspect un pic? Nu eram noi excepții de la regulă?

Continuam să citesc Proverbe aproape în fiecare zi şi am dat peste două proverbe care au răspuns în locul meu acestor întrebări. Primul verset zicea: „Cel ce ia cu împrumut este robul celui ce-i dă cu împrumut" (22:7). Aşa că iată-mă ținând în mână un cârd de credit în timp ce Dumnezeu îmi spunea prin proverbul acesta scurt: „Ştii ce-i mai rău decât să fii falit? Să fii legat. Să fii stăpânit de altcineva. Nu mări durerea sărăciei financiare înro- bindu-te datoriei. Nu face lucrul acesta."

Am tăiat cârdul de credit şi l-am aruncat.

Cel de-al doilea proverb zicea: „Cinsteşte pe Domnul cu averile tale şi cu cele dintâi roade din tot venitul tău; căci atunci grânarele îți vor fi pline de belşug, şi teascurile tale vor geme de must" (3:9-10). Pasajul acesta mi s-a părut cu bătaie lungă, dar ce aveam de pierdut? Oricum abia ne descurcam. îmi

amintesc că am rugat-o pe Lynne să ia carnetul de cecuri şi să scrie un alt cec cu zeciuiala de opt dolari. Indiferent ce avea să urmeze, aveam de gând să nu ne abatem de la cărarea înţelepciunii.

Mă uit înapoi la acele două decizii şi îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru cartea Proverbe. Realizez cât de grav puteau să afecteze familia noastră acele decizii greşite. A durat ceva timp până când hambarele noastre au dat pe din afară - copiii noştri adesea purtau haine care au mai fost purtate, şi ani de zile singurele noastre vacanţe au fost cele pe care ni le-au făcut cadou prieteni generoşi - dar nu am trăit niciodată sub povara datoriilor, şi cu timpul am fost binecuvântaţi în aşa fel că am dăruit şi altora din abundenţa noastră şi am oferit pentru lucrarea lui Dumnezeu mai mult decât zeciuiala. Ca familie avem motive întemeiate să fim loiali înţelepciunii găsite în cartea Proverbe, înţelepciunea ei a trecut testul.

în ce domenii eşti înclinat spre nesăbuinţă? îţi pierzi cumpătul cu uşurinţă? Cochetezi cu ilegalităţile în piaţă? întâmpini dificultăţi relaţionale? Nu munceşti sau studiezi atât de mult cât ar trebui? Cheltuieşti bani pe lucruri frivole, care nu sunt necesare? Eşti indisciplinat? Minţi sau nuanţezi adevărul? Eşti mândru şi bucuros că nu eşti ca anumiţi oameni? Te lupţi cu ispitele sexuale?

Citeşte cartea Proverbe! Găseşte acele proverbe care-ţi vorbesc în felul în care mi-au vorbit mie cele deja menţionate. îţi garantez că vei găsi câteva. Scrie-le apoi pe o bucată de hârtie şi pune-le pe frigider, pe bordul maşinii, pe birou la muncă sau la şcoală. Citeşte-le, repetă-le, învaţă-le pe de rost, urmează-le. Agaţă-te de ele de parcă viaţa ta ar depinde de ele. Vezi apoi dacă onorează Dumnezeu decizia ta de a alege înţelepciunea.

Suntem la începutul unei aventuri spre dezvoltare personală. Capitolele pe care urmează să le citeşti sunt pline de înţelepciune, nu pentru că ele conţin cuvintele, gândurile şi observaţiile mele, ci pentru că sunt pline de adevăruri luate direct din cartea Proverbe. Mă rog fierbinte să te înscrii în această aventură şi să te înrolezi în şcoala înţelepciunii pentru ca această adâncire în cartea Proverbelor să însemne pentru tine timpul din viaţa ta în care te-ai întors de la nebunie la înţelepciune şi ai găsit comoara care valorează mai mult decât aurul.

2
la inițiativa

Cândva, un om bogat şi-a încredințat întreaga avere în grija unui manager financiar. Managerul s-a descurcat foarte bine o vreme, însă a ajuns vorba la omul bogat că managerul a început să fie cam neglijent în slujba pe care a primit-o. Bogatul a acționat repede şi fără dubii. „Nu-mi place ce aud spunându-se despre tine", i-a spus el angajatului său. „A venit momentul să pleci."

Managerul a intrat în panică; ştia că după ani de zile în care a muncit la birou nu era pregătit pentru munca de jos; şi era prea mândru ca să se apuce de cerşit. Ce putea face? La cine să se ducă? Cum să-şi câştige existența?

In cele din urmă mintea lui disperată şi ticăloasă a născocit un plan creativ. S-a dus la doi dintre oamenii care îi datorau bani şefului său şi s-a oferit să le reducă datoriile. Managerul i-a spus celui dintâi: „Şezi degrabă şi scrie doar jumătate din suma pe care o datorezi." I-a spus celui de-al doilea datornic: „Scade din datoria ta douăzeci de procente."

Le-a oferit aceste discounturi în speranța că după ce îşi va pierde slujba, debitorii vor gândi bine despre el şi îi vor oferi ajutor până când va putea să se pună din nou pe picioare din punct de vedere profesional; poate chiar îi vor îngădui o vreme să locuiască în camera de oaspeți sau îi vor pune la dispoziție

o listă cu potențiale legături de afaceri. Managerul le-a oferit reducerile, datornicii şi-au plătit datoriile reduse, iar managerul şi-a pierdut slujba.

în timp ce Isus spunea pilda aceasta (găsită în Luca 16), îmi pot imagina oamenii din auditoriu ascultând politicoşi povestirea, aşa cum am fi făcut noi, aşteptând cu răbdare punctul ei culminant. Concluzia e rostită şi pot vedea mulțimea ridicându-se în rumoarea stârnită, la fel cum au făcut cititorii acestei parabole de-a lungul a două mii de ani.

De ce? Pentru că stăpânul din poveste nu l-a condamnat pe servitorul său. în schimb a lăudat faptele lui! Cum este posibil aşa ceva?

Deşi este adevărat că managerul nu i-a furat stăpânului său banii din buzunar, l-a înşelat pe angajatorul său cu o parte din ei, spre propriul său beneficiu. Acesta nu este deloc comportament lăudabil. Cu toate acestea, atunci când stăpânul a auzit ce a făcut fostul său manager necinstit, a rostit esența: „Trebuie să-ți recunosc meritul. Erai într-o situație dificilă. Ai ştiut că a-ți pierde slujba în punctul acesta al vieții tale reprezintă o problemă serioasă. Aşa că ai cântărit opțiunile, ai trecut la fapte şi ți-ai rezolvat problema. Eşti de lăudat."

în mod clar pilda aceasta nu vorbeşte despre etică. De fapt, în textul acesta Isus îl descrie pe manager ca fiind necinstit şi-l pune în mod direct în categoria „oamenilor lumii acesteia", un grup pe care îl pune în contrast cu „fiii luminii" care trăiesc în onestitate, integritate şi evlavie. Cu toate acestea, Isus îl laudă pe omul acesta pentru ceva ce El consideră a fi extrem de important: îl laudă pentru faptul că a luat inițiativa de a rezolva problema.

Pare a fi o chestiune de bun-simț, nu-i aşa? Dacă avem o problemă, trebuie să ne gândim la o soluție şi apoi să o implementăm. Ce altceva e de făcut? Răspunsul e cât se poate de logic.

Adevărul este însă că prea puțini oameni fac aşa. Este mult mai uşor să stai şi să te plângi de nedreptatea vieții sau de frustrarea copleşitoare a lumii moderne. De ce să luăm inițiativa de a ne. rezolva problemele, când avem la îndemână opțiunea la modă de a da vina pentru problemele noastre pe părinții noştri, pe partenerul de viață, pe prietenii noştri, pe şef, pe profesorii noştri, pe guvern şi pe Dumnezeu.

O altă alternativă față de luarea inițiativei este să ne cuibărim în credința dulceagă într-un viitor mai bun care în cele din urmă pur şi simplu „va deveni realitate" pentru noi. In spatele multor vieți inactive se află o convingere, nerostită, dar totuşi adânc înrădăcinată, care poate fi formulată cam aşa: *Cumva, cândva, viața mea se va îmbunătăți. Cumva, cândva, voi ajunge în circumstanțe mai plăcute. Cumva, cândva ceea ce-mi doresc va deveni realitate.* Construită pe fantezia că răsplătirile vor veni fără efort, noțiunea aceasta este mai mult o speranță deşartă decât o filoso- fie echilibrată, mai asemănătoare credinței pe care copilul o are în magie, decât a percepției pe care adultul o are asupra realității. Cu toate acestea este o mentalitate larg răspândită.

Cumva, cândva... voi simți că trebuie să fac ceva cu viața mea... voi începe să mă trezesc mai devreme... nu o să mai irosesc aşa de mult timp distrându-mă... voi începe să-mi fac temele la timp... şeful mă va observa şi pe mine... mă voi împiedica de slujba la care am visat... partenerul de viață perfect va apărea în viața mea... companiile cărților de credit vor şterge datele mele... voi câştiga la loterie... căsnicia mea se va transforma singură... copiii mei nu vor mai face năzbâtii... metabolismul meu va funcționa mai bine şi grăsimea va dispărea... n-o să mai tânjesc după încă un pahar... voi începe să vreau să-i ajut pe săraci... voi simți că sunt un creştin serios.

Cumva, cândva... pur şi simplu se va întâmpla.

Eşti sigur? Ai văzut vreodată lucrurile mergând în felul acesta? Eu am văzut că funcționează exact invers. Panta naturală a vieții tinde să fie în jos, nu în sus. Cei care aleg să stea relaxați şi să se lase purtați de curent în mod normal sfârşesc luând-o la vale. Nu zic că din când în când ar fi vreo problemă cu plutirea relaxantă în josul unul râu de munte, dar dacă vreodată vrei să vezi priveliştea de pe vârful muntelui, va trebui să urci înapoi respectivul munte. Fără niciun fel de îndoială cățăratul acela în susul dealului va necesita acțiune şi inițiativă şi nimeni dintre cei care au acceptat mentalitatea „cumva, cândva" nu va ajunge vreodată pe vârf.

O voi face... mâine

Cartea Proverbe îi numeşte *leneşi* pe cei care acționează potrivit acestei mentalități. Un cuvânt mic şi încântător, nu-i aşa? Un Umax este o creatură lipicioasă, asemănătoare melcului, care nu are cochilie. Imaginați-vă un limax târându-se încet în călătoria lui lipsită de scop. Priviți-l cum se loveşte de o piatră şi ajunge într-un punct mort. Observați cum este împins înapoi de forța unui val. îmi vine să-i zic să renunțe - dar probabil că deja a renunțat.

Trântorii sunt, într-un cuvânt, leneşi. „Până când vei sta culcat, leneşule? Când te vei scula din somnul tău? Să mai dormi puţin, să mai aţipeşti puţin, să mai încrucişezi puţin mâinile ca să dormi!... Şi sărăcia vine peste tine ca un hoţ şi lipsa, ca un om înarmat" (6:9-11). în acest caz lenevia celui leneş duce la sărăcie, însă dificultăţile financiare sunt de obicei doar una dintre manifestările decăderii leneşului.

Cartea Proverbe afirmă că mulţi dintre noi suntem în pericolul acesta de a deveni leneşi şi descrie o traiectorie care ar putea şi cel mai probabil ne va pune pe calea zadarnică şi neroditoare a leneşului. Primul pas pe drumul acesta este amânarea. De fiecare dată când o persoană reacţionează faţă de o responsabilitate urgentă cu nepăsătorul „voi face lucrul acesta mai târziu", se poartă precum cei leneşi.

Când eram copil şi mama mă ruga să pun masa sau să duc gunoiul, spuneam ceva de genul: „în timpul următoarei reclame, mamă" sau „Imediat după ce termin de asamblat macheta aceasta." Dacă se întâmpla să mă audă tata, îmi spunea: „Du-te acum, Billy. Nu aştepta." Mă exaspera la vremea aceea; credeam că e inflexibil, fără să fie cazul, şi absurd. îmi dau seama acum că era un om înţelept, hotărât să-şi abată fiul de pe calea leneviei. Sunt aşa de recunoscător pentru faptul că, adult fiind, nu am fost nevoit să mă lupt cu obiceiul amânării. Tata mi-a făcut un servi- ciujmens cerându-mi să acţionez prompt şi cu responsabilitate.

Născocirea scuzelor

Cel de-al doilea pas pe drumul din ce în ce mai mârşav al leneşului este născocirea de scuze. Să presupunem că dimineaţa, în drum spre serviciu, o angajată aptă de muncă îşi aminteşte una dintre responsabilităţile solicitante pe care n-a avut timp să şi-o îndeplinească în ziua de dinainte. Angajata ar fi putut folosi timpul în care a condus până la serviciu ca să se roage şi să-I ceară lui Dumnezeu putere. S-ar fi putut gândi la variante mai creative prin care să-şi împlinească respectiva responsabilitate cu mai multă eficienţă. S-ar fi putut hotărî să ia în piept, cu toată puterea, acea sarcină descurajantă. Dar dacă ea se află pe calea leneviei, va alege o altă opţiune. Va găsi o scuză ca să nu-şi asume responsabilitatea aceea - poate chiar să nu se ducă la serviciu în ziua respectivă.

Leneşul despre care ne vorbeşte Proverbe 22:13 invocă un motiv fantastic pentru a nu merge la serviciu. „Afară este un leu!" spune el. Ca să se asigure că nimeni nu pune la îndoială motivaţia lui admirabilă de a rămâne în adăpostul sigur şi comod al casei, adaugă: „M-ar putea ucide pe uliţă!" Ei bine, s-ar putea. Sau poate că imaginaţia lui este un pic mai bogată decât a majorităţii născocitorilor de scuze. Consideră poate mai stimulant să invoce o lista fascinantă cu tot ce ar putea merge prost decât, cu răbdare, să-şi croiască drum prin lista de îndatoriri zilnice de îndeplinit sau responsabilităţi ce trebuiesc asumate.

Dar să spunem că pe stradă *este* un leu. Aşa că spune-i omului să se alăture vânătorii de lei. Doar un leneş ar sta cu mâinile în sân toată viaţa pentru că există obstacole periculoase pe drum. întotdeauna vor fi lei pe stradă. întotdeauna vor fi responsabilităţi înfricoşătoare, provocări copleşitoare, dezamăgiri sfâşietoare. însă doar leneşul va invoca scuză după scuză în faţa solicitărilor vieţii.

Gândeşte-te la viaţa ta. Născoceşti scuze pentru lipsa de performanţă din viaţa ta, pentru lipsa de sârguinţă, lipsa disciplinei, lipsa oricărui lucru bun? Dacă faci aşa, cartea Proverbe are pentru tine un avertisment clar. Amânarea naşte amânare. Scuzele nasc scuze. Lenevia, trândăvia, nepăsarea, încetineala, orice cuvânt ai alege care descrie mişcarea cu încetinitorul - ele nasc din ce în ce mai mult acelaşi lucru detestabil. Te scufunzi în ceva vâscos şi vei sfârşi blocat într-o viaţă distrusă.

Proverbe 19:24 descrie o astfel de viaţă în felul următor: „Leneşul îşi vâră mâna în strachină şi n-o duce înapoi la gură!" în exagerarea aceasta hazlie, el îşi duce mâna în farfurie şi nu are nici energia, nici motivaţia să o ridice.

Proverbe 26:14 spune: „Cum se învârteşte uşa pe ţâţânile ei, aşa se învârteşte leneşul în patul lui." Se mişcă înainte şi înapoi, învârtindu-se neîncetat de pe o parte a patului pe cealaltă. însă nu se duce niciunde, e blocat asemenea uşii pe balamalele ei.

Clubul „Nouă din zece"

Dar tu pe unde te afli? începe cartea Proverbe să te convingă? Ai făcut mai mulţi paşi pe calea leneşului decât eşti în stare să recunoşti? Ai dezvoltat în viaţa ta obiceiul de a amâna sau de a găsi mult prea repede tot felul de scuze? Ai schimbat iniţiativa, hărnicia şi perseverenţa cu lenevia, nepăsarea şi trândăvia?

Sau eşti ca majoritatea celor din cercul meu de cunoscuţi şi prieteni, care spun: „Sper că glumeşti! Trândăvia este ultima dintre problemele mele. Şi să

vreau şi n-aş putea găsi calea leneşului. De fapt, poate mi-ar merge chiar mai bine, dacă din când în când aş amâna lucrurile. Poate că o scuză sau două sunt exact ceea ce am nevoie. Am deja mai mult decât suficiente activităţi în care sunt implicat, oameni pe care să-i ajut, treabă pe care s-o fac. Sunt prea ocupat - nu prea leneş." într-adevăr, aceşti „iepuraşi cu bateriile încărcate la maximum" par a avea puţine în comun cu josnicul leneş.

„Pe mine nu mă vei vedea niciodată stând cu mâinile în sân", spun ei, „sau plângându-mă de leii de pe stradă. Şi, Doamne fereşte!, nu te îngrijora de obiceiurile mele culinare; nu mi-am lăsat niciodată mâinile bălăbănindu-se în mâncare. Nici nu m-am învârtit dintr-o parte în alta ca o uşă pe balamalele ei. Eu leneş? Nici pomeneală!"

Dacă ai avut motivaţia şi energia să iei această carte şi să citeşti până aici, se prea poate să nu te fi cufundat în mlaştina urâtă a leneviei complete, a inactivităţii generale şi a trândăviei larg răspândite. Adevărul este că puţini dintre cei pe care-i cunosc au decăzut atât de mult.

Dar aceasta nu înseamnă că nu avem ceva de învăţat de la leneş. De fapt, cred că mulţi dintre noi, care la suprafaţă părem modele de activitate şi hărnicie, suferim de o boală ascunsă numită lenevie selectivă, o boală caracterizată de compartimente construite cu grijă în care domneşte trândăvia. Aceste buzunăraşe de lenevie sau inactivitate, deşi aparent nesemnificative şi aproape niciodată vizibile celorlalţi, vor aduce într-un final în vieţile noastre suferinţă, necaz şi chiar faliment total.

Ce tip de oameni suferă de lenevie selectivă?

- Studentul care are succes din punct de vedere sportiv şi social, dar care nu ia în serios educarea minţii sale.
- Tatăl care stabileşte recordul de vânzări la serviciu şi joacă golf de performanţă însă eşuează lamentabil atunci când trebuie să fie sensibil la nevoile emoţionale ale soţiei şi copiilor lui.
- Mama care se dăruieşte sută la sută la locul de muncă şi în treburile casei, dar care în mod constant îşi neglijează relaţia cu Dumnezeu.
- Bărbaţii şi femeile extrem de deschişi spre relaţii noi, care îşi umplu timpul cu oameni, dar nu se îngrijesc niciodată de solul propriilor vieţi lăuntrice. Nu se uită niciodată în profunzime la realităţile emoţionale şi psihologice care le guvernează comportamentul, le influenţează scopurile şi le conturează relaţiile.
- Oamenii care cheltuie mai mulţi bani decât au şi spun că de mâine se vor încadra în buget - dar ziua de mâine nu vine niciodată.
- Membrii bisericii care încuviinţează din cap atunci când pastorul îi provoacă la un angajament mai profund faţă de Dumnezeu, dar când soseşte dimineaţa zilei de luni se întorc la variantele creştineşti cu care sunt obişnuiţi.

Unul dintre motivele pentru care lenevia selectivă este aşa de dăunătoare este faptul că dacă celelalte domenii ale vieţii noastre arată suficient de bine ne putem convinge pe noi înşine că merităm să fim eliberaţi de alte obligaţii. „Pentru că strig cu glas tare, iau iniţiativa şi lucrez cu hărnicie în nouă din zece domenii ale vieţii mele. Nu-i îndeajuns? Ce vrei mai mult de la mine, perfecţiunea?"

Cunosc o fetiţă de la Promiseland, lucrarea cu copiii din biserica noastră, care a suferit mai multe necazuri decât s-ar fi cuvenit. Câteva dintre puţinele ei bucurii vin din relaţia pe care o are cu învăţătoarea ei de la Promiseland şi cu ceilalţi copii din clasă. Tatăl ei, pe care-l cunosc de mulţi ani, a hotărât de curând că mai bine doarme o oră în plus duminica dimineaţa decât să-şi aducă fetiţa la biserică.

Dacă omul acesta vrea să fie leneş, aceasta este alegerea lui; dar nu mi-a plăcut deloc felul în care lenevia lui îi afecta fetiţa. Aşa că m-am decis să vorbesc cu el. „Ascultă", i-am spus, „chiar dacă nu am niciun drept să-ţi spun cum să-ţi trăieşti viaţa, ceea ce se întâmplă în viaţa fetiţei tale îmi rupe inima. Ea are nevoie ca în fiecare săptămână să i se reamintească faptul că Dumnezeu o iubeşte, are nevoie de atenţia drăgăstoasă a învăţătoarei ei şi are nevoie de distracţia şi părtăşia de care are parte cu prietenii ei creştini. Nu va avea parte de niciunul dintre aceste lucruri decât dacă iei iniţiativa şi o aduci la Promiseland. Eşti adult şi poţi hotărî ce faci cu viaţa ta, dar ce faci cu fetiţa aceasta drăgălaşă pe care Dumnezeu a încredinţat-o în grija ta... ei bine, cineva trebuie să vorbească în numele ei."

Mi-a răspuns: „Hai, Bill. Lasă-mă în pace! Muncesc din greu. Călătoresc în timpul săptămânii. îmi ajut prietenii. Votez. îmi îndeplinesc datoria de jurat.

Urmez regulile. Per ansamblu sunt un tip de treabă. Dar obosesc uneori. Am nevoie de o zi liberă."

încerca să-mi servească scuza „nouă din zece" şi nu i-a mers. „Nouă din zece poate că este OK pentru tine", i-am spus, „dacă aşa vrei să-ţi trăieşti viaţa. însă partea a zecea are legătură cu fiica ta.Xeneveşte în alt domeniu. Nu fi leneş într-un domeniu care influenţează viaţa şi eternitatea unei fetiţe drăgălaşe." Poate că .ivea doar un domeniu în care lenevea, însă se juca cu mize mari.

Tatăl meu a murit de atac de cord la vârsta de cincizeci şi trei de ani. Un personaj extraordinar; a fost unul dintre oamenii cei mai plini de energie şi cei mai motivaţi pe care i-am cunoscut vreodată; puţini oameni puteau măcar să înceapă să ţină pasul cu el. A început afaceri, a ajutat diverse lucrări bisericeşti, a pilotat avioane, a condus motociclete şi a traversat cu o iolă de 14 metri Oceanul Atlantic. *Ia iniţiativa* ar fi putut fără probleme •.,1 fie motto-ul vieţii lui.

A fost disciplinat şi harnic în toate domeniile vieţii lui, mai puţin unul: grija faţă de trupul său. Toată viaţa a fost leneş şi indiferent faţă de acest aspect. N-a acordat nicio atenţie dietei ■..iu exerciţiilor fizice. Nouă din zece nu e rău - până când a zecea parte te termină.

Un anumit lider din Vechiul Testament a fost foarte respectat. Majoritatea oamenilor au considerat viaţa lui un model de trăire m integritate. Dar în ultimii ani, viaţa şi lucrarea lui s-au destrămat din pricina unui domeniu în care a fost leneş.

Numele liderului era Eli, şi domeniul lui de lenevie selectivă a fost faptul că nu şi-a disciplinat fiii. A avut doi băieţi care au fost nişte şţrengari, şi deşi a avut intenţii bune de a-i educa pe căile evlaviei şi ale integrităţii, lucrul acesta s-a dovedit a fi o provocare mai descurajantă decât a anticipat. Aşa că a renunţat.

Cu timpul, micii lui ştrengari au ajuns mari ştrengari. Problemele pe care le-au creat au dus în cele din urmă la curmarea vieţii lui Eli. Din nou scuza nouă din zece. însă cea de-a zecea parte l-a doborât.

Vizitează academia furnicii

Majoritatea dintre noi, dacă avem curajul să ne uităm mai adânc, sub partea de deasupra a vieţilor noastre, putem găsi cel puţin un buzunar al leneviei, o zonă micuţă a indiferenţei sau trândăviei. Ce vom face atunci când o vom vedea?

Un text clasic din Proverbe răspunde acestei întrebări pro- vocându-l pe cel leneş să se uite la varianta opusă lui, harnica furnică. „Du-te la furnică, leneşule; uită-te cu băgare de seamă la căile ei şi înţelepţeşte-te! Ea n-are nici căpetenie, nici priveghetor, nici stăpân, totuşi, îşi pregăteşte hrana vara şi strânge de ale mâncării în timpul secerişului" (6:6-8).

înţeleptul şi abilul scriitor al Proverbelor zice clar încă o dată. „Vrei să înveţi cum să iei iniţiativa? Vrei să creşti în sârguinţă? Atunci înscrie-te în academia furnicii. Exact! Creatura aceea micuţă pe care o calci în picioare pe trotuar ştie câteva lucruri despre viaţă pe care şi tu trebuie să le înveţi."

în primul rând, furnica ştie că, dacă trebuie să depinzi de motivaţii exterioare ca să duci treaba la bun sfârşit, atunci ai încurcat-o. Dacă trebuie să te bazezi pe şef, pe un funcţionar, pe un profesor sau pe un conducător care să te menţină în mişcare, ce vei face când nu va mai fi nimeni în preajmă care să te supravegheze? Cred că secretul automotivaţiei pe care o are furnica este că îşi păstrează întotdeauna scopul în minte. Mâncare, mâncare, mâncare. Vizualizează în mintea ei acele bucăţele delicioase. îşi imaginează durerea chinuitoare a unui stomac gol. îşi reaminteşte sieşi că, dacă nu adună hrana şi nu face provizii, nu va mânca. De ce ar mai avea nevoie furnica de o forţă exterioară care să insiste şi care să o îndemne de vreme ce mintea îi este atât de prinsă de scopul pe care-l are?

Cea de-a doua lecţie pe care trebuie să o învăţăm în academia furnicii este că furnica planifică din timp. Face un plan şi stabileşte ce trebuie făcut şi când. Ea ştie că, dacă vrea să aibă provizii pentru iarnă, trebuie să lucreze din greu în timpul verii. Odată ce furnica stabileşte care este planul şi orarul după care se desfăşoară el, îşi lansează în acţiune automotivaţia. Furnica nu amână. Ea nu născoceşte scuze. Ea spune cu vocea ei inaudibilă: „Să mergem. Să ne apucăm de treabă. Să facem acum ce avem de făcut."

La finalul acestui capitol vreau să evidenţiez cinci domenii ale vieţii în care trebuie să dăm dovadă de iniţiativa şi de hărnicia neînsemnatei, dar înţeleptei furnici. Vreau să vă provoc să citiţi următoarele câteva pagini într-un duh de supunere şi cu .i'riozitatea ascultării faţă de ceea ce spune Dumnezeu că doreşte să faceţi. Puteţi avea încredere că Duhul Sfânt vă va da discernământ cu privire la aceste domenii ale vieţii, chiar dacă sunteţi un creştin de curând convertit

sau un căutător care încă nu a devenit creştin.

S-ar putea ca în timp ce citiți despre unul dintre aceste domenii ale vieții, Duhul Sfânt să vă spună: „Iei suficientă inițiativă în acest domeniu. Totul este în regulă. Continuă ceea ce faci."

I)acă auziți aceste lucruri din partea Duhului, atunci puteți să vă relaxați.

Dar s-ar putea ca atunci când citiți despre un anumit domeniu al vieții, Duhul Sfânt să vă spună: „Ascultă! Ştii că ai probleme in domeniul acesta al vieții tale. Ştii că a sosit vremea să iei inițiativa şi să lucrezi cu hărnicie. A venit vremea să te ridici de pe canapea şi să ieşi pe terenul de joc. E vremea să mergi înainte."

I)acă simți aşa, atunci fii atent. Ia în serios vocea aceea interioară care te călăuzeşte şi te provoacă. Supune-te ei.

l a pace cu ceilalți

l'rimul domeniu este scos în evidență de unele dintre cele mai bine cunoscute şi cele mai iubite cuvinte ale Bibliei. Apostolul l'avel scrie în prima lui scrisoare adresată corintienilor: „Acum, dar, rămân aceste trei: credința, nădejdea şi dragostea. Dar cea mai mare dintre ele este dragostea" (1 Cor. 13:13). Contrar majorității lucrurilor pe care le auzim în mass-media populară a culturii noastre materialiste, cea mai importantă moştenire pe care noi oamenii o putem lăsa urmaşilor noştri este dragostea. Fie că vorbim despre locul pe care îl ocupăm în societate sau în relațiile noastre cele mai apropiate, darurile cele mai valoroase pe care le putem oferi sunt acele gânduri şi fapte izvorâte dintr-o inimă plină de iubire.

în contextul familiei, faptele făcute din dragoste sunt cele mai apreciate şi cele mai necesare - şi cele mai greu de menținut. Cu toții avem intenții bune, însă în mijlocul evenimentelor tumultuoase ale vieții avem tendința de a ne lovi şi răni unii pe alții.

Dor chiar şi micile răni de care egoul sau sufletul nostru are parte; şi adesea reacția naturală este să ne retragem.

In timp ce distanța emoțională se măreşte, la fel pățesc şi resentimentele. Nu după mult timp o relație de dragoste ajunge o sursă de sentimente negative. Ştim că ar trebui să punem punct conflictului. Ar trebui să vorbim cu cealaltă persoană şi să încercăm să rezolvăm problema. însă ştim de asemenea cât de mult timp şi energie ne va lua şi cât de frustrant va fi. Ştim că adevărata rezolvare cere un întreg proces şi nu doar o singură conversație care să rezolve problema. încă o relație tărăgănată este ultimul lucru de care avem nevoie acum. Deja suntem prea ocupați. Viața este deja prea complicată.

Aşa că cedăm în fața ispitei leneviei selective. Ne lenevim atunci când vine vorba de relațiile pe care le avem. Ne dăm bătuți. Nu punem mâna pe telefon să sunăm. Nu scriem scrisoarea. Nu traversăm holul dormitorului, hala fabricii în care lucrăm, culoarul bisericii. Nu întindem brațul ca să dăm mâna cu celălalt, nu spunem un cuvânt cu blândețe, nu ne facem timp să ascultăm. în loc să luăm inițiativa de a căuta împăcarea sau o relație mai profundă, închidem ochii şi dormim somnul distructiv al leneşului.

Romani 12:8 spune: „Dacă este cu putință, întrucât atârnă de voi, trăiți în pace cu toți oamenii." „Dacă este cu putință" implică tenacitatea care nu renunță pentru că procesul de reconciliere sau de creştere este unul dificil şi solicitant sau chiar presărat cu obstacole ce par de netrecut; implică disponibilitatea de a te agăța de ultimul fir de speranță şi de a face paşi înainte care să onoreze acea speranță.

„întrucât atârnă de voi" înseamnă că noi nu putem controla reacția celeilalte persoane la încercarea noastră de a face pace. Uneori eforturile noastre cele mai sincere vor fi ineficiente din pricina refuzului celeilalte persoane de a se implica. Deşi acest lucru poate fi extrem de frustrant, nu suntem degrevați de responsabilitate. întrebarea rămâne valabilă: Am luat inițiativa? Am făcut ce am ştiut eu mai bine? Am mers pe drumul reconcilierii atât de mult cât am putut?

Cu câțiva ani în urmă, un prieten a intrat într-o etapă dificilă a i elației lui maritale. Până la urmă a obosit să tot încerce să repare relația şi a divorțat de soția lui. Vara trecută am făcut o plimbare lungă cu el. Aş vrea să vă pot da să ascultați conversația noas- 1₁ ă. „Am renunțat la cea mai importantă relație din viața mea din cauza leneviei", mi-a spus. „Exact asta a fost cauza. Dacă aş putea, aş da timpul înapoi şi aş face totul de la început. Şi de data aceasta n-aş mai renunța să încerc."

Altcineva mi-a scris: „Faptul că sunt singur şi departe, despărțit de copiii mei, mi-a creat un gol în inimă care pur şi simplu nu vrea să se vindece. Lupta

cu durerea pierderii e mai grea decât a fost vreodată relaţia pe care am avut-o. îmi doresc să nu li renunţat atât de uşor."

Dacă cuvintele acestea te îndeamnă să iei cu mai multă tărie iniţiativa şi să dai dovadă de mai multă sârguinţă în relaţiile tale, le rog, fă aşa. Miza e mare, durerea pierderii e imensă. Da, s-ar putea ca eforturile tale de reconciliere să fie respinse, dar cel mai adesea ele vor fi primite cu căldură şi întâmpinate cu un sincer: „Şi eu vreau să încerc. îţi mulţumesc că ai luat iniţiativa."

Muncă şi iar muncă

Omul înţelept din cartea Proverbe avea o perspectivă pozitivă asupra muncii, cel de-al doilea domeniu al vieţii pe care aş dori să-l iei în considerare. El a văzut în muncă secretul succesului linanciar, drumul spre puterea constructivă şi spre manifestarea creativităţii. „Oriunde se munceşte este şi câştig", spune el, „dar oriunde numai se vorbeşte, este lipsă" (14:23). „Mâna celor harnici va stăpâni, dar mâna leneşă va plăti bir" (12:24). Apostolul I 'avei duce un pas mai departe perspectiva aceasta asupra muncii atunci când ne reaminteşte că motivaţia noastră supremă de a lucra cu hărnicie este onorarea adevăratului nostru Şef. El spune: „Orice faceţi, să faceţi din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni" (Col. 3:23).

Aşa că se ridică întrebarea: Lucrezi „din toată inima" la locul lău de muncă, acasă, la şcoală? Nu te întreb dacă investeşti energia necesară ca să împlineşti sarcinile rânduite ţie. Te întreb dacă faci fiecare proiect care îţi iese în cale la potenţialul maxim pe care ţi l-a dat Dumnezeu, ca şi cum l-ai face chiar pentru Dumnezeu, nu doar pentru şeful tău pământesc. Te întreb dacă dai dovadă de caracter la locul de muncă, la cel mai înalt nivel posibil. întruchipezi standardul de etică, onestitate, iubire, conştiinciozitate, excelenţă şi promptitudine în compania în cadrul căreia lucrezi?

Dai dovadă de preocupare sinceră pentru cei cu care lucrezi, ba chiar încerci să-i conduci la Hristos dacă ţi se oferă ocazia?

Ştiu cum e. Când ai acelaşi serviciu de ceva vreme, e uşor să-ţi dezvolţi obiceiuri rele, să alegi scurtăturile, să te mulţumeşti cu efortul minim, să te implici în discuţii distructive, să-ţi critici şeful, să stârneşti neînţelegeri, să subminezi eforturile celorlalţi şi să te implici în forme subtile de autopromovare. Rareori începem în felul acesta, şi adesea nu suntem conştienţi de schimbările de direcţie pe care le-am făcut; schimbările din gândirea, vorbirea şi comportamentul nostru au fost aşa de neînsemnate că abia dacă le-am observat. Dar la o analiză cinstită observăm că nu mai suntem angajaţii care am fost cândva. Nu mai suntem modele de hărnicie şi integritate la locul de muncă.

Sau poate că unii dintre noi niciodată nu am fost. Poate că ne încadrăm în categoria persoanelor iresponsabile şi nechibzuite care cred că pot evita munca făcută cu hărnicie. Oameni care cred că dacă apasă butoanele potrivite îşi pot găsi un loc pe drumul uşor fără să fie nevoiţi vreodată să muncească pentru a-l obţine. Oameni care consideră că merită o pauză sau care cred fantezia potrivit căreia viaţa ar trebui să fie uşoară; dacă trebuie să muncească din greu, atunci ceva nu este în regulă. Modul acesta de a gândi se cheamă imaturitate. Adevărul e că viaţa este grea şi a-ţi câştiga traiul este greu. Munca noastră, sperăm, ne oferă în mare parte împlinire şi semnificaţie, însă întotdeauna vor exista anumite aspecte care sunt pur şi simplu grele. Vor fi zile în care ne vom face treaba pentru că iubim ceea ce facem, şi alte zile în care ne vom face treaba doar pentru că nu suntem dintre aceia care renunţă. Aceasta este viaţa reală, pentru noi toţi.

Oare îţi spune Duhul Sfânt încet şi cu blândeţe că mai există loc pentru schimbare în acest domeniu al vieţii tale? Trebuie să iei iniţiativa - imediat - să te schimbi radical la locul de muncă ca să poţi munci din toată inima ca pentru Domnul? înţelepciunea bibliei spune că cei harnici vor fi răsplătiţi de către colegii lor, de către angajatorii lor şi de către Dumnezeu. Aceasta nu este promisiunea strălucitoare a sănătăţii, belşugului şi fericirii; ci este o înţelegere a unui principiu simplu, dar profund al felului în care merg lucrurile în viaţă. Munca făcută cu hărnicie este calea spre

0 viaţă utilă, responsabilă şi plină de semnificaţie.

Carburant pentru cursă

Ştiu că sunt pe cale de a fi de-a dreptul băgăcios în cel de-al treilea subiect, însă prea adesea este ignorat acest subiect important al bunăstării noastre fizice. Un text care ne dezmeticeşte, pentru aceia dintre noi care suntem creştini, se află în 1 Corinteni 6:19-20: „Nu ştiţi că trupul vostru este templul Duhului Sfânt care locuieşte în voi şi pe care L-aţi primit de la Dumnezeu? Şi că voi nu sunteţi ai voştri? Căci aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Proslăviţi, ilar, pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, care sunt ale lui

1 lumnezeu." Ar putea fi formulată ideea aceasta mai clar de atât? trupurile noastre sunt temple ale Duhului Sfânt. Trebuie să-L onorăm pe Dumnezeu cu trupurile noastre.

Cum de reuşim oare să punem în categorii diferite felul în care ne comportăm cu trupul nostru şi devotamentul nostru faţă de Hristos? Nu doar duhul nostru, ci şi trupul nostru a fost cumpărat cu un preţ. Creştinismul nu propovăduieşte o perspectivă asupra vieţii care desconsideră trupul, în timp ce înalţă spiritul. Intr-un mod mistic şi de neînţeles Duhul Sfânt locuieşte în trupul nostru şi astfel suntem chemaţi la înaltul privilegiu şi la marea responsabilitate de a ne folosi trupurile onorându-I prezenţa.

Ce înseamnă să-L proslăvim pe Dumnezeu cu trupurile noastre? înseamnă să fim atenţi cu locurile în care ne ducem, pe cine lăsăm să ne atingă, modul în care avem grijă de trupul nostru. înseamnă să ne ţinem trupul departe de păcat, să-l protejăm de oameni şi situaţii abuzive şi să urmărim în mod activ sănătatea lui fizică. Menţinerea purităţii sexuale reprezintă un mod specific de a-L onora pe Dumnezeu cu trupurile noastre, precum şi evitarea nicotinei, alcoolului şi cofeinei în cantităţi exagerate, sau orice alte medicamente sau substanţe care i-ar putea face rău.

Proslăvirea lui Dumnezeu înseamnă şi a te menţine într-o formă fizică bună, nu într-un mod obsesiv sau ca o reacţie nesănătoasă pentru a împlini normele culturale ale atracţiei, ci pentru a ne spori energia şi longevitatea. înseamnă de asemenea şi a mânca mâncare sănătoasă, hrănitoare, în cantităţi adecvate. Când am participat la cursele de motociclete am învăţat că, dacă vreau să am rezultate bune în competiţie, trebuie să găsesc cel mai bun carburant disponibil, să-l filtrez cu meticulozitate şi apoi să umplu rezervorul cu el. Orice altă variantă mai puţin bună scade performanţa motocicletei. Acelaşi adevăr este valabil şi pentru noi. Trupurile noastre reprezintă creaţia cea mai însemnată a lui Dumnezeu, însă nu ne putem aştepta la performanţa lor maximă dacă nu folosim carburantul de cea mai bună calitate.

Ce îţi spune Duhul cu privire la trupul tău? Cum răspunzi tu? Puţine provocări în viaţă au parte de aşa de multe scuze ca responsabilitatea pe care o avem de a ne îngriji trupurile. într-o duminică, după ce am prezentat subiectul acesta în predică, am simţit atât de apăsător responsabilitatea de a-i spune direct acest lucru unuia dintre liderii bisericii şi am făcut eforturi să mă abţin să nu plâng atunci când l-am văzut abia mergând pe culoar. „Nu face ceea ce a făcut tatăl meu", i-am spus mai târziu. „Nu te omorî neglijându-ţi trupul. De dragul lui Dumnezeu şi de dragul familiei şi prietenilor tăi, nu face lucrul acesta."

Trupurile noastre sunt atât de însufleţite de dorinţe contradictorii, atât de deprinse cu plăcerile şi durerile, atât de ispitite de satisfacerile imediate. A reacţiona faţă de aceste tendinţe şi dorinţe naturale într-o manieră care îl onorează pe Dumnezeu cere mai multă disciplină şi hotărâre decât orice altceva. Cere de asemenea şi o supunere conştientă faţă de scopul pe care Dumnezeu îl are cu vieţile noastre, acela de a fi lăcaşuri curate pentru Duhul Său. Nu este uşor să ţinem minte o astfel de noţiune intangibilă, şi nu este uşor nici să facem acele lucruri evidente care ne menţin trupurile curate şi sănătoase. Orice progres pe care îl facem în a-L onora pe Dumnezeu cu trupurile noastre va aduce beneficii directe în vieţile noastre. Stima de sine ne va creşte, împreună cu energia noastră fizică şi mentală, iar relaţia noastră personală cu Dumnezeu se va îmbunătăţi. Este o situaţie (âştig-câştig-câştig.

Chestiuni financiare

Am vorbit până acum despre relaţii, muncă, sănătate. Un al patrulea domeniu în care este posibil să fim leneşi îl reprezintă telul în care administrăm banii, indiferent dacă avem mulţi sau puţini. Sunt unii oameni cu resurse limitate care consideră că au prea puţini bani ca să se îngrijoreze din pricina lor. Ce mare diferenţă dacă din când în când le scapă printre degete câţiva dolari? Nici chiar administratorul cel mai responsabil nu îşi poate transforma micul teanc de bani în ceva care să atragă atenţia, aşa că de ce să te mai deranjezi?

Dă-mi voie să-ţi spun cu toată amabilitatea de care sunt capabil: Acesta este un mod de gândire nesănătos. Singura modalitate de a spori productivitatea resurselor limitate este prin administrarea lor meticuloasă şi prin iniţiativă îndrăzneaţă.

La cealaltă extremă se află oamenii care au prea mulţi bani şi care consideră că nu trebuie să fie preocupaţi de administrarea lor cu grijă, pentru că sunt mereu suficienţi pentru orice situaţie; ei nu sunt niciodată nevoiţi să muncească din greu ca să plătească o rată ce a rămas neplătită sau să-şi satisfacă o nevoie materială, aşa că de ce să se îngrijoreze?

Ceea ce uită ei este că felul în care administrăm banii contează. Contează pentru Dumnezeu, care îi vede ca pe un indicator al maturității noastre şi al ascultării noastre față de Hristos. Contează pentru copiii noştri, care învață cum să administreze banii văzând felul în care îi administrăm noi. Contează pentru cei săraci, a căror sănătate şi bunăstare s-ar putea să depindă de generozitatea noastră. Contează pentru biserică, ale cărei scopuri urmărite spre slava lui Dumnezeu vor fi fie împiedicate, fie facilitate de dărnicia oamenilor lui Dumnezeu. Nu ne putem permite, după cum vedeți, să fim leneşi atunci când vine vorba despre chestiunile financiare. Miza este mult prea mare.

Isus a spus celor ce aveau resurse financiare sărăcăcioase: „Cine este credincios în cele mai mici lucruri este credincios şi în cele mari" (Luca 16:10). Putem justifica neglijența doar pentru că cifrele sunt mici? Din contră. Fii credincios în cele mici, ne spune Isus, şi cândva vei avea oportunitatea de a-ți dovedi credincioşia cu lucruri mai mari. Nu ştiu dacă „cele mari" din afirmația lui Isus se referă la o creştere a resurselor financiare, o creştere a unei anumite responsabilități în împărăție sau o creştere în maturitate şi credință. Bănuiesc că se referă la toate trei, dar până la urmă nu contează. Isus ne cheamă să fim credincioşi în lucrurile mici şi promite o răsplată pe care o socoteşte vrednică. Ce alt stimulent mai mare ne trebuie?

Pavel vorbeşte despre cei care se află în situația diametral opusă atunci când spune: „îndeamnă pe bogații veacului acestuia să nu se îngâmfe şi să nu-şi pună nădejdea în nişte bogății nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belşug ca să ne bucurăm de ele. îndeamnă-i să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții" (1 Tim. 6:17-18). Bogăția este un dar de la Dumnezeu, nu ca să fie adunată pentru a ne pune speranțele în ea, nu ca să ne încredem în securitatea pe care o oferă, ci ca să ne bucurăm de ea în mod liber şi ca să fie împărțită cu generozitate şi folosită ca o unealtă pentru diverse fapte bune.

îți vorbeşte Dumnezeu chiar acum despre aspectele financiare? Ai fost neglijent cu puținul pe care îl ai? L-ai tratat cu superficialitate şi l-ai risipit? Ai fost neglijent cu banii cei mulți pe care îi ai? I-ai folosit într-un mod egoist şi ai oprit o potențială binecuvântare pentru alții? Nu uita că banii tăi contează pentru Dumnezeu, pentru copiii tăi, pentru cei săraci şi pentru lucrarea bisericii. Răspunde îndemnurilor Duhului. Dumnezeu te va binecuvânta.

bogat față de Dumnezeu

1111 imul domeniu pe care doresc să-l luăm în considerare este ini- (iativa pe care trebuie să o luăm în relația noastră cu Dumnezeu. Aş dori să abordăm subiectul acesta uitându-ne la un pasaj din Evanghelia după Luca în care un om îl roagă pe Isus să-i poruncească fratelui său să împartă cu el moştenirea familiei lor. Isus S-a folosit de oportunitatea aceasta pentru a ne învăța câteva lucruri despre viață. „Aveți grijă!", a spus El mulțimii care asculta. „Vedeți şi păziți-vă de orice fel de lăcomie de bani, căci viața cuiva nu stă în belşugul avuției lui" (Luca 12:15).

Isus a continuat să-i învețe despre ce este şi ce nu este important în viață spunându-le o istorioară despre un fermier (om de afaceri) de succes extrem de bogat. Pământurile pe care le avea omul acesta au dat rod îmbelşugat şi el a ştiut cum să facă cele mai rentabile schimburi cu agenții de producție. îşi iubea munca, era însuflețit de ea şi tot ceea ce făcea îi aducea profit. Se prea poate ca în tot timpul acesta să fi primit mici îndemnuri să-şi dezvolte viața spirituală, dar se pare că a considerat că a face afaceri din ce în ce mai mari reprezintă o întrebuințare mai valoroasă a timpului şi a energiei lui decât să-L caute pe Dumnezeu.

Pământurile acestui om au continuat să rodească în mod impresionant. Afacerea lui a crescut mai mult decât a visat vreodată. A trebuit la un moment dat să dărâme hambarele pe care le avea şi să construiască unele mai mari ca să-şi poată depozita toate grânele şi averile. Extrem de satisfăcut, şi-a zis: „Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihneşte-te, mănâncă, bea şi veseleşte-te" (Luca 12:19).

Păcat că omul nu a apucat să citească următorul verset înainte de a-l trăi: „Dar Dumnezeu i-a zis: «Nebunule! Chiar în noaptea aceasta ți se va cere înapoi sufletul, şi lucrurile pe care le-ai pregătit ale cui vor fi?»" La ce i-au mai ajutat hambarele lui pline de grâu şi toată bogăția pe care o avea? La ce i-au mai ajutat toate afacerile pe care le-a făcut? Şi-a investit cel mai bun timp şi întreaga lui energie pentru a aduna munți de bogății, însă n-a făcut niciun fel de investiție în ceea conta cel mai mult şi a stat cu mâinile goale înaintea lui Dumnezeu. Isus a încheiat povestea vieții acestui om cu o propoziție enigmatică: „Tot aşa este şi cu cel ce îşi adună comori pentru el şi nu se îmbogățeşte față de Dumnezeu" (Luca 12:20-21).

îmi place expresia aceasta: *bogat față de Dumnezeu.* Ce înseamnă să fii bogat față de Dumnezeu? Cred că înseamnă să îi dai lui Dumnezeu ceea ce El

doreşte cel mai mult, adică o relaţie cu noi. Unii dintre noi ne dăruim cu generozitate, de bunăvoie - întru totul - în tot felul de relaţii cu oamenii, activităţi, proiecte şi responsabilităţi. Ne dedicăm timpul, energia, creativitatea şi atenţia şcolii, serviciului, prietenilor, familiei şi distracţiei. Uităm însă de Dumnezeu. Nu ne gândim niciodată la ce înseamnă a ne îmbogăţi faţă de El.

într-un alt pasaj, Isus îi întreabă pe cei care îl urmau: „La ce i-ar folosi unui om să câştige toată lumea, dacă îşi pierde sufletul. Sau ce ar da un om în schimb pentru sufletul său?" (Mc. 8:36-37). Bogatul a descoperit că nu-şi poate da toate averile în schimbul sufletului său. Dar tu? Dar sufletul tău? Ţi-ai investit tot timpul şi întreaga ta energie în construirea de hambare mai mari, în timp ce ţi-ai neglijat relaţia cu Dumnezeu? Nu face aceeaşi greşeală pe care a făcut-o bogatul. Ia iniţiativa de a te îmbogăţi faţă de Dumnezeu. Fie că te afli la începutul călătoriei tale spirituale, sau te-ai împotmolit undeva pe cale, hotărăşte-te acum să stabileşti care este următorul pas pe care trebuie să-l faci. Ai nevoie să fii mai disciplinat cu timpul tău de rugăciune şi meditare personală, în studierea Bibliei şi a altor cărţi creştine, în părtăşia cu ceilalţi creştini şi în mersul regulat la biserică? Stabileşte care este următorul pas şi apoi fă-1. Asumă-ţi iniţiativa spirituală. Vei obţine o răsplată cu valoare veşnică.

Iniţiativa divină

Arhetipul celui care ia iniţiativa este însuşi Dumnezeu. El a creat cerurile şi pământul, a pus în mişcare sfera aceasta micuţă pe care o reprezintă planeta noastră. A umplut apele cu peşti şi văzduhul cu păsări, iar munţii, văile şi câmpiile, le-a înfrumuseţat cu
Iclurite soiuri de vieţuitoare. Apoi a chemat cu dragoste la viaţă •pecia umană, punând bărbatul şi femeia să dea nume tuturor .inimalelor, să îngrijească grădina care îi înconjura şi să trăiască împreună iubindu-se unul pe altul.

Dar apoi a văzut cum bărbatul şi femeia nu I-au dat ascultare, au necinstit pe ei înşişi şi s-au distrus unul pe altul prin ură, minciuni şi crimă. Şi-a văzut creaţia adâncindu-se din ce în ce mai mult în păcat; a simţit durerea aceea mistuitoare a îndepărtării de El a celor care au fost creaţi după chipul Său, care au rupt legătura dragostei ce unea creatura de Creatorul ei. Cât de uşor I ar fi fost să Se lase pradă disperării şi să închidă ochii în faţa decăderii hidoase a creaţiei Sale.

însă ce a făcut El? El a reacţionat cu iubire făcând un plan. El a luat iniţiativa de a umple golul dintre El şi creatura Sa neascultătoare. „Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea - şi a tânjit să o vadă împăcată cu Sine - că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică" (loan 3:16).

Dumnezeu ar fi putut sta cu mâinile în sân şi să se uite cum lumea se duce în iad. Dar în loc să facă aşa, dragostea L-a făcut să ia iniţiativa şi s-o răscumpere. Aşa că L-a trimis pe singurul Său Fiu, Isus Hristos, ca jertfă pentru păcat, din pricina greşelilor mele şi ale tale, făcând în felul acesta posibilă iertarea noastră, lă ră plată. Trebuie doar să ne smerim suficient de mult şi să primim această iertare.

Este acesta următorul pas necesar pe care iniţiativa spirituală ţi-l cere? Sau, în timp ce citeai capitolul acesta, te-a îndemnat Dumnezeu spre unul dintre celelalte domenii menţionate? Oricare ar fi cazul, nu ezita, nu aştepta, nu amâna. Hotărăşte acum. Treci la fapte.

3
Fă binele

V-red că am stabilit un nou record în ziua în care am călătorit cu avionul timp de optsprezece ore de la Chicago la Los Angeles. Deşi îmi amintesc tot ce n-a mers bine în ziua aceea, vă scutesc de detalii. Ajunge dacă vă spun că după două zboruri anulate şi şase ore de învârtit pe piste în avioane aglomerate, nu aveam deloc starea potrivită să descopăr că ultimul avion pe care trebuia să-l iau şi care încheia călătoria aceea obositoare, tocmai fusese anulat. Nici n-am fost foarte încântat să stau la coadă cu alți două sute de oameni agitați care erau la fel de nerăbdători ca mine să se rezolve întreaga situație. Rezolvarea includea şi o cursă frenetică dintr-o parte în cealaltă a aeroportului din Portland în încercarea disperată de a prinde un loc la încă un avion supraaglomerat - ultima legătură posibilă spre California din seara aceea. Dacă vă întrebați cumva ce căutam în Portland, Oregon, în drum spre Los Angeles, aia e o altă poveste de pomină.

Oricum, în cele din urmă m-am suit în avion şi m-am prăbuşit în scaun. îmi țineam în brațe bagajul de mână pentru că nu mai era loc în dulăpioarele de deasupra sau jos sub scaune. Tot ce-mi doream să fac era să păcătuiesc. îmi treceau prin minte cuvinte nepotrivite şi îmi doream să le rostesc, dar mi le-am înghițit deoarece, chipurile, sunt un om evlavios. Repetam în minte Proverbe 17:28, care spune: „Chiar şi un prost ar trece de înțelept, dacă ar

tăcea." Ştiam că nu-i nimic evlavios în mine în momentul acela, dar cel puțin puteam părea înțelept tăcând.

Eram pe punctul de a ne îndepărta de poartă, când o femeie a intrat repede pe uşă şi a început să se împiedice de-a lungul culoarului. Avea tot felul de bagaje care au început să se împrăştie peste tot, dar aceasta era cea mai mică dintre problemele ei. Ceea ce făcea ca situația ei să fie aproape imposibilă era faptul că avea un ochi de-a dreptul închis, şi părea că nu e în stare să citească cu celălalt ochi numărul locului pe care îl avea. însoțitorii de zbor nu se vedeau nicăieri, fără îndoială că stăteau la taifas şi jucau cărți în partea din spate a avionului - iar eu gândeam în momentele acelea ce e mai rău despre toată lumea.

Fierbeam în mine şi mă compătimeam când Dumnezeu mi-a amintit un proverb pe care-l citisem cu câteva săptămâni înainte. Aspectul cel mai răvăşitor în cazul unora dintre aceste proverbe atât de concise e că odată ce îți intră în minte, nu le mai poți scoate de acolo; revin mereu şi te bântuie. Mă aflam în situația respectivă, dorindu-mi să fiu nesuferit şi preocupat în întregime doar de mine, când Dumnezeu îmi şopteşte în ureche: „Omul milostiv îşi face bine sufletului său, dar omul fără milă îşi tulbură însăşi carnea lui" (Prov. 11:17).

Vocea din capul meu a continuat: „Da, Bill, ştiu că ziua de azi nu a fost prea grozavă pentru tine. Ai pierdut avioane, ai aşteptat pe pista de decolare, ai stat la cozi şi alte lucruri pe care urăşti să le faci. Te simți destul de dărâmat şi frustrat. Dar ai şansa să schimbi întreaga situație chiar acum ridicându-te de pe scaun şi purtându-te cu bunătate față de o femeie disperată. Eu nu te voi obliga, dar cred că vei fi plăcut surprins dacă o vei face."

O parte din mine îmi spunea: „Nu prea cred. Nu am dispoziția necesară." Şi încă o spunea destul de tare. Dar o altă parte din mine zicea: „Poate că starea mea de spirit nu are nicio legătură cu situația aceasta. Poate ar trebui să trec pur şi simplu la fapte." Aşa că m-am ridicat, m-am dus de-a lungul culoarului până la doamna aceasta şi am întrebat-o dacă o pot ajuta să-şi găsească locul, A părut surprinsă şi uşurată în timp ce şi-a scos biletul, ilar de îndată ce am spus „23B" a devenit clar că nu înțelegea uficientă engleză ca vorbele mele să însemne un anumit loc din .ivion. Aşa că am luat câteva dintre bagajele ei care căzuseră pe |todea şi i-am făcut semn să mă urmeze. Am ajutat-o să-şi pună bagajele şi să-şi dea jos haina, şi m-am asigurat că şi-a prins centura în scaunul 23B. Apoi m-am întors la locul meu.

îmi permiteți să devin puțin mistic? Când m-am reaşezat în scaunul meu, m-a cuprins un val de căldură şi o stare de bine.
I mstrarea şi nervozitatea care mă umpluseră aproape întreaga zi au început să se destrame. M-am simțit de parcă sufletul meu secătuit şi murdar tocmai fusese spălat de o ploaie caldă de vară. I'entru prima dată în cele aproape optsprezece ore m-am simțit m sfârşit bine.

Ceea ce spune Proverbe 11:17 este adevărat. Sufletele noastre sunt hrănite atunci când ne purtăm cu bunătate. Aceasta nu este singura motivație de a face bine, dar este un beneficiu care nu poate fi negat. La modul general vorbind, atunci când facem bine, ne simțim bine. Aceasta nu înseamnă că suntem încrezuți sau mândri sau neprihăniți în ochii proprii; ci înseamnă să devenim conştienți - cu un sentiment de calm şi adâncă umilință - că tocmai am avut privilegiul de a fi un instrument al dragostei lui I lumnezeu.

Chiar şi copiii pot experimenta acest lucru. îmi amintesc de o iarnă în care copiii mei erau mici şi am avut parte de o furtună de zăpadă foarte mare. Eram afară şi curățăm cu lopata zăpada de pe alee când am observat că aleea vecinilor, care treceau printr-o perioadă dificilă, nu fusese curățată. Aşa că, după ce am curățat aleea noastră, i-am tras după mine pe copii la casa vecină, cu tot CLI lopețile lor mici, şi am început să curățăm aleea. La început copiii s-au împotrivit şi s-au plâns că pierd emisiunea lor preferată de la televizor, dar pe când ne-am apropiat de capătul aleii, aveau deja starea de spirit potrivită muncii pe care o făceam şi lucrau cu veselie. în seara aceea, când le-am spus noapte bună, fiecare, fără să ştie unul de altul, mi-a spus cât de bine s-a simțit ajutând pe altcineva.

Copiii mei au învățat în timpul unei furtuni de zăpadă într-o seară din mijlocul săptămânii ceea ce mulți participanți de la biserica Willow Creek învață într-un weekend la Chicago în timpul a ceea ce noi numim Intervenții Urbane. Se întâlnesc în diminețile de sâmbătă în parcarea bisericii, se urcă în microbuze şi se duc în diverse cartiere ale oraşului ca să lucreze cu unii dintre partenerii noştri în lucrarea urbană. Deseori când mă duc la biserică sâmbătă după-amiaza ca să mă pregătesc pentru programul de seară, mă întâlnesc cu oamenii care tocmai se întorc de la Intervenția Urbană la care au participat. De obicei stau în grupuri mici şi povestesc: „în viața mea nu am muncit aşa de mult - şi niciodată nu m-am simțit atât de bine!"

De ce ne simțim bine atunci când facem bine? Motivul principal pentru care se întâmplă aşa este că am fost creați după chipul unui Dumnezeu care este

în esenţă bun. Aceasta înseamnă că El - şi de aceea şi noi - avem capacitatea enormă de a face bine - potenţialul bunătăţii maxime, ca să zicem aşa - şi în mod natural ne face plăcere să facem bine. De fiecare dată când trăim la înălţimea acelui potenţial de bunătate, Dumnezeu însuşi ne zâmbeşte şi spune: „Exact asta speram să faci." Simţim acel zâmbet şi acele cuvinte ca o confirmare interioară a ceea ce suntem şi a ceea ce am făcut.

„Căci noi suntem lucrarea lui Dumnezeu", scrie Pavel în Efeseni 2:10, „şi am fost zidiţi în Isus Hristos pentru faptele bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit mai dinainte ca să umblăm în ele." Mai este nevoie de o formulare mai clară? Am fost creaţi pentru a face fapte bune. Atunci când le facem ne împlinim scopul pentru care suntem în viaţă. Ne acceptăm destinul ca fiinţe umane. Deşi faptele noastre bune s-ar putea să ceară uneori sacrificii mari de timp, bani sau energie, putem face bine şi prin acţiuni simple cum ar fi să avem o privire blândă, să vorbim cu amabilitate sau să oferim o îmbrăţişare atunci când este cazul. Dar oricât de simple sau de dramatice ar fi faptele noastre bune, important este ca ele să devină un stil de viaţă, pentru că am fost creaţi după chipul lui Dumnezeu. Atunci când facem aşa, faptele noastre bune nu doar că îi ridică pe ceilalţi, dar ne hrăneşte şi propriul suflet.

(ei care merită

Presupun că aş putea încheia aici acest capitol spunându-ţi: freci la treabă. Descoperă-ţi destinul făcând bine. Răspunde i homării tale făcând fapte bune aleatorii. Pune în practică chipul Ini Dumnezeu din tine ajutându-i pe cei din jur. Du-te şi fă!" Dar cred că ar fi un lucru iresponsabil din partea mea. Să faci bine?

I)a, desigur! Dar cum? Când? Unde? Cui? Cât de des? Suntem chemaţi să oferim bunătate în mod nediscriminatoriu? Oricui, oricum? Tuturor, de fiecare dată? Ce ne spune Biblia în privinţa aceasta?

Adevărul este că a trăi după chipul lui Dumnezeu implică mai mult decât a face fapte bune în mod nediscriminatoriu. Fiind liinţe umane limitate, avem resurse limitate de timp şi de energie; nu putem împlini orice nevoie din lume. A face fapte bune aşa la întâmplare s-ar putea să fie o idee interesantă şi un slogan a trăgător scris pe cana de cafea sau pe diverse abţibilduri, dar in realitate s-ar putea să fie necesar să gândim o mică strategie a Iaptelor noastre bune.

Biblia ne ajută în aspectul acesta oferindu-ne călăuzirea necesară în facerea noastră de bine. Descoperim prima îndrumare în Proverbe 3:27, care spune: „Nu opri o binefacere celui ce are nevoie de ea când poţi s-o faci." Atunci când înţeleptul scriitor al acestui proverb ne spune să facem bine celor ce au nevoie de el2 implică faptul că există oameni care nu sunt cu adevărat nevoiaşi.

Un exemplu clar al unui grup de oameni care nu se aflau în situaţia de a avea nevoie de faptele de bunătate de care au sperat să aibă parte este înregistrat în a doua epistolă a apostolului Pavel scrisă către creştinii din Tesalonic. In primul secol, o comunitate de credincioşi din oraşul acela au înfiinţat o strângere de alimente cu care să vină în ajutorul celor care nu puteau lucra şi nu-şi puteau purta singuri de grijă. Dar au fost câţiva bărbaţi şi câteva femei în stare să muncească care au crezut că ajutoarele acestea sunt un bilet spre o viaţă mai uşoară. Aşa că nu s-au mai dus la serviciu şi au început să trăiască din bunătatea acelor credincioşi responsabili, harnici şi plini de compasiune care au aprovizionat cu dărnicie rafturile menite să ofere ajutor celor nevoiaşi. Ca replică la situaţia aceasta, Pavel a scris aceste cuvinte:

Vă poruncim, fraţilor, în Numele Domnului nostru Isus Cristos, să vă îndepărtaţi de orice frate care trăieşte în lenevie şi nu după tradiţia pe care aţi primit-o de la noi! Voi înşivă ştiţi că trebuie să urmaţi exemplul nostru; noi n-am fost leneşi când am fost la voi, n-am mâncat pâinea nimănui fără s-o plătim, ci, cu trudă şi muncă grea, am lucrat zi şi noapte, ca să nu fim o povară pentru niciunul dintre voi. Şi aceasta nu pentru că n-am avea acest drept, ci ca să fim un exemplu pe care să-l urmaţi. Atunci când eram la voi v-am dat această poruncă: „Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce." Auzim însă că unii dintre voi trăiesc în lenevie; ei nu lucrează nimic şi sunt sâcâitori. Unor astfel de oameni le poruncim şi îi încurajăm în Domnul Isus Cristos să-şi mănânce pâinea, lucrând în linişte. însă voi, fraţilor, să nu obosiţi făcând binele! Dacă cineva nu ascultă cuvântul nostru din această scrisoare, fiţi atenţi să nu aveţi nimic de-a face cu el, astfel încât să se simtă ruşinat. Să nu-l priviţi ca pe un duşman, ci sfătuiţi-l ca pe un frate (2 Tes. 3:6-15, NTR).

îmi place să citesc genul acesta de text oamenilor care spun că Biblia „este aşa de încurcată." Există vreo îndoială cu privire la ce s-a referit Pavel în pasajul

2 Unele traduceri ale Biblie folosesc aici sintagma calificativă „celor ce-l merită" (n.ed.)

acesta? Există vreo îndoială cu privire la ce simțea în dreptul oamenilor care ar fi trebuit să muncească şi să-şi cumpere singuri hrana, dar care în loc să facă aşa, au ales să-şi piardă timpul lenevind şi bârfind, căutând variante inteligente pentru a profita de bunătatea altora?

Proverbe 3:27, versetul cu care am început, ne spune clar că sunt persoane sărace care pe drept au nevoie de ajutor şi suntem i liemați să le ajutăm. Nu există îndoieli în direcția acesta. Insă Biblia de asemenea ne învață în termenii cei mai clari că oamenii i ,ire încearcă să profite de bunătate nu o merită. Dumnezeu ne ■pune să nu ne irosim fondul nostru limitat de bunătate fiind îngăduitori cu oamenii care refuză să-şi asume responsabilitatea pentru propriile vieți. Potrivit Bibliei, oamenii aceştia trebuie mustrați ca nişte frați şi să fie făcuți „de ruşine."

Ajutor sau impediment?

în Proverbe 16:26 primim o a doua îndrumare cu privire la faptele bune. Versetul acesta spune: „Cine munceşte pentru el munceşte, căci foamea lui îl îndeamnă la lucru." Cu alte cuvinte, loamea sau alte feluri de nevoi personale pot fi bune pentru noi, pentru că ne motivează să muncim cu hărnicie şi să ne purtăm singuri de grijă. Rezultă de aici că orice faptă bună care îi diminuează beneficiarului motivația de a munci şi de a-şi împlini singur nevoile este o faptă irosită. Subminează dezvoltarea oamenilor ea persoane responsabile şi creează în ei o dependență nesănătoasă de alții.

Ani de zile subiectul acesta a fost punctul central al dezbaterilor noastre încinse cu privire la sistemul de asistență socială şi al actelor de caritate. Ca membru în comitetul unei organizații internaționale de ajutor creştinesc, am luat parte în mod frecvent la discuțiile dificile vizavi de ajutorarea săracilor. Organizația pe care o slujesc există pentru a le întinde o mână celor care au cu adevărat nevoie de ajutor şi de intervenție; în scopul acesta, trimite în fiecare an sute de avioane încărcate cu mâncare pentru oamenii care trăiesc în sărăcie sau pentru regiunile lovite de dezastru, oriunde în lume.

Dar ce facem atunci când fermierii locali în loc să îşi are terenurile, să planteze sămânța şi să-şi cultive recoltele, hotărăsc că c mai bine să aştepte sosirea avioanelor? Nu ne putem permite să facem greşeli în privința aceasta. Dacă intervenția necesară depăşeşte linia aceea fină şi creează o dependență nesănătoasă, o ajutorare bine intenționată de genul acesta poate submina întreaga economie locală. în acest caz, se cere pricepere sociologică şi economică, plus discernământ spiritual, pentru a stabili modalități de a face bine care să nu creeze dependențe nesănătoase.

Mai puțin complexe, dar la fel de dăunătoare, sunt dependențele ce se pot crea între părinți şi copiii lor. Atunci când părinții se îngrijesc cu prea multă generozitate de nevoile materiale şi de dorințele copiilor lor, îmbuibându-i în felul acesta, îşi privează copiii de motivația de a munci pentru ei înşişi.

Părinții cu intenții bune care fac economii mari pentru copiii lor fac lucrul acesta crezând că purtarea lor de grijă, făcută cu generozitate, îi va scuti de griji pe copii, aşa că vor putea face alegeri nobile şi vor urmări cu sârguință acele lucruri care merită. Uneori aşa se întâmplă. Cu toate acestea, de cele mai multe ori, intențiile acestea bune se pare că le fac copiilor mai mult rău decât bine. Tinerii care nu au fost niciodată forțați să învețe lecțiile pe care le predă munca au tendința de a aluneca spre o viață de răsfăț şi de cele mai multe ori îşi risipesc darurile şi oportunitățile pe care le au.

Pentru părinți, a fi în stare să îşi ajute copiii din punct de vedere financiar este o țintă onorabilă; personal, abia aştept să îmi ajut financiar copiii pe timpul anilor de şcoală, în perioada în care îşi caută o slujbă, când se vor căsători şi îşi vor întemeia familii (dacă aşa îi călăuzeşte Dumnezeu). însă părinții nu trebuie să îngăduie ajutorului de genul acesta să producă iresponsabilitate în copiii lor.

Când fiica mea, Shauna, avea unsprezece ani, a primit o slujbă cu jumătate de normă într-un magazin cu produse de plajă, pe care îl avea un prieten de-al meu. La treisprezece ani, fiul meu, Todd, spăla ambarcațiuni în portul unui orăşel. Am vrut ca amândoi copiii să învețe de la o vârstă fragedă ce înseamnă să muncească din greu, să împlinească cerințele şefului, să câştige bani, să plătească pentru lucrurile de care au nevoie sau pe care şi le doresc şi să se bucure de simțământul acela satisfăcător al independenței. Cred că genul acesta de experiențe au consolidat m copiii mei abilitatea de a fi responsabili în anii tinereții şi ai maturității lor şi le vor fi de folos de-a lungul vieții.

Un schimb de favoruri

A treia îndrumare cu privire la facerea binelui vine de pe buzele lui Isus. „Apoi Isus a spus celui ce-l poftise: «Când dai un prânz .iu o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme şi ei la rândul lor pe tine şi să iei astfel o răsplată pentru ce ai făcut. *(* i, când dai o masă, cheamă pe săraci, pe schilozi, pe şchiopi, pe orbi. Şi va fi ferice de tine, pentru că ei n-au cu ce să-ți răsplătească, dar ți se va

răsplăti la învierea celor neprihăniți»" (l.uca 14:12-14).

Preocuparea lui Isus în textul acesta este legată de faptele bune făcute cu scopul de a ne scoate pe noi înşine în evidență ..iu faptele bune făcute în speranța de a primi ceva în schimb. El ştie cât de uşor ne înşelăm singuri când vine vorba de motivația cu care facem ceea ce facem. Ştie cât de repede ne batem mulțumiți pe umăr pentru o faptă altruistă pe care am făcut-o, când de l.ipt ceea ce urmărim este un schimb de favoruri care n-au nimic de-a face cu adevărata bunătate.

Se întâmplă tot timpul în comunitatea din care fac eu parte. Oameni care au case imense invită la cină alți oameni bogați in speranța fățişă că li se va întoarce favoarea. De regulă aşa se întâmplă, şi şablonul beneficiului reciproc continuă. Nu e nimic greşit cu seratele de genul acesta, însă ele au prea puțin de-a face cu adevărata bunătate. Nu departe de biserica mea este un centru rezidențial pentru adulții cu handicap mental. Potrivit spuselor lui Isus, o cină care să demonstreze adevărata bunătate ar însemna invitarea la tine acasă a patru sau cinci dintre persoanele acestea şi servirea lor cu o masă grozavă. Sau ar putea însemna să iei nişte persoane în vârstă de la casa de bătrâni şi să le duci la un eveniment cultural şi apoi la un restaurant pentru a le oferi o masă. O altă idee ar fi să dai o petrecere sau să faci un plan de ieşit în oraş împreună cu un grup de copii care au probleme fizice sau mentale. Imaginează-ți o cină care îți hrăneşte inima, precum şi trupurile şi inimile copiilor care de cele mai multe ori se află în categoria cea mai neglijată a culturii noastre. Multe biserici şi comunități au programe speciale care creează cadrul necesar ca oricine doreşte să poată să arate ospitalitate şi prietenie celor care nu pot niciodată să le întoarcă favoarea.

Trăim într-o cultură extrem de socială. Indiferent dacă suntem seniori, adulți, tineri sau adolescenți, majoritatea dintre noi suntem implicați într-o serie amețitoare de întâlniri sociale. Participăm la evenimente publice, petreceri şi concerte. Ieşim cu prietenii noştri la restaurant, cafenele sau mergem unii la alții. Pierdem ore în şir uitându-ne la televizor, mergând la filme şi participând la evenimente sportive. De ce nu am transforma unele dintre aceste ore şi oportunități în circumstanțe în care să poată avea loc ceea ce Isus consideră a fi petreceri ale adevăratei bunătăți? Tot ce trebuie să facem este să invităm câțiva oameni care nu fac parte din cercul nostru de prieteni, câțiva oameni care nu sunt invitați de obicei, câțiva oameni precum cei pe care i-ar invita Isus.

Să pui întrebările dificile

Biblia spune clar că trebuie să gândim felul în care facem faptele bune ca să nu irosim bunătatea pe cei care pe drept nu o merită, ca să nu creăm dependențe nesănătoase sau să fim prinşi într-un schimb de favoruri. Pe lângă aceste îndrumări biblice, trebuie să ne perfecționăm discernământul.

Susțin din toată inima lucrarea organizațiilor a căror scop este să ia din resursele celor privilegiați, care sunt puțini, şi să le împartă celor mulți şi săraci, care se luptă să supraviețuiască atât prin colțurile betoanelor din marile oraşe americane, cât şi prin cocioabele gata să se dărâme ale lumii a treia. Programele de ajutorare inițiate de biserica noastră au trimis sute de mii de dolari şi au investit multe ore într-o varietate de parteneriate de lucrare cu World Vision, Habitat pentru umanitate şi multe alte organizații care îşi doresc să-L onoreze pe Dumnezeu. Am trimis bani şi voluntari în inima oraşului Chicago, în Mexic, în Republica

I himinicană şi în alte părți ale lumii. Lucrările acestea le-au oferit i Hor plini de compasiune oportunitatea de a face bine în modalități pe care nu le puteau pune în practică singuri. Cred că atât i ivdincioşii, în mod individual, cât şi bisericile ar trebui să pro- lite de aceste oportunități la maximum.

Dar trebuie să avem discernământ. Trebuie să punem întrebări dificile oricărei persoane sau grup căruia ne gândim să îi dâruim din timpul sau din banii noştri. Face organizația aceasta exact ceea ce pretinde că face? Bunele intenții sau scopurile impresionante nu sunt suficiente. Sunt atinse scopurile într-un mod competent, eficient, onorabil? Dă dovadă organizația sau lucrarea respectivă de responsabilitate fiscală? Sunt disponibile rapoartele bilanțurilor anuale? Este rezonabil procentajul strângerii de fonduri? Sunt salariile justificate?

Pe lângă întrebările acestea pe care le punem, trebuie să aplicăm ceea ce eu numesc Testul adulmecării făcute de Duhul Sfânt. Alunei când aducem în rugăciune înaintea lui Dumnezeu un anumit tip de lucrare sau o faptă bună, avem acel simț personal interior că Dumnezeu e de acord atât cu respectiva lucrare, cât şi cu implicarea noastră în ea? Dacă da, atunci Biblia ne spune, mie şi ție: „începe! Nu da înapoi! Răspândeşte peste tot bunătatea ta. Binecuvântează, slujeşte, roagă-te, dăruieşte, implică-te ca voluntar cu tot timpul şi energia de care eşti capabil. Lasă-ți bunătatea să curgă precum râul." Dar

dacă avem orice rezerve, nu trebuie să fim naivi. Resursele noastre de timp, energie şi bani sunt limitate; nu trebuie să le risipim pe lucrări nevrednice sau demersuri nefolositoare.

Nu opri o binefacere

le-au descurajat avertismentele pe care tocmai le-am prezentat? Te simți mai motivat să nu faci binele, decât să-l faci? Uită-te din nou la Proverbe 3:27: „Nu opri o binefacere celui ce are nevoie de ea când poți s-o faci." în paginile de dinainte am analizat versetul ca să evidențiez câteva aspecte şi implicații negative. însă ideea centrală a versetului se găseşte în cuvintele de la începutul lui: „Nu opri o binefacere." Altfel spus, nu trebuie să ne retragem, să ne răzgândim, să lenevim sau să întoarcem spatele atunci când ne iese în cale oportunitatea de a face bine. Dacă oportunitatea de a face bine trece Testul adulmecării Duhului şi stă în puterea noastră să o facem, trebuie să o facem.

Aşa cum am mai spus, suntem creați după chipul lui Dumnezeu, şi El este generos în facerea binelui, un Dumnezeu căruia Ii place să răscumpere, să repare, să reînvioreze, să reconstruiască şi să revitalizeze. Trebuie să ne reamintim de aceste lucruri în fiecare zi şi să nu uităm că Dumnezeu ne-a chemat să facem şi noi la fel. Imaginați-vă cât de mult s-ar transforma lumea dacă cei aproximativ două miliarde de oameni care îşi spun creştini ar face binele pe care sunt în stare să-l facă. Gândiți-vă ce s-ar întâmpla dacă i-ar îngădui lui Dumnezeu să-Şi facă prin ei lucrarea Lui de iubire, vindecare şi încurajare. Duceți lucrurile un pic mai departe şi imaginați-vă că trăiți într-o lume în care toate cele şase sau şapte miliarde de oameni fac lucrurile acestea.

De ce nu trăim într-o astfel de lume? Pentru că lumea este plină de oameni ca tine şi ca mine care nu dăm voie chemării la bunătate să ne pătrundă inimile, minții, sufletele, gurile, mâinile şi picioarele.

De fiecare dată când nu fac o binefacere pe care sunt în stare să o fac, ratez o minge importantă. Mingea aceea nu va mai fi aruncată niciodată. Nu voi mai avea niciodată ocazia să o ajut pe femeia care avea nevoie de ajutor în drumul spre Los Angeles, despre care am povestit la începutul acestui capitol. Dar oare cum ar fi fost dacă nu mi-aş fi pregătit în săptămâna aceea predica din cartea Proverbe? Dar dacă nu mi-aş fi reamintit în timp ce lucram la predică faptul că sufletul meu va fi hrănit dacă voi fi bun cu cineva? Dar dacă egoismul adânc înrădăcinat în inima mea n-ar fi fost spulberat pentru un moment de provocarea adusă de Cuvântul lui Dumnezeu? Nu cunosc răspunsurile la întrebările acestea. Poate că altcineva ar fi ajutat-o pe femeia aceea. Sau poate că nu.

Se prea poate ca majoritatea nevoilor care rămân neîmplinite ^şi care aduc în viețile oamenilor tristețe, durere, singurătate

i ilisperare să reprezinte faptele bune care rămân nefăcute.

[1] .andiți-vă la lucrul acesta. Gândiți-vă la puterea incredibilă pe ,nc o au faptele bune; gândiți-vă la tragedia de a le lăsa nefă- iitc. Cartea Proverbe ne spune că atunci când vine vorba de i ipte bune, Dumnezeu şi ceilalți se bazează pe noi. Dacă stă în i Miterea noastră să facem binele, atunci să-l facem.

Niciodată îndeajuns

Dar dacă nu stă în puterea noastră? Prin chemarea de a face binele atunci „când poți să-l faci" versetul acesta lasă se înțeleagă iaptul că s-ar putea să existe situații în care nu putem face o anumită faptă bună. Deşi ne dorim cu sinceritate să ne ocupăm de ’ anumită nevoie, ne lipsesc cunoştințele necesare, aptitudinile,

■ iportunitatea, timpul, talentul, resursele şi energia necesară.

Atunci când aceste lucruri sunt pe drept adevărate, cartea Proverbe ne spune să nu ne condamnăm singuri sau să cădem în disperare crezând că dezamăgim o lumea aflată în nevoie. In ast- Irl de situații trebuie să ne spunem cu blândețe, dar şi cu fermitate: „Nu pot să fac lucrul acesta." Apoi trebuie să ne încredem în I Himnezeu că El va da altcuiva lucrarea aceea specifică.

Menționez acest aspect deoarece cunosc mulți oameni sensibili, cumsecade, care trăiesc în umbra conceptului „nu e niciodată suficient". Deşi inimile le sunt pline de bunătatea lui Dumnezeu şi de bunăvoie se dăruiesc slujirii celorlalți, nu simt niciodată aprobarea lui Dumnezeu şi nici nu experimentează hrănirea propriilor suflete, pentru că la treizeci de secunde după ce fac o faptă bună încep să se învinovățească pentru că n-au făcut mai multe. Nu sunt capabili să se deconecteze de nevoile pe care le văd în jurul lor şi cad în deznădejde. Au devenit atât de consumați de tristețea lumii noastre afectată de păcat, încât au pierdut contactul cu bucuriile simplului fapt de a fi viu. Au devenit atât de conştienți de întunericul truditei noastre planete, încât au pierdut din vedere mulțimea de sclipiri strălucitoare ale frumuseții şi luminii divine. Au devenit atât de sensibili față de mulțimea durerilor şi a pierderilor de care a avut parte omenirea, încât au uitat orice motiv de sărbătoare, dar şi cum se sărbătoreşte. Zi şi noapte trăiesc sub norul acesta apăsător al gândurilor negre că „nu e niciodată suficient."

Acestor oameni cartea Proverbe, în esență, le spune: „Dumnezeul vostru este un Dumnezeu măreț care are resurse nelimitate. Familia lui Dumnezeu este o familie mare care conține mulți oameni cu care să împărțiți responsabilitatea de a face bine. Trebuie să învățați să vă asumați responsabilitățile care sunt ale voastre şi să vă eliberați de cele care nu sunt. Atunci când stă în puterea voastră să faceți binele, faceți-1. Atunci când nu stă în puterea voastră să-l faceți, rostiți o rugăciune sinceră de mijlocire şi rugați-L pe Dumnezeu să găsească pe altcineva care să împlinească acea nevoie."

Vorbesc aici despre controversa delimitărilor, care în ultimii ani a fost subiectul multor cărți creştine. într-o comunitate de credincioşi în care foarte mulți dintre noi am fost învățați să dăruim tot ce avem, să sacrificăm totul pentru lucrare şi niciodată să nu ne gândim la bunăstarea proprie, controversa aceasta necesită o clarificare făcută cu atenție şi trebuie căutată călăuzirea Duhului Sfânt cu toată seriozitatea. Deşi acest capitol nu oferă un forum unde subiectul acesta să fie tratat în detaliu, vreau să evidențiez câteva observații luate direct din Biblie despre ceea ce eu numesc bunătate delimitată.

Nici mai mult, nici mai puțin

Cea mai renumită parabolă biblică despre facerea de bine este probabil cea a bunului samaritean, din Luca 10:25-37. Fără îndoială că ați auzit povestea. Un samaritean a ajutat un om care fusese bătut de hoți şi lăsat să moară pe marginea drumului. Samariteanul a curățat şi a spălat rănile omului, l-a pus pe măgarul său şi l-a dus la un han pentru a fi îngrijit. A plătit dinainte proprietarului hanului pentru toate îngrijirile ce urma a fi date omului rănit şi a promis că la întoarcere se va opri şi va plăti orice alte cheltuieli care ar mai fi apărut în plus în timpul recuperării omului.

Isus a lăudat faptele bune ale samariteanului şi a poruncit celot.ce-L urmau să se comporte la fel cu semenii lor. Chiar de
Li început de când a spus Isus această istorisire, ea a fost folo- ilă în mod eficient pentru a motiva creştinii şi necreştinii deo- I" ilrivă să facă fapte pline de compasiune şi bunătate. însă ea nu ii'prezintă chemarea de a face bine la întâmplare. Samariteanul a l acut foarte multe pentru cel rănit; efectiv şi-a murdărit mâinile • II sângele rănilor lui şi a scris un cec în alb care să acopere chel- iuiclile necesare îngrijirii lui. însă sunt câteva lucruri importante | >c care samariteanul nu le-a făcut.

Chiar dacă l-a dus pe cel rănit la han, el nu şi-a anulat călă- toria ca să stea şi să aibă grijă de el. Poate că era o călătorie de ,₁ laceri şi şeful lui se baza pe el pentru încheierea unei afaceri •iu mulțumirea unui client. Sau poate că era o călătorie cerută de responsabilitățile familiale căreia pe drept i-a acordat o prioritate mai mare decât orice altceva în săptămâna aceea. în orice caz, şi-a continuat călătoria.

Putem presupune că samariteanul s-a întors la han şi a plătit i lieltuielile omului, aşa cum promisese, dar Scriptura nu indică niciunde că ar fi făcut ceva spre a facilita următorul pas din viața omului. Nu l-a luat acasă cu el ca să-şi continue recuperarea. Nu găsim scris că l-ar fi tratat ca pe un fiu pentru restul vieții sau că i ar fi dat vreo parte de moştenire. Nu avem niciun text care să ne ■pună că ar fi continuat în vreun fel relația cu acel om.

Ce a făcut el? A făcut binele pe care a fost capabil să-l facă în maniera în care l-a călăuzit Duhul Sfânt. Cartea Proverbe ne cheamă să facem şi noi la fel: să facem binefacerile care stau în puterea noastră în maniera în care Duhul Sfânt ne călăuzeşte să le facem. Nici mai mult, nici mai puțin. Când procedăm aşa, binefacerea pe care o facem se revarsă cu bucurie din sufletele noastre şi avem astfel libertatea de a răspunde cu bunătate şi compasiune la următoarea nevoie legitimă pe care o observăm.

Purtarea de grijă în comunitate

Multe biserici, inclusiv Willow Creek, au un depozit de alimente disponibil oamenilor din biserică sau din comunitate care trec prin perioade de crize financiare. De două ori pe an organizăm la sfârşitul serviciilor religioase cumpărăturile pentru reaprovizionarea rafturilor. în timpul ultimei aprovizionări, o femeie mai în vârstă, bine îmbrăcată, a venit la mine după serviciul de închinare şi mi-a spus: „Am început să vin la această biserică acum cinci ani. în scurt timp am devenit creştină şi timp de câțiva ani viața mea a decurs foarte bine. Eram foarte încântată că pot să vin cu portbagajul plin de tot felul de produse alimentare pentru aprovizionarea depozitului bisericii." Apoi a început să-i tremure bărbia şi a continuat în şoaptă: „Dar circumstanțele mele s-au schimbat... nu mai pot aduce nici măcar o singură plasă... ba chiar a trebuit să mă duc eu însămi să primesc mâncare..."

Mi-am pus brațul în jurul umerilor ei în timp ce plângea. „Frumusețea bisericii", i-am spus, „este că aceia dintre noi cărora le merge bine şi care au venituri suficient de mari sunt chemați de Duhul lui Dumnezeu să dăruiască altora cu generozitate şi bunăvoință, aşa cum ați făcut şi dumneavoastră de multe ori în trecut. în acelaşi timp, cei care trec prin nevoi reale sunt chemați de Duhul să primească de la ceilalți cu mulțumire, aşa cum faceți acum. Cei care dăruiesc o fac realizând cu smerenie că o singură schimbare neprevăzută de circumstanțe îi poate arunca într-o situație de criză. Cei care primesc o fac rugându-se ca să fie binecuvântați cândva cu abundența din care să poată dărui. Aceasta înseamnă a trăi în părtăşie cu alții într-o comunitate de credincioşi."

Cu mulți ani în urmă, perspectiva aceasta asupra comunității creştine a determinat un grup de voluntari format din câțiva mecanici auto să înceapă o lucrare suplimentară a bisericii Willow Creek, denumită CARS. Au amenajat un garaj în anexa bisericii, pentru a repara maşinile mamelor singure care nu-şi puteau permite să plătească reparațiile auto necesare maşinilor lor. Voluntarii aceştia au fost de acord să-şi pună la dispoziție timpul şi abilitățile, dacă biserica plătea pentru piesele de schimb. Lucrarea s-a extins atunci când membrii bisericii care îşi cumpărau maşini noi şi care nu aveau nevoie de valoarea rambursată a celor vechi, au început să le doneze bisericii. Voluntarii

(ARS au curăţat, reparat şi verificat maşinile acestea donate şi au început să le dea femeilor ale căror maşini nu mai meritau să fie II'parate sau altor persoane care aveau nevoie disperată de mijii >c de transport. în ultimul an, şase sute de maşini au fost donate lucrării CARS. Unele au fost vândute pentru piese de schimb, ilar cele mai multe au fost recondiţionate şi date oamenilor care i u adevărat aveau nevoie de ele.

O familie care a donat o maşină a lăsat pe bordul ei mai multe harţii - voucher cadou pentru librăria bisericii şi pentru centrul de alimente, voucher pentru cinci spălări de maşină gratuite şi pentru cinci schimburi de ulei gratuite, împreună cu un bilet pe
i are scria: „Nici nu vă puteţi imagina câtă bucurie avem ca familie să vă facem parte de această binecuvântare." Cât de bine slu- |ilă a fost persoana sau familia care a primit acea maşină? Cât ile îmbogăţit a fost sufletul familiei care a dat-o? Cât de prezent .1 fost Duhul lui Hristos în viaţa comunităţii bisericii noastre? Acestea sunt rezultatele faptelor de binefacere. Ele îi onorează şi
ii înalţă pe toţi cei implicaţi.

De asemenea, când facem binele ca o comunitate avem ocazia să facem mult mai mult decât am putea vreodată pe cont propriu. Aşa este împărţită şi povara, şi responsabilitatea, astfel încât niciun individ să nu fie extenuat în facerea binelui.

Binefacerea supremă

Deşi Dumnezeu ne porunceşte să răspundem la nevoile tangibile ale altora cu fapte concrete de grijă şi compasiune, există un bine şi mai mare pe care îl putem oferi celor din jur: să-i aducem în prezenţa Dumnezeului universului. Ce altă povară mai mare poartă un bărbat sau o femeie decât aceea a separării de I lumnezeu prin păcat? Ce altă nevoie mai adâncă are o persoană decât aceea de a fi împăcată cu Dumnezeu prin Hristos? Dacă putem ajuta oamenii să înţeleagă dragostea divină manifestată prin moartea înlocuitoare a lui Hristos şi puterea divină manifestată prin învierea lui Hristos, le-am făcut parte de cel mai mare cadou.

Cu câţiva ani în urmă l-am condus pe un prieten la Dumnezeu. Apelul telefonic prin care m-a informat că a înţeles în cele din urmă Evanghelia harului şi că L-a acceptat pe Hristos ca Mântuitor al lui a fost una dintre cele mai mari bucurii din viaţa mea. Anul trecut, când se împlinea al doilea an de la acea zi, mi-a scris aşa: „Dragă Bill, astăzi am împlinit doi ani. Acum doi ani eram pierdut, cuvintele *har măreţ* nu însemnau nimic pentru mine, dar acum că am fost găsit, ele înseamnă totul pentru mine. Mulţumesc pentru tot." In scrisoare el a subliniat cuvântul *tot* în mod repetat, pentru că a înţeles că atunci când a devenit creştin a primit tot ce avea nevoie: iertare de păcate, curăţirea conştiinţei, înfierea în familia lui Dumnezeu, speranţă pentru viitor, un scop în viaţă şi promisiunea de a ajunge în cer.

Vrei cu adevărat să faci bine? Atunci dedică-te să faci orice faptă de binefacere pe care ţi-o arată Duhul Sfânt şi de asemenea trăieşte în fiecare zi în lumina faptului că, dacă aduci pe cineva la Dumnezeu, i-ai făcut acelei persoane cea mai mare binefacere pe care o poţi face.

Cronicile cerului

In acest capitol am pendulat între provocare şi precauţie, între motivare şi calificare. Urmează un alt salt de la chemarea necesară de a stabili graniţe sănătoase spre chemarea la fel de necesară de a face fapte care să-i slujească pe alţii, pe termen lung. Galateni 6:9 a fost mottoul meu în lucrare timp de mai mult de două decade. Acolo spune aşa: „Să nu obosim în facerea binelui; căci, la vremea potrivită, vom secera, dacă nu vom cădea de oboseală."

Unul dintre cele mai mari impedimente în facerea binelui pe termen lung este descurajarea care se instalează adesea atunci când vedem că impactul pozitiv al eforturilor noastre este prea mic sau când vedem că lumea este tot mai întunecată şi mai mizerabilă şi merge doar înspre rău în ciuda eforturilor noastre. Ne întrebăm: „La ce bun? De ce să mai continui eu să-mi fac par- tea7.De ce să-mi mai pese? La ce ajută?"

Tentaţia este să trecem de la descurajare la cinism şi la ego-
■ rnirism. Oameni care odinioară revărsau în jurul lor dragoste .1 erau plini de fapte bune încep să se retragă în lumea mică a i,i ijii de sine şi a izolării. Din cauza suferinţelor şi dezamăgirilor . I«- care au avut parte consideră că este justificată retragerea şi
■ a şi fac lor un bine. Dar pe măsură ce interacţiunea lor cu lumea . Merioară devine tot mai mică şi lumea lor interioară se ofileşte. Munci când întorc spatele

nevoilor din jurul lor, ei întorc spatele şi față de nevoile propriilor lor suflete.

Există câteva antidoturi pentru descurajare şi cinism în afară i le închiderea inimii față de cei în nevoie şi retragerea într-o lume măruntă, înțesată doar de propriile griji. Un antidot împotriva tării de istovire în a face binele este să fii atent la precauțiile şi îndrumările oferite în acest capitol. Aceasta înseamnă să înveți să uneşti compasiunea cu discernământul şi dăruirea totală cu dis- 11plina mentală ca să poți spune: „Doar până în punctul acesta in-a chemat Dumnezeu să merg."

Un alt antidot este să umbli aproape de Cel care doar El singur poate să ne umple inimile de bunătate. Este necesar pentru noi cei care ne-am dedicat facerii binelui să stăm cu regulari- la te în prezența tăcută a lui Dumnezeu ca să fim împrospătați şi reînnoiți.

Unul dintre scopurile pe care le are porunca biblică de a onora ziua de Sabat este acela că noi toți avem nevoie de timp ca să ne odihnim de responsabilitățile noastre şi să primim hrană spirituală şi emoțională. Avem nevoie săptămânal să ne reamintim că suntem la fel de acceptați şi iubiți de Dumnezeu când stăm în tăcere şi odihnă în prezența Lui, ca şi atunci când facem în mod activ fapte bune în numele Său. Avem nevoie să ni se reamintească săptămânal că Dumnezeu lucrează prin eforturile noastre, în moduri pe care noi nu le percepem încă, iar dacă le-am vedea, probabil că am avea motive de speranță sau chiar de sărbătorire. Avem nevoie să ne amintim săptămânal că suntem doar o mică [iarte din procesul prin care Dumnezeu îşi iubeşte şi răscumpără creația Sa şi că El nu ne cere să purtăm pe umerii noştri fragili grijile întregii lumi. Avem nevoie să ni se repete săptămână de săptămână că uneori rugăciunile noastre cele mai fierbinți şi mai pline de credință sunt cele mai bune fapte pe care le putem face pentru ceilalți.

Pe lângă acceptarea împrospătării spirituale pe care ne-o aduce odihna de Sabat, trebuie să ne acordăm libertatea de a ne bucura de plăcerile date de Dumnezeu. Avem nevoie să ne deschidem simțurile la frumusețea energizantă a naturii, sau a muzicii, sau a artei. Trebuie să ne permitem să ne bucurăm de darul unei mâncări bune, de darul prietenilor buni sau de cărți bune. Trebuie să creăm timp şi spațiu în viețile noastre pentru acele mijloace specifice prin care Dumnezeu ne împrospătează, fie că este grădinăritul sau o plimbare pe plajă, sau o ieşire cu barca, sau pictatul, sau alergatul la maraton. Dacă simțim că trăim o permanentă corvoadă, probabil că nu ascultăm şoapta Duhului care ne cheamă să ne odihnim şi să ne împrospătăm.

Am învățat din experiență, şi probabil că şi voi, că este foarte uşor să te descurajezi în facerea binelui. Tocmai de aceea avem nevoie fiecare dintre noi să trasăm granițe necesare şi să trăim într-un echilibru sănătos. Abia atunci putem fi, până în ultimul nostru ceas, nişte transmițători fideli ai bunătății lui Dumnezeu.

Cu siguranță că acesta este un scop provocator - să fim transmițători fideli ai bunătății lui Dumnezeu - dar este un scop care are promisiunea răsplătirii. Unul dintre cele mai mişcătoare pasaje biblice cu privire la această răsplată este reprezentat de cuvintele pe care însuşi Isus le va spune urmaşilor Săi atunci când îi va întâmpina în cer. Matei 25:34-40 spune:

Atunci împăratul va zice celor de la dreapta Lui: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moşteniți împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, şi Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, şi Mi-ați dat de băut; am fost străin, şi M-ați primit; am fost gol, şi M-ați îmbrăcat; am fost bolnav, şi ați venit să Mă vedeți; am fost îji.temniță, şi ați venit pe la Mine."

Atunci cei neprihăniți îi vor răspunde: „Doamne, când Te-am văzut noi flămând şi Ți-am dat să mănânci? Sau fiin- du-Ți sete şi Ți-am dat de ai băut? Când Te-am văzut noi străin şi Te-am primit? Sau gol şi Te-am îmbrăcat? Când Te-am văzut noi bolnav sau în temniță şi am venit pe la Tine?" Drept răspuns, împăratul le va zice: „Adevărat vă spun că, ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din aceşti foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie Mi le-ați făcut."

în iconomia lui Dumnezeu, ori de câte ori facem bine cuiva - unei văduve aflată într-un azil de bătrâni, unui deținut care se pocăieşte în închisoare, unui copil înfometat dintr-un orfelinat din lumea a treia, unei mame singure care se cbinuie să supravieţuiască într-un cartier mărginaş, unui cumpărător surmenat care stă la coadă în supermarket, unui student care se simte singur şi plânge divorțul părinților săi - ori de câte ori facem un bine cuiva aflat într-o situație similară acestor oameni, este ca şi cum I-am fi făcut bine lui Hristos însuşi, şi binefacerea noastră îi pătrunde atât de adânc în suflet încât ea devine o gravură permanentă în cronicile cerului.

Dezvoltă disciplina

C-ând erau copiii mei mici obişnuiam să le citesc dintr-o mrte cu desene pe care ei trebuia să le potrivească între ele. _::eam descrierea unei persoane care lucrează într-un anumit -: meniu profesional şi copiii trebuia să numească unealta cea mai importantă pe care persoana respectivă o foloseşte. Citeam : ^pre tâmplar, şi copiii strigau *ciocan.* Citeam despre dentist, şi - murmurau *burghiu.* Pentru un chirurg cuvântul ar fi *bisturiu.* Pentru un toboşar, *beţişorul de tobă.* Pentru un zidar, *mistria.* mntru croitoreasă, *acul.* Pentru astronom, *telescopul.* Pentru .mitru, *fluierul.* Pentru un scriitor, *stiloul.* (Desigur cartea a scrisă înainte să apară calculatorul, pe când scriitorii încă rseau stiloul.)

Ceea ce este important în dreptul acestor unelte specifice unei m urnite meserii este că ele erau indispensabile omului care le **x** :sea. Fără ciocan tâmplarul nu putea construi casa. Fără bis- xr.u chirurgul nu putea face operaţia. Fără telescop astronomul • - ur putea vedea stelele.

Atunci când vine vorba despre trăirea noastră, cartea —verbe ne spune că cea mai importantă unealtă, disponibilă vriiruia dintre noi, este *disciplina.* Fără ea nu putem trăi frumos 5 rroductiv. Proverbe 13:18 spune: „Sărăcia şi ruşinea sunt par- tu :elui ce leapădă certarea." Chiar dacă sărăcia şi ruşinea se

pot manifesta în multe feluri, ignorarea disciplinei întotdeauna se concretizează într-o viaţă care duce la dezastru. Dacă nu luăm în serios disciplina, o facem pe riscul nostru.

Ideea de disciplină aduce adesea în mintea noastră imagini negative înrămate în cuvinte grele: ne imaginăm un copil care este pedepsit, un soldat la care se strigă sau un student care este exmatriculat. Sau ne gândim la disciplină ca la un rău inevitabil, impus nouă de o forţă exterioară cu scopul de a ne nenoroci viețile. Potrivit acestei perspective disciplina este un duşman, inamicul evident al unei vieți fericite şi însemnate.

Dar nu toată lumea are această concepție despre disciplină. Am citit de curând un articol despre o femeie care câştigă multe dintre maratonurile pentru oamenii aflați în scaun cu rotile, organizate în Chicago. Atunci când a fost întrebată cum de reuşeşte în mod constant să obțină rezultate aşa de bune, a spus că se disciplinează ca în fiecare săptămână să parcurgă în scaunul cu rotile o sută patruzeci de kilometri. Consideră că forma aceasta de disciplină este singura modalitate de a-şi menține latura competitivă. Este unealta pe care o foloseşte pentru a-şi dezvolta puterea, viteza şi rezistența pe care şi le doreşte. Atunci când trece linia de sosire credeți că se gândeşte la disciplina care a ajutat-o să ajungă acolo ca la un rău inevitabil?

Cu ceva timp în urmă mă aflam la bordul unui mic avion ce zbura în nişte condiții meteorologice groaznice. Mă uitam cum pilotul avionului ne-a purtat prin ploaie, rafale de vânt, furtună cu fulgere, tunete şi grindină şi în cele din urmă am aterizat în siguranță. Am luat suficiente lecții de zbor ca să ştiu că ceea l-a făcut pe pilot în stare să ne treacă biruitori printr-o situație amenințătoare a fost disciplina sutelor de ore petrecute în sălile de antrenament, în simulatoarele de zbor şi la cursele de verificare avute cu ofițerii de aviație - toate acestea ca să-şi mențină în formă maximă abilitățile de pilotaj. Fără toate acestea sub nicio formă n-ar fi fost în stare să piloteze exemplar în asemenea condiții meteorologice. Siguranța de care am avut noi parte în seara aceea a fost consecința directă a angajamentului fără rezerve al pilotului de a fi disciplinat. îndrăznim să numim duşman o asemenea disciplină?

Un prieten a avut nu de mult parte de o operație majoră.

I and am vorbit cu el, înainte de a se duce la spital, m-a asigurat i .1 nu există niciun motiv de îngrijorare; chirurgul pe care l-a ales tăcuse operația aceea de o mie trei sute de ori. De fapt, mi-a spus,

' iameni din toată ţara aşteaptă săptămâni sau chiar luni să se lase pe mâna acestui chirurg deosebit.

Dacă l-am putea întreba pe chirurgul acesta cum şi-a creat

II reputație de talie națională pentru excelență şi îndemânare, Mint sigur că ne-ar povesti anii în care a studiat până noaptea târziu, turele de gardă în spital pe care le-a făcut şi care păreau nesfârşite, examinarea a sute de pacienți şi procedurile de rutină tăcute din nou şi din nou. Ne-ar spune probabil ceva de genul: „A fost greu. Incredibil de greu. înfiorător de greu." Dacă am insista şi l-am întreba ce l-a ajutat să meargă înainte, s-ar putea să ne răspundă cu un singur cuvânt: disciplina. De l-am întreba > Iacă disciplina care l-a ajutat să-şi urmărească neabătut țintele .1 fost un duşman sau un prieten, sunt încrezător că ar numi disciplina ca fiind prietenul lui cel mai drag. De ce? Pentru că l-a ajutat să obțină ceva deosebit de important care contează foarte mult pentru el.

Trebuie să învățăm să privim disciplina ca pe o unealtă indispensabilă vieţuirii şi ca pe cel mai valoros bun al nostru pentru împlinirea scopurilor pe care le avem. Dar pentru a fi în stare să folosim unealta aceasta, trebuie mai întâi să o înțelegem. în acest capitol vreau să înlătur un pic din misterul care învăluie disciplina împărțind-o pe bucăți şi uitându-ne la diversele componente care o alcătuiesc. Acest lucru ne va ajuta să aplicăm cu mai multă eficiență disciplina în viețile noastre.

Trebuie să ținteşti sus

l'rima componentă a disciplinei este stabilirea unei ținte înalte. Dacă te surprinde lucrul acesta, pune-ți următoarea întrebare: De ce să dezvoltăm în viața noastră disciplina dacă nu urmărim un scop suficient de provocator care să solicite disciplină? De ce să plătim prețul dacă nu este necesar? Dacă nu urmărim nimic altceva decât un serviciu cu minimum de provocare, câteva relații aleatorii sau o viață spirituală acceptabilă, atunci nu avem motive suficient de întemeiate pentru a fi disciplinați. Dacă tot ce vrem este să trecem prin viață fără să lăsăm urme remarcabile, nu este necesar să ne batem capul cu disciplina.

Dar dacă țintele noastre sunt mai înalte de atât, atunci disciplina devine o necesitate. Dacă visăm să ne împlinim potențialul maxim în privința educației şi vocației pe care o avem, atunci avem nevoie de disciplină. Dacă visăm să fim partenerul de viață, părintele sau prietenul care îi inspiră pe cei din preajma

lui, dacă ne dorim să-L onorăm pe Dumnezeu din punct de vedere financiar şi cu banii noştri să ne ajutăm semenii, dacă dorim să ne folosim darurile spirituale într-un mod însemnat, dacă dorim să ne menținem sănătatea fizică prin dietă şi antrenament, atunci avem nevoie de disciplină.

Orice muzician împlinit, actor, scriitor, atlet, vânzător, lider de afaceri, profesor, meşteşugar, vorbitor, marinar, şofer de curse, proprietar de magazin - pe scurt, orice muncitor împlinit pe care-l cunosc, din orice domeniu - a folosit puterea disciplinei pentru simplul motiv că a fost nevoit să o facă. Oamenii aceştia nu au putut ajunge unde şi-au dorit fără disciplină.

Ştiu că unii oameni se tem să aibă visuri mărețe; se tem că stabilirea unor ținte înalte înseamnă a fi încrezut sau arogant. Dar ce este încrezut sau arogant în dorința de a învăța, de a te dezvolta şi de a realiza ceva? Parte din ce înseamnă că am fost creați după chipul lui Dumnezeu este şi aspirația de a trăi vieți remarcabile şi de a folosi întregul potențial care ne-a fost încredințat. Nu ar trebui niciodată să ne scuzăm pentru că avem această dorință.

Urmărirea acelor vise şi atingerea acelor scopuri ne vor cere un efort colosal. Dar ce răsplată primim atunci când începem să vedem roadele efortului nostru! Proverbe 13:12 spune că „o dorință împlinită este un pom de viață." Dorința puternică de a ne dezvolta vine de la Dumnezeu. Atunci când muncim din greu şi în cele din urmă ne vedem dorința aceasta împlinită, primim o Inimoasă răsplată dătătoare de energie, precum un pom al vieții.

Nu ştiu cum va fi în cazul tău, dar eu sper ca într-o zi să stau in balansoar pe terasa din fața casei (sau poate voi conduce o motocicletă pe autostradă), să privesc înapoi la anii care au trecut şi să spun: „Ce cadou frumos a fost acela de a fi în stare să muncesc,să mă străduiesc şi să mă disciplinez ca să ating țintele pe care Dumnezeu le-a pus în inima mea. Ce zile speciale au fost zilele acelea!"

De-a lungul istoriei umanității, înțelepciunea populară a fluc- tuat între valoarea muncii vs. valoarea repausului. Gândirea contemporană oscilează între perspectivele contradictorii ale color care preamăresc etica muncii până acolo că aproape sacrifică orice altceva pentru a-şi atinge scopurile profesionale şi cei care, fără să-şi ceară scuze, îşi etalează disprețul față de muncă şi realizările ei. Putem evita aceste două extreme şi să cădem de acord din toată inima că stabilirea unei game variate de scopuri înalte sub umbrela călăuzirii lui Dumnezeu este un pas necesar pe calea care duce spre o viață plină de semnificație?

Cum stai în domeniul acesta? Sunt scopurile pe care le urmăreşti acum suficient de înalte, încât să te ducă pe drumul acela? Sunt suficient de înalte, încât să ceară de la tine dezvoltarea disciplinei?

Plăteşte acum, joacă-te mai târziu

A doua componentă care stă la baza disciplinei este plăcerea amânată. M. Scott Peck în cartea sa *Drumul către tine însuți** defineşte *l'lăcerea amânată* ca fiind nimic altceva decât ordonarea durerilor şi a plăcerilor vieții într-un asemenea mod încât plăcerea să fie asigurată şi amplificată, înfruntând şi rezolvând mai întâi problema durerii. Pentru o perspectivă mai largă asupra modului m care funcționează plăcerea amânată imaginați-vă un copil de trei ani care de ziua lui de naştere stă față în față cu o felie enormă din tortul de ciocolată. Dând dovadă de o înțelepciune " *Drumul către tine însuți,* tr. Ileana Achim, Curtea Veche, Bucureşti, 2008.

(şi cuvinte) care depăşeşte cu mult vârsta pe care o are, micuțul îşi spune lui însuşi: *Pentru a maximiza potențialul acestei experiențe, voi aborda situația din perspectiva disciplinei. Voi aplica principiul plăcerii amânate.* Dar ce face el? îşi umple mâna durdulie cu tort şi o îndeasă în gură. Apoi face acelaşi lucru din nou şi din nou. Nu rămâne la urmă decât o grămadă lipicioasă de glazură de ciocolată. Zâmbindu-şi, se pregăteşte de următorul pas al experienței lui culinare inspirând adânc de câteva ori. Apoi ia din nou, linge, înghite, iarăşi şi iarăşi, felicitându-se pentru faptul că păstrează ce e mai bun (glazura) la urmă. *Ah,* îşi spune, *viața nu poate fi mai bună de atât.*

Câțiva ani mai târziu micuțul se duce la şcoală şi descoperă că acelaşi principiu se aplică şi la făcutul temelor. Dacă îşi începe şi termină temele imediat după orele de la şcoală, atunci se poate juca fotbal cu prietenii lui până când mama îl cheamă la cină. După cină se poate juca toată seara cu frații şi surorile lui, iar dimineața nu intră nimeni în panică din pricina temelor nefăcute. Nu-i place deloc prelungirea aceea a învățatului imediat după şcoală, dar se merită să nu aibă vechiul ştreang al temelor atârnat la gât întreaga seară. E un puşti destul de isteț, nu-i aşa?

Aplică acelaşi principiu de-a lungul anilor de şcoală şi după ce termină facultatea acceptă un post de începător la o firmă. Nu e slujba visurilor lui şi

trebuie să muncească din greu multe ore, dar el consideră toate acestea parte din etapa de investiție. Speră că dacă va face mai mult decât i se cere şi plăteşte prețul care trebuie plătit în anii lui de început, se va bucura mai încolo de un anotimp prelungit al răsplătirii. Planul lui izbuteşte. Douăzeci de ani mai târziu este şeful departamentului în care lucrează şi al doilea în linie pentru postul de director adjunct.

Se bucură şi de un nivel de siguranță financiară la care mulți dintre colegii lui doar visează. De ce? Deoarece cu mulți ani în urmă a făcut nişte alegeri dificile vizavi de bugetul familiei sale. Mai întâi, potrivit învățăturilor Scripturii, a decis să susțină scopurile răscumpărătoare pe care le are Dumnezeu oferindu-I Lui a zecea parte din ceea ce a câştigat în fiecare lună. în al doilea
i ,ind, a hotărât să investească cu regularitate într-un cont de economii şi s-a înscris în fondul de distribuire a profitului la com- p.inia la care lucra. Lucrând cu hărnicie şi trăind din câştigurile proprii a reuşit să ajungă în anii maturității cu un minimum de 3,ilorii personale şi nicio povară financiară majoră care să îl tragă m jos. Se gândeşte la perioada pensionării, ştiind că planul de distribuire a profitului în care este inclus şi investițiile personale
ii vor îngădui lui şi soției lui să se bucure de anii bătrânești. Nu-i un mod rău de a-ți trăi viața, sper că sunteți de acord cu mine.

Desigur, principiul plăcerii amânate nu reprezintă o garanție i .1 viața va merge în felul în care se pare că merge în dreptul prietenului nostru imaginar. Noi, ființele umane, nu avem controlul Imal asupra cursului vieților noastre; trăim într-o lume în care lealitatea păcatului şi a suferinței adesea ne conduce pe nişte drumuri pe care nici nu le anticipăm, nici nu le alegem. Cu toate acestea, amânarea plăcerii este cea mai bună metodă pe care o avem de a trăi responsabil şi onorabil înaintea lui Dumnezeu şi de a găsi semnificație şi bucurie în orice ne scoate viața înainte. Acest lucru este valabil în orice domeniu al vieții.

Gândiți-vă la domeniul relațiilor. începi să investeşti într-o relație nouă de prietenie şi totul merge foarte bine; te ataşezi loarte mult de cealaltă persoană, şi sentimentul pare a fi reciproc. Dar apoi aveți o neînțelegere care se dovedeşte a fi greu de rezolvat, şi sfârşiți amândoi retrăgându-vă în tăcere. Acum trebuie să iei o hotărâre. O vei suna pe cealaltă persoană şi vei încerca să rezolvi conflictul sau vei lăsa prietenia să moară încet? ştii că va fi o conversație extrem de grea şi de riscantă; ştii că nu există garanția că cealaltă persoană va răspunde pozitiv încercării tale de a vă împăca. Poate că nici măcar nu eşti sigur că vrei ca persoana cealaltă să se implice în acest demers. De ce să te stră- du ieşti să faci relația funcțională? De ce să rabzi relația aceasta dificilă când ştii că ar fi cu mult mai uşor să renunți şi să găseşti un nou prieten?

De ce? Pentru că principiul plăcerii amânate îți spune că dacă plăteşti acum prețul greu de plătit al integrității relaționale, s-ar

putea să ai parte în viitor de o răsplată nemaipomenită. Aşa că pui mâna pe telefon şi suni. Spui: „Ştiu că această conversaţie va fi una complicată. Dar cred că trebuie să vorbim. Dacă putem să confruntăm chestiunea aceasta dureroasă dintre noi şi să o rezolvăm, poate că putem salva prietenia noastră şi ne putem bucura de ea tot restul vieţii. Ce părere ai?" Dacă cealaltă persoană este de acord să se implice în procesul de împăcare, iar conflictul se aplanează, perioada aceasta de durere temporară poate duce la o viaţă de plăcere. Câte relaţii eşuate ar fi putut fi salvate dacă oamenii implicaţi ar fi fost dispuşi să îndure provocările rezolvării conflictului de dragul păcii viitoare?

Un alt domeniu al vieţii în care principiul plăcerii amânate joacă un rol esenţial este cel al condiţiei fizice. Nu-i chiar o bucurie să alergi cinci kilometri în fiecare zi, să faci plimbări lungi sau să ridici greutăţi în mod regulat. Fac lucrurile acestea de douăzeci de ani, şi aproape în fiecare zi când îmi iau adidaşii în picioare, îmi spun: *Astăzi n-am chef de alergat.* Dar de fiecare dată după ce alerg sau îmi închei sesiunea de ridicat greutăţi, îmi reamintesc că „distracţia vine la sfârşit." Şi când îmi dau seama că acum am mai multă energie şi simt o mai mare bunăstarea fizică decât în urmă cu douăzeci de ani, sunt recunoscător pentru faptul că de la o vârstă fragedă am fost învăţat că a pune durerea înaintea plăcerii este un mod bun de a mă pregăti pentru o răsplată binemeritată.

Repet, principiul acesta al plăcerii amânate reprezintă esenţa disciplinei. Nu spun că este uşor; din contră, este extrem de dificil să ne lepădăm de noi înşine acum de dragul unei răsplătiri viitoare. Evrei 12:11 spune: „întotdeauna, orice disciplinare este mai degrabă dureroasă decât plăcută" (NTR). Textul acesta vorbeşte în primul rând despre disciplina pe care o administrează Dumnezeu, dar se aplică de asemenea şi altor forme de disciplină, şi nu există niciun om disciplinat care să nege adevărul pe care-l conţine; orice formă ar lua disciplina, ea este dureroasă. Dar versetul continuă astfel: „Dar mai pe urmă [ea, disciplina] aduce celor ce au trecut prin şcoala ei roada dătătoare de pace i neprihănirii." Durerea este inevitabilă, dar tot aşa este şi rodul, n /uitatul, răsplata.

Un ultim gând despre plăcerea amânată: Ea este o metodă Inlositoare de care poate beneficia oricine. Unii oameni pretind ■ i i'i nu sunt construiţi în aşa fel încât să fie în stare să dezvolte 11 miponenta aceasta a disciplinei, însă adevărul este că toţi putem progresa în domeniul acesta dacă dorim. Toţi putem învăţa să I r^străm glazura la urmă.

I lotărăşte acum

(ea de-a treia componentă a disciplinei ne duce în secţiunea K (restricţionată) a cărţii Proverbe, secţiune cuprinsă în capitolele de la început, care vorbesc despre nebunia păcatului sexual.

I >eşi sexualitatea umană este fundalul acestei discuţii specifice, principiul pe care-l subliniază poate fi aplicat mai larg, după mm veţi vedea. Eu numesc această a treia componentă principiul luării deciziilor în avans.

Să ne uităm împreună la Proverbe 5:7-8, unde autorul îşi avertizează fiii cu privire la femeia imorală care locuieşte în josul .1 razii. El spune: „Şi acum, fiilor, ascultaţi-mă şi nu vă abateţi de la cuvintele gurii mele: depărtează-te de drumul care duce la ea şi nu te apropia de uşa casei ei." Verset după verset, în aceste prime capitole din Proverbe, autorii scriu nişte variaţiuni pe această temă: dacă vrei să eviţi păcatul sexual, trebuie să decizi dinainte că vei evita ispitele sexuale. In acest pasaj, tatăl spune în esenţă: „Ascultă-mă pe mine. Eu am un plan pentru tine. Nu te apropia de casa femeii desfrânate. Nu merge pe strada care duce la ea. Hotărăşte acum că nu te vei duce acolo. Apoi ţine-te de plan. Nu ezita."

Mi-l pot imagina pe acest tată ducând discuţia un pas mai departe. „Luaţi decizia acum, fiilor, în plină zi, când gândirea vă este limpede şi când mintea este cea care-i dictează corpului vostru. Gândiţi-vă la consecinţele acţiunilor voastre. Priviţi ,itât la beneficiile curăţiei sexuale, cât şi la costul mare al păcatului sexual. Gândiţi-vă la valoarea de a avea o conştiinţă curată înaintea lui Dumnezeu. Gândiţi-vă la valoarea pe care o are menţinerea integrităţii înaintea prietenilor voştri. Gândiţi-vă la valoarea de a nu trebui să te îngrijorezi cu privire la boli cu transmitere sexuală şi la sarcini nedorite."

Pentru un fiu care este căsătorit, tatăl ar adăuga: „Gândeşte-te la valoarea pe care o are onorarea legămintelor de căsătorie. Gândeşte-te la valoarea păstrării integrităţii înaintea copiilor tăi." Pentru oricare dintre fiii lui ar spune: „Acum gândeşte-te la celelalte aspecte. Reflectează la modul în care păcatul tău sexual va afecta relaţia ta cu Dumnezeu, cu oamenii importanţi din viaţa ta, cum îţi va afecta corpul, viitorul. Apoi ia o decizie înţeleaptă şi ţine-te de ea. Pecetluieşte-o înaintea lui Dumnezeu şi a câtorva prieteni de încredere care sunt de acord să îţi ceară socoteală. Fă acest lucru, fiul meu. Te rog."

Sfaturile acestui tată înţelept se bazează pe o analiză cost-bene- ficiu. „Cântăriţi alternativele" spune el. „Comparaţi alegerile. Apoi luaţi decizia corectă -

acum." Cred că acest tată ştia că dacă fiii lui nu iau din timp decizia de a evita tentaţia sexuală, probabil că vor ajunge într-un final să cedeze în faţa ei. în esenţă, mesajul tatălui a fost: „Dacă nu reuşeşti să gândeşti din timp şi ajungi în situaţia de a încerca să iei o decizie corectă în timpul unei ispite sexuale... te-ai calicit!"

Te-ai calicit? Ştiu ce gândeşti - că sună ca un cuvânt pe care l-ar spune copiii tăi. Dar eu nu inventez; este o expresie evreiască, luată direct din Proverbe 6:25-26. „N-o pofti în inima ta pentru frumuseţea ei şi nu te lăsa ademenit de pleoapele ei. Căci pentru o femeie curvă, omul ajunge de nu mai rămâne decât cu o bucată de pâine". Cei care au scris aceste proverbe ştiau despre ce vorbesc!

Ideea este că puţini oameni sunt destul de puternici încât să ia decizii morale eroice în mijlocul ispitelor intense. Cei mai mulţi dintre noi descoperim că felul nostru drept de a gândi se clatină atunci când există presiune. Proverbe 6:27-28 spune: „Poate cineva să ia foc în sân, fără să i se aprindă hainele? Sau poate merge cineva pe cărbuni aprinşi, fără să-i ardă picioarele?"

Am vrea cu toţii să ne considerăm invulnerabili la ispite şi i'.n at. Dar parte din maturizarea noastră înseamnă şi a înţelege i .ı ne asuma vulnerabilitatea. Când facem acest lucru ne dăm i .ima ce important este să luăm deciziile critice pentru viaţa i ıı lastră cu mult înainte de situaţiile sau circumstanţele care ne ■ ot la iveală frici le, slăbiciunile, nevoile neîmplinite sau dorin- (de noastre murdare. Fiecare dintre noi avem o colecţie internă ■ Io astfel de tendinţe negative şi fiecare dintre noi suntem ademeniţi de lumea imorală în care trăim. Aceasta înseamnă că fiecare ilintre noi ne vom lupta cu setul nostru unic de vulnerabilităţi.

I >nr nu înseamnă că nu putem trăi cu integritate, atâta timp cât Mintern suficient de disciplinaţi să luăm deciziile importante la lumina zilei, când mintea noastră este limpede.

Un fundament personal

Fu mi-am construit viaţa pe principiul luării deciziilor în avans.

I iacă nu aş fi făcut-o, probabil că nu aş fi umblat astăzi aproape de Dumnezeu. Nu-mi vine uşor să recunosc acest lucru, dar adevărul este că, dacă nu pun timp deoparte pentru o întâlnire personală cu Dumnezeu cel puţin o dată la fiecare douăzeci şi patru di> ore, am tendinţa să deviez din punct de vedere spiritual. In loc să mă dedic planului lui Dumnezeu, mă las consumat de planul meu propriu. în loc să fiu sensibil la oamenii din jurul meu, devin insensibil. în loc să încerc să înţeleg cum să fiu un slujitor mai bun pentru biserica în care slujesc, încerc să caut căi de manipulare ca să-i determin pe ceilalţi să acţioneze cum îmi place mie.

I ste o variantă întunecată, prietene. Şi este nevoie doar de două sau trei zile în care să lipsesc de la întâlnirea cu Dumnezeu ca să ajung în această stare.

Astfel, cu foarte mulţi ani în urmă, am luat o decizie. Am spus: „Dumnezeule, am nevoie să mă întâlnesc cu Tine în momentele in care mă simt plin de energie şi am mintea clară. Pentru că eu sunt o persoană matinală, am să pun deoparte primele momente ale zilei ca să mă întâlnesc cu Tine. Nu o să-mi pun întrebarea dacă am chef să fac aşa sau dacă am motivaţie. Pur şi simplu o voi face."

Aceasta înseamnă că în fiecare dimineaţă când ajung la biroul meu de la biserică, îmi pun o ceaşcă de cafea, deschid Biblia şi las adevărul Cuvântului lui Dumnezeu să-mi umple duhul. Apoi iau un pix şi un carneţel şi notez cum a lucrat Dumnezeu în viaţa mea în ziua precedentă, astfel încât să pot fi încurajat, provocat, mustrat sau edificat. De asemenea îmi scriu rugăciunile către Dumnezeu ca să nu îmi pierd concentrarea. Dacă nu aş fi luat o decizie înainte să menţin rutina aceasta în fiecare dimineaţă, sunt convins că de mult m-aş fi oprit din a o face şi aş fi pierdut experienţele pe care le-a folosit Dumnezeu mereu şi mereu ca să-mi recalibreze gândirea şi să dea energii noi sufletului meu. Ceea ce tocmai am descris reprezintă fundamentul vieţii şi lucrării mele.

Când îmi pregătesc predicile folosesc de asemenea metoda luării deciziei din timp. Am auzit odată un om de afaceri spunând că liderii buni ar trebui să aloce orele în care se simt plini de energie pentru a înfăptui activităţile cele mai importante pe care trebuie să le facă pentru organizaţia lor. Cu toate că scrierea de predici este unul dintre cele mai grele lucruri pe care le fac, este şi una dintre responsabilităţile mele majore ca pastor senior. Deşi sunt la fel de înclinat ca oricine altcineva să evit sarcinile neplăcute sau dificile, am descoperit că programele bisericii vin unul după altul cu o regularitate uimitoare, şi atunci când urmez la amvon trebuie să am o predică scrisă, pregătită şi gata de prezentat.

Aceasta înseamnă că în ultimii douăzeci de ani a trebuit să pun deoparte orele dintre 6:30 dimineața şi 10:30 dimineața sau chiar 11, cinci zile pe săptămână, ca să citesc din Biblie, să mă rog şi să scriu predici.

Când oamenii mă invită la micul dejun trebuie să-i refuz (chiar şi pe aceia care apelează la zgârcenia mea olandeză şi se oferă să plătească ei!). Membrii din conducerea bisericii au încetat să mai încerce să mă cheme dimineața la vreo şedință. Eu ştiu,eă dacă nu iau o decizie dinainte şi nu mă țin de ea, nu voi ii capabil să fac ceea ce m-a chemat Dumnezeu să fac în lucrarea mea ca învățător.

I marea deciziilor în avans a însemnat de asemenea o diferență

• normă în felul cum mă port ca părinte. Atunci când copiii mei

• i mi mici, ştiam că dacă nu voi fi acasă timp de patru seri pe săp- umână, indiferent ce se întâmpla la biserică, voi submina relația pe care o am cu copiii mei. Nu spun că patru seri pe săptămână reprezintă un număr magic pentru orice familie, dar când m-am uitat la copiii mei, la felul în care este structurată familia noastră, am ajuns la concluzia că trebuie să ofer o prezență paternă puternică patru seri pe săptămână. Singurul mod în care puteam l.ice acest lucru era să mă disciplinez singur, să scot calendarul pe anul următor şi să scriu pe el „seară acasă, seară acasă, seară acasă, seară acasă". Când eram plecat din oraş în vreo săptămână, mă asiguram că petrec timp în plus cu copiii în săptămâna următoare, şi în mod frecvent i-am luat când pe unul, când pe celălalt dintre copii cu mine în călătorie, pentru a crea amintiri ■•pedale unul-la-unul.

Dar a fost nevoie să iau aceste angajamente şi să hotărăsc programul în avans. Dacă aş fi încercat să le fac în ultimul moment, m timp ce sortam dintr-un teanc mare de opțiuni, de întâlniri şi solicitări de discursuri, în niciun caz nu aş fi reuşit să pun deoparte timp adecvat pentru Shauna şi Todd - şi nu aş fi avut relația prețioasă pe care o am acum cu ei.

O altă implicație pe care luarea deciziilor în avans a avut-o asupra obiceiurilor mele de părinte a fost că am început să-mi mvăț copiii, pe când erau încă micuți, valorile biblice pe care se bazează deciziile morale şi dezvoltarea caracterului. Am început să-i implic de la o vârstă fragedă în procese de luare a deciziilor, învățându-i gradual cum să facă analize cost-beneficiu cu privire la situații cu o complexitate din ce în ce mai mare.

Nu am fost niciodată de acord cu abordarea „laissez-faire" (să nu te amesteci) în creşterea copiilor, prin care părinții acordă copiilor lor o libertate aproape totală „să înflorească şi să se dezvolte" pe cont propriu. Eu cred cu tărie că aceasta le face un mare deserviciu copiilor şi că a făcut ca mulți tineri din ziua de azi să nu aibă în viața lor o temelie puternică pentru luarea deciziilor în aspectele care țin de disciplină. Eu consider că părinții înțelepți ar trebui să ofere pe parcurs călăuzire în luarea deciziilor înțelepte, aşa încât la vârsta când copiii ajung adolescenți, ei să fi luat deja multe decizii importante cu privire la ce vor face când vor întâmpina diverse provocări şi ispite - şi mai mult ca sigur prestanța lor morală va fi net superioară decât a copiilor care intră nepregătiți în perioada acestor ani.

îngăduiți-mi să repet

Dacă ați început să credeți că nu vreau să părăsesc acest subiect al deciziilor luate în avans, aveți dreptate. Eu ştiu cât de important a fost în viața mea, şi mă tot întreb dacă am reuşit să subliniez suficient de puternic acest aspect. Reuşesc? Ați înțeles mesajul? Observați implicațiile pe care le-ar putea avea în relația voastră cu Dumnezeu, în viața de familie, la muncă, în lucrarea bisericii, în felul în care vă îngrijiți corpul?

Să luăm de exemplu un lucru mărunt cum ar fi trezitul de dimineață. Ți-ai dori să ai o jumătate de oră în plus înainte de a pleca la muncă sau la şcoală, ca să te poți ruga, sau să-ți planifici ziua, sau să iei micul dejun cu familia? Dacă ai aplica principiul luării deciziilor în avans, ai pune alarma să sune cu jumătate de oră mai devreme, şi în timp ce o setezi ai spune: „Când va suna mâine-dimineață, mă voi scula din pat. Nu voi sta întins anali- zându-mi bioritmul şi întrebându-mă dacă am chef să mă trezesc sau nu. Nu mă interesează cum mă simt. Mă voi trezi atunci când sună alarma pentru că aceasta am hotărât eu să fac. Este decizia corectă şi mă voi ține de ea." Apoi, când se face dimineață, principiul luării deciziilor în avans te dă jos din pat şi te pune pe o cale bună pentru a începe ziua.

Sau gândeşte-te la ceva mai important, cum ar fi dezvoltarea unor prietenii valoroase. Adesea aud oameni plângându-se că nu au prieteni apropiați, dar aceasta se întâmplă de obicei pentru că nu au reuşit să acționeze cu disciplină pentru a stabili astfel de. relații. O persoană disciplinată va spune: „Voi lua

decizia MM portantă de a mă implica într-un mic grup de creştini, unde şi c ₁1 a I ți doresc să îşi facă prieteni şi mă voi ține de această decizie.
\ poi, de fiecare dată când acest grup se întâlneşte, voi fi prezent,
' i M voi deschide şi voi investi în relații de prietenie." în decurs de u₁₁ an sau un an şi jumătate, persoana aceasta va putea să vadă în i>n ul său patru sau cinci oameni care i-au devenit ca nişte frați şi MIrori - datorită unei decizii luate din timp.

I .uarea deciziilor în avans poate de asemenea să ofere răsplă- in i imense atunci când este vorba de mersul la biserică. Biblia \ i u beşte clar despre creştinii care se adună împreună pentru .₁ se ajuta reciproc să crească în tot ce înseamnă viață creştină.
I vrei 10:25 spune: „Să nu părăsim adunarea noastră, cum au unii obicei; ci să ne îndemnăm unii pe alții." întâlnirea, fie că .•ste vorba de serviciile formale ale bisericii sau de întâlniri mai puțin formale în grupuri mici, nu înseamnă respectarea unei leguli legaliste; ea înseamnă a profita de un mijloc semnificativ ile creştere spirituală. Noi nu putem şti la care dintre aceste întâlnirile specifice Se va revela Dumnezeu într-un mod atât de puternic şi personal, încât ne va atinge inimile şi ne va transforma viețile. Dacă avem o abordare lejeră cu privire la adunarea împreună şi spunem: „Azi plouă. Cred că nu mă duc la biserică", ne programăm să pierdem o potențială ocazie pe care Dumnezeu ,ir putea-o folosi să ne atingă viețile.

După una dintre întâlnirile avute recent la Willow Creek, o iloamnă mi-a spus: „Te-aş putea duce să-ți arăt scaunul în care am stat în ziua în care am înțeles pentru prima dată mesajul mărețului har şi mi-am deschis inima pentru Isus Hristos. Ți-aş putea arăta locul în care am stat în ziua în care m-am hotărât să renunț la un stil de viață distructiv pentru mine. Ți-aş putea arăta un alt loc în care am făcut pasul major de a mă încrede în Dumnezeu într-un domeniu care reprezenta o provocare mare din viața mea. Sunt bucuroasă că nu am ratat ocaziile acelea de a-L auzi pe Dumnezeu vorbindu-mi în timp ce Duhul cerceta locul acesta."

De-a lungul vieții mele am participat la multe întâlniri ale bisericii sau întâlniri în grupuri mici în timpul cărora părea că nu se întâmplă nimic special înlăuntrul meu. Dar am participat şi la întâlniri similare în care inima mi-a fost răscolită şi viața transformată. Nu există niciun mod de a şti dinainte când va alege Dumnezeu să folosească întâlnirile creştinilor, învățătura Cuvântului, înălțarea glasurilor în închinare sau împărtăşirea mărturiilor personale pentru a-mi atinge viața într-un mod unic şi plin de putere. Doar decizia luată dinainte de a mă întâlni în mod constat cu ceilalți creştini mă poate pune la locul potrivit în momentul potrivit pentru a primi de la Dumnezeu darul călăuzirii şi al creşterii.

Chiar şi când sunt în vacanță încerc să particip la întâlnirile bisericilor locale. în timpul unei pauze de studiu de peste vară, m-am dus la o bisericuță afro-americană din Michigan. într-o duminică pastorul a predicat despre importanța de a răspunde cu sârguință chemării pe care o avem de la Dumnezeu; a fost exact ceea ce aveam nevoie în ziua aceea. Mă înfior când mă gândesc unde ar fi acum viața mea dacă aş fi ratat serviciul acela de închinare şi multe altele asemenea lui, care mi-au pus la dispoziție învățătura biblică şi bucuria de a mă închina alături de ceilalți, de care aveam nevoie pentru a creşte.

înainte de a trece la ultima componentă a disciplinei, vreau să vă sugerez un exercițiu care mie mi-a fost extrem de util. Puneți-vă deoparte câteva minute pentru a vă gândi la angajamentele importante pe care credeți că Dumnezeu v-a chemat să le luați. Aveți în vedere aspecte precum menținerea purității sexuale, stabilirea de prietenii sănătoase, urmărirea țintelor ce țin de educație, treaba făcută cu hărnicie, a fi un părinte înțelept şi iubitor, a fi un partener devotat, grija față de cei săraci, cinstirea părinților şi folosirea darului spiritual pentru a sluji lui Dumnezeu şi oamenilor. Apoi gândiți-vă la deciziile importante pe care trebuie să le luați la lumina zilei pentru a putea împlini aceste angajamente. Gândiți-vă, rugați-vă şi notați-vă ideile care vă vin în minte. A face o listă a angajamentelor şi a pune pe hârtie deciziile importante vă va ajuta să vă consolidați gândirea şi vă va oferi o variantă vizuală care să vă reamintească paşii pe care
in l>uie să-i faceți pentru a vă pune viața pe făgaşul dorit atât de i ii, cât şi de Dumnezeu.

• ..i sărbătorim

urnesc cea de-a patra componentă a disciplinei *mini-sărbătoarea.*
I i.ică intenționăm să ducem vieți disciplinate pe termen lung, .iliinci trebuie să introducem în viața noastră mici momente de nbătoare. Unul dintre pericolele

pentru o persoană extrem de disciplinată este posibilitatea să elimine din cotidian bucuria
• lin cauza unei riguroase planificări. Ştiu, pentru că am trecut !'<• acolo. Am ajuns într-un punct al vieţii mele atât de lipsit de bucurie, care m-a forţat să învăţ un mod cu totul nou de a înţelege planul atotcuprinzător al lui Dumnezeu pentru o viaţă de disciplină.

„O inimă veselă este un bun leac", spune un proverb (17:22). Un altul afirmă că „cel cu inima mulţumită are un ospăţ necurmat" (15:15). Timp de mai mulţi ani nu aş fi ales veselia pentru ,i mă descrie. însă această bună dispoziţie a spiritului o doreşte I Himnezeu în dreptul meu - şi la fel şi în dreptul tău.

Dumnezeu cunoaşte felul în care ne-a alcătuit şi ce va contribui la bunăstarea noastră. Ştie că nu ne putem trăi viețile într-un mod haotic, împrăştiat, lipsit de structură, indisciplinat, şi să avem în acelaşi timp parte de împlinire. Ştie că dezordinea şi lipsa concentrării va duce în cele din urmă la îngrijorare, frus- I rare şi depresie - într-un cuvânt, la o viaţă defectuoasă, care inevitabil se va sfârşi fie printr-o explozie sau implozie emoţională. Aşa că Dumnezeu ne invită să adoptăm nişte şabloane de disciplină care ne pot pune pe drumul semnificaţiei, productivităţii şi împlinirii. El ştie că avem nevoie de aceste lucruri.

Dar ştie de asemenea că avem nevoie şi de râs, de părtăşie şi de distracţie, de spontaneitate şi sărbătoare; acestea ne aduc un echilibru necesar, dătător de viaţă, în aşa fel încât, din neatenţie, să nu ne abatem de la cărarea disciplinei sau să apucăm pe cărarea înşelător de asemănătoare ei, cea legalistă, rigidă, monotonă şi seacă.

Atunci când Isus a fost pe pământ, El ne-a exemplificat o viaţă bine ordonată presărată în mod intenţionat cu drumeţii pe munte, foc pe malul mării, călătorii cu barca, petreceri de nuntă, mese de seară luate în tihnă şi vizite peste noapte făcute prietenilor apropiaţi. Ştia că trebuie să fie disciplinat în domeniile importante din viaţa Lui, dar ştia şi că are nevoie de suficient spaţiu în viaţa Lui pentru felul acela de activităţi şi întâlniri care să îi aducă bucurie, plăcere şi eliberare de orice griji. Aşa că a trăit un stil de viaţă care a onorat echilibrul acesta şi ne invită şi pe noi să trăim o viaţă asemănătoare, de disciplină şi hărnicie, presărată în mod regulat cu mini-sărbători care să ne ridice spiritul şi să ne înfrumuseţeze traseul. Mă străduiesc să imit acest echilibru - şi-mi place foarte mult efectul pe care îl are în viaţa mea.

Iată deci că dispunem de unealta aceasta remarcabilă pe care o numim disciplină, cu cele patru componente ale ei, şi anume: fixarea ţintelor înalte, amânarea plăcerii, luarea deciziilor în avans şi mini-sărbătorile. O putem lăsa să ruginească în cutia de scule, dacă aşa vrem noi, dar de ce am face asta? Dacă ne ţinem de ea şi o folosim, ea are puterea de a schimba structura vieţilor noastre - iar apoi nimeni n-ar putea spune până unde vom putea ajunge, ce vom putea obţine şi cine vom putea deveni.

Alegerea ne aparţine.

Spune adevărul

Sondajele publicate în revistele de afaceri şi cărţile de management confirmă că trăsătura personală pe care angajaţii o apreciază cel mai mult la angajatorii lor este onestitatea; mai mult decât orice, angajaţii doresc să fie trataţi în mod corect. Adevărul acesta este valabil şi pentru angajatori. Ceea ce îşi doresc cel mai mult de la angajaţii lor este asigurarea că pot crede ceea ce ei spun şi pot avea încredere în ceea ce fac.

Atunci când cei necăsătoriţi descriu persoana perfectă pe care visează ca într-o zi să o întâlnească şi cu care să se căsătorească, inevitabil spun că îşi doresc un bărbat sau o femeie onestă în care poţi avea pe deplin încredere. Nu-şi pot imagina o căsnicie care să aibă altceva la temelia ei decât autenticitatea absolută.

Prietenii care au bătut împreună cărările vieţii de ani buni adesea identifică onestitatea ca fiind una dintre cheile succesului relaţiei lor. „Ne-am luat angajamentul ca niciodată să nu ne mințim unul pe altul", spun ei, „şi niciodată n-am făcut-o."

într-o epocă şi într-o cultură în care minciuna şi înşelătoria reprezintă subiectul obişnuit al filmelor şi al cărţilor, al dezbaterilor televizate, al ştirilor şi al politicii, căutarea sincerităţii în viaţa personală şi în relaţiile noastre pare uneori a fi o strădanie rară şi demodată. Totuşi aceste prezentări publice ale necinstei au creat

în mulți dintre noi o aversiune față de minciună care ne împinge spre adevăr, indiferent dacă mai sunt şi alții ca noi sau nu.

Desigur, prezentările publice ale necinstei nu sunt singurul motiv al repulsiei noastre. Majoritatea dintre noi am fost înşelați sau minți cu neruşinare cel puțin o dată şi cunoaştem durerea descoperirii acestui fapt şi cât de greu ne-am revenit. Am menționat în capitolul unu momentul acela în care am împărtăşit un secret, o parte stânjenitoare a vieții mele, cu un prieten pe care îl consideram creştin. M-a încurajat să-i vorbesc deschis asigurân- du-mă că nu va sufla nimănui o vorbă din tot ceea ce-i voi spune. După cum poate vă amintiți, două săptămâni mai târziu aproape mi-am pierdut serviciul pentru că liderul meu de lucrare a primit nişte informații tulburătoare despre mine de la prietenul meu „vrednic de încredere."

Datorită faptului că liderul de lucrare era un om înțelept şi binevoitor care a fost gata să asculte varianta corectă a lucrurilor, pe care i-am prezentat-o, nu mi-am pierdut până la urmă serviciul. Dar următoarea dată când l-am văzut pe „prietenul" care mă trădase, am fost aproape orbit de mânie. îmi amintesc că am dat cu ochii de el într-un loc public, iar mintea mea a început să strige întrebarea: „De ce? De ce? De ce mi-ai făcut una ca asta?" Antipatia mea față de necinste a prins rădăcini solide în ziua aceea.

Iți aminteşti care a fost prima situație în care ai fost înşelat sau mințit? Prima situație în care încrederea ți-a fost zdruncinată sau adevărul a fost răstălmăcit pentru a te răni? Pariez că îți aminteşti în detaliu experiența aceea. Te-a făcut să-ți doreşti să te retragi dintre oameni? Te-a făcut să-ți doreşti să te urci pe o estradă şi să strigi din toți plămânii: „Vă rog, încetați cu mințitul! Vă rog pe toți, începeți să spuneți adevărul!"

în cazul în care te întrebi, să ştii că Dumnezeu sprijină din toată inima ideea aceasta. Cele Zece Porunci conțin interdicția de a „mărturisi strâmb împotriva aproapelui tău." Cu alte cuvinte: „Să nu minți. Să nu distorsionezi adevărul. Nu-ți folosi cuvintele ca ş| te joci cu realitatea lucrurilor." Dumnezeu a ştiut încă de l.i începutul timpului că fără angajamentul radical de a spune adevărul, căsniciile şi familiile se vor dezintegra, prieteniile se vor frânge, parteneriatele de afaceri se vor nărui, bisericile se vor dezbina şi rupe, guvernele vor deveni incompetente, pânza din care sunt făcute relațiile şi societatea se va deşira.

Standardul afişat peste tot în Biblie şi la care suntem chemați este să spunem adevărul, dar nicăieri nu este înfățişat atâta de plastic şi de diplomatic precum în cartea Proverbe, unde omul „care umblă cu neadevărul în gură" e numit „om de nimic, om nelegiuit" (6:12) şi unde antidotul sugerat pentru minciună spune că „limba stricată va fi nimicită" (10:31).

Nesinceri ta tea este rea, ne spune scriitorul acestor proverbe, şi trebuie să scăpăm de ea - oricare ar fi costul!

Un drum spre dezastru

Unul dintre motivele pentru care autorul acestor proverbe vorbeşte aşa de hotărât împotriva „gurii corupte" este pentru că ştia că nesinceritatea zădărniceşte relația cu Dumnezeu. „Buzele mincinoase sunt urâte Domnului", zice Proverbe 12:22. Sunt rare locurile în care Biblia foloseşte un limbaj mai aspru decât acesta pentru a descrie reacția lui Dumnezeu față de comportamentul păcătos. Dumnezeu *urăşte* minciuna. E ca şi cum am spune că îi întoarce stomacul pe dos; I se face rău. Din pricina aceasta El nu mai poate avea părtăşie cu persoana care minte.

Sunt sigur că motivul pentru care Dumnezeu urăşte aşa de tare minciuna se datorează celei de-a doua consecințe, şi anume faptul că ea îi distruge pe ceilalți oameni. Proverbe 15:4 spune: „Limba dulce este un pom de viață, dar limba stricată zdrobeşte sufletul." Cum ar putea un Dumnezeu care îşi găseşte plăcerea în iubire şi în înviorarea sufletelor să tolereze vreo faptă care „zdrobeşte sufletul"?

întâlnesc în fiecare săptămână la biserică oameni a căror inimă a fost frântă din pricina minciunii, înşelăciunii şi a pervertirii adevărului. „A promis că va fi credincioasă", suspină un soț devastat care tocmai a aflat că soția lui l-a înşelat. „A spus că niciodată nu va mai veni acasă beat", plânge un băiat de treisprezece

ani, care a căzut încă o dată victimă furiei tatălui său alcoolic. „Am terminat lucrarea pentru că antreprenorul m-a asigurat că va plăti, dar nu s-a ţinut de cuvânt. Acum de unde îmi plătesc muncitorii?" Exemplele pot continua la nesfârşit - suflete zdrobite de minciună şi înşelăciune.

Mulți oameni se plâng că viața lor nu merge prea bine; pini- oanele continuă să se blocheze cu vise năruite, speranțe deşarte şi obiective neîmplinite. în multe dintre cazuri, dacă mergi înapoi suficient de mult pe firul dezamăgirii descoperi o urmă de minciună. Poate că a început cu o uşoară îndepărtare de punctul sincerității absolute, dar mult prea adesea acel prim pas al nesin- cerității duce la forme mai adânci de înşelăciune şi de acolo la minciuni fățişe. De-a lungul procesului, persoana necinstită are parte de ruperea inevitabilă a relației pe care o are cu Dumnezeu şi cu ceilalți oameni, fie că e vorba de cei din casa lui, colegii de şcoală, de muncă vecinii sau cei din biserică. E uşor să dai vina pe ceilalți sau pe forțe aflate dincolo de controlul nostru, când de fapt adevăratul motiv al problemelor este propria neglijență sau manipularea răutăcioasă a adevărului.

Ai spus vreo minciună în ultima vreme? Vreo jumătate-de-ade- văr „nevinovat"? „Vom pregăti împreună prânzul cândva." *Da, da, cum să nu.* „îți voi înapoia banii în curând." O, *sigur că da.* „Ai un minut şi pentru mine?" *Un minut? Vorbeşti serios?*

Ai exagerat vreodată adevărul? Ai povestit ceva şi ai adăugat nişte detalii? Ai descris o realizare personală în termeni bombastici? Minimalizezi vreodată adevărul? Ai mărturisit un păcat mai puțin grav decât cel pe care l-ai comis? Insinuezi că „n-a fost chiar aşa de rău"? Răstălmăceşti vreodată adevărul pentru a face ca altcineva să pice rău? Ai relatat vreodată cuvintele sau faptele altcuiva fără a explica şi contextul lor şi ai făcut astfel ca persoana respectivă să pară neroadă sau rea? Te-ai băgat vreodată singur în bucluc, iar apoi ai fost ispitit să spui o minciună ca să scapi? Ai cedat vreodată acestei ispite?

îți aminteşti cum te-ai simțit ultima dată când ai mințit? Majoritatea dintre noi simțim în stomac o mică senzație de greață

iu o uşoară căldură pe ceafă. Dar cel mai rău e că nu ştim ce s,1 facem cu ochii noştri. Avem doar două opțiuni: să ne uităm insistent în ochii persoanei pe care o mințim sau să ne uităm în podea. Mincinosul neobrăzat se uită în ochi; eu îi spun *mințitul profesional.* Majorității dintre noi nu ne place să ne considerăm parte din acea categorie, dar dacă ne lipim privirea de podea este o dovadă incontestabilă a faptului că vorbele noastre se află pe Irritoriul nesincerității.

în orice caz, învățăm cu timpul că a minți este o treabă murdară. întotdeauna va reprezenta ceva murdar pentru că am fost creați după chipul unui Dumnezeu care spune adevărul. în miezul caracterului lui Dumnezeu este o esență de puritate care îl face incapabil de minciună. Pentru că înlăuntru nostru şi noi avem o parte din acea puritate, vom simți întotdeauna că este nenatural şi incompatibil cu noi să mințim. Vor exista întotdeauna clopoței de avertizare şi fluiere care ne vor răsuna în minte precum şi senzația aceea de rău în stomac. Nu am fost creați ca să mințim.

Aşa că singura opțiune înțeleaptă pentru fiecare dintre noi este să nu mai mințim. Acum! în toate domeniile! Dacă avem cea mai mică tendință să distorsionăm adevărul - şi cine dintre noi nu o are? - trebuie să spunem: „De azi înainte hotărăsc în inima mea, cu ajutorul lui Dumnezeu, să spun doar adevărul, întotdeauna şi în orice situație." Un astfel de angajament în mod inevitabil va îmbunătăți relația noastră cu Dumnezeu şi cu toți ceilalți oameni. Dar trebuie să fim dispuşi să tragem linie şi să spunem: „Ajunge. Gata cu jumătățile de adevăr. Fără exagerări de acum încolo. Niciun fel de răstălmăcire verbală a realității, îără minciuni!"

Cincizeci şi nouă sau mai puțin

l'entru aceia dintre voi care sunteți dispuşi şi gata să vă luați .mgajamentul ferm de a fi sinceri, cartea Proverbe oferă nişte indicii practice şi înviorătoare pentru drumul acesta de la minciună la spunerea adevărului.

Primul sfat este direct cum numai un cuvânt de înțelepciune poate fi. Vrei să păcătuieşti mai puțin cu vorbele tale? Atunci vorbeşte mai puțin. Credeți că glumesc? Citiți Proverbe 10:19: „Cine vorbeşte mult nu se poate să nu păcătuiască, dar cel ce-şi ține buzele este un om chibzuit." Iată de ce iubesc cartea Proverbe. Mi-ar fi plăcut să-l întâlnesc pe omul care a scris versetul acesta.

Aproape îl pot auzi descriindu-şi strategia. Suntem serioşi în a spune adevărul? Atunci să vorbim practic. Să creionăm planul. Haideți să privim lucrurile astfel. Dacă ai trei sute de conversații pe săptămână şi minți de cinci ori, atunci Indicele de Predicției a Minciunii ar fi trei sute la cinci. Vrei să micşorezi numărul de minciuni? Atunci fii atent! Dacă săptămâna viitoare vei avea doar două sute de conversații, atunci numărul net de minciuni va coborî la 3.3. Dacă

în următoarea săptămână vei avea doar şaizeci de conversaţii vei minți doar o dată. Şi iată în ce constă adevărata frumusețe a sistemului. Dacă vrei să nu mai minți deloc, caută să ai doar cincizeci şi nouă de conversaţii sau mai puține.

Zâmbeşti în dreptul acestui scenariu imaginar, dar am descoperit în viața mea, că cu cât vorbesc mai puțin într-o perioadă de şapte zile, cu atât mai curată e conştiința mea în ce priveşte spunerea adevărului. Cu cât vorbesc mai puțin, cu atât exagerez mai puțin. Cu cât vorbesc mai puțin, cu atât spun mai puține lucruri pe care le regret. Cu cât vorbesc mai puțin, cu atât mai puțin fac promisiuni pe care nu le pot ține. Bănuiesc că e la fel de adevărat şi în cazul tău.

Cu privire la vorbitul mai puțin, Proverbe 15:28 oferă şi continuarea sfatului: „Inima celui neprihănit se gândeşte ce să răspundă, dar gura celor răi împroaşcă răutăți." La sfârşitul săptămânii cine a progresat mai mult înspre a deveni o persoană care spune adevărul - cel care îşi monitorizează cu atenție cuvintele sau cel care lasă să-i iasă pe gură orice îi coace mintea? Biblia votează în dreptul celui care nu se grăbeşte, care se gândeşte cu atenție şi se abține.

înțelepciunea cărții Proverbe ne spune că nu trebuie să participăm la orice conversație. Nu trebuie să ne exprimăm orice gând i ,ire ne trece prin minte. Trebuie să ne oprim şi să ne gândim
i II atenție cuvintele înainte de a le rosti. Computerul, din câte .1 iu, are o opțiune de verificare a literelor. (Neavând niciun fel
• le cunoştințe personale în domeniul computerelor, mă bazez pe
• e mi s-a spus.) Cartea Proverbe ne sugerează să avem opțiunea *JiHectarea-minciunii,* un mic buton pe care-l pornim chiar înainte
• le a deschide gura. Atunci când cuvintele formează idei în creie- m I nostru, mecanismul de detectare a minciunii ne va pune două întrebări. Mai întâi, sunt necesare cuvintele pe care urmează să le spunem? De ce să mărim volumul de cuvinte fără să fie nece- •.ir, şi astfel să creăm mai multe oportunități de a păcătui? Şi în
ii doilea rând, sunt adevărate cuvintele pe care urmează să le •punem? Sunt ele adevărate fără niciun pic de îndoială, în întregime? Dacă nu sunt, atunci nu trebuie să folosim niciun minut m plus ca să ne gândim la ele, cu atât mai puțin să le rostim. C '.it de multe cuvinte înşelătoare şi distructive ar fi fost reduse la tăcere dacă ne-am fi făcut timp să luăm în considerare aceste două întrebări simple?

Când dai adevărul pe linişte

Mai există o fațetă în spunerea adevărului. Da, suntem chemați să evităm cuvintele care nu sunt necesare, să supunem fără milă lestului adevărului orice cuvânt şi să ne abținem să-l rostim ca nu cumva să şoptim vreo urmă de neadevăr. Dar în acelaşi timp, atunci când o situație cere să fie spus adevărul, ni se porunceşte s,1-l spunem fără ezitare, fără omisiuni şi fără să ne gândim la ce ne va costa pe noi înşine, chiar dacă ne costă scump.

Pentru mine personal, aspectul acesta reprezintă pasul hotărâtor în a rămâne fidel adevărului cu orice preț. Prin harul lui I lumnezeu, în acest moment din viața mea nu sunt ispitit prea mult să fabric intrigi complicate ca să înşel sau să sluțesc adevărul; cu cât mă străduiesc mai mult să rostesc doar adevărul, cu atât simt mai mult cum mă susține Dumnezeu în acest domeniu. I)ar atunci când vine vorba de a spune adevăruri dureroase, pe care oamenii au mare nevoie să le audă, şi eu mă surprind adesea ezitând.

Am un prieten care încet-încet se autodistruge din cauza alcoolului. Este un fapt medical: mintea şi corpul său cedează gra dual sub abuzul de alcool pe care-l practică de ani de zile. Acest lucru mă întristează foarte tare, şi cu toate acestea, în toată perioada de şapte ani de când suntem prieteni, o singură dată, acum trei ani, mi-am făcut curaj să-i spun adevărul despre dependența lui. Cu fiecare lună care trece, situația lui e din ce în ce mai rea. în curând viața lui va atârna de un fir de păr. De ce tac? De ce n-am curajul să-i repet adevărul?

Am un alt prieten care prin felul în care îşi creşte copiii îşi dis truge fiul cel mare. Tatăl este o persoană căreia îi place să dețină controlul şi este hotărât să-l facă pe băiatul de şaisprezece ani un sportiv de performanță. Dar copilul nu este interesat de sport; toată lumea (cu excepția tatălui, se pare) poate observa pasiunea lui şi talentul pe care îl are de a cânta şi a compune muzică, în mod previzibil, relația tată-fiu se deteriorează de la o lună la alta. Tatăl continuă să pună presiune asupra fiului în domeniul sportului; fiul continuă să se izoleze tot mai mult de tatăl său. De ce nu i-am spus adevărul acelui tată? De ce nu i-am descris cu grijă ce am observat despre tiparul de comportament al fiului său şi despre tiparele distructive de exercitare a autorității pe care le-am observat în familia lor? Mi-am dovedit dragostea şi respectul față de prietenul meu în multe feluri pe parcursul prieteniei noastre; el ştie că doresc tot ce este mai bun pentru el şi familia lui. Şi totuşi îmi este teamă să-i spun adevărul. Ce se întâmplă cu mine?

Dacă cele două ilustrații nu m-au făcut să mă ruşinez suficient recunoscându-mi lipsa de îndrăzneală în spunerea adevărului cu orice preț, vă mai spun una. De curând am cunoscut un om care este cu adevărat unul dintre cei mai buni la suflet şi mai cinstiți oameni pe care îi cunosc. Am avut multe conversații despre tot ce este sub soare şi m-am bucurat cu adevărat de fiecare dintre ele. Dar până astăzi nu am avut încă destul curaj ca să-i spun despre cel mai important adevăr al vieții - acela că Dumnezeu îl iubeşte şi a deschis porțile cerului pentru el, prin moartea lui Hristos în locul său. Mi-a spus că nu a fost niciodată la vreo biserică şi că nu a avut vreodată contact cu nimic il In domeniul spiritualului, şi totuşi nu am împărtăşit cu el nici i ele mai simple adevăruri ale Evangheliei harului. Ce se întâmplă cu mine?

Ştiți ce se întâmplă cu mine. Este acelaşi lucru care se întâmplă cu majoritatea dintre noi. Mă dau înapoi de la a spune adevărul, pentru că s-ar putea să mă coste. Ar putea aduce disconfort in relație. Aş putea fi înțeles greşit sau aş putea fi respins.
I >oamne-fereşte, nu cumva să-mi spună prietenul meu alcoolic că obiceiurile lui bahice nu sunt treaba mea, sau tatăl micului muzician să-mi spună să nu mă bag în familia lui, sau noul meu prieten să mă catalogheze drept un zelot religios. N-ar însemna aceasta sfârşitul lumii?

Adevărul neplăcut despre mine este că de prea multe ori aleg păstrarea păcii în locul spunerii adevărului. Reduc la tăcere cuvintele adevărului pentru că mi-ar putea tulbura tihna, şi eu, ca mulți alții, sunt un dependent de linişte. Vreau ape liniştite, nu mări agitate. Acesta este adevărul despre mine şi urăsc adevărul acesta.

Trebuie să mi se aducă aminte de Proverbe 3:3: „Să nu te părăsească bunătatea şi credincioşia: leagă-ți-le la gât, scrie-le pe tăblița inimii tale." Ce spune autorul? Că trebuie să ne agățăm cu încăpățânare de adevăr, indiferent ce s-ar întâmpla, şi nu numai să ne agățăm de el, dar să-l spunem şi altora care trebuie să-l afle. | i se pare greu să faci aceasta? întreabă el. Atunci scrie adevărul pe tăblița inimii tale aşa încât să nu poți să-l ocoleşti şi atârnă colierul adevărului la gâtul tău aşa încât nici ceilalți să nu-l poată evita. Ține-te de adevăr şi prezintă adevărul - în căsnicia şi familia ta, în prieteniile tale, în relațiile de la şcoală sau în afaceri şi în biserică.

Acest proverb este încercarea creativă a scriitorului de a ne scoate din tiparul evitării adevărului. Bănuiesc că motivația lui a fost faptul că ştia care este miza pentru spunerea adevărului. El cunoştea puterea pe care o au cuvintele adevărate de a schimba cursul unei vieți omeneşti; şi invers, ştia ce tragedie este atunci când oportunitățile de transformare sunt pierdute pentru că nu se spun cuvintele adevărului.

Cât de mulțumitor sunt eu pentru că de-a lungul anilor nişte oameni duhovniceşti au îndrăznit să-mi spună adevărul. Din când în când cuvintele lor au schimbat cursul vieții mele. Când eram copil am fost într-o tabără creştină unde nişte îndrumători curajoşi au înțeles că deşi eram religios, habar nu aveam ce înseamnă să ai o relație personală cu Dumnezeu. Ei m-au întrebat dacă ştiu cu adevărat ce înseamnă să fii creştin. „I-ai cerul lui Isus Hristos, Mântuitorul întregii lumi, să fie Mântuitorul tău personal? Ai aplicat ceea ce a făcut El pe cruce la păcatele din viața ta? I-ai cerut Stăpânului universului să fie stăpân în viața ta? Ai făcut pasul acesta? Eşti pregătit să faci lucrul acesta acum?" Acei îndrumători tineri au riscat ruşinea şi respingerea, sondând viața unui băiat

destul de încrezut şi plin de sine, dar ca rezultat al întrebărilor lor am devenit creştin. Unde m-aş afla acum din punct de vedere spiritual dacă acei îndrumători din tabără ar fi ales să păstreze pacea decât să spună adevărul?

După câțiva ani buni, un creştin mai în vârstă a avut curajul să mă întrebe ce vreau să fac cu viața mea. M-a dus cu maşina lui într-o seară şi a zis: „Bill, văd că pui suflet în afacerea familiei tale. Văd că lucrezi cu sârguință să câştigi bani, să-ți cumperi lucruri şi să trăieşti o viață palpitantă. Dar cum stă treaba cu lucrurile spirituale? Ce părere ai despre planul lui Dumnezeu de a transforma oamenii şi de a schimba lumea? Eşti dispus să dai tot ce ai mai bun în tine pentru a-ți urmări planurile tale. Dar cum rămâne cu planul lui Dumnezeu?"

A fost greu pentru el să spună lucrurile acelea pentru că ştia că eram prins într-un sistem care îmi oferea tot ceea ce credeam că-mi doresc; de ce să-l fi ascultat? Dar cuvintele lui m-au adus față în față cu cea mai fundamentală întrebare pe care o poate pune cineva: ce am de gând să fac cu propria mea viață? Ce voi face aşa încât să aibă impact asupra oamenilor? Ce voi face, astfel încât să conteze în schema eternă a lucrurilor? Acele întrebări m-au urmărit şi în cele din urmă mi-au deschis ochii la chemarea lui Dumnezeu pentru viața mea.

Ani mai târziu, un prieten apropiat mi-a spus: „Cred că este timpul ca tu să mergi la nişte şedințe de consiliere creştină. Ştiu . ,1 te rogi mult. Ştiu că citeşti Biblia şi că pui principiile ei în pra- llcă. Dar mi se pare că este o suferință adâncă în tine pe care nu . i ed că vei putea să o vindeci fără ajutor din partea unui consilier i reştin înțelept şi grijuliu."

Nu mi-a plăcut să aud acele cuvinte. Adevărul este că am vrut să mă năpustesc asupra lui şi să-i strig în față: „Hei, tu, nu-mi •pune tu mie că am nevoie de un consilier." Desigur, reacția mea la sugestia lui plină de dragoste era un indicator foarte bun cu privire la nevoia mea de schimbare interioară, dar la vremea aceea nu mi-am dat seama. Ce vedeam eu era că sunt întruchiparea sănătății în toate felurile şi că nu este treaba lui să considere altfel.

La câțiva ani după acest moment, sunt atât de recunoscător că acest om a fost dispus să plătească prețul de a-mi spune adevărul. Aveam nevoie disperată să-l aud.

Nu lăsa bunătatea şi adevărul să te părăsească, spune cartea Proverbe. Agață-te de adevăr şi descoperă adevărul. Nici nu ştii cum poate Dumnezeu să folosească vorbele tale pentru a transforma viața unui om.

Cum să nu-ți placă?

Acest text conține mai mult decât porunca de a ne agăța de adevăr şi de a prezenta adevărul. Observați că adevărul este cuplat cu bunătatea. Autorul subliniază cu tărie că atunci când scriem pe tăblița inimii sau când atârnăm colierul la gât, să ne asigurăm că sunt scrise două cuvinte pe ele, nu doar unul. Adevărul şi bunătatea merg împreună.

Pentru a fi asemenea lui Hristos, cum spune Efeseni 4:15, trebuie să învățăm arta „spunerii adevărului în dragoste." Adevăr şi bunătate. Adevăr şi dragoste. Alte pasaje biblice vorbesc despre adevăr şi har. Această combinație de adevăr şi bunătate, dragoste şi har conferă cuvintelor noastre puterea transformatoare. Una fără cealaltă poate fi mortală.

Cei care spun adevărul fără dragoste îi brutalizează pe ceilalți. Ei reuşesc să impună cu forța adevărul în anumite situații, dar lasă în urma lor un şir lung de cadavre.

Apoi sunt cei care au un torent de bunătate, dragoste şi har pentru toți oamenii cu care vin în contact, dar nu corelează niciodată cuvintele lor delicate cu adevărurile dificile. Aşa că ei lasă în urma lor doar un sentimentalism lipsit de substanță şi putere.

Acest text oferă antidotul atât pentru brutalitatea relațională, cât şi pentru sentimentalism. Fii devotat fără rezerve în spunerea adevărului, dar întotdeauna scaldă-ți cuvintele într-un duh de bunătate, dragoste şi har.

Acum câțiva ani un membru din conducerea bisericii a venit la mine în birou şi mi-a zis: „Bill, ne cunoaştem de mult timp şi ştii că țin la tine. în cele mai multe aspecte admir felul în care te dezvolți ca persoană. Dar există în viața ta un obicei care mă îngrijorează. Putem vorbi despre acest aspect? Pot să-ți spun lucrurile observate de mine? Dacă eşti de acord, promit că mă voi ruga cu tine pentru acest lucru. îți voi sta la dispoziție să discutăm, oricând vei simți

nevoia. Te voi sprijini cu tot ce îmi ceri. Mă voi implica cu tot ce sunt ca prietenia dintre noi să devină şi mai strânsă odată cu etapa prin care trebuie să treci. Ştii că ţin la tine şi te respect. Putem vorbi despre aceasta?"

Cum să nu-ţi placă o abordare de genul acesta? Ce să fac, să-l dau afară din birou în şuturi? Omul zice: „Te iubesc. îmi pasă de viaţa ta. Preţuiesc prietenia noastră şi vreau să o păstrez. Voi merge cu tine prin orice şi te voi ajuta în orice mod pot." De ce nu aş fi dispus să aud adevărul după ce am auzit astfel de cuvinte? Cheia este, desigur, că eu ştiam că mă iubeşte şi că îi pasă de viaţa mea. Mi-a fost un prieten credincios mulţi ani. Aşa că i-am spus: „Dă-i înainte. Spune-mi tot." Nu am să uit niciodată conversaţia pe care am avut-o în acea zi. Ceea ce mi-a spus .ı dovedit a fi un lucru esenţial pentru creşterea mea ca pastor i conducător.

Imaginaţi-vă un grafic pe care se află o linie continuă viu colo- i.ită. în capătul din stânga este o zonă albastră ce are cuvântul *i.lcvăr* scris deasupra. în capătul din dreapta este o zonă galbenă ■ c are cuvântul *dragoste* scris deasupra. La mijlocul liniei continue este o zonă verde unde se întâlnesc adevărul şi dragostea. Unde te-ai poziţiona pe tine pe această linie?

Eşti genul de om care preferă să trăiască în zona galbenă? Eşti mândru de reputaţia pe care o ai pentru că oferi întotdeauna un i uvânt de încurajare şi răspândeşti din belşug dragoste şi bunăvoinţă în jurul tău? Dar te faci mic şi nu spui cuvintele ade- irului? Urmăreşti menţinerea păcii în detrimentul spunerii .idevărului?

Sau eşti o persoană colţuroasă care te mândreşti că trăieşti m zona albastră? Eşti neînfricat atunci când trebuie să plesneşti oamenii în faţă cu adevărul necesar? Te bucuri să „corectezi" oamenii? Dar ignori de obicei partea aceea care vorbeşte despre bunătate, dragoste şi har? Ai tendinţa să brutalizezi?

Provocarea este să te muţi înspre zona verde şi să dezvolţi abilitatea supranaturală de a comunica adevărul cu un duh plin de o aşa bunătate, încât cuvintele tale să devină un canal pentru puterea transformatoare a lui Dumnezeu.

Am învăţat de-a lungul anilor să nu mă apropii prea tare de oamenii care trăiesc în afara zonei verzi. Inima mea nu poate suporta rănile provocate de înţepăturile celor care mânuiesc fără dragoste cuţitele adevărului. Dar pe de altă parte, nu îmi este de niciun folos ca cineva să reverse asupra mea harul şi dragostea intr-o acceptare orbească. Este plăcut pentru o vreme, dar nu îmi oferă provocarea de care am nevoie pentru a creşte. în schimb, ce cadou minunat sunt oamenii care trăiesc în zona verde! Pot să mă fac vulnerabil înaintea lor, ştiind că pot avea încredere că vorbele lor adevărate vor străpunge imaturitatea mea, înţelegerile greşite pe care le am sau autoînşelarea mea, dar fără să-mi rănească mortal inima.

Mă vei ierta?

Vreau să închei acest capitol cu un sfat care nu vine din cartea Proverbe, dar care este esenţial pentru oricine este cu adevărat motivat să lase în urma lui toate tiparele nesinceritătii. Sfatul îl găsim scris în Iacov 5:16 şi sună astfel: „Mărturisiţi-vă unii altora păcatele."

Una dintre cele mai bune discipline căreia m-am devotat este disciplina de a mărturisi orice urmă de nesinceritate exact persoanei care a fost afectată de ea, imediat ce am devenit conştient de ea, şi apoi să-mi cer cu smerenie iertare. Uneori sunt atât de orbit de păcat, încât nu văd ce am făcut, dar de îndată ce conştientizez mă duc la persoana căreia i-am greşit. După ce îmi cer iertare, îi spun respectivei persoane că sunt hotărât să devin un om care spune adevărul şi îi mulţumesc pentru că mi-a acceptat scuzele. Dacă reacţionez faţă de păcatul nesinceritătii într-o manieră mai puţin directă, sfârşesc prin a-mi pierde toată pacea şi bucuria interioară. Fără mărturisirea sinceră a păcatului nu îmi pot continua viaţa şi nu o pot ţine pe cărarea cea dreaptă.

Iţi doreşti să devii o persoană care rosteşte adevărul? Atunci îmbrăţişează disciplina mărturisirii. Hotărăşte astăzi ca ori de câte ori nuanţezi adevărul sau nu te ţii de ceea ce ai spus, să mărturiseşti lucrul acesta persoanei căreia i-ai greşit. Şi nu presupune că este suficient să mărturiseşti minciunile cele mari sau înşelătoriile făcute în mod intenţionat. Dă-mi voie să te întreb cum rămâne cu acele dăţi când ai spus că vei veni şi n-ai făcut-o? Sau când promiţi să ajungi la timp şi întârzii? Sau încuviinţezi că vei suna pe cineva şi nu se mai întâmplă niciodată? Este acesta un mod sincer de a-ţi trăi viaţa? Ii ajută pe oameni să aibă încredere în ceea ce spui?

Imaginaţi-vă cum s-ar schimba familiile noastre, şcolile, cartierul, locul de muncă, comunităţile şi bisericile, dacă fiecare ar fi hotărât să spună adevărul în

dragoste. Este posibil, dar fiecare trebuie să începem în dreptul nostru. Nu putem controla alegerile nimănui altcuiva de a spune adevărul sau de a spune minciuni. Dar putem alege în ce ne priveşte. Putem face paşii necesari pentru a deveni oameni care spun adevărul în dragoste.

Poate că ar trebui să laşi cartea deoparte acum şi să-ți deschizi inima înaintea lui Dumnezeu. Poate că trebuie să iei anga- |,imentul de a vorbi mai puțin ca să poți fi mai atent la cuvintele laie şi să te asiguri că fiecare dintre ele este necesar şi adevărat. Sau poate că trebuie să te hotărăşti să înveți echilibrul acela delicat dintre adevăr şi dragoste; poate că ai nevoie să te înrădăcinezi adânc în zona verde a graficului pentru a evita atât extrema brutalității în relații, cât şi pe cea a sentimentalismului. Poate că trebuie să faci un pas pe care nu l-ai făcut niciodată în niciun domeniu al vieții tale, acela de a te angaja în disciplina zilnică a mărturisirii.

Dacă simți călăuzirea Duhului Sfânt cu privire la mărturisire, poți începe chiar acum mărturisindu-i lui Dumnezeu păcatele laie de nesinceritate. Dacă vei face aşa, cred că vei simți răspunsul lui Dumnezeu cam în felul următor: „Ştiu totul despre minciunile tale, exagerările şi adevărurile înjumătățite, promisiunile pe care nu le-ai respectat şi angajamentele făcute cu indiferență. Am auzit şi am văzut felul în care Mi-ai întors spatele şi ai cedat în fața tuturor acestor ispite. Dar cu toate acestea, Eu te iubesc. Indiferent cât de mult te-ai îndepărtat, indiferent cât de adânc ai permis înşelăciunii să pătrundă în viața ta, Eu tot te iubesc. Dacă eşti gata să te întorci de la păcatele tale, să-ți deschizi inima pentru Mine şi să te încrezi în ceea ce Isus, Fiul Meu, a făcut la cruce pentru tine, îți voi ierta păcatele, te voi elibera de vinovăție şi treptat îți voi transforma viața."

Dacă în timp ce te rogi auzi înlăuntrul tău o voce care te ocă- răşte, care te critică şi te face să te simți lipsit de valoare, aceea nu este vocea lui Dumnezeu. Dacă auzi un glas dulce care îți spune ce persoană bună eşti şi îți aduce în minte doar cele mai grozave lucruri pe care le-ai spus şi pe care le-ai făcut, nici aceasta nu este vocea lui Dumnezeu. Dar dacă auzi glasul ce exprimă o dragoste necondiționată, care te acceptă în întregime cu slăbiciunile şi calitățile tale, care este absolut sinceră cu privire la talentele tale, dar şi cu schimbările pe care trebuie să le faci, atunci, mai mult ca sigur, Dumnezeu este Acela care-ți vorbeşte. El este

singurul care ne oferă neprețuitul dar al adevărului şi al harului, pentru că El este singurul care le combină în ființa Lui într-un mod incomparabil. Aşa că putem să-L ascultă cu bucurie pentru că El este sincer cu noi şi îl putem asculta cu bucurie pentru că El ne iubeşte aşa cum nimeni altcineva nu o face.

Alege-ţi cu înțelepciune prietenii

I imp de mai mulți ani, eu, Lynne, Shauna şi Todd ne-am petrecut vacanțele de vară la casa noastră din mica stațiune de pe marginea lacului Michigan. Adesea stăteam seara pe iarba de pe malul situat ceva mai sus de plaja lacului Michigan şi ne uitam l.i oamenii care se plimbau la marginea apei. Plimbatul pe plajă i'ste una dintre distracțiile principale din acel oraş liniştit. Uneori vedem oameni singuri care se plimbă, dar cel mai adesea vedem oamenii plimbându-se în perechi sau în grupuri mici. Unii se plimbă în tăcere, dar cei mai mulți par prinşi în conversații plăcute. Acest lucru este adevărat şi în privința oamenilor pe care îi văd plimbându-se prin parcurile oraşului, atunci când călătoresc sau pe care îi văd plimbându-se prin zona în care conduc, atunci când mă întorc cu maşina de la serviciu spre casă. Plimbatul şi vorbitul par a merge împreună de la sine.

De multe ori m-am bucurat şi eu de plăcerea povestitului în timpul plimbării împreună cu membrii familiei sau cu prietenii apropiați şi am învățat că în timpul acestor plimbări nici valoarea exercițiului fizic din timpul plimbării, nici destinația plimbării nu sunt importante. Ceea ce este important este oportunitatea pe care o avem de a împărtăşi gânduri şi sentimente într-o manieră relaxată, fără grabă, cu cineva cu care vrem să fim.

De cele mai multe ori, atunci când oamenii spun: „Hai să mergem să ne plimbăm", ei folosesc un limbaj codat pentru a te invita pe tărâmul relațiilor. Este un alt mod de a spune: „Vreau să-mi deschid inima pentru tine şi vreau să-ți deschizi inima pentru mine." Mulți oameni, inclusiv eu, îşi amintesc cu drag de plimbări care s-au dovedit a fi semnificative în dezvoltarea unei relații. In unele cazuri, s-a soluționat un conflict, s-a luat un angajament sau s-a stabilit o legătură. Plimbările de genul acesta nu pot fi uitate niciodată.

Cartea Proverbe vorbeşte despre asemenea plimbări, dar nu dintre acelea care durează câteva minute sau câteva ore. Atunci când cartea Proverbe vorbeşte despre plimbatul cu prietenii, se referă la genul acela de plimbări de care ne bucurăm cu doar câțiva oameni de-a lungul multor ani, uneori chiar a întregii vieți.

Majoritatea dintre noi avem prieteni pe care ni-i facem întâmplător, cunoştințe şi colegi de serviciu care intră şi ies din viețile noastre. Dar dacă suntem norocoşi, ne vom face, de asemenea, şi câțiva prieteni apropiați care vor deveni din ce în ce mai importanți pentru noi odată cu trecerea anilor. Pe lângă familie, oamenii aceştia sunt VIP-urile lumii noastre relaționale. Socializăm cu ei, ne recreăm cu ei, ne bucurăm împreună cu ei de o părtăşie profundă şi uneori ne petrecem şi vacanța cu ei. Viața noastră se împleteşte cu a lor în moduri semnificative.

Biblia laudă în mod frecvent asemenea prietenii. Un text deosebit de generos este cel din Eclesiastul 4:9-12 care spune: „Mai bine doi decât unul, căci iau o plată cu atât mai bună pentru munca lor. Căci, dacă se întâmplă să cadă, se ridică unul pe altul. Dar vai de cine este singur şi cade, fără să aibă pe altul care să-l ridice! Tot aşa, dacă se culcă doi împreună, se încălzesc unul pe altul, dar cum are să se încălzească dacă e singur? Şi dacă se scoală cineva asupra unuia, doi pot să-i stea împotrivă; şi funia împletită în trei nu se rupe uşor."

Pasajul acesta şi multe altele asemenea lui sugerează că toți trebuie să clădim mici echipe de oameni cu care să putem umbla priryyiață - oameni care să ne ajute să încercăm din nou atunci

■ .md eşuăm, care să ne încurajeze atunci când suntem descura- să ne uşureze povara muncii atunci când e prea grea pen- i m a o purta singuri, să ne mângâie (sau aşa cum spune pasajul .11 vasta, „să ne țină de cald") şi să ne dea putere împotriva forțelor răului, a ispitelor şi a încercărilor pe care toți le întâmpinăm.

Cartea Proverbe ne oferă însă şi nişte cuvinte de avertizare cu privire la mersul prin viață împreună cu prietenii noştri. Proverbe I 1:20 spune: „Cine umblă cu înțelepții se face înțelept, dar cui îi place să se însoțească cu nebunii o duce rău." Da, toți trebuie să avem câțiva prieteni apropiați. Dar trebuie să fim foarte atenți,

* lupă cum ne spune scriitorul acestui proverb, pe cine ne alegem i a prieteni. Prietenii înțelepți ne vor face înțelepți; prietenii nesăbuiți ne vor face rău.

Potrivit acestui proverb, prietenii apropiați sunt mai strâns legați unul de altul decât am crede. Deşi se poate să ne percepem ca indivizi independenți, suntem legați de prietenii noştri apropiați prin ceva asemănător unor membrane invizibile, acei pereți extrem de subțiri prin care mici particule pot să se deplaseze dintr-o parte în alta. Ceea ce trece dintr-o parte în alta între prietenii apropiați sunt valori, convingeri, standarde morale, obiceiuri şi scopuri. Acestea se deplasează dintr-o parte în alta fie că ne dăm seama sau nu, aşa că în ciuda iluziilor pe care ni le facem despre individualitatea noastră, în cele din urmă suntem profund afectați fie de înțelepciunea, fie de nesăbuința prietenilor.

Asta înseamnă că ne putem mări şansele de a ne dezvolta obiceiuri bune alegându-ne oamenii potriviți cu care să ne împrietenim. Dacă dorim să ne dezvoltăm o gândire sănătoasă, ar trebui să ne alegem prieteni dintre cei care au o reputație bună în luarea deciziilor înțelepte. Dacă dorim să ne întărim convingerile, ,ir trebui să alegem oamenii care şi-au făcut o reputație apărând credința pe care o au. Dacă dorim să fim mai blânzi, trebuie să ne petrecem mai mult timp cu cei care îi tratează pe ceilalți cu blândețe şi har. Dacă dorim să umblăm mai aproape de Dumnezeu, ar trebui să ne punem pe noi înşine sub influența oamenilor care au făcut o prioritate din disciplinele spirituale. Alegerea prietenilor potriviți înseamnă formarea propriei echipei de dezvoltare personală; ceea ce va contribui foarte mult la eforturile noastre de a merge înainte pe calea corectă.

Dar reciproca este de asemenea adevărată. Prietenii nesăbuiți ne pot distruge. Nebunia lor se poate strecura în viața noastră şi ne poate contamina dorințele şi scopurile. Busola lor morală stricată ne poate abate de la direcția bună. Felul lor de a dis- torsiona adevărul ne poate submina felul în care îl înțelegem pe Dumnezeu şi căile Lui. „Nu vă înşelați", spune 1 Corinteni 15:33, „prieteniile rele strică obiceiurile bune." Dacă ne lăsăm corupți, ne va costa; aşa

cum spune Proverbe, „o vom duce rău." Eu ştiu că acest lucru este adevărat; am auzit o mie de variante pe această temă. E ciudat cât de adesea oamenii a căror viaţă nu merge bine pot merge pe firul decăderii lor până la alegerea pe care au făcut-o de a începe o prietenie cu o persoană neînţeleaptă.

în timp ce îi ascult pe oamenii aceştia povestindu-şi viaţa, încerc să mă conving că eu sunt diferit de ei, că reprezint o excepţie de la regulă. încerc să-mi spun că am umblat suficient de mult timp cu Dumnezeu şi am devenit suficient de stabil şi că pot auzi suficient de clar şoapta Duhului Sfânt, încât aş putea petrece orice perioadă de timp cu orice fel de persoană şi să rămân neafectat. Mi-ar plăcea să cred aşa despre mine. Dar când Pavel le-a scris corintienilor: „Nu vă înşelaţi", mi-a scris de asemenea şi mie. Dacă cred că sunt o excepţie de la regula aceasta, am fost dus în eroare şi înşelat. Şi eu, la fel ca toţi ceilalţi, voi deveni asemenea oamenilor lângă care aleg să rămân aproape.

Ce fel de persoană vreau să devin? Ce fel de persoană vrei să devii? Odată clarificat acest aspect, restul e doar calcul matematic. Alegem să ne trăim viaţa împreună cu oamenii ale căror gânduri, cuvinte şi fapte sunt de aşa manieră, încât ne-ar plăcea să spunem că sunt ale noastre. Nu mă refer la aspectele ce ţin de personalitate, stilul de viaţă, darurile spirituale, talentele sau cariera profesională; prietenii noştri apropiaţi pot fi foarte diferiţi de noi m aceste domenii. Mă refer la aspectele mai profunde ce ţin de integritate şi caracter. Dacă suntem hotărâţi să urmăm calea lui I Himnezeu şi să creştem în domeniile discutate în această carte - înţelepciune, iniţiativă, bunătate, disciplină, adevăr şi aşa mai i leparte - atunci ar trebui ca în mod intenţionat să ne înconjurăm • le oameni care manifestă aceste calităţi. Pe măsură ce prietenia ■ II oamenii aceştia devine tot mai profundă, tot aşa se dezvoltă şi caracterul şi căutarea noastră după evlavie.

Nu te apropia prea tare!

('.îrtea Proverbe ne oferă nişte sfaturi practice despre modul în i are să alcătuim o echipă de oameni care merg în aceeaşi direcţie, care să ne ajute să progresăm pe calea lui Dumnezeu. Primul sfat pe care vreau să-l evidenţiez se referă la partea negativă a acestui aspect şi ne spune ce feluri de oameni nu ar trebui să fie pe lista candidaţilor la echipa noastră. Ne spune că, dacă vedem l.i oameni anumite caracteristici, trebuie cu certitudine să-i tăiem de pe lista potenţialilor noştri prieteni apropiaţi.

Asta nu înseamnă că ei nu sunt importanţi pentru Dumnezeu. Sunt importanţi în ochii Lui şi ar trebui să folosim orice opor- Iunitate pe care o avem ca să le influenţăm vieţile într-un mod pozitiv; trebuie să fim buni cu ei, să-i slujim şi să-i iubim, să le arătăm cu răbdare dragostea lui Dumnezeu şi Evanghelia harului Său, iertarea Lui şi împăcarea cu El. Dar ei nu sunt oamenii pe care să-i invităm să ne fie prieteni apropiaţi.

Cine sunt aceşti oameni? Sunt bărbaţi şi femei care manifestă caracterisiticile descrise în Proverbe 6:16-19. Potrivit acestui pasaj: „Şase lucruri urăşte Domnul şi chiar şapte îi sunt urâte: ochii trufaşi, limba mincinoasă, mâinile care varsă sânge nevinovat, inima care urzeşte planuri nelegiuite, picioarele care aleargă repede la rău, martorul mincinos care spune minciuni şi cel ce stârneşte certuri între fraţi."

Ori de câte ori vedem la o persoană oricare dintre aceste caracteristici, trebuie să ridicăm peste tot steagurile roşii. Acesta nu este genul de om pe care ar trebui să-l numărăm printre prietenii noştri intimi. Repet, nu înseamnă că ar trebui să considerăm acea persoană ca fiind neimportantă pentru noi sau pentru Dumnezeu; înseamnă, totuşi, că nu ar trebui niciodată să-i oferim o poziţie de influenţă în viaţa noastră.

Să ne uităm un pic mai atent la aceste caracteristici. Mai întâi, textul ne spune să evităm o relaţie apropiată cu orice persoană care are ochii trufaşi. Se referă la omul care are o atitudine de superioritate, cineva care zice, chiar dacă o face doar cu ochii: „Eu am valoare, tu nu valorezi nimic. Eu sunt un învingător, tu eşti un ratat. Eu sunt un profesionist, tu eşti un necalificat. Eu sunt educat, tu nu ţi-ai terminat studiile. Eu sunt frumos, tu eşti banal. Eu sunt căsătorit, tu necăsătorit. Eu sunt conservator, tu eşti liberal. Eu sunt o femeie care a făcut carieră, tu eşti o mamă casnică. Eu sunt matur spiritual, tu nu eşti." (Oricare dintre aceste perechi pot fi inversate; ochi trufaşi pot să aibă atât oameni din prima categorie, cât şi din a doua.)

Aroganţa de felul acesta este adesea acuzată în Scriptură, şi celui care dă dovadă de ea i se prezice un viitor cumplit. „Mândria merge înainte pieirii", spune Proverbe 16:18, şi „trufia merge înaintea căderii." îţi doreşti tovarăşi care se îndreaptă spre pieire? Parteneri de drum destinaţi căderii? Atunci stai departe de oamenii cu priviri trufaşe. Nu lăsa ca perspectiva lor asupra vieţii să o înrâurească pe a ta şi nu permite ca viitorul lor să devină viitorul tău.

Cea de a doua persoană pe care trebuie să o evităm este genul de om descris în capitolul anterior: un bărbat sau o femeie cu limbă mincinoasă. Nu putem avea o relaţie apropiată cu cineva care tratează cu lejeritate adevărul fără ca lucrul acesta să ne frângă inima. Mai devreme sau mai târziu vom plăti preţul

alegerii unor astfel de prieteni, fiind înşelaţi sau trădaţi de ei. Este inevitabil, şi durerea va fi cumplită.

In orice caz, ceea ce este chiar mai rău e că dacă ne însoţim cu oameni care tratează cu uşurătate adevărul riscăm să devenim noi înşine aşa. Liderul unui grup mic din lucrarea pe care o facem mi-a spus recent de o familie care a fost distrusă din cauza minciunilor unui adolescent.

Când avea cincisprezece ani, tânărul acesta a devenit parte i unui grup de elevi care spuneau părinţilor lor „minciunele" - încercări de a ascunde unde anume se duceau, cu cine şi ce l.iceau acolo. La început s-a simţit stânjenit; nu-şi minţise înainte niciodată părinţii. Dar în cele din urmă a început să vadă într-o lumină nouă practica aceasta, ca o nuanţare nevinovată a realităţii practicată cu regularitate de toţi copiii.

Din momentul în care adevărul a devenit negociabil în mintea lui, a fost uşoară alunecarea spre alte variante mai grave de înşelăciune. Până la urmă nimeni nu a mai avut încredere în el, nici părinţii, nici prietena lui, nici profesorii. Nu doar că pânza aceasta de minciuni ascundea faptul că se apucase de consumul de droguri şi de tot felul de furtişaguri care i-au creat mari probleme legale, dar calea spre redobândirea încrederii în ochii celor din jur a fost lungă şi chinuitoare.

Stai departe!

I) altă persoană de care trebuie să ne păzim este cea care varsă ■Minge nevinovat. Poate că vă gândiţi: *Stau bine la capitolul acesta. N-aş invita niciodată un criminal cu toporul să facă parte din echipa mea de dezvoltare personală. Aici n-am probleme.* Insă principiul pe care-l conţine pasajul acesta se referă la mai mult decât vărsarea sângelui fizic. Oamenii nevinovaţi pot fi distruşi printr-o varietate de moduri. întotdeauna drepturile celor slabi sau fără putere sunt încălcate de cei puternici. De fiecare dată când se întâmplă aşa Dumnezeu urăşte lucrul acesta.

Scriitorul acestui proverb ne spune să ne ferim de oamenii care distrug în jurul lor cu puterea pe care o au. Fereşte-te de oamenii care îi devalorizează pe ceilalţi. Stai departe de oamenii ale căror inimi nu sunt mişcate de suferinţa, greutăţile şi nevoile pe care le văd în jurul lor. Stai departe de oamenii care profită de vulnerabilitatea celorlalţi. Poţi fi sigur că dacă stai aproape de oamenii de felul acesta, într-o zi şi tu vei deveni o victimă a insensibilităţii lor şi a felului nepotrivit de a-şi folosi puterea. Mai rău de atât, felul lor de a gândi, de a vorbi şi de a se purta va începe să aibă efect şi asupra ta. Vrei să devii la fel de crud şi fără inimă ca ei?

Suntem de asemenea sfătuiţi să ne ferim de oamenii a căror inimă urzeşte planuri nelegiuite şi ale căror picioare aleargă repede la rău. Scriitorul biblic ne spune să fim cu ochii în patru faţă de oricine care poate concepe, implementa şi apoi justifica planuri suspecte, ilegale sau rele. Aceştia sunt oameni înspăimântători care pot aduce dezastru asupra echipei cu care se însoţesc.

Cu câţiva ani în urmă, m-am întâlnit cu un lider creştin care s-a simţit chemat de Dumnezeu să-şi dedice viaţa pentru a încerca să blocheze producătorii şi distribuitorii de pornografie. Atunci când am vorbit cu el, deja făcea treaba aceasta de câţiva ani şi ştia mai mult decât şi-ar dori cineva să ştie despre industria pornografică. L-am întrebat ce fel de bărbat sau femeie ar putea să-şi facă o carieră în pornografie, în special în pornografia cu copii.

Mi-a spus: „Ai fi uimit ce pot justifica oamenii. în industria pornografică, regizorii numesc ceea se se întâmplă în pat «interpretare». Guvernul se face că nu vede şi o numeşte «artă». Producătorii şi distribuitorii o numesc «iniţiativă liberă.» Magazinele video îi spun «distracţie». Consumatorii care cumpără gunoiul acesta îi spun «o noapte distractivă». Dar în timp ce are loc această raţionalizare defectuoasă, minţile şi trupurile a mii de copii sunt abuzate şi distruse."

O persoană care poate justifica participarea într-un sistem rău aşa cum este industria pornografică sau perpetuarea lui nu se numără printre cei cu care îţi doreşti să ai o relaţie apropiată. Dar să ne uităm la un exemplu mai puţin extrem. Ce spuneţi despre omul care îşi dezvoltă un plan de afaceri care încalcă limitele legalităţii? Chiar dacă din când în când depăşeşte linia legală, lui nu-i pasă, atâta timp cât nu este prins. Vrei să ai ca tovarăş un om care are un caracter găunos? Sau o femeie care găseşte o modalitate prin care contul de cheltuieli de la muncă să acopere şi o parte semnificativă din cheltuielile personale? Vrei ca o astfel de femgie să facă parte din echipa ta de dezvoltare personală?

Cei care uneltesc astfel de planuri necinstite bine ar fi să fie i liinuiţi de conştiinţa lor vinovată până în punctul în care aleg să •v schimbe. Dacă nu se schimbă, dacă pot trăi cu felul lor de viaţă înşelător, atunci trebuie să păstrăm distanţa faţă de ei.

() decizie crucială

l) altă persoană pe care trebuie să o evităm este martorul mincinos care spune minciuni. La o primă citire, sună la fel cu al doilea avertisment împotriva omului sau a femeii care are limba mincinoasă. Dar în versetul acesta steagul roşu este ridicat împotriva unei forme specifice de minciună: limba batjocoritoare. Dacă întâlnim oameni care se grăbesc să dea mai departe informaţii defăimătoare despre cineva care nu este prezent sau nu sunt în stare să ţină confidenţială o informaţie delicată, atunci trebuie să ne îndreptăm în cealaltă direcţie - cât mai repede. Nu este o persoană de care să ne apropiem în siguranţă.

Poate că fiind într-o lucrare cât se poate de publică, lucrul acesta m-a făcut neobişnuit de sensibil faţă de aspectele ce ţin de intimitate şi confidenţialitate, dar oricare ar fi motivul, mi-e imposibil să discut liber dacă observ că o persoană cu care sunt are tendinţa de a vorbi cu nepăsare, nesincer sau cu răutate despre altcineva. Chiar şi în cadrul unor întâlniri sociale obişnuite, dacă sunt pe lângă o persoană cu gură-spartă, îmi ţin gura. Mă retrag din conversaţiile de la masă, gândindu-mă că orice îmi va ieşi din gură va ajunge să fie cunoscut în toată zona, şi atunci îmi piere cheful de a vorbi.

Aşa cum spuneam la începutul acestui capitol, jumătate din plimbare înseamnă discuţie. Unul dintre motivele majore pentru care ne trăim viaţa întovărăşiţi de prieteni apropiaţi este pentru a avea în jur oameni faţă de care ne putem deschide sufletele, oameni cu care să ne putem împărtăşi secretele, să ne destăinuim visele şi cărora să le mărturisim păcatele, temerile şi cususurile noastre. Dar nu putem face aceste lucruri fără a avea asigurarea deplină că nimic din ceea ce spunem nu va fi vreodată - în nicio circumstanţă - redat în mod distorsionat.

Celălalt aspect al acestei avertizări este asemenea unui deget îndreptat spre propria noastră inimă; este un mod de a ne reaminti că puţinor păcate le cedăm aşa de uşor cum cedăm păcatului vorbirii de rău. Cu toţii avem tendinţe păcătoase şi răni interioare - instabilităţi, frici, gelozii, egoism - care ne pot împinge să folosim cuvinte neglijente sau necinstite pentru a-i dărâma pe alţii sau pentru a le strica reputaţia. Ultimul lucru de care avem nevoie este să ne petrecem timpul cu oamenii care şi-au făcut obiceiul de a ceda acestor ispite. Cât e până când vom deveni şi noi oameni care depun mărturii false împotriva altora? Aşa că scriitorul proverbelor ne spune să ne ferim de astfel de oameni. Lucrul acesta va preveni rănirea noastră şi va diminua probabilitatea de a cădea şi noi în aceleaşi tipare păcătoase.

Ultima persoană pe care trebuie să o păstrăm în afara echipei noastre de dezvoltare personală este cel care stârneşte certuri între fraţi. Proverbe 16:28 spune: „Omul cu gând rău aţâţă ceartă" (BOR). Cunoaşteţi pe cineva care în mod frecvent se amestecă în oala conflictului? Aţi încercat vreodată să aveţi o relaţie cu cineva care are obiceiul de a hrăni resentimentele, care vrea întotdeauna să se răzbune, solicită mii de scuze sau are încontinuu un spirit neiertător?

Cartea Proverbe ne spune că oamenii de felul acesta sunt pervertiţi; ei sunt hotărâţi să facă ceea ce este rău. Biblia nu consideră stârnirea certurilor a fi o idiosincrasie pe care se cuvine să o tolerăm. O, nu. Ea este în întregime o pervertire a ceea ce înseamnă să ai integritate, să fii o persoană onorabilă şi să dai dovadă de evlavie.

De ce este stârnirea certurilor un lucru rău? Pentru că orice persoană care în mod miraculos a fost împăcată cu Dumnezeu prin lucrarea făcută de Isus Hristos la cruce a primit Duhul Sfânt, şi prin primirea Duhului Sfânt, persoana aceea a primit de asemenea şi duhul împăcării. Aceasta înseamnă că ori de câte ori apare o problemă într-o relaţie, Duhul lui Dumnezeu începe să-i şoptească acelei persoane: „Hai să nu o stricăm. Hai să nu ne mâxiiem şi să nu cauzăm stricăciuni care nu sunt necesare. Hai să

u'zolvăm problema cât de repede se poate." Oricine pretinde că ‘ .le un urmaş al lui Hristos, dar găseşte plăcere în stârnirea ceriu iilor a ales de bunăvoie să nu asculte de glasul împăcării care vorbeşte în el şi în mod deliberat s-a îndepărtat de ceea ce este t orect. Persoana aceea a pervertit evanghelia împăcării.

O asemenea persoană se delectează în dispute şi în îndepărtarea prietenilor şi nu poate avea un loc printre cei alături de care vrei să trăieşti. Tovarăşii de drum trebuie să aibă încrederea ileplină că fiecare membru al echipei este hotărât să rezolve conflictele şi să statornicească pacea. Uitaţi-vă la cuvintele lui Isus din Matei 5:9: „Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemaţi fii ai lui Dumnezeu." Pe cine ai dori să ai în echipă? Pe cineva care stârneşte certuri între prieteni sau pe cineva care este împăciuitor? Pe cineva pe care Biblia îl numeşte pervers sau pe cineva pe care Isus îl numeşte fericit? Alegerea ne aparţine.

Poli opuşi

I laideţi să recapitulăm. Autorul Proverbelor ne spune să nu invităm oameni în cercul nostru cel mai apropiat de prieteni dacă au ochi trufaşi, limbă mincinoasă, mâini care asupresc, inimi care născocesc planuri pline de răutate sau picioare care le pun în aplicare planurile. Pasajul ne spune de asemenea să evităm oamenii care răspândesc minciuni despre alţii sau care stârnesc în mod deliberat cearta. A clădi relaţii apropiate de prietenie cu astfel de oameni este un joc riscant, cu mizâ foarte mare, pe care nu ne putem permite să-l jucăm.

Acum uitaţi-vă din nou la versetul nostru cheie, Proverbe 13:20: „Cine umblă cu înţelepţii se face înţelept, dar cui îi place să se însoţească cu nebunii o duce rău." Cartea de faţă vorbeşte despre ce înseamnă să duci o viaţă folositoare. Conform cărţii Proverbe, nu vom avea parte de o asemenea viaţă dacă ne înconjurăm cu genul greşit de oameni. Trebuie să umblăm cu oameni înţelepţi şi duhovniceşti.

Cine sunt oamenii înţelepţi? Ei sunt opusul nebunilor. Cine sunt oamenii duhovniceşti? Ei sunt opusul oamenilor descrişi

L

în paginile de dinainte. Sunt oameni al căror caracter reprezint.! reversul la cele şapte trăsături care sunt „urâte de Dumnezeu."

In loc să căutăm o persoană mândră şi arogantă, cu ochi tru faşi şi un duh de superioritate, ar trebui să căutăm o persoanii umilă, cu un duh care se lasă învăţat, o persoană căreia îi face plăcere să slujească şi să-i încurajeze pe alţii, o persoană a cărei relaţie cu Hristos o determină să aibă o relaţie bazată pe sinceri tate cu cei iubiţi de Hristos.

In locul unei persoane cu buze mincinoase ar trebui să căutăm o persoană care are reputaţia că spune adevărul. Ar trebui să alegem prieteni care prin exemplul lor ne cheamă spre un nivel de onestitate mai înalt, prieteni care prin simpla lor prezenţă ne provoacă să gândim înainte să vorbim şi să aplicăm standardele de sinceritate discutate în capitolele anterioare. Aceasta este prima trăsătură pe lista mea cu însuşirile pe care doresc să le aibă un prieten. Am nevoie în jurul meu de oameni oneşti, cărora nu le este frică să mă provoace să fiu şi eu la fel.

în locul oamenilor care sunt duri, cruzi şi insensibili, în locul oamenilor care se folosesc de puterea şi tăria pe care o au ca să-i distrugă pe cei slabi şi inocenţi, trebuie să ne alegem prieteni dintre cei care sunt miloşi şi au inima sensibilă. De la cuvintele profeţilor din Vechiul Testament până la cuvintele lui Isus din Noul Testament, Biblia ne cheamă să luptăm pentru cauza libertăţii, să-i ridicăm pe cei asupriţi, să aducem vindecare celor bolnavi, să avem grijă de cei abandonaţi, să aducem alinare celor îndureraţi, să slujim celor închişi, să oferim mâncare şi adăpost celor care au nevoie de ele cu adevărat şi să slujim într-o varietate de alte moduri. Imaginaţi-vă cum ar fi lumea aceasta dacă eu şi tu am asculta mai mult de aceste chemări biblice. Imaginează-ţi puterea de a face bine pe care o are un grup de prieteni care îşi dau ghes unul altuia spre fapte concrete de iubire de semeni şi bunăvoinţă.

în locul oamenilor care urmăresc şi fac mereu planuri ce ies din sfera legalităţii şi a moralităţii, trebuie să ne căutăm prieteni de o totală integritate, cărora nu li se poate reproşa nimic, prie- tem care ne vor îmboldi spre cultivarea unui caracter ales, nu spre

i 11>te de ocară. Dacă întâlnim o persoană care este atât de curată l.i suflet, încât conştiinţa ne este zgâlţâită în prezenţa ei, ar trebui i ne dorim să legăm o prietenie mai profundă cu acea persoană.

I >.ică dorim cu adevărat să devenim noi înşine mai curaţi la suflet, ,u ea deranjare a conştiinţei ar putea fi exact ceea ce avem nevoie.

' ■ ,ir putea să ne ţină în linie dreaptă pe cărarea integrităţii, exact acolo unde vrea Dumnezeu să fim.

în locul unei persoane cu limbă slobodă care ne va trăda încre- i Ic rea şi probabil ne va frânge inima, trebuie să căutăm oameni I.iţă de care putem să ne deschidem inimile şi sufletele. Când întâlneşti oameni de încredere descoperi că aurul din Fort Knox i ste în mai mare pericol de a fi scos în văzul lumii decât

informa- |ia pe care ai împărtăşit-o cu ei. Astfel de prieteni ne vor oferi un loc sigur unde putem să cunoaştem realităţile mai profunde ale vieţii spirituale, emoţionale şi relaţionale. Să ai asemenea relaţii de prietenie în cadrul unei comunităţi creştine iubitoare, te ajută să atingi niveluri de creştere şi vindecare pe care nu le-ai putea atinge în niciun alt mod.

în locul unei persoane care răspândeşte ceartă, trebuie să ne căutăm prieteni cu un duh de reconciliere, iertător, care caută să rezolve repede conflictele apărute în relaţie. Nepotrivirile de păreri sunt inevitabile în orice relaţie, dar dacă oamenii implicaţi sunt dispuşi să cedeze la provocarea interioară a Duhului Sfânt, conflictele pot deveni căi de dezvoltare personală şi de aprofundare a relaţiilor.

Sună bine să fii înconjurat de un mic grup de oameni cu suflete smerite, cu vorbe cinstite, cu mâini slujitoare, cu inimi curate, cu urechi care ascultă şi cu duh de împăcare? Ai vrea să ai în viaţa ta astfel de prieteni? Eşti gata să cauţi relaţii semnificative cu oameni înţelepţi? Sau pare să fie prea mult de muncă, sau pare nerealist? Te temi că este prea târziu pentru tine să-ţi formezi o echipă de prieteni cu care să mergi prin viaţă? Dacă e aşa, citeşte mai departe. Tot ce am scris până la acest punct este de bun-simţ; este o prezentare generală a ceva ce majoritatea oamenilor probabil că ştiu deja. Dar acest capitol este pe punctul
de a face o schimbare de direcţie - o schimbare de direcţie sprr hala cu banane.

în hala cu banane

Hala cu banane era un compartiment cu temperatură controlată, izolat fonic în depozitul de legume şi fructe al companiei deţinute de familia mea pe vremea când eram copil. Când am lucrat acolo, ca adolescent, ştiam că de fiecare dată când tatăl meu ducea pe cineva în hala cu banane era pentru că dorea să aibă o discuţie privată cu acea persoană. De câte ori eu sau alt muncitor auzeam că cineva era chemat în hala cu banane, ne gândeam: *Vai de mine, Cred că e treabă serioasă.* Ştiam că a merge în hala cu banane împreună cu Harold nu era un lucru pe care să-l tratezi cu uşurinţă.

Ei bine, este timpul pentru o conversaţie de genul celor din hala cu banane. O provocare serioasă din partea mea către voi.

Eu sunt implicat în lucrare de mai bine de două decenii. în timpul acestor ani am văzut literalmente mii de oameni cu înclinaţie spirituală, inteligenţi, oameni de bine care caută cu înverşunare până când găsesc doctorul potrivit, dentistul potrivit, contabilul potrivit, avocatul potrivit, sau chiar şi jucătorul de tenis potrivit. Dar atunci când vine vorba de prietenii potriviţi cu care să umble împreună tot restul vieţii, nu au dat dovadă de nicio preocupare, de nicio căutare atentă. Cu privire la prietenie, aceşti oameni, de altfel extrem de energici şi chibzuiţi, păreau să fie pasivi, dezinteresaţi şi nemotivaţi.

Nu am înţeles niciodată lucrul acesta şi sper să nu îl înţeleg vreodată. Dincolo de familiile noastre, prietenii apropiaţi sunt una dintre cele mai semnificative chei pentru bucuria şi dezvoltarea noastră. Prin ei suntem îmbogăţiţi cu discernământ, înţelepciune şi sfaturi. Prietenii sunt cei care ne sporesc bucuriile şi ne alungă durerile. Ei sunt cei care dau semnificaţie vieţii noastre mai mult decât orice obiectiv profesional pe care l-am atinge sau orice lucru pe care l-am putea achiziţiona, respectiv mai mult decât orice poziţie pe care am putea-o deţine.

După umila mea opinie, viaţa îşi pierde jumătate din semnificaţie atunci când nu este împărtăşită cu prietenii apropiaţi.
i ,i ce este bună ziua de naştere sau aniversarea sau festivitatea de absolvire fără prieteni apropiaţi cu care să o sărbătoreşti? La ce i 'ile bună o promovare fără prieteni apropiaţi cu care să te bucuri i le ea? La ce este bună o sufragerie sau o cameră de cămin, curtea ilin spate, terasa din faţa casei, o cameră de oaspeţi, o cabană sau ■ i barcă, fără prieteni cu care să le umpli? Noi suntem făcuţi să ne bucurăm de viaţă într-o comunitate mică de prieteni apropiaţi. I'rietenii dau culoare firescului vieţii de zi cu zi.

Prietenii ne sprijină de asemenea atunci când tragedia loveşte ıı noi sau în familiile noastre. Ei sunt cei de care ne putem agăţa .iiunei când sună telefonul şi cuvintele de la celălalt capăt al liniei ne îngheaţă sângele în vene. Chiar dacă nu-mi place deloc să mă gândesc la această situaţie, ştiu că astfel de apeluri vor veni, şi nu vreau să fiu singur când se va întâmpla acest lucru. Dar tu? Proverbe 17:17 spune: „Prietenul adevărat iubeşte oricând, şi în nenorocire ajunge ca un frate." Ajutorul şi dragostea dovedite când trecem prin perioade grele sunt două cadouri neprețuite pe care prietenii apropiaţi - fraţi şi surori - ni le oferă. De ce nu am vrea să le căutăm?

Viaţă şi moarte

Cu aproape douăzeci de ani în urmă am luat hotărârea să-mi alcătuiesc o echipă de dezvoltare personală. Un om pe care îl respectam m-a provocat să îmi aleg în mod voit câţiva bărbaţi cu care să ţină o legătură strânsă pentru tot restul vieţii mele. Am fost suficient de onest şi deschis propunerii, încât să-mi

spun: *Poate că este un lucru de valoare. Poate că va funcționa.* Am ales trei bărbați din biserica mea; erau toți mai în vârstă decât mine, dar aveam multe afinități comune. împreună am hotărât să încercăm să înțelegem cum se trăieşte viața în comunitate.

Am început să ne întâlnim ca să luăm prânzul împreună şi apoi am făcut câteva călătorii. încet, încet am început să ne deschidem inimile şi sufletele unul față de altul - ceea ce nu-i un lucru mărunt pentru trei oameni de afaceri de vârstă mijlocie şi un pastor de douăzeci şi ceva de ani. Am ajuns în cele din urmă să cunoaştem profunzimi ale relațiilor de prietenie pe care
niciunul dintre noi nu le cunoscuse înainte. Cu timpul, am simții libertatea să ne împărtăşim secretele, să ne confruntăm unul pe altul cu privire la păcate sau greşeli sau minusuri de judecata, să ne încurajăm unul pe celălalt şi în general să ne ajutăm unul pe altul să creştem. Era uimitor şi minunat. Ne descriam pe noi înşine ca un grup de frați.

Apoi, în mijlocul acestei aventuri grozave, unul dintre aceşli bărbați a aflat că are o tumoare la creier. Nu am să uit niciodată acele zile când noi ceilalți trei îl vizitam acasă la el. Prietenul nostru fusese un om puternic şi genial care conducea eficient o afacere cu câteva sute de angajați. De asemenea, era un soț iubitor şi un tată devotat. Dar acum stătea pe canapeaua din sufragerie în halatul de casă, părul îi căzuse, culoarea i se risipise din obraji, iar puterea îl părăsise - era pe moarte. Am stat cu el acolo multe ore. I-am spus glume. I-am citit din Biblie. Ne-am rugat cu el. L-am ajutat să meargă la baie. L-am ajutat să se aşeze în pat când era obosit.

Seară de seară ne întorceam de la casa lui cu noduri în gât atât de mari, încât nici măcar nu puteam vorbi unul cu altul. Mai târziu, când nu a mai putut fi îngrijit acasă, am stat în salonul lui la spital, spunându-i încet tot felul de istorisiri, retrăind amintiri şi rugându-ne.

Apoi a sosit apelul telefonic că sfârşitul era aproape. Noi, cei trei, am lăsat totul baltă şi am fugit la spital. Ne-am întâlnit în hol şi ne-am îndreptat spre lift păşind cu groază. Până când am ajuns în salon, murise deja; am fost lângă patul său când doctorul i-a tras cearşaful alb peste cap. Apoi ne-am dus la un restaurant peste drum de spital şi am stat acolo suferind în tăcere.

îmi amintesc că am vorbit la serviciul de înmormântare. Ceilalți doi prieteni au fost printre cei care au purtat sicriul. îmi amintesc ceremonia de la groapă, unde, după ce am încheiat ce aveam de spus, sicriul a fost coborât în pământ. îmi amintesc cum mergeam spre maşinile noastre în timp ce în depărtare se auzea cântarea *Mărețul har* cântată cu clopote. îmi amintesc toate acestea de parcă ar fi fost ieri. Amintirile acestea sunt atât de vii şi puternice în mintea mea!

Atunci cânt am intrat într-un legământ de prietenie nu am mlicipat durerea mâhnirii. Dar pe tot parcursul acelei perioade .im ştiut cu toții că este cel mai bun lucru pe care am putea să-l l.uem. Eram alături unul de altul în viață şi în moarte. Trăiam .ı iubeam, creşteam şi ne schimbam, râdeam şi plângeam prin Milerințe până la capăt. Mai târziu fiecare dintre noi a privit înapoi la acea perioadă ca la una dintre perioadele cele mai bogate .lin viața noastră.

Un risc necesar

Viața pe care tu şi eu o trăim acum este reală. Nu este doar o i aclamă la film. Nu este spectacolul de dinainte de jocul din leren. Aceasta este viața de fapt. Aceasta este singura şansă pe . are o avem pentru această mare aventură numită viață. Biblia •.pune că această întreagă mare aventură a fost făcută să fie trăită ni comunitate. Aşa că una dintre cele mai cruciale decizii pe care o putem lua constă în alegerea oamenilor cu care să ne bucurăm de această aventură.

îmi doresc ca aceste cuvinte să zgândăre câțiva oameni. îmi doresc ca oamenii pasivi să înceapă să fie preocupați să caute activ relații autentice de prietenie. Ar fi uşor pentru tine să spui că ai lucruri mai importante de făcut, că nu este prioritar pentru line să identifici oameni care să ți se alăture în această mare aventură a vieții.

Să nu crezi că, dacă vei aştepta suficient de mult timp, vor apărea în fața casei tale trei prieteni apropiați şi vor suna la uşă zicând: „Am sosit. Hai să călătorim împreună de acum înainte". Nu aşa se nasc prieteniile adevărate şi trainice.

Fiecare dintre noi trebuie să ia inițiativa în această privință. Trebuie să ne asumăm riscuri. Dacă vrem să dăm un rost trăirii noastre, trebuie să ne alcătuim o echipă de dezvoltare personală. Dacă vrem să devenim tot ceea ce vrea Dumnezeu să fim, trebuie să ne înconjurăm cu oameni evlavioşi care pot să ne provoace şi să ne încurajeze. Dacă vrem să experimentăm aventura vieții pe deplin, trebuie să avem în jur prieteni cu care să putem împărtăşi atât bucuriile, cât şi tristețile. Dacă avem o singură şansă de a ne
trăi viața, de ce să nu trăim aşa cum a intenționat Dumnezeu ? De ce să nu ne luăm de braț cu nişte frați şi surori şi să umblăm îndeaproape împreună cu ei?

De unde să începi? începe prin a petrece cât mai mult timp cu genul de oameni care ar putea fi potențialii membri ai echipei tale. Probabil că ştii locurile,

activitățile şi evenimentele unde găseşti oameni a căror influență doreşti să o ai în viața ta. Probabil că ştii unde poți întâlni oameni care se străduiesc să-l cunoască mai bine pe Dumnezeu şi să influențeze în bine lumea prin timpul, energia şi talentele lor. începe să-ți petreci timpul acolo unde trăiesc, muncesc, se joacă şi merg la biserică astfel de oameni. Apoi fii dispus să faci prima mişcare. Prezintă-te. Dă mâna cu ei. începe conversații. Fă-le câte o invitație.

Duminica dimineața, în toamna anului 1976, un om a ieşit de la Willow Creek Theater, unde, cu un an înainte, eu împreună cu un grup de liceeni şi studenți începusem o biserică. A trecut pe lângă mine şi a ieşit pe uşile imense de sticlă ce dădeau în parcare. Apoi s-a oprit, s-a întors, a dat mâna cu mine şi a zis: „Ai vrea să joci cu mine un meci de tenis săptămâna aceasta?" Mai târziu a devenit un membru al comitetului de conducere din biserica noastră, şi chiar mai important, unul dintre membrii fondatori ai micului grup de frați pe care tocmai vi l-am descris. Noi suntem încă prieteni apropiați şi vom fi până în ziua în care unul dintre noi va muri.

Cum ar fi fost dacă nu ar fi făcut acea primă mişcare spre mine? Ce experiențe extraordinare am fi putut rata în timpul celor douăzeci şi trei de ani de când suntem prieteni?

Aventura te aşteaptă. Singura modalitate de a evita să citeşti un capitol ca acesta peste cinci ani şi să fii în acelaşi stadiu relațional în care eşti acum este să faci nişte primi paşi. Poate că unul sau doi sau trei dintre oamenii pe care îi vei întâlni vor deveni prietenii tăi pe viață. Nu este nevoie de foarte mult timp ca să descoperi ce minunat este să ştii că sunt câțiva oameni în lume care te cunosc, te iubesc şi îți sunt devotați.

Căsătorește-te cu persoana potrivită

Vând am citit prima dată cartea Proverbe, am fost puțin surprins de modul direct în care tratează subiectul căsătoriei. După mulți ani de studii şi analiză, am ajuns la concluzia că înțelepciunea cărții Proverbe în ce privește alegerea soțului/soției poate li sumarizată în câteva cuvinte: *Nu o da în bară.* Cred că scriitorul Proverbelor ne-ar spune să nu ne îngrijorăm dacă ratăm o lovitură la golf, dacă pierdem una dintre bijuteriile familiei, dacă ardem curcanul de Ziua Recunoştinței, dacă îndoim spoile- rul maşinii, dacă nu reuşim să trecem un examen sau dacă îi spunem şefului ceva nepotrivit. „Dar", ne-ar spune el, „nu face nicio greşeală atunci când alegi cu cine te căsătoreşti. Nu te înhăma singur la ani de necaz şi durere. Nu o da în bară."

în numeroase pasaje din Biblie, Dumnezeu spune clar că intenția Lui cu privire la căsătorie este ca ea să fie un partene- riat care să dureze întreaga viață. Acesta este motivul pentru care miza este aşa de mare şi cartea Proverbe foloseşte un limbaj atât de puternic şi de colorat pentru a ne aminti ce înseamnă să fii într-o căsnicie nefericită. „Mai bine un prânz de verdețuri şi dragoste, decât un bou îngrăşat şi ură" (15:17). Oricine are parte de o căsnicie conflictuală ştie cât de dureros este să stai într-un restaurant frumos şi să te uiți țintă la friptura suculentă pentru care ți-ai pierdut pofta de mâncare. Cine are poftă de mâncat

atunci când persoana cu care eşti la masă seamănă mai mult cu un străin decât cu persoana iubită, şi distanţa dintre voi pare a fi kilometrică nu doar cât e lăţimea feţei de masă?

Cartea Proverbe continuă tema aceasta cu două versete straşnice. „Mai bine să locuieşti într-un colţ pe acoperiş decât cu o nevastă gâlcevitoare într-o casă mare" - sau cu un soţ (21:9). S-ar putea să fie cam rău să locuieşti într-un colţ de mansardă, dar potrivit scriitorului cărţii Proverbe, e nimic comparat cu locuirea împreună cu un partener de viaţă arţăgos - şi uneori chiar podul casei este prea aproape ca să-ţi găseşti confortul acolo. „Mai bine să locuieşti într-un pământ pustiu decât cu o nevastă gâlcevitoare şi supărădoasă" (21:19). în mod evident acelaşi lucru este adevărat şi în dreptul unui soţ supărăcios. Deşertul poate fi fierbinte şi îngrozitor, dar e mai bun decât... dar, aţi prins ideea. Scriitorul ne spune că ne-ar merge mai bine în orice alt loc decât într-o relaţie care ne leagă de persoana greşită.

Cum putem evita o asemenea tragedie şi durerea care o însoţeşte? Cum pot oamenii avea o căsătorie pe viaţă care oferă dragoste, intimitate şi fericire, şi nu singurătate, deziluzie şi necaz? în cartea *Finding the Love of Your Life* [în căutarea sufletului pereche], Neil Clark Warren descrie şapte greşeli fatale care contribuie adesea la unirea în căsătorie a unor persoane nepotrivite. Deoarece consider că merită să cugetăm la aceste lucruri, voi include în acest capitol lista respectivă.

Nu te grăbi

Prima greşeală pe care adesea o fac perechile tinere este să se căsătorească prea repede. Warren citează un studiu făcut de Kansas State University care stabileşte o strânsă legătură între căsniciile fericite şi perioada lungă de curtare de dinainte şi o legătură la fel de strânsă între căsniciile nefericite şi perioada scurtă de curtare de dinainte.

De mai bine de două decenii sfătuiesc tinerii care se curtează să nu se grăbească înspre căsătorie. Rareori aceştia, prinşi în exaltarea şi energia dragostei, vor să audă despre aplicarea testului timpului în relaţia lor. Dar trebuie să asculte. Au doar de câştigat
, i .îproape nimic de pierdut alegând să-şi dezvolte încet relaţia . Io-a lungul unei perioade lungi de timp. Fiecare lună în plus a perioadei de curtare fie afirmă, fie erodează încrederea pe care o .111 în sănătatea relaţiei lor.

în oricare dintre cazuri, învoiala e una benefică. Dacă cei doi Ji'scoperă din timp că relaţia lor nu este ce au crezut ei că este, dacă se lovesc de diferenţe asupra cărora nu pot cădea de acord, ■ui descoperă că scânteia moare, atunci au fost salvaţi de o decizie dezastruoasă. Mai bine să descoperi adevărul despre relaţie înainte de căsătorie, când despărţirea este o opţiune onorabilă, ilecât să încâlci jurămintelor căsătoriei. Dacă, pe de altă parte, cei doi descoperă că cele mai îndrăzneţe visuri ale lor (sau cel puţin speranţele lor cele mai arzătoare) despre dragoste şi intimitate sunt împlinite în relaţia dintre ei, pot face pasul căsătoriei cu mai multă pace, încredere şi bucurie.

Oricât de absurd li se pare îndrăgostiţilor visători, din momen- lul în care relaţia lor intră în zona extrem de serioasă, ar trebui lotuşi să se gândească să se curteze încă cel puţin un an. Cum pot aceştia să meargă într-o direcţie greşită dacă petrec doi, trei sau chiar patru ani ca să se îndrepte treptat de la stadiul de întâlniri spre ceremonia de nuntă? Se tem că va dispărea sentimentul?

Exact asta-i ideea - mai devreme sau mai târziu sentimentul va dispărea. Emoţia intensă asociată cu atracţia şi îndrăgostirea iniţială se va transforma în ceva diferit. întrebarea este: în ce se va transforma? în plictiseală? Dezamăgire? Frustrare? Pustietate lăuntrică? Singurătate? Tristeţe? Sau se va transforma într-o prietenie profundă şi binefăcătoare pentru amândoi? Se va transforma într-o relaţie tihnită, dar cu toate acestea provocatoare; sigură, dar totuşi antrenantă? Doar timpul poate răspunde aces- lor întrebări.

Un alt beneficiu al prelungirii perioade de curtare este că dă timp părinţilor şi prietenilor apropiaţi să observe relaţia. Tuturor ne place să credem că suntem suficient de înţelepţi pentru a lua singuri deciziile majore ale vieţii, însă nu suntem, mai ales când vine vorba de dragoste. Avem nevoie de discernământul şi
judecata clară a celor care ne cunosc de mulţi ani şi au cele mai bune intenţii în ce ne priveşte.

Sunt aşa de multe lucruri pe care cei doi aflaţi într-o relaţie în vederea căsătoriei trebuie să le înveţe unul despre celălalt; şi repet, miza este incredibil de mare. Le spun tuturor celor care se curtează ceea ce am spus ani la rând şi ceea ce le spun şi copiilor mei: Nu vă grăbiţi.

Maturizați-vă mai întâi

Cea de a doua greşeală care îi face pe mulți să sfârşească într-o căsătorie nefericită este că intră în procesul acesta al alegerii par- tenerului(ei) de viață fiind prea tineri. De ce nu-i lăsăm pe copiii de trei ani să se joace cu cuțitele? De ce nu-i lăsăm pe cei de opt ani să conducă maşini? De ce nu-i lăsăm pe cei de doisprezece ani să facă politică? Pentru că nu au ajuns la nivelul de dezvoltare necesar lor pentru a face față cu înțelepciune acestor responsabilități. Nu sunt nici răi, nici proşti, nici imaturi. Sunt copii! Şi copiilor nu ar trebui să li se pretindă, să se aştepte de la ei sau să li se îngăduie responsabilitățile adultului.

Puține responsabilități în viață sunt mai intimidante decât responsabilitatea alegerii partenerului de viață. Cu toate acestea mulți oameni îşi asumă prematur această responsabilitate, înainte de a avea suficient discernământ, experiență de viață şi maturitate personală necesare pentru a lua cu înțelepciune o astfel de decizie.

Şi nu doar propria lor tinerețe şi imaturitate îi împiedică să ia o decizie înțeleaptă, ci şi cea a persoanei cu care vor să se căsătorească. Cum pot să ştie ce fel de persoană va deveni respec- tivul(a) în doi, trei sau chiar cinci ani, după ce se va maturiza puțin? Experții în dezvoltarea psihologică cred acum că puține persoane ajung la maturitate psihologică înainte de douăzeci şi cinci de ani.

Majoritatea oamenilor sub vârsta aceasta se luptă încă intens să-şi cunoască propria identitate. încearcă să dea răspuns uneia dintre cele mai decisive întrebări ale vieții: Cine sunt eu cu

•ulevărat? Sub aspectul personalităţii şi al preferinţelor, oamenii mai tineri de douăzeci şi cinci de ani sunt încă în formare.

Majoritatea celor care nu au încă douăzeci şi cinci de ani sunt prinşi de asemenea în procesul conştientizării de sine. îşi pun întrebări complexe: Cine sunt eu atunci când sunt separat de lamilia mea? Cum îmi câştig autonomia faţă de părinţii, fraţii şi •.ororile mele? Ce înseamnă să-mi conduc propria viaţă?

Majoritatea celor care nu au încă douăzeci şi cinci de ani se află în miezul identificării valorilor lor esenţiale. îşi pun întrebări evaluatoare: Care sunt cele mai importante lucruri pentru mine?

C ’e cred eu despre relaţii, despre viaţă, muncă, viitor? Ce vreau să stabilesc ca priorităţi? Care sunt valorile non-negociabile după care vreau să-mi trăiesc viaţa?

Majoritatea celor care nu au încă douăzeci şi cinci de ani sunt Implicaţi în mod activ în dezvoltarea competenţelor lor de bază.

I ’rin educaţie, diverse meserii şi o mulţime de experienţe de viaţă ci încearcă să răspundă unor întrebări precum: Ce mă pricep eu să fac? Cum pot să-mi dezvolt cel mai bine darurile, abilităţile şi talentele pe care le am? Ce fel de carieră ar trebui să urmăresc?

în cele din urmă, majoritatea celor care nu au încă douăzeci şi cinci de ani sunt implicaţi în lucrarea de formare spirituală. Chiar dacă au răspuns următoarelor întrebări atunci când erau copii, adesea le repetă ca tineri adulţi, la un nivel mai adânc: Cred eu cu adevărat în Dumnezeu? Cred cu adevărat că Isus Hristos este cine a spus că este? Cred cu adevărat aceste lucruri suficient de mult încât să-mi dedic întreaga viaţă căutării lui Dumnezeu şi urmării învăţăturilor lui Hristos?

De-a lungul acestei perioade critice de maturizare şi schimbare, cum se poate aştepta de la cineva să ia o decizie aşa de importantă şi cu bătaie lungă precum alegerea partenerului de viaţă? Cineva spunea că e ca şi cum, stând pe o platformă care se învârte, ai încerca să împuşti o ţintă care se mişcă. Este aproape imposibil.

Statisticile arată că rata divorţului este cea mai scăzută în dreptul bărbaţilor şi a femeilor care nu se căsătoresc decât pe

la douăzeci şi opt de ani sau după această vârstă. Rata cea mai ridicată a divorţului este în dreptul acelora care se căsătoresc în anii adolescenţei sau înainte de a împlini douăzeci şi cinci de ani. Şansele unui mariaj fericit sunt mult mai mari pentru cei care mai întâi se maturizează şi se căsătoresc mai târziu. Ca să vezi!

îndrăgostit de îndrăgostire

Potrivit lui Warren, cel de-al treilea motiv pentru care oamenii iau decizii necorespunzătoare în ce priveşte căsătoria este că sunt prea nerăbdători să se căsătorească. S-au îndrăgostit de noţiunea de căsătorie, văzând-o ca pe un răspuns la toate problemele vieţii. *Căsătoria va pune capăt singurătăţii mele,* cred ei. îmi va vindeca sufletul zdrobit. îmi va asigura fericirea. Adesea, oamenii care au avut parte de o copilărie dezamăgitoare cred că relaţia de căsătorie va compensa toate problemele, durerile şi carenţele vieţilor lor; căsătoria le va garanta fericirea de care n-au avut parte în trecut.

De obicei, lucrurile sunt departe de a fi aşa. Rareori cineva care îşi caută un partener care „să-i ofere viaţa pe care n-a avut-o niciodată" ajunge să aibă parte de o căsnicie frumoasă. Rareori se întâmplă ca mersul la altar să transforme o persoană profund nefericită într-o persoană veselă, pozitivă, plină de energie. Rareori se întâmplă ca unirea a două persoane păcătoase şi rănite să uşureze provocările vieţii.

Mai mult ca sigur, dacă aceste aspecte personale nu sunt tratate înainte, intrarea în căsătorie doar va îngreuna şi mai mult poverile pe care cineva le poartă.

Nu-i pentru a le face pe plac altora

Cea de-a patra greşeală pe care o fac unii oameni este faptul că se căsătoresc prematur pentru a face pe plac sau pentru a împăca pe cineva, de obicei pe părinţi sau pe prieteni. Se fac insinuări subtile la întâlnirile familiale. Sugestii mai puţin subtile zboară la nunţile prietenilor. întrebările directe buimăcesc partenerii care se curtează: „Voi doi când o să înnodaţi nodul? Nu e vremea să treceţi la treabă?"

Atunci când colega de cameră a unei tinere femei se întoarce de la întâlnire, ridicând în dreptul ochilor inelul pe care-l poartă pe deget, presiunea se instalează. încă o persoană a sărit pe banda rulantă şi e purtată spre moara căsătoriei. *Ce se întâmplă cu mine?* se întreabă tânăra femeie. în mod evident, trage concluzia că a venit vremea să se înroleze serios în misiunea de căutare-şi-logo- dire. Cum altfel le poate dovedi ea celorlalţi că e pregătită de căsătorie?

Cunoaşteţi-vă cu adevărat unul pe altul

Alţi oameni fac greşeli în alegerea partenerului de viaţă pentru că nu au împărtăşit suficient de multe experienţe de viaţă cu cel/ cea cu care urmează să se căsătorească. Unele perechi decid să se căsătorească în ciuda faptului că niciodată n-au trecut prin- tr-o tragedie împreună. N-au rezolvat niciodată niciun conflict apărut între ei. N-au stat să-şi discute serios cele mai adânci convingeri. N-au rezolvat niciodată împreună provocări financiare. N-au încercat să-şi cunoască unul altuia vocaţia. Nu s-au închinat, n-au slujit şi nu s-au rugat niciodată împreună. N-au apucat să-şi cunoască reciproc prietenii. Nu şi-au făcut timp să-şi cunoască mai bine familiile unul altuia.

Perechile care în toată perioada curtării îşi dau întâlnire după o agendă bine stabilită s-ar putea să se distreze de minune, dar probabil că nu vor ajunge să se cunoască profund unul pe altul. A împărtăşi o gamă largă de experienţe şi a observa cum vorbeşte potenţialul partener, cum se comportă, cum relaţionează şi cum reacţionează în multe situaţii diferite reprezintă singura modalitate de a-ţi face o părere realistă despre cum ar fi să trăieşti alături de persoana aceea toţi anii care urmează.

Cine şi-ar dori o asemenea căsătorie?

Mulţi fac greşeala de a hotărî să se căsătorească fără a se asigura că au aceleaşi aşteptări realiste cu privire la căsătorie. Greşeala aceasta ne-a prins pe Lynne şi pe mine cu garda jos în primii noştri ani de căsătorie.

Am crescut într-o familie în care părinţii mei şi-au încurajai unul altuia autonomia personală. Tata pleca adesea în călătorii de afaceri în Africa de Sud, Europa de Est sau America de Sud care durau câteva săptămâni, uitând să-i spună mamei că pleacă. După ce ateriza, în seara celei dintâi zile, o suna pe mama şi-i spunea: „Jerry, nu ajung în seara asta la cină. Sunt în Capetown." Mama îi răspundea: „în regulă, Harold, mulţumesc că ai sunat." în genul acesta de casă am crescut eu.

Părinţii lui Lynne erau la polul opus. Erau extrem de apropi aţi unul de celălalt. Tatăl ei lucra doar la câteva străzi depărtări' de casa lor şi adesea mergea acasă la prânz. Şi-a petrecut aproape fiecare seară acasă, mai puţin cele în care ieşeau împreună în oraş, şi nu a călătorit niciodată, cu excepţia vacanţelor petrecute cu familia.

Dacă eu şi Lynne am fi vorbit despre lucrurile acestea înainte de a ne căsători, fără nicio îndoială ne-am fi dat seama că avem de-a face cu o potenţială problemă. însă n-am vorbit niciodată despre aceasta. Nici nu cred că i-am dat prea mare importanţă. Cred că m-am uitat la familia lui Lynne şi m-am gândit: *Ei bine, cu siguranţă Lynne nu intenţionează să aibă o căsnicie identică cu a părinţilor ei.* Ea s-a uitat la familia mea şi a gândit acelaşi lucru. Rele presupuneri am făcut! Desigur, niciunul dintre noi nu a planificat să aibă parte de o căsnicie la fel ca aceea a părinţilor noştri. Adevărul este că fiecare dintre noi a crezut că părinţii noştri procedează corect şi fiecare dintre noi a sperat că, într-un fel sau altul, şi viaţa noastră de familie se va desfăşura după acelaşi tipar pe care l-am văzut în viaţa părinţilor noştri.

Apoi într-o zi am uitat să-i spun lui Lynne că plec într-o călătorie. *Ce mare problemă,* m-am gândit eu. Am sunat-o seara din Los Angeles să-i spun că nu ajung la cină. *Mare problemă,* s-a gândit ea. Din acel moment am început să avem discuţii serioase cu privire la aşteptările noastre maritale.

Aveţi încredere în ce vă spun, este mult mai bine să vorbiţi despre astfel de lucruri înainte de căsătorie. Viitori soţi trebuie să s§_gândească şi să vorbească despre modelele de căsniciei pe

• ne le au şi pe care speră să le imite. Este folositor să analizaţi i .Vsătoriile prietenilor şi a cunoştinţelor comune. Discutaţi ce vă l'l.ice şi ce nu vă place în relaţiile lor. Discutaţi despre felul în i ore comunică, felul în care rezolvă conflictele, cum iau deciziile comune, cât de mult timp petrec împreună, cum îşi petrec iimpui lor liber, chiar dacă *au* sau nu timp liber. Discutaţi deşii re aşteptările pe care le aveţi de la vacanţele în familie, ritmul vieţii, gradul de implicare în prieteniile cu alţii, călătoriile de .ı laceri. Dacă soţul tău (soţia ta) spune: „îmi place relaţia pe i are o au soţii Taylor", descoperă motivul. Ce anume îi place lui sau ei? Este extrem de important pentru fiecare în parte să înţeleagă aşteptările pe care le are şi să le compare cu ale celuilalt. Atunci când vine vorba de căsătorie, sunteţi pe aceeaşi lungime de undă?

Stabilirea rolurilor pe care fiecare le are în căsnicie este de asemenea un lucru foarte important. Planificaţi să aveţi fiecare
0 carieră? Vă veţi continua amândoi cariera chiar dacă o să aveţi copii? Cum se va realiza lucrul acesta? Dar aspectele ce ţin de treburile casei şi îngrijirea copiilor? Cine va purta povara acestor responsabilităţi? Cine va purta responsabilitatea financiară a familiei? Cum credeţi că trebuie luate deciziile importante? Cine are ultimul cuvânt? Vă doriţi o căsnicie în care unul dintre voi
1 se subordonează celuilalt? Va fi unul dintre voi şeful în căsnicia voastră, cineva care va avea ultimul cuvânt? Sau vă doriţi un mariaj în care să aveţi poziţii egale, bazat pe modelul supunerii reciproce, în care fiecare dintre voi i se supune lui Dumnezeu şi apoi unul altuia şi vă încredeţi în Duhul Sfânt să vă călăuzească şi să domnească asupra căsniciei voastre?

Acestea sunt întrebări importante. Atunci când cei ce urmează să se căsătorească fac presupuneri în loc să decidă de comun acord cu privire la aspecte aşa de importante ca acestea, aproape în mod sigur sfârşesc în confuzie şi conflict. Este cu mult mai bine să luaţi aceste hotărâri din timp, înainte de a se instala presiunea.

Cunoaşteți-vă părțile zdrobite

în ultimul rând, mulți fac greşeala de a hotărî să se căsătorească fără a fi interesați de problemele de personalitate sau comportament ale viitorului partener, care au legătură cu zonele ascunse ale disfuncționalității şi zdrobirii individuale.

Atunci când cineva vrea să cumpere o barcă, primul pas pe care potențialul proprietar al bărcii îl face este o expertiză - o evaluare amănunțită făcută în mod profesionist bărcii pe care o are în vedere. Expertiza va dezvălui dacă barca s-a scufundai vreodată, a lovit un recif, a fost dezarborată sau a suferit vreo alt fel de stricăciune. Va oferi de asemenea detalii despre problemele mai vechi ale motorului. Expertiza este nepreţuită pentru potențialul cumpărător, pentru că îi pune la dispoziție întreaga istorie a bărcii.

Atunci când vine vorba de cumpărarea unui avion, documentele cele mai importante sunt diagramele de mentenanță. Pe lângă detaliile procedurilor mentenanței de rutină, diagramele acestea explică orice stricăciune structurală suferită de avion şi orice probleme avute la motor sau la aparatele de bord. Exact ca expertiza făcută bărcii, diagrama de mentenanță a avionului îi oferă potențialului cumpărător informații pe baza cărora să poată lua o hotărâre în cunoştință de cauză.

Cumpărătorii deştepți vor toată informația pe care o pot obține. Nu înseamnă că nu vor cumpăra niciodată o barcă sau un avion cu o istorie problematică. Ci e vorba de faptul că vor să ia o decizie având ochii deschişi; vor să ştie cu ce au de-a face. Vor să ştie exact ce n-a mers bine şi ce s-a făcut pentru a se corecta problema. Ce reparații au fost făcute? Ce paşi au fost făcuți pentru a se asigura că problema nu se va repeta?

Uneori cred că potențialilor parteneri ai unei căsnicii ar trebui să li se ceară să poarte cu ei expertizele sau jurnalele de bord în care le sunt înregistrate istoriile. Este corect ca viitorul soț/soție să-ți cunoască traumele care ți-au afectat viața şi cum au fost tratate aceste traume, respectiv tu pe ale lui/ei. Cel/cea cu care doreşti să te căsătoreşti merită răspunsuri la întrebări precum:

(V ți s-a întâmplat? Cum te-a rănit? Ce ai făcut pentru a aduce vindecare rănii tale?

Mai târziu în acest capitol voi relua acest subiect, însă îngăduiți-mi să spun în punctul acesta că toți suntem răniți şi vătămați în diferite feluri. Rănile şi vătămările acestea nu ne fac în mod obligatoriu să fim nepotriviți pentru căsătorie, dar ele au implicații în căsătorie. Astfel că este un lucru înțelept să ne gândim cu atenție la aceste implicații înainte de a ne căsători.

Ce-i de făcut acum?

Vrei să eviți durerea locuirii împreună cu un partener, sau aceea de a fi tu însuți un partener certăreț, ursuz, cârcotaş, mânios? Vrei să eviți să fii nevoit să te furişezi în colțul mansardei pentru a avea un moment de liniște? Atunci nu hotărî să te căsătoreşti prea repede sau când eşti prea tânăr. Nu te căsători pentru că te-ai îndrăgostit de noțiunea de căsătorie sau pentru că doreşti să dovedeşti cuiva că eşti capabil să te căsătoreşti. Nu hotărî să te căsătoreşti până când nu ai împărtăşit o varietate de experiențe de viață cu potențialul tău partener sau înainte de a decide ce fel de căsătorie vă doriți. Nu te căsători înainte de a înțelege rănile pe care atât tu, cât şi viitorul tău soț/soție le aduceți în relația maritală.

Ştiu că aceasta este o listă lungă de nu-uri. Insă lista frustrărilor, a necazurilor şi a durerilor pe care o întocmesc cei care ignoră aceste instrucțiuni dovedite cu privire la perioada de curtare este chiar mai lungă, şi mult prea adesea lista creşte an după an. Aşa că te rog, dacă te afli în procesul de căutare a partenerului de viață, citeşte din nou aceste câteva pagini, meditează asupra lor şi apoi fă orice trebuie făcut pentru a evita consecințele negative. Nu te gândi că tu eşti o excepție care poate ignora aceste atenționări şi avertismente.

Care este totuşi partea pozitivă a procesului de selectare a partenerului de viață? Ce avem de făcut după ce ne-am hotărât să respectăm toate nu-urile? Ce căutăm la un potențial partener?

Contrar lucrurilor pe care majoritatea dintre noi le credem, cercetătorii succesului marital au tras concluzia că lucrul cel mai probabil care face ca relațiile să funcționeze pe termen lung sunt asemănările. Exact - multiple asemănări de bază. De câte ori ați auzit spunându-se că opusurile se atrag? Se poate să fie adevărat că se atrag, dar studiile arată că adesea chiar lucrurile care la început îi atrag pe doi oameni mai târziu îi separă. Asta nu înseamnă că diferențele de personalitate dintre doi parteneri sunt în mod obligatoriu rele (mai multe despre subiectul acesta în capitolul următor). Dar căsătoriile întemeiate pe diferențe, pe atracția lucrurilor opuse, fără a avea la bază o temelie a asemănărilor esențiale se îndreaptă de regulă spre conflict.

Având aceste lucruri în minte, îngăduiți-mi să vă prezint cinci zone de compatibilitate de o profundă importanță care trebuie rezolvate înainte ca partenerii să hotărască să meargă împreună la altar.

Factorul Dumnezeu

Primul şi cel mai important domeniu în care soții trebuie să fie compatibili are de-a face cu relația lor cu Dumnezeu. „Frica de DOMNUL duce la viață", spune autorul Proverbelor, „şi cel ce o are petrece noaptea sătul" (19:23). Dacă a-L cunoaşte pe Dumnezeu „duce la viață", pare logic ca aceasta să fie una dintre cheile pentru clădirea unei căsnicii împlinite şi de asemenea ceva ce soții ar trebui să aibă în comun. Biblia afirmă chiar acest lucru. De fapt oferă multă învățătură în legătură cu acest subiect.

Apostolul Pavel le-a scris creştinilor din Corint: „Nu vă înjugați la un jug nepotrivit cu cei necredincioşi." Cuvintele lui pot fi aplicate şi altor tipuri de relații, nu doar căsătoriei, dar în nicio altă relație nu suntem atât de intim „înjugați împreună", deci acest verset este în mod deosebit legat de căsătorie. înseamnă că o persoană care îl iubeşte pe Dumnezeu şi îl urmează pe Hristos nu ar trebui niciodată să se căsătorească cu o persoană care nu împărtăşeşte aceste crezuri şi obiective. De ce să te căsătoreşti cu cineva cu care nu ai în comun acel lucru care „duce la viață"?

Mulți creştini necăsătoriți se supără când aud acest lucru din motive evidente: le micşorează locul de joacă. Reduce numărul de posibili candidați la căsătorie. Pentru mulți creştini necăsătoriți ,n oasta pare a fi o restricție, aproape o pedeapsă. Ei se gândesc:

(tare Dumnezeu n-a fost în toane bune? Eu tocmai sunt îndrăgostit de n persoană care nu este creştină. Ce-i aşa de rău în aceasta? De ce nu l>ot să mă căsătoresc cu ea (el)?

Dar când oamenii precauți se gândesc la această instrucțiune venită din partea lui Dumnezeu, încep să înțeleagă că ea vizează problema similarităților esențiale care ar trebui să existe între soți. Din nou, cercetările confirmă că partenerii care au multe lucruri în comun au o căsnicie mai bună decât cei cu mai puține lucruri în comun. Şi ce este mai profund decât spiritualitatea unei persoane? Ce are impact asupra identității unei persoane mai mult decât

conştientizarea că este un copil al lui Dumnezeu? Ce anume transformă inima unei persoane mai mult decât experiența de a fi iubit de Dumnezeu? Ce dă mai multă însemnătate vieții unei persoane decât chemarea continuă de a avea o relație personală cu Dumnezeu? Dacă eşti creştin, chiar vrei să te căsătoreşti cu o persoană care nu are o relație cu Cel ce-ți conferă ție identitate, îți transformă inima şi dă semnificație vieții tale?

Una e ca partenerii să nu împărtăşească aceeaşi preferință pentru dansul în comun, unde toți fac aceleaşi mişcări, pentru jocul de fotbal, sau restaurantele care servesc sushi. Dacă alte aspecte de bază ale relației sunt împlinite, probabil că perechea poate trece peste aceste diferențe. Dar atunci când unul dintre soți îl aşază pe Dumnezeu în centrul vieții sale, iar celălalt nu, acest lucru produce o disonanță profundă. Atunci când un partener doreşte mai presus de orice să umble cu Dumnezeu, să-I fie plăcut, să-L slujească şi să-I proclame bunătatea, iar celuilalt nu-i pasă nici măcar un pic de lucrurile lui Dumnezeu, este inevitabilă înstrăinarea celor doi soți unul de altul.

Nu cu mult timp în urmă, după ce tocmai vorbisem în Seattle la o conferință despre conducere, un tânăr m-a abordat cu aceste cuvinte foarte directe: „Acum trei ani te-am urât din răsputeri. în prezent îmi place de tine şi te respect." A continuat: „Dă-mi voie să-ți explic ce s-a întâmplat. Eu sunt creştin şi de mulți ani scopul vieții mele este să-L cunosc pe Dumnezeu şi să-I fiu plăcut.
Dar acum câțiva ani m-am îndrăgostit până peste cap de o femeie care nu era creştină. Eram frământat de faptul că ea nu era interesată de Dumnezeu, dar era o femeie extraordinară şi eram foarte hotărât să mă căsătoresc cu ea.

Apoi am citit cartea pe care ai scris-o împreună cu soția ta, intitulată *Fit to be tied* [Potrivit pentru căsătorie]. Acolo aveți un întreg capitol despre necesitatea compatibilității spirituale. Am fost atât de mânios pe tine, deoarece cuvintele tale îmi încurcau planurile. Dar după ce am reflectat mai mult asupra acelui capitol, am înțeles, că dacă Dumnezeu este Cel care mă defineşte pe mine ca persoană şi viața mea, ar fi un dezastru pentru mine să mă căsătoresc cu o persoană care nu îmi împărtăşeşte convingerile despre Dumnezeu. Aşa că m-am despărțit de «iubirea vieții mele». Am plecat. Amândoi eram cu inimile frânte, iar tu nu ai fost pe lista preferaților noştri destul de mult timp.

Totuşi, un an mai târziu, am cunoscut o femeie încântătoare care este la fel de dedicată umblării cu Dumnezeu ca mine. Luna trecută ne-am căsătorit. Mulțumesc că m-ai provocat să aştept o femeie cu care pot împărtăşi cele mai importante lucruri în viață. Mergem împreună la biserică şi stăm şi învățăm din Cuvântul lui Dumnezeu. Ne ținem unul pe altul de mână şi ne ridicăm împreună mâinile către Dumnezeu atunci când ne deschidem inimile în închinare. Ne rugăm împreună când mâncăm. Ne invităm prietenii la biserică. Viața a devenit o aventură minunată pe care o trăim împreună ca familie. Nu pot să-mi imaginez cum ar fi fost să nu împărtăşesc toate acestea cu persoana căreia m-am dedicat pentru toată viața."

Am auzit sute de variante ale poveştii. Am auzit de asemenea genul opus de poveste. „Acum cinci ani te-am auzit vorbind despre compatibilitate spirituală", mi-a zis o femeie tânără, „dar am fost mult prea încăpățânată. Ştiam eu mai bine. Aşa că m-am căsătorit cu un bărbat care nu este creştin. Faptul că nu pot vorbi cu el despre umblarea mea cu Dumnezeu a devenit cea mai mare sursă de tristețe în căsnicia noastră şi cea mai mare durere din viațâjnea."

O femeie mi-a spus: „Vin la biserică singură în fiecare săptămână. Soţul meu nu vrea să ştie nimic de Dumnezeu şi este i Icranjat că eu sunt parte a acestei biserici. în fiecare seară înainte •t,1 pun copii la culcare mă rog împreună cu ei, iar soţul meu trece I >e acolo şi îşi bate joc de mine."

lmaginaţi-vă neînţelegerea din acea casă. Ea se roagă cu copiii, i.tr soţul trece pe acolo şi râde. Ce se va întâmpla când copiii vor .i|tinge la şcoala gimnazială şi la liceu, iar tatăl încă va trece pe acolo râzând? La vremea aceea probabil că şi copiii vor râde.

în cartea *Fit to be tied,* eu şi Lynne am scris cât de important rste ca partenerii să găsească în Dumnezeu şi în Biblie o comoară comună, un manual comun pentru viaţă, un set de valori comune şi o putere comună în vremurile de necaz. Acestea sunt lucrurile vitale pe care să le aveţi împreună. Le ai în comun cu persoana pe care o curtezi? Dacă eşti într-o relaţie care se îndreaptă spre căsătorie, te rog să răspunzi cu sinceritate la această întrebare. Să încâlci înţelepciunea biblică despre compatibilitatea spirituală este probabil cea mai riscantă mişcare pe care o poţi face în ce priveşte căsătoria. Te rog, nici să nu te gândeşti să faci aşa.

Factorul caracter

„Integritatea celor drepţi îi conduce", spune autorul Proverbelor, „dar perfidia celor necredincioşi îi distruge" (11:3 NTR). După cum am văzut, aceasta este o temă care se repetă pe tot parcursul cărţii Proverbe. Pasaj după pasaj ni se spune că un caracter moral sănătos (integritatea) va călăuzi oamenii pe cărări drepte care le vor aduce răsplată şi vor da cinste lui Dumnezeu, iar înşelătoria în vorbire sau purtare (duplicitatea) îi va duce pe oameni la pieire.

Este clar ce înseamnă aceasta în alegerea unui partener. Cum ar putea oricare dintre noi să spere să aibă o căsnicie împlinită cu o persoană căreia îi lipseşte integritatea? Poate că, dacă doi oameni sunt la fel de înşelători, ei ar putea găsi un fel de fericire strâmbă şi ciudată împreună, dar oricine se străduieşte să trăiască integru înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor trebuie să se căsătorească cu cineva care împărtăşeşte acelaşi scop. Aceasta se numeşte compatibilitate de caracter.

Imaginaţi-vă o situaţie în care un partener este dedicat ones titării în timp ce celălalt are tendinţa să manipuleze puţin adevă rul. Sau un partener care întotdeauna îşi onorează promisiunile şi angajamentele, în timp ce celălalt le încalcă de parcă ar fi o dis tracţie. Sau unul dintre parteneri foloseşte banii în mod responsabil, ca să poată economisi, dă zeciuială şi ajută săracii, în timp ce celălalt azvârle banii în stânga şi în dreapta în mod iresponsa bil. Sau un partener care munceşte cu sârguinţă şi disciplină, în timp ce celălalt este leneş. Sau un partener care îşi alege prietenii cu înţelepciune, în timp ce celălalt mereu ajunge în compania oamenilor nepotriviţi. Sau un partener care este dedicat fideli tăţii sexuale, în timp ce celălalt o consideră opţională. Acestea nu sunt diferenţe minore de opinie. Disonanţa de caracter creează o fisură care în cele din urmă poate distruge o căsnicie.

Compatibilitatea de caracter determină nivelul de încrederi' într-o căsnicie. Fără încredere nu există fundament pe care să clădeşti o căsnicie. Aşa că, vă rog, nu faceţi compromisuri în privinţa caracterului. Dacă te gândeşti la căsătorie, uită-te îndeaproape la cel/cea cu care eşti în relaţie. Ai încredere deplină în integritatea lui/ei? Poţi să te încrezi în el/ea în toate lucrurile?

Factorul sănătate emoţională

Cel de-al treilea domeniu în care este necesară compatibilitatea are de-a face cu sănătatea emoţională. Aceasta nu înseamnă că doi oameni au acelaşi tip de construcţie emoţională sau că se găsesc exact în acelaşi loc pe drumul spre sănătatea emoţională. Cu toate acestea, înseamnă că fiecare a ajuns să-i înţeleagă celuilalt experienţelor emoţionale prin care a trecut, ceea ce le permite să aibă încredere că viitorul lor împreună nu va fi pus în pericol de secrete, răni şi complicaţii ce aparţin trecutului.

îngăduiţi-mi să fiu dureros de direct. Acea persoană specială cu care doreşti să te căsătoreşti, cea a cărei mână o ţii pe sub masă în restaurant şi care arată atât de irezistibilă la lumina lumânărilor, a crescut într-o familie supusă greşelii, cu părinţi imperfecţi şi fraţi supuşi depravării. Acea persoană mai mult ca sigur a întâlnit în calea ei câţiva prieteni, profesori, antrenori şi pot să

,u1aug pastori, cu probleme grave şi atinşi de păcat. Poţi pune pariu că persoana pentru care-ţi vibrează inima nu a ajuns în viaţa ta fără să fi avut parte de câteva lovituri până în momentul acesta. Dar ce fel de lovituri? Câte daune au fost produse? S-a produs vindecarea? Aceste întrebări trebuie să capete răspuns în Iimpui perioadei de curtare.

îmi amintesc că vorbeam cu un tânăr care era pe punctul de ,i cere în căsătorie o fată inteligentă, tânără, creştină, de care era îndrăgostit până peste cap. Mi-a descris-o şi apoi într-o doară l-am întrebat despre familia ei. „Oh", a spus el, „nu-i niciun motiv de îngrijorare acolo. Tatăl ei a fost căsătorit şi a divorţat

de două ori, iar mama ei este alcoolică, dar ea nu a lăsat niciodată aceste lucruri să o afecteze. Este foarte puternică. Sunt sigur că nu va fi nicio problemă."

„Bine", am spus. „Eu nu sugerez că nu ar trebui să te căsătoreşti cu această fată. Dar poate că ar trebui să încetineşti puţin pasul şi să te uiţi mai atent la istoricul familiei ei."

A dat din mână, spunând: „Ascultă, îţi spun sigur că nu este o problemă. O cunosc pe fata aceasta. Mă întâlnesc cu ea de patru luni şi pot să-mi dau seama că a trecut peste toate lucrurile. Mă voi căsători cu ea şi sunt sigur că totul va fi bine."

Vreţi să faceţi pariuri despre cum va merge respectiva căsnicie, dacă partenerii nu se confruntă serios cu realitatea de a fi crescut într-o familie alcoolică şi cu divorţuri multiple? Cred că familia aceea va avea un drum extrem de greu.

„Omul chibzuit vede nenorocirea şi se ascunde", spune Proverbe 22:3, „dar cei proşti merg înainte şi sunt pedepsiţi." în Biblie „cei proşti" sunt cei care trăiesc fără să gândească. Proverbe spune că o persoană care gândeşte înţelept vede un pericol şi îşi dă seama ce trebuie să facă pentru a-l evita, dar persoana care nu gândeşte calcă drept în el şi plăteşte preţul.

Aşa fac foarte multe familii. Am auzit poveste după poveste despre bărbaţi şi femei care ştiau că persoana cu care intenţionau să se căsătorească fusese rănită adânc în trecut şi care ştiau care sunt potenţialele pericolele relaţionale, dar au crezut că ei
pot zbura pe deasupra problemelor, că totul se va rezolva cu bine într-un final. Acum oamenii aceştia sunt captivi în nişte coşmaruri vii, pentru că nu au luat în serios pericolele. Iar peri colele sunt foarte serioase. Rănile adânci din trecut pot produce teamă de intimitate; probleme de abandon; mânie şi furii' îngropate adânc; depresie cronică; nesiguranţe epuizante; fobii, obsesii şi comportamente compulsive; codependenţă; alcoolism şi alte dependenţe. Pot continua la nesfârşit. Rănile emoţionale pot fi vindecate, dar numai dacă sunt recunoscute şi luate în serios.

Partenerii trebuie să discute multe ore şi o perioadă lungă de timp despre juliturile şi loviturile pe care le-au experimentat de-a lungul vieţii. Ei trebuie să fie sinceri unul cu altul despre lucruri precum: un abuz sexual în copilărie sau dacă au crescut într-o familie destrămată, dependenţa unui părinte, dificultăţi neobişnuite avute la şcoală, relaţii neplăcute avute cu fraţii sau surorile sau orice alte situaţii sau obiceiuri care au cauzat durere fizică sau emoţională.

Ceea ce complică lucrurile este faptul că cei mai mulţi tineri nu sunt foarte conştienţi de propriile lor răni. De aceea am devenit un susţinător atât de puternic al consilierii individuale şi premaritale. A avea pe cineva competent şi de încredere care să pună întrebările potrivite, să pătrundă adânc în trecutul nostru şi să ne ajute să descoperim tiparele comportamentale nesănătoase, ne poate face alerţi cu privire la potenţialele probleme. Ca puncte de început pentru discuţii ulterioare pot fi folosite întrebări precum cele de mai jos:

- Care au fost cei mai importanţi oameni din viaţa ta şi cum te-au tratat?
- Care sunt cele mai plăcute amintiri ale tale?
- Care sunt cele mai urâte amintiri ale tale?
- Ce ţi-a plăcut cel mai mult în viaţa familiei tale?
- Ce eveniment sau situaţie din viaţa ta te-a rănit cel mai mult?
- Cu ce sentimente negative te-ai luptat când erai copil?
- , Cu ce sentimente negative te lupţi acum?

Majoritatea oamenilor care trec prin consiliere premaritală •■unt la sfârşitul ei mult mai bine pregătiți să își îndrepte viața şi căsnicia pe făgaşul cel bun. O prietenă apropiată nouă a crescut într-o familie caracterizată de alcoolism, abuz sexual şi divorț. Când această femeie avea douăzeci de ani şi-a dat seama că este incapabilă să susțină relații sănătoase, aşa că s-a hotărât să meargă la consiliere. Şase ani mai târziu s-a căsătorit cu un om minunat şi acum au una dintre cele mai încântătoare şi mai împlinite căsnicii pe care le-am întâlnit. Ea a înfruntat cu onestitate rănirea profundă de care a avut parte şi a ales să facă paşii care pot duce la vindecare. Alegerea ei a dat roade.

Indiferent cât de afectați am fost de către realitățile neplăcute ale vieții, putem obține ajutorul de care avem nevoie ca să învățăm, să creştem şi să ne vindecăm. Pentru noi toți, procesul va continua toată viața, dar cu cât începem mai repede, cu atât mai bine va fi pentru noi şi pentru persoana alături de care ne vom petrece restul vieții.

Factorul comunicare

Ce-a de-a patra zonă de compatibilitate priveşte comunicarea. Ideea despre doi oameni care comunică la un nivel profund pare simplă, dar nu este aşa de uşor de realizat. Multe căsnicii eşuează pentru că „pur şi simplu nu am putut vorbi unul cu altul." înainte de căsătorie, o tânără poate fi fermecată de tipul de bărbat puternic şi tăcut cu care se întâlneşte. Şi un tânăr poate fi încântat să găsească o parteneră care este misterioasă. Dar adeseori tăcerea şi misterul se dovedesc a fi ucigătoare pentru o căsnicie. Cei care au un mariaj înfloritor aproape întotdeauna menționează printre motivele succesului lor faptul că „vorbesc despre orice."

Şi nu se referă la discuții despre vreme sau copii. Ei vor să spună că au învățat să se angreneze unul pe celălalt în conversații de suflet. Proverbe 20:5 spune: „Sfaturile în inima omului sunt ca nişte ape adânci, dar omul priceput ştie să scoată din ele". Oamenii cu relații mature învață cum să scoată unul de la altul cu dragoste şi cu răbdare gânduri şi sentimente personale adânci. Ei pun întrebări, ascultă, mai pun din nou întrebări, aşteaptă, tatonează terenul cu blândețe, afirmă, încurajează. Ei oferă un mediu plin de siguranță pentru dezvăluirile profunde care conduc la intimitate în căsnicie. Dar e nevoie de doi oameni care sunt dispuşi să vorbească şi sunt dispuşi să asculte. Nu se va întâmpla dacă amândoi vor să vorbească, dar nu vor niciodată să asculte. Nici dacă unul dintre parteneri îşi asumă mereu rolul de vorbitor, iar celălalt partener joacă mereu rolul de ascultător. Un dialog autentic presupune implicarea deplină a ambelor părți.

Oamenii care sunt implicați în relații mature învață de ase menea cum să spună adevărul în dragoste, aşa cum am discutat într-un capitol anterior, şi cum să rezolve conflictele fără vărsare de sânge şi fără să submineze siguranța relației. Ei învață să discute despre speranțe şi vise fără să se facă unul pe altul să se simtă ridicol. Şi devin unul pentru altul cei mai entuziaşti suporteri.

Cum eşti tu şi partenerul tău? Puteți vorbi? Puteți asculta? Puteți pătrunde cu blândețe în inima şi în sufletul celuilalt? Sunteți măcar dispuşi amândoi să încercați?

Factorul magic

Cea din urmă zonă de compatibilitate pe care vreau să o discut este atracția fizică. Deşi acest subiect este discutat de toți ceilalți, nu l-am auzit discutat de către vreun pastor în cei douăzeci de ani de mers la biserică pe când eram tânăr. Era ca şi cum acesta, - factorul magic, atracția reciprocă, pasiunea - era ceva ilegal, chiar păcătos, ceva ce este mai bine lăsat lumii seculare. Cu toate acestea unul dintre cele mai puternice exemple de factor magic de mare proporție nu este oferit de Shakespeare sau de Hollywood, ci chiar de Biblie.

In cartea Geneza citim despre un bărbat pe nume Iacov care a întâlnit o femeie numită Rahela. Iacov a simțit o atracție atât de puternică față de Rahela, încât prima dată când a salutat-o cu un sărut „a început să plângă tare" (Gen. 29:11). După aceea, atracția lui l-a determinat să se ofere să lucreze voluntar pentru tatăl ei timp de şapte ani pentru a se putea căsători cu ea. (Cred că voi arăța_acest pasaj viitorului prieten pe care-l va avea fiica mea.)

Iacov a locuit la ferma familiei cu Rahela şi familia ei extinsă ca să se poată curta în această perioadă de şapte ani, timp în care lucra pentru tatăl ei. Biblia spune că lor le plăcea atât de mult să Iie împreună, încât „şapte ani... au părut doar câteva zile" (Gen. 29:20). Aceasta redefineşte îndrăgostirea, nu? Era acolo la lucru factorul magic maxim.

Dar apoi a avut loc o mică schimbare în poveste. La sfârşitul celor şapte ani, tatăl Rahelei a hotărât că fiica sa mai mare, Leea, trebuie să se căsătorească înaintea celei mai mici, Rahela. Aşa că l-a păcălit pe Iacov care s-a căsătorit cu Leea. Pentru că în acele vremuri nu era un lucru interzis să ai mai multe soții,

socrul lui Iacov a spus că poate să se căsătorească şi cu Rahela săptămâna următoare, dar trebuia să fie de acord să mai lucreze pentru el alți şapte ani. Şi Iacov a făcut şi acest lucru cu bucurie.

Ideea este că Dumnezeu ne-a creat pe fiecare dintre noi cu capacitatea de a simți o atracție puternică către anumiți oameni. Dacă cei doi aflați într-o relație în vederea căsătoriei nu simt acea puternică atracție reciprocă, atunci ceva nu este în regulă. Proverbe 5:18-19 spune: „Izvorul tău să fie binecuvântat şi bucură-te de nevasta tinereții tale. Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei!" Ar putea exista o descriere verbală mai clară a componentei fizice a dragostei?

Catherine Johnson a scris o carte intitulată *Lucky in Iove* [Norocos în dragoste]. Ea a intervievat o sută de perechi căsătorite ale căror relații au înflorit pe parcursul mai multor ani. A fost surprinsă să descopere cât de important era factorul atracție atât în întemeierea, cât şi în susținerea căsniciilor. Ea l-a numit o forța majoră pentru stabilizarea şi îmbogățirea relației pe termen lung.

Deşi atracția aceasta puternică face ca abstinența sexuală să fie o sarcină dificilă în timpul perioadei de curtare - şi nu faceți nicio greşeală în privința aceasta, Biblia ne cheamă să ne păstrăm curați din punct de vedere sexual înainte de căsătorie! - ea ne răsplăteşte mai târziu. Mulți oameni căsătoriți sunt convinşi de
faptul că factorul magic a fost un dar din partea lui Dumnezeu care i-a ajutat prin vremurile dificile ale căsniciei lor.

Aceasta nu este o justificare de a te căsători cu prima per soană care îți face inima să bată mai tare. în orice caz, nu subestimați importanța atracției fizice reciproce. Ea este o componenta importantă în imaginea de ansamblu a unei căsnicii sănătoase.

în timp ce vă gândiți la cele şapte greşeli pe care le fac oamenii atunci când îşi aleg partenerul de viață şi la cei cinci factori ai compatibilității necesari într-o căsnicie bună, luați în considerare şi un ultim proverb: „Planurile nu izbutesc când lipseşte o adunare care să chibzuiască, dar izbutesc când suni mulți sfetnici" (15:22). Nu lua singur decizia aceasta importantă. Nu decide fără să afli părerea celor mai înțelepți, duhovniceşti şi maturi oameni pe care îi cunoşti - părinți, profesori, pastori, familii a căror căsnicie o admiri şi care sunt căsătoriți de zece, douăzeci, treizeci de ani. Cere ajutorul acestor oameni valoroşi. Prezintă-le în mod deschis aspectele discutate în capitolul acesta. Spune-le să zică orice au de spus, indiferent cât de greu de ascultat ar putea fi. Apoi ascultă şi ascultă cu atenție.

Dumnezeu a inventat căsnicia. El a creat-o spre a fi o mare bucurie, dar ea poate fi de asemenea o mare provocare. Avem nevoie de o comunitate de creştini care să ne înconjoare şi să ne sprijine încă de la începutul acestui demers minunat. A începe bine este cea mai bună modalitate de a ne asigura că sfârşim bine.

8
întemeiază-ti o familie puternică
PARTEA ÎNTÂI

M[ereu am fost impresionat de oamenii care au abilitatea de a aborda provocările complexe pe scurt şi cu perspicacitate. Observați, spre exemplu, cuvintele spuse de Winston Churchill atunci când Franța a capitulat în fața lui Hitler în 1940 şi Anglia era pe punctul de a începe Bătălia Angliei. în timp ce multora li s-a părut a fi un lucru prudent negocierea păcii cu Germania, Churchill a fost convins că Anglia trebuie să rămână fermă pe poziție. A reanimat un popor descurajat a cărui perspectivă era întunecată şi al cărui viitor era departe de a fi sigur, folosind aceste cuvinte: „Vom lupta în Franța, vom lupta pe mări şi oceane, vom lupta în spațiul aerian cu încrederea şi puterea crescândă, ne vom apăra insula, indiferent care va fi costul, vom lupta pe plajele ei, vom lupta pe pământurile ei, vom lupta pe câmpuri şi pe străzi, vom lupta pe dealuri; nu ne vom preda niciodată." Aşa că frica s-a transformat în speranță, amenințarea nazistă a fost răsturnată, şi direcția războiului s-a schimbat.

Sau să ne uităm la un alt discurs, unul dintre cele mai mari ale secolului XX. în vara anului 1963 în timp ce tensiunea rasială creştea în Statele Unite, Martin Luther King Jr. a planificat

pentru luna august un Marş de mari proporţii în Washington. Ce vor auzi un sfert de milion de oameni? O respingere a tuturor lucrurilor pe care le-a susţinut America? O chemare la violenţă şi la ură? Nu, în schimb au auzit cuvintele „Am un vis", un vis al Americii în cea mai bună variantă a ei, un vis al armoniei rasiale, un vis al demnităţii umane care a dat o direcţie clară mişcării pentru drepturile civile şi care decenii mai târziu încă ne stimulează la acţiune.

Odată cu intrarea în secolul XXI, întâmpinăm una dintre cele mai mari provocări ale lumii: întemeierea familiilor puternice. Puţini oameni ar putea nega că perspectivele sunt întunecate pentru foarte multe familii; mulţi oameni consideră că a murit chiar conceptul tradiţional de nucleu puternic al familiei - şi din motive întemeiate. Puştile şi bombele nu sunt armele pe care să le alegem împotriva războaielor dezlănţuite în multe cămine şi ale căror urmări sunt adesea devastatoare. O ură aproape la fel de profundă precum cea care alimentează tensiunea rasială mocneşte în tot mai multe relaţii de familie. Omul de rând ar putea foarte bine să tragă concluzia că nu mai există speranţă pentru astfel de familii.

Se adresează cineva astăzi cu discernământ crizei complexe în care se află familia contemporană? Cine ar putea număra studiile făcute, cursurile predate şi cărţile scrise pe subiectul familiei? Cât de binecuvântaţi suntem noi prin faptul că avem toate aceste resurse la îndemâna noastră! Dar oare suntem? In vreme ce avem impresia că ar trebui să ne ridicăm pe valurile acestei mări de informaţie utilă, se pare că multe familii se scufundă. Informaţia abundă, dar adesea sfârşim simţindu-ne şi mai confuzi, deznădăjduiţi şi frustraţi.

Scriitorul cărţii Proverbe stă împotriva acestui aflux de informaţie. Despicând complexitatea problemei, el sugerează existenţa a două componente esenţiale în alcătuirea familiilor solide: căsniciile durabile şi practicile parentale eficiente. Dacă dorim putem complica lucrurile mai mult de atât, însă după ce vom fi încercat orice altceva, dacă ne concentrăm atenţia asupra acestor
două cerinţe putem transforma confuzia, deznădejdea şi frustrarea care caracterizează multe familii într-o energie folosită pen- I ru a aduce schimbare pozitivă.

Până când moartea ne va despărţi

l'asajul-cheie pentru întemeierea căsniciilor durabile este suma- rizat în Proverbe 5:18-19: „Izvorul tău să fie binecuvântat şi bucură-te de nevasta tinereţii tale. Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei!"

„Bucură-te de nevasta tinereţii tale", spune scriitorul, şi spunând aşa ne arată care este prima calitate a căsniciilor durabile: permanenţa. Căsnicia este piatra de temelie pe care sunt construite familiile. Cum poate o familie să rămână puternică dacă i se dărâmă temelia? Nu poate. Aşa că singura modalitate de a întări elementul din care e alcătuită societatea este întemeierea şi menţinerea căsniciilor permanente.

Nu spun aceste lucruri aşa, cu uşurinţă. Eu şi Lynne nu am ascuns niciodată faptul că mariajul nostru necesită o muncă imensă - mai multă decât cer multe căsnicii. Suntem căsătoriţi de aproape douăzeci şi cinci de ani, şi totuşi se pare că trebuie să ne zbatem pentru orice pas mărunt pe care îl facem spre împlinirea şi bucuria conjugală. Rănile personale, diferenţele de personalitate şi tensiunile ridicate de poziţia noastră de personalităţi publice compun provocările de care avem parte. Dar ne rugăm, vorbim, cerem sfaturi, ne disciplinăm, creştem, ne schimbăm, cădem de comun acord, ne cerem scuze, mărturisim când greşim, ajustăm aşteptările pe care le avem, ne reamintim nouă înşine de angajamentul făcut, privim spre viitor şi refuzăm să ne dăm bătuţi. Căsnicia noastră este pentru toată viaţa - am ales fiecare să rămânem cu partenerul „tinereţii noastre" - şi Ii mulţumim lui Dumnezeu pentru fiecare pas care ne aduce mai aproape de bucurie.

De ce continuăm să lucrăm la căsnicia noastră? Pentru că ştim că pentru a întemeia o familie puternică trebuie să întemeiem o căsnicie durabilă. Ar fi grozav dacă *durabil* ar însemna

întotdeauna „uşor şi fericit", dar uneori nu asta înseamnă. Câteodată *durabil* înseamnă „angajament continuu, perseverenţă continuă, străduanie continuă înspre ţintă."

Merită? Noi aşa credem. Familia noastră a petrecut de curând trei zile în California sărbătorind-o pe fiica noastră, Shauna, care a absolvit facultatea. Am muncit împreună pentru a termina detaliile de ultim minut ale unei colosale petreceri de absolvire, împreună am întâmpinat şi am creat atmosferă pentru prieteni noi sau vechi, împreună am încheiat weekendul la hotel cu o gustare de Ziua Mamei, apoi iarăşi ne-am adunat ca familie ca să ne luăm la revedere unii de la alţii înainte de plecarea lui Todd înapoi la şcoală ca să-şi termine anul de studii şi înainte ca Shauna să pornească spre casă cu maşina de-a lungul ţării, iar eu şi Lynne să luăm avionul înapoi spre Chicago. Ce a purtat fiecare dintre noi cu el după ce ne-am despărţit? Comoara amintirilor de familie. Poate că pentru noi amintirile acestea sunt şi mai dragi pentru că nu le-am obţinut uşor.

Singurul fel de căsnicie pe care scriitorul cărţii Proverbe îl înţelege este căsnicia care durează întreaga viaţă. Ar asculta cu răbdare tot hazul care se face astăzi pe seama divorţurilor f ără-vină şi a căsătoriilor în serie, şi apoi ar spune din nou: „Bucură-te de partenerul tinereţii tale. După ce te căsătoreşti, rămâi căsătorit. Fă tot ce ţine de tine ca să ajungeţi la un comun acord. Caută ajutor. Rezolvă lucrurile. Posteşte, roagă-te, încearcă, încearcă şi încearcă din nou. Fă orice trebuie făcut pentru a rămâne împreună. Scoate tot ce-i mai bun din căsnicia ta. Nu există altă variantă. Căsniciile durabile sunt cheia familiilor puternice."

Găsirea unui numitor comun

Scriitorul cărţii Proverbe nu ne spune însă doar să rămânem împreună. El complică acest aspect spunându-ne să ne bucurăm! „Nu rânji doar suportând", spune el. „Nu stabili doar o simplă stare de bine sau o coexistenţă paşnică. Doreşte-ţi mai mult de atât. Găseşte bucurie în căsnicia ta!" Ca şi cum nu ar fi îndeajuns, el creionează o imagine a pasiunii sexuale („Fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei") şi chiar o legătură emoţională profundă şi durabilă („Fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei"). Sună grozav. Dar cum se ajunge acolo?

Ajungem acolo construind pe orice fărâmă de bună înţelegere pe care o putem găsi în relaţia noastră - fiecare interes comun, orice valoare comună, scop comun, plăcere comună, preferinţă recreaţională comună sau implicare comună în lucrare. Dacă se întâmplă să nu avem aceleaşi preferinţe pentru niciunul dintre aceste aspecte, atunci facem tot ce ţine de noi ca să ajungem la un numitor comun, ne schimbăm, ne maturizăm, ne dezvoltăm în direcţii noi până când avem ceva în comun.

Mie şi lui Lynne ne place foarte mult să mergem la casa de vacanţă a familiei noastre pe care o avem în Michigan, dar odată ajunşi acolo, tendinţa noastră naturală este să ne îndreptăm în direcţii diferite. Eu nu-mi doresc nimic mai mult decât să-mi petrec timpul într-o barcă, ore în şir. Ea nu-şi doreşte nimic altceva decât să se plimbe pe plajă - kilometri întregi. Amândouă aceste activităţi sunt excelente pentru noi în mod individual, ne revigorează şi împrospătează. Dar ele tind să se interpună între noi.

Aşa că, în mod regulat, Lynne schimbă liniştea plajei cu zgâlţâielile unei bărci cu motor sau cu legănatul şi învârtitul unei bărci cu pânze. Deşi îi place cu adevărat mersul cu barca, ea trebuie să tragă ceva mai mult de sine ca să aprecieze pasiunea mea de curând descoperită faţă de bărcile cu motor, însă face acest efort.

E corect din partea mea să fac la fel, aşa că mă plimb cu ea pe plajă. Am în continuare tendinţa de a vedea plimbarea ca pe o activitate cu scop îndreptată spre o destinaţie specifică, însă încep să întrezăresc un oarecare sens în afirmaţia lui Lynne că plimbarea în sine este destinaţia.

în timp ce Lynne învaţă să aprecieze încântarea energizantă a vitezei, senzaţia de neegalat (pentru mine cel puţin) a două motoare perfect sincronizate şi frumuseţea carenei ceruite cu mâna, eu învăţ să apreciez senzaţia dată de nisipul încălzit de soare care atinge pielea, legănarea graţioasă a ierbii, chemarea solitară a pescăruşilor şi jocul tandru al valurilor la picioarele mele. Lecţii deloc rele de învăţat pentru fiecare dintre noi!

In mod evident, eu şi Lynne abordăm viaţa din direcţii aproape opuse. Deşi suntem compatibili în majoritatea dome niilor importante discutate în capitolul precedent, atunci cânii vine vorba de aspectele ce ţin de personalitate, cu greu am putea fi mai diferiţi decât suntem deja. Lucrul acesta nu este neobişnuit pentru cei căsătoriţi. în ciuda dorinţei pe care o avem de a ne trăi viaţa cu persoana iubită la un nivel profund şi în toate domeniile, mulţi dintre

noi constată că s-au căsătorit cu oameni care sunt exact opusul lor... şi ajung să-şi dorească să nu se fi căsătorit.

Ceea ce adesea stă la baza acestei tendinţe a „diferenţelor care se atrag" este o influenţă subconştientă spre plenitudine. Vedem într-o persoană care este diferită de noi nişte trăsături de personalitate care par a completa sau echilibra personalitatea noastră. Vedem aspecte puternice care neutralizează slăbiciunile noastre. Vedem trăsături de caracter pe care ne dorim să le avem. Vedem pe cineva ale cărui „diferenţe" vor umple golurile noastre şi ne vor completa.

Dorinţa de plenitudine este bună. Dar cam aşa se întâmplă de cele mai multe ori atunci când diferenţele se atrag: Să zicem că Tom, un ins stăpân pe sine, logic şi matematic, se îndrăgosteşte până peste cap de Betsy cea cu spirit liber, înclinată spre sentimentalism, iubitoare de poezie. Spontaneitatea şi intensitatea emoţională ale lui Betsy îl eliberează pe Tom şi-l fac să se simtă mai puţin rigid şi mai deschis faţă de partea copilăroasă a vieţii. Prudenţa şi caracterul lui practic o fac pe Betsy să se simtă mai puţin necontrolată, mai puţin extremistă şi mai matură. Aşa că dau buzna la altar, crezând că diferenţele dintre ei vor fi un lucru bun pentru amândoi.

Şase luni mai târziu se uită unul la altul şi spun: „Suntem diferiţi, dar e cât se poate de evident că nu ne atragem unul pe altul." Flacăra romantică ce a fost alimentată de dorinţa lor reciprocă de plenitudine a fost stinsă de diferenţele dintre ei care nu .111 făcut decât să îi îndepărteze unul de altul, în cele din urmă. De ce s-a întâmplat aşa?

Să mergem înapoi la partea de început pentru a răspunde acestei întrebări. Tom şi Betsy au fost atraşi unul de altul datorită dorinţei de plenitudine. Dorinţa aceea e bună; plenitudinea e bună; legătura cu o persoană care ne ajută să atingem plenitudinea este bună. Dar ceea ce ei nu au realizat este că singurul mod în care trăsăturile diferite ale unei persoane ne pot ajuta să atingem plenitudinea este ca fiecare dintre noi să se străduiască să-şi însuşească trăsăturile celuilalt, să învăţăm unul de la altul şi să preluăm unul de la altul acele trăsături care dau echilibru personalităţii noastre.

Din nefericire, majoritatea dintre noi nu ştim că trebuie întâi să ne străduim să ajungem la plenitudine înlăuntrul nostru. Credem noţiunea aceea fermecătoare, dar eronată, că este suficient să mergem prin viaţă ca jumătate dintr-un întreg, întregul fiind căsnicia însăşi.

Aşa că fiecare soţ/soţie îşi îndeplineşte responsabilităţile unice corespunzătoare părţii lui sau ei. El asigură logica; ea asigură sentimentul. Sau ea asigură stabilitatea; el asigură spontaneitatea. El asigură seriozitatea; ea asigură distracţia. Cu cât mai mult se dedică fiecare contribuţiei sale unice pe care o aduce întregului, cu atât mai mult devin mai înrădăcinaţi şi mai extremişti în poziţiile lor total diferite, până când ajung să se irite unul pe altul - şi echilibrul lor complementar se transformă în polarizare.

Lucrul acesta nu trebuie să se întâmple. Dar singura modalitate de a-l evita este renunţarea la noţiunea romantică pe care o avem despre frumuseţea diferenţelor şi lupta pentru plenitudine individuală. Trebuie să învăţăm unii de la alţii şi atât soţul, cât şi soţia trebuie să se străduiască să încorporeze în viaţa sa punctele forte ale celuilalt. Cu cât mai bine le-ar merge lui Tom şi lui Betsy dacă fiecare dintre ei s-ar strădui să fie logic, dar totuşi plin de viaţă din punct de vedere emoţional, calculat, dar totuşi liber de a fi spontan, serios, dar totuşi capabil de a o lăsa mai moale şi de a se distra.

Eu şi Lynne suntem amândoi nişte extremişti. Iată de ce ne este greu să fim căsătoriţi unul cu altul, dar de asemenea suntem potriviţi unul pentru celălalt. în viaţa noastră din afara căsniciei în relaţiile cu colegii de muncă şi cu prietenii - eu şi Lynne ne putem bucura de oameni care sunt destul de diferiţi de noi, însă nu avem datoria să ducem acele relaţii mai departe de un anumit punct. Atunci când ele încep să devină stânjenitoare, ne putem retrage, putem fugi, putem evita disconfortul. Dar nu te poţi retrage din căsnicie, nu poţi fugi, nu există aspecte pe care să le eviţi. în căsnicie suntem forţaţi să ne confruntăm unul cu altul şi cu noi înşine, suntem forţaţi să găsim numitorul comun, suntem forţaţi să creştem - sau să fim nefericiţi. Şi fie că ne place sau nu, orice ne forţează să creştem este un lucru bun.

Proverbe 27:17 spune: „După cum fierul ascute fierul, tot aşa şi omul modelează personalitatea altui om" (NIV). Acelaşi lucru poate fi spus despre partenerii unei căsnicii. Fiind căsătorit cu o persoană aşa de sensibilă şi de profundă cum este Lynne, în mod sigur lucrul acesta m-a modelat. M-a provocat să îmi lărgesc propria capacitate pentru sensibilitate şi profunzime, lucru care a sporit mult eficacitatea mea ca lider, prieten, pastor şi tată. La fel pentru Lynne, fiind căsătorită cu o persoană orientată spre scop, disciplinată şi hotărâtă aşa cum sunt eu lucrul acesta a modelat-o provocând-o să-şi folosească darurile în

mod constructiv şi să găsească variante practice prin care să-şi exprime perspicacitatea şi creativitatea.

Ne-am început căsnicia gândindu-ne că vom fi jumătăţile excelente ale întregului. Nu ne-am dat seama că sarcina ce ne stă în faţă este să creştem până în punctul în care fiecare dintre noi să poată aduce plenitudine în căsnicie. Nici nu ne-am dat seama că de fapt căsnicia este universitatea în care învăţăm lecţii de viaţă şi avem ocazia să ne dezvoltăm fiecare în parte şi, de asemenea, este unealta pe care o va folosi Dumnezeu în viețile noastre ca să ne conducă spre plenitudine.

Cu ani în urmă, eu şi Lynne am scris o carte despre căsătorie intitulată *Fit to Be Tied* [Potrivit pentru căsătorie], *însă poate*

că ar fi fost mai bine să o fi intitulat *Căsătorit pentru a fi Potrivit*. Nu am ajuns încă să vedem împlinit scopul acesta, dar în mod clar căsnicia noastră ne face încet să fim potriviți - potriviți în sensul de corespunzători, competenți, sănătoşi, maturi, echilibrați, evlavioşi, întregi.

Ghiciți ce descoperim. Oamenii *echilibrați* au un mod de a descoperi bucuria reciprocă, chiar dacă sunt foarte diferiți. De ce? Pentru că oamenii *echilibrați* sunt dispuşi să încerce activități noi. Oamenii *echilibrați* sunt dispuşi să îmbrățişeze idei noi, să învețe deprinderi noi, să muncească din greu. Ei sunt deschişi față de prieteni noi, îndrăznesc să înfrunte provocările şi au curajul să spună adevărul. Oamenii *echilibrați* nu se tem să îşi asume riscurile pe care le implică iubirea; ei se pot îndoi fără să se rupă şi pot lăsa de la ei fără să se piardă pe ei înşişi; au capacitatea să renunțe la anumite opinii pentru a le accepta pe acelea ale partenerului de căsătorie... şi împreună, se pot bucura!

Investeşte în mod continuu

Chiar şi atunci când perechile ajung în punctul în care sunt în stare să se bucure împreună - sau dacă se numără printre acele familii rare cărora le este uşor să se bucure împreună încă de la început - chiar şi atunci cei doi nu-şi pot permite să devină neglijenți cu relația lor de căsătorie. Fiecare căsnicie, chiar şi cea mai bună şi cea mai uşoară căsnicie, cere atenție vigilentă şi efort. îmi doresc ca cineva să ne fi spus în ziua nunții că unul dintre cele mai importante lucruri pe care-l putem face în ziua în care ne întoarcem din luna de miere este să ne asumăm responsabilitatea de a ne îmbogăți continuu căsnicia.

De-a lungul ultimilor douăzeci şi cinci de ani, eu şi alți pastori de la Willow Creek am oficiat căsătorii pentru sute de perechi de îndrăgostiți şi le-am urmărit felul în care îşi trăiesc împreună viața. Din toate aceste căsnicii, cele pe care le-am văzut înflorind au avut un singur numitor comun: ambii parteneri au investit enorm de mult timp şi energie în căsnicia lor.

Au luat decizia ca în mod regulat să-şi planifice ieşiri în oraş, să ia în mod frecvent micul dejun sau prânzul împreună,
să iasă undeva în weekend. Cei mai mulți dintre ei au căutat să îşi cultive activități recreative comune. Alții au citit şi au discutat între ei cărți şi articole care vorbesc despre căsnicie, de asemenea au ascultat înregistrări despre acest subiect. Unii au participat la diverse conferințe despre tehnici de îmbogățire a relației de căsătorie. Mulți s-au alăturat unor grupuri mici ce aveau ca scop dezvoltarea relației maritale şi au descoperit extraordinarul beneficiu de a culege informații utile de la alte familii care erau la fel de hotărâte să-şi dezvolte căsnicia.

Dacă fiecare căsnicie extraordinară este rezultatul investiției autentice şi susținute din partea ambilor soți, niciunul dintre noi nu poate scuza lenevia. Cu toate acestea, am văzut cum relații nemaipomenite s-au deteriorat şi au murit din cauza neglijării lor. Cât de tragic pentru parteneri să ajungă să divorțeze pentru că nu şi-au făcut timp să-şi întrețină şi să-şi consolideze relația care a fost cândva aşa de prețioasă pentru amândoi.

Caută repede ajutor

Am vorbit de curând cu o femeie care venea exact dintr-o astfel de situație - adică din sala de judecată unde i s-a pronunțat divorțul. Povestea pe care mi-a relatat-o a fost aşa de previzibilă precum apusul soarelui. „Am început să ne îndepărtăm", mi-a spus. „Ştiam că ceva nu e în regulă, dar soțul meu nu a vrut să stăm de vorbă, aşa că m-am prefăcut că lucrurile sunt în regulă. Dar după zece ani în care distanța şi răceala dintre noi a tot crescut, ceva în mine pur şi simplu a murit. Refuzul lui de a vorbi, îmi dau seama acum, a fost începutul sfârşitului."

Aşa că divorțul lor a mai adăugat încă unul pe lista divorțurilor dureroase, iar copiii lor au rămas să se întrebe alături de alți copii, victime ale divorțurilor, dacă mamele şi tații rămân vreodată împreună. Ce s-ar fi întâmplat dacă în urmă cu zece ani, la primul indiciu că ceva nu merge bine, femeia aceea i-ar fi spus soțului ei: „O, nu, nu o să taci. Nu aici, nu în casa asta, nu în această relație. Nu o să renunțăm fără încercarea de a face această relație să meargă. Nu vom îngădui între noi îndepărtarea. Vom recunoaşte că avem nevoie de ajutor chiar acum şi-l vom obține"? Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi dus la părinții lor, la prietenii lor de încredere, la liderii bisericii sau la consilierul creştin şi ar fi spus: „Am ajuns într-un punct critic al căsniciei noastre. Ne veți ajuta să-l depăşim? Ne puteți da nişte sfaturi?"

Atunci când greutățile pe care le are o căsnicie sunt întâmpinate la timp, are toate şansele să depăşească momentul critic. Probabil nu cu multă vreme în urmă cei doi au stat la altar, uitându-se cu dragoste unul în ochii celuilalt, tânjind mai mult ca orice altceva în lume să-şi trăiască viața împreună. Chiar dacă dragostea aceea care la început i-a atras şi le-a stârnit dorința de a-şi trăi viața împreună a fost îngropată sub povara multor vorbe nechibzuite, sentimente

rănite, conflicte nerezolvate şi ostilităţi ascunse este posibil ca să fie dezgropată dacă soţii caută repede ajutor. Aşa că nu aştepta. Dacă observi în căsnicia ta cel mai mic indiciu al faptului că ceva nu merge bine, caută acum ajutor. Apoi te poţi întoarce la bucuria pe care ţi-o aduce relaţia şi o poţi consolida pentru a oferi copiilor voştri un mediu stabil şi puternic.

Litera stacojie

înainte de a merge mai departe, trebuie să abordez o problemă pe care cartea Proverbe o recunoaşte ca fiind una dintre ameninţările majore ale unei căsnicii durabile: păcatul adulterului. Ştiind că adulterul distruge exact inima multor familii şi căsnicii, scriitorul ne vorbeşte în modul cel mai direct cu putinţă. „Dar cel ce preacurveşte cu o femeie este un om fără minte, singur îşi pierde viaţa cine face aşa. Nu va avea decât rană şi ruşine şi ocara nu i se va şterge" (6:32-33).

Adulterul este distructiv, ne spune scriitorul, prin urmare oricine se implică în el este fără înţelepciune. Ce persoană cu bun-simţ ar face ceva ce duce la vrăjmăşie şi ruşine şi distruge nu doar una, ci două familii? Nu are nicio noimă, spune scriitorul, aşa că nu face aşa ceva! Aşadar, nici măcar nu te gândi la o asemenea opţiune. Consider-o una dintre acele variante care nici măcar nu poate fi luată în calcul.

Scriitorul este atât de conştient de potenţialul distructiv al adulterului, că ne avertizează până şi cu privire la pericolul flirtului neadecvat. Sfatul acesta nu este o interdicţie de a nu avea o relaţie de prieteniei cu o persoană de sex opus. Pasajul nu ar trebui folosit pentru a crea suspiciune în societate sau în biserică faţă de prieteniile dintre familişti sau din cadrul unui grup. Nu reprezintă nici o condamnare legalistă a tachinării inocente dintre băieţi şi fete care se încadrează în categoria normală a distracţiei. Dar...atunci când vine vorba de acel flirt seducător care poate duce la păcatul sexual al adulterului, scriitorul cărţii Proverbe vorbeşte pe faţă. Flirtul poate fi periculos!

Scriitorul cărţii Proverbe avertizează un tânăr despre şiretlicurile seducătoare ale unei femei care îl ispiteşte să comită adulter. Pasajul se aplică la fel de bine unui bărbat care dă curs unui comportament seducător. „«De aceea ţi-am ieşit înainte, să te caut, şi te-am şi găsit. Mi-am împodobit patul cu învelitori, cu aşternut de pânzeturi din Egipt; mi-am stropit aşternutul cu smirnă, aloe şi scorţişoară. Vino, să ne îmbătăm de dragoste până dimineaţă, să ne desfătăm cu dezmierdări! Căci bărbatul meu nu este acasă, a plecat într-o călătorie lungă, a luat cu el sacul cu bani şi nu se va întoarce acasă decât la luna nouă.» Tot vorbindu-i, ea l-a ademenit şi l-a atras cu buzele ei ademenitoare. Deodată, a început să meargă după ea, ca boul care se duce la măcelărie, ca un cerb care aleargă spre cursă, ca pasărea care dă buzna în laţ, fără să ştie că o va costa viaţa, până ce săgeata îi străpunge ficatul" (7:15-23).

în zilele noastre pânzeturile colorate şi patul parfumat cu smirnă ar putea fi înlocuite cu focul care arde în şemineu şi o sticlă de vin. Ideea este că femeia a creionat în faţa tânărului bărbat cele mai seducătoare imagini pe care a putut ea să le creioneze, sugerând cu îndrăzneală invitaţia de a face dragoste toată noaptea, cireaşa de pe tort fiind destăinuirea faptului că soţul ei e plecat pentru multă vreme.

Ea oferă momeala şi el muşcă din ea. Dar la sfârşit, potrivit cărţii,Proverbe, „îl va costa viaţa."

Ce ne spune scriitorul? „Atenţie! Extrem de periculos!" Este suficient de rea chiar şi intrarea în conversaţii nechibzuite. Dar dacă adaugi un cadru seducător, un moment de slăbiciune şi persoana nepotrivită, te pui aproape în mod sigur pe drumul unui păcat sexual care are potenţialul de a distruge căsnicii, familii şi vieţi.

Familiile puternice pot fi clădite doar pe fundamentul căsniciilor durabile, permanente şi iubitoare. De aceea trebuie să ne ferim de orice lucru care pune în pericol sau subminează căsniciile. Nu ne putem permite să fim naivi faţă de puterea pe care o are ispita sau seducţia, chiar şi pentru cei ce au parte de căsnicii solide. „Astfel, dar, cine crede că stă în picioare", scrie apostolul Pavel în 1 Corinteni 10:12, „să ia seama să nu cadă!" Niciunul dintre noi nu este imun la ispită. Acest lucru este adevărat în mod special cu privire la adulter, pentru că de foarte puţine ori se potriveşte realitatea căsniciei cu fanteziile pe care le promite seducătorul. Dar nu putem clădi o familie solidă pe temelia unei fantezii. Doar realitatea unei familii bazată pe devotament reciproc, plenitudine individuală şi creştere relaţională asigură o temelie suficient de puternică pentru a susţine întemeierea unei familii.

Fiind pastor de mai bine de douăzeci de ani, nici nu mai ştiu de câte ori am stat de vorbă cu soţi sau soţii care şi-au încălcat legămintele căsniciei, iar acum plângeau cu amar de ţi se rupea inima auzindu-le tânguielile şi regretele. Aproape de fiecare dată mi-au spus: „Am distrus totul din cauza a ceea ce am făcut. Dacă aş putea să dau timpul înapoi. Dacă aş putea alege altfel."

Indiferent cât de neîmplinită sau dureroasă este căsnicia ta, indiferent de câte stricăciuni, aparent ireparabile, a avut parte, adulterul nu este niciodată răspunsul. Chiar dacă crezi că încă de la început căsnicia ta a fost un lucru neînțelept şi chiar dacă nici măcar nu s-a apropiat de ceea ce ai sperat şi ai visat că o să-ți ofere - nici măcar atunci adulterul nu reprezintă o opțiune justificată sau benefică.

Adulterul nu-ți va diminua durerea; în cele din urmă şi în mod inevitabil îți va mări durerea. Nu va face decât să adauge minciună şi trădare paharului dezamăgirii pe care o simți acum. Şi atunci când adulterul ajunge să fie cunoscut, aşa cum se întâmplă aproape de cele mai multe ori, şocul şi ruşinea vor fi cu mult mai grave decât ai anticipat. Indiferent cât de mult suferi în căsnicia ta, adulterul nu este soluția.

Există întotdeauna alte soluții, chiar şi pentru oamenii care trec prin chinuri imense în relația de căsătorie. Consilierea maritală, făcută separat sau împreună, este prima opțiune; şi chiar dacă ținta unei căsnicii împlinite nu poate fi atinsă în scurt timp - sau poate niciodată - consilierea îi poate ajuta pe cei doi să învețe în mod individual cum să trăiască vieți împlinite chiar şi în contextul unei căsnicii care nu funcționează aşa de bine pe cât au sperat. O altă opțiune este să înveți cum să ai o relație mai profundă cu Dumnezeu, cu prietenii şi cu rudele tale, şi o implicare mai mare în activitățile bisericii sau cele recreaționale. Toate acestea sunt lucruri care ne reamintesc că mariajul nu este decât una dintre dimensiunile vieții; nu întreaga viață. Este posibil să duci o viață bogată şi plină de bucurie chiar şi în mijlocul dezamăgirilor pe care ți le oferă căsnicia.

Un consilier priceput îi poate ajuta pe parteneri să-şi reajusteze aşteptările pe care le au. Mulți dintre noi ne căsătorim având aşteptări nerealiste; în unele cazuri, niciun om nu ar putea împlini standardele pe care le-am stabilit. Alții au aşteptări rezonabile însă nerealiste pentru specificul căsniciei lor. în loc să avem ca scop căsnicia ideală la care visăm - sau căsniciile de invidiat de care s-ar putea să vedem că se bucură unii dintre prietenii noştri - trebuie să ne hotărâm să exploatăm la maximum potențialul pe care îl are căsnicia noastră.

Intr-o căsnicie care e grav rănită, o perioadă de separare reprezintă uneori un pas necesar în procesul de vindecare. Biblia ne învață că în unele cazuri extreme divorțul poate fi permis din pricini de imoralitate sau abandon, însă chiar şi atunci, perioada până la divorț poate fi mult mai uşor de îndurat, fără a-i adăuga trauma suplimentară a adulterului.

Pentru unii dintre dumneavoastră, s-ar putea să fi fost extrem de neplăcută citirea acestor ultime pagini pentru că ați comis adulter sau ați trecut printr-un divorț. Sunteți împovărați de amintiri încărcate de durere şi regret. Aş vrea să vă reamintesc că în centrul creştinismului stă un Dumnezeu al harului care oferă o a doua şansă celor care au călcat strâmb din punct de vedere moral, adică dumneavoastră şi mie, un Dumnezeu care spune: „Ştiu că ai depăşit granițele. Ştiu că ai făcut nişte greşeli prosteşti. Ştiu că ai păcătuit. Dar poți găsi har şi iertare la cruce. Şi de acolo înainte poți trăi în curăție şi ascultare." Creştini fiind, noi cinstim un Hristos care a venit nu să ne condamne, ci să ne mântuiască şi să ne pună pe o cale care duce spre o viață deplină, spre pace şi bucurie.

Am intitulat capitolul acesta despre căsnicie „întemeiază o familie puternică" pentru că o relație soț-soție care merge bine reprezintă o temelie esențială pentru întreaga familie. Este prima şi cea mai de seamă cerință pentru întemeierea unui cămin în care copiii se pot dezvolta în toate domeniile în care dorește Dumnezeu. Confruntați cu provocări maritale ce par a fi copleşitoare, mulți oameni încearcă astăzi să redefinească şi să restructureze celula familiei. Dar oare există cineva care să aibă o idee mai bună decât ideea lui Dumnezeu ca o mamă şi un tată să locuiască împreună în armonie şi dragoste, întemeind un cămin stabil şi sigur pentru copiii lor?

Dacă acesta este scopul cel mai bun pe care trebuie să-l urmărim, nu ar trebui să îndepărtăm orice ne împiedică să-l împlinim? Unii dintre noi vor trebui să muncească mai mult decât s-au gândit vreodată; dar cu toții vom descoperi că nu există scurtături în propăşirea maritală. Aproape întotdeauna durează mai mult timp, cere mai multe sacrificii, mai multe lacrimi, mai multă renunțare la sine, mai multă rugăciune, mai multă smerenie şi mai multă maturitate decât am anticipat. Ne cere să ne purtăm ca adulți atunci când ne-am purta mai degrabă ca nişte copii răsfățați, să învățăm să privim lumea prin ochii celuilalt când am prefera să ținem strâns de percepțiile cu care suntem obişnuiți şi să rămânem implicați în procesul aflat în desfăşurare atunci când tot ce e în noi vrea să renunțe.

Provocări dificile? Da, dar trebuie să le facem față. Felul în care noi ca părinți ne modelăm căsniciile va avea un impact profund asupra copiilor noştri. Niciunul dintre noi nu va atinge ținta de a avea o relație perfectă, dar oare nu le datorăm copiilor pe care i-am adus în lume strădaniile noastre cele mai ferme? Nu le datorăm oare cele mai solide parteneriate în ce priveşte creşterea şi educarea lor pe care noi ca părinți le putem crea? Cu cât siguranța dintre parteneri e mai mare, cu atât mai mare va fi siguranța pe care copiii o vor avea în relațiile lor cu părinții, cu partenerul lor de viață, cu ei înşişi şi cu Dumnezeu.

O căsnicie trainică este punctul nostru de plecare ca părinți. Dar avem nevoie de asemenea şi de ajutor specific pentru a ne educa în mod eficient copiii. Cartea Proverbe are multe de spus şi despre acest subiect, aşa că tema aceasta a întemeierii de familii puternice este continuată şi în capitolul următor pentru a ne uita la modul în care ne putem relaționa într-un mod constructiv la copiii noştri.

întemeiază-ți o familie puternică

PARTEA A DOUA

Am întâlnit mulți oameni a căror viață nu merge bine. Şi asta nu pentru că ei nu sunt nişte oameni deştepți sau nu se străduiesc din greu. Viața nu se află pe făgaşul bun în cazul lor pentru că au fost crescuți de părinți nechibzuiți care nu au înțeles echilibrul delicat de care e nevoie în creşterea cu înțelepciune a copiilor, care nu au ştiut cum să-i călăuzească cu iubire în mod sistematic de la dependență spre independență, de la iresponsabilitate spre responsabilitate, de la purtare copilăroasă spre maturitate, şi care nu au modelat în ei virtuțiile necesare asigurării unei vieți stabile şi a unui viitor productiv. La începutul acestei cărți am pus o întrebare şi o repet: Ce preț credeți că ar fi dispuşi să plătească aceşti copii, care acum sunt deja mari, pentru a fi re-cres- cuți de nişte părinți înțelepți?

Am întâlnit mulți alți adulți a căror viață merge ca pe roate, nu pentru că n-au întâmpinat niciodată dificultăți, provocări, dureri sau dezamăgiri, ci pentru că au resursele interioare necesare trăirii unei vieți eficiente, indiferent ce le apare în cale. Cel mai adesea, oamenii aceştia atribuie o mare parte din abilitatea pe care o au de a trăi zi de zi cu folos binecuvântării de care au avut parte

de a fi crescuți de părinți înțelepți. Nu ar schimba cu nimic darul acesta. Ştiu cum se simt. Tatăl meu a murit cu mai mult de douăzeci de ani în urmă, însă moştenirea de înțelepciune pe care mi-a lăsat-o îmi este de folos în fiecare zi.

Darul unui tată înțelept este egalat doar de darul unei mame înțelepte. Proverbe 31:28-29 descrie o soție sau mamă care „vorbeşte cu înțelepciune" şi oferă „învățături plăcute", astfel încât „fiii ei se scoală şi o numesc fericită; bărbatul ei se scoală şi-i aduce laude zicând: ‚Multe fete au o purtare cinstită, dar tu le întreci pe toate.'" Cei care au crescut sub umbrela aceasta a înțelepciunii părinteşti vă vor spune că valoarea ei o depăşeşte cu mult pe cea a aurului.

Dar mai există şi o altă latură a poveştii: bucuria de neegalat a unui părinte înțelept care îşi vede copiii crescând şi umblând pe căile înțelepciunii.

Cu ani în urmă mi-am dat seama că nu contează pentru mine dacă copiii mei vor locui în case mari atunci când vor creşte sau dacă vor avea venituri mari sau se vor bucura de succes social. Dar a contat foarte mult pentru mine ca ei să crească umblând în înțelepciunea lui Dumnezeu şi să urmărească voia Lui în toate aspectele vieții lor. Proverbe 15:20 spune: „Un fiu înțelept este bucuria tatălui său", şi eu am vrut să ajung să experimentez bucuria aceea.

O binecuvântare reciprocă

Nu cu multă vreme în urmă, am avut ocazia de a-mi vizita copiii în California, locul în care merg la facultate. Nu-i văzusem de şase săptămâni, cea mai lungă perioadă de timp în care am fost separat de ei de când s-au născut. După ce am vorbit la o logodnă ce a avut loc pe Coasta de Vest, m-am întâlnit cu ei şi cu un grup de prieteni de-ai lor ca să luăm cina împreună.

In timp ce mâneam, l-am auzit fără să vreau pe unul dintre prietenii lui Todd întrebându-l ce face în weekendul următor. „Mă duc în L.A.", i-a răspuns Todd. „îl ajut pe un prieten să înceapă o lucrare cu tinerii, ca aceea în care am crescut eu când eram__acasă. Sunt câțiva puşti foarte faini în biserica de acolo. E o plăcere să-i ajut să creeze un loc în care să poată învăța şi să poată creşte ca urmaşi ai lui Hristos şi unde să-şi poată aduce prietenii care nu merg la biserică să audă despre Hristos."

Mai târziu în seara aceea am auzit-o pe Shauna invitând-o pe o prietenă la un grup de studiu biblic în care este implicată. Apoi ea şi o altă prietenă au discutat despre câteva hotărâri luate de curând cu privire la câteva modalități mai bune de a-şi petrece timpul liber, de a-şi cheltui banii şi de a fi mai disciplinate în toate aspectele.

Am fost aşa de binecuvântat de cele auzite încât mi-am cerut scuze de la grup şi împreună cu cei doi copii ai mei ne-am retras ca să mergem afară şi să facem o mică plimbare. Cu câte un braț în jurul fiecăruia dintre copii, le-am spus: „Predic săptămâna aceasta din cartea Proverbe. Unul dintre versetele pe care-l folosesc spune: *Copiii înțelepți sunt bucuria părinților lor.* Trebuie să ştiți că bucuria mea dă pe dinafară în seara aceasta datorită felului în care învățați să umblați în înțelepciune. Sunteți nişte copii fantastici, şi sunt aşa de mândru de voi!"

Nu vreau să insinuez că ar fi perfecți copiii mei sau că sunt de acord cu orice decizie luată de ei. în seara despre care tocmai am scris, unul dintre ei a lăsat să se vadă un nou tatuaj pe care şi l-a făcut, de care nu am fost prea încântat. (Celălalt îşi făcuse cu multă vreme în urmă unu - sau două?)

„Sunt convins că nu va fi o problemă în cer", m-a asigurat fiecare dintre ei.

„S-ar putea să aveți dreptate", am încuviințat eu, „dar între acum şi atunci reprezintă o chestiune serioasă!"

„Nu-ți face griji, tată!"

Da, desigur.

Tatuați sau nu şi relaxați sau nu, copiii şi părinții care umblă pe cărările înțelepciunii îşi fac mari bucurii unii altora. Proverbe 17:6 spune că: „Copiii copiilor sunt cununa bătrânilor şi părinții sunt slava copiilor lor." De prea multe ori în cultura noastră părinții şi copiii devin adversari; aproape că ne aşteptăm să se întâmple aşa. Dar Dumnezeu a avut în minte un scenariu total diferit cu privire la familie, unul în care părinții şi copiii sunt aliați în viață şi sunt cu adevărat mândri unii de alții.

„Cruță nuiaua şi răsfață-ți copilul" poate că este cel mai faimos proverb al Bibliei (o parafrazare a textului din 13:24), dar învățătura despre disciplină reprezintă doar o mică parte din înțelepciunea creşterii copiilor pe care ne-o oferă cartea Proverbe. Aşa cum se afirmă în notițele aflate pe marginea textului în *The Student Bible:* „Accentul copleşitor al cărții Proverbe este pus pe învățătura şi încurajarea verbală. întreaga carte este alcătuită din cuvintele pe care un

tată i le spune fiului său (1:8: «Ascultă, fiule, învățătura tatălui tău»). Mama are cuvinte la fel de importante (1:8: «şi nu lepăda îndrumările mamei tale»). Conversaţia părinte-copil este una caldă."

Care sunt ingredientele necesare unei conversaţii calde între părinţi şi copii şi pentru relaţiile de familie caracterizate de sentimentul că sunt mândri unii de alţii? Proverb după proverb plasează responsabilitatea unor astfel de relaţii atât asupra părinţilor, cât şi asupra copiilor. Copiii sunt chemaţi să „ţină cont de instrucţiunile primite", să „asculte învăţătura", să „accepte disciplina" şi să „urmeze înţelepciunea" părinţilor lor. într-o vreme în care lipsa de respect dintre generaţii a atins cota maximă, aceasta nu este o cerinţă uşoară; este aproape anacronic să te aştepţi ca tinerii să se împotrivească tendinţelor vremii şi să-şi caute modele printre cei mai în vârstă decât ei.

Mulţi tineri vor spune că cei mai bătrâni nu le-au oferit niciun motiv de a-i avea ca exemplu. în multe cazuri o afirmaţie de genul aceasta reprezintă o scuză superficială pentru lipsa de respect. Cu toate acestea, de foarte multe ori, ea este adevărată. Puţini părinţi par dispuşi să se ridice la standardul cerut lor de cartea Proverbe în ce priveşte creşterea copiilor, lucrul acesta fiind o provocare - una descurajantă. Noi, ca părinţi, suntem chemaţi să oferim instrucţiuni de viaţă practice, să le oferim copiilor informaţii despre cum funcţionează lucrurile în viaţă, să le oferim dragoste şi disciplinare echilibrată, atât învăţându-i, cât şi ofgiindu-le exemple de virtuţi eterne, valori care dau viaţă şi înţelepciune şi care rămân pentru totdeauna. în faţa acestei responsabilităţi, ne trec toate năduşelile, nu-i aşa?!

Cât de mulţi părinţi cunoaşteţi care au făcut o prioritate din dobândirea acestor nestemate imateriale? Câţi părinţi cunoaşteţi care şi-au făcut timp să le transmită mai departe copiilor lor? Cât le-ar lua să facă acest lucru? Mai puţine ore dedicate realizărilor negustoreşti şi câştigului material? Mai puţine ore petrecute în faţa televizorului sau pe terenul de sport? Un stil de viaţă simplificat? Mai multe ore petrecute în jurul mesei luând cina împreună cu familia? Disciplina de a citi, a medita şi de a sta de vorbă cu oameni înţelepţi?

Un bun punct de pornire este meditarea asupra Proverbelor la care voi face referire în continuarea acestui capitol.

Dragoste şi limite

Proverbe 23:25 spune: „Să se bucure tatăl tău şi mama ta, să se veselească cea care te-a născut." Nu faceţi nicio greşeală în privinţa aceasta. Copiii sunt comori primite de la Dumnezeu - „o răsplată dată de El", aşa cum citim în Psalmul 127:3 - şi ei trebuie să fie trataţi în felul acesta. Ei trebuie apreciaţi şi preţuiţi. Ei ar trebui să audă de zeci de mii de ori că părinţii lor îi iubesc la nebunie. Ei ar trebui să crească într-un mediu în care exprimarea dragostei este la fel de naturală ca respiratul.

Un expert în domeniul dezvoltării copilului a menţionat studii care indică faptul că oamenii care cresc spre a deveni adulţi sănătoşi, bine integraţi în societate, pot aproape întotdeauna să se uite în urmă la un părinte care i-a iubit neraţional. (Acesta a fost cuvântul folosit de expert.) Oamenii pentru care viaţa este un chin continuu şi care nu se pot adapta nicicând societăţii, oamenii care cad în adâncimile depresiei sau care caută să se evidenţieze comiţând infracţiuni ori lucrând până la extenuare, de obicei, nu-şi pot aminti să fi fost iubiţi neraţional de vreunul dintre părinţi. Cercetătorul a concluzionat că, pentru a se maturiza în mod normal, fiecare fiinţă umană trebuie să fie iubită în mod anormal.

Cred că scriitorul cărţii Proverbe ştia că inima umană are nevoie de dragoste neraţională. Cuvântul *bucurie* nu este un cuvânt neutru sau indiferent. Implică exaltare, voioşie şi un sentiment de sărbătoare. Acesta este exact genul acela de mediu emoţional care ar trebui să înconjoare un copil care se odihneşte în braţele părinţilor lui. Sau un ţânc care începe să umble şi aleargă la mama şi la tata aşteptând să fie îmbrăţişat. Sau copilul care stă la masa din bucătărie şi detaliază în termeni de-a valma şi plini de încântare ce s-a întâmplat la şcoală în ziua aceea. Sau un adolescent care îşi descrie visele, scopurile şi fricile pe care le are. Un astfel de mediu emoţional asigură temelia unei vieţi echilibrate.

însă scriitorul cărţii Proverbe nu alunecă niciodată spre sentimentalism. Există şi o altă latură în creşterea acestor mici ghemotoace de iubire, a acestor daruri primite de la Dumnezeu, a acestor îngeri care arată aşa de inocenţi. Nu există excepţii de la această regulă. Creşterea copiilor întotdeauna le solicită părinţilor toate resursele de înţelepciune umană şi chiar mai mult.

Care este sursa acestei provocări? Proverbe 22:15 spune: „Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării o va dezlipi de el."

De-a lungul secolelor a avut loc o tulburătoare controversă filosofică în încercarea de a descoperi dacă copiii se nasc buni, şi apoi învaţă obiceiuri rele de la părinţii lor şi din mediul lor înconjurător, sau dacă se nasc cu o predispoziţie naturală spre rău. Proverbe 22:15 nu ne îngăduie să avem îndoieli faţă de perspectiva biblică vizavi de această chestiune. Concluzia teologică este că orice copil se naşte într-o stare afectată de păcat.

Majoritatea părinţilor vor spune că aceasta este şi concluzia lor pe baza experienţelor avute. îmi amintesc foarte clar momentul în care s-a născut Shauna. Când m-am uitat prima dată în ochii ei aş fi putut paria pe viaţa mea că ea reprezintă o excepţie de la Proverbe 22:15. Mi-am zis: în mod sigur nu există răzvrătire ascunsă în inima acestui mic înger. Cu siguranţă nu e nicio urmă sinistră de tulburare în ea. în mod cert e perfectă.

Dar daţi caseta video înainte doar până la doi ani şi jumătate. Shauna se dă cu trotineta pe trotuarul din faţa casei. Lynne îi spune în mod repetat să nu meargă dincolo de stejarul acela mare care delimitează proprietatea noastră. în mod repetat Shauna trece dincolo de el. în cele din urmă Lynne o aduce pe Shauna pe terasa din faţă, se pune în genunchi în faţa ei, o priveşte direct în ochi şi apoi îi spune domol, dar cu fermitate: „Shauna, nu vreau să te pedepsesc. Dar dacă mai treci încă o dată de stejarul acela, te voi pedepsi." Shauna îi susţine privirea lui Lynne pentru câteva secunde, apoi se întoarce îşi ridică funduleţul în sus şi spune: „Ei bine, mamă, mă poţi pedepsi chiar acum!"

Lynne a rămas consternată. Cum a putut copilaşul ei dulce, frumos, perfect, să se poarte aşa? Shauna nu împlinise încă nici trei ani. Cum vor arăta anii ei de adolescenţă? Cum vom supravieţui? Am început în ziua aceea să ne rugăm Rugăciunea Părinţilor: „Dumnezeule, ajutor! Suntem depăşiţi de situaţie. Nu avem nicio idee ce să facem cu copilul acesta!"

Fiecare părinte s-a rugat rugăciunea aceasta. întâmplarea a făcut ca eu şi Lynne să primim un pic mai devreme mesajul deşteptător în ce priveşte creşterea copiilor noştri, dar fiecare părinte îl primeşte până la urmă. Ce facem atunci când soseşte? Ne străduim să găsim acel echilibru delicat între iubirea neraţională şi stabilirea limitelor necesare. A fost dureros de evident pentru noi faptul că Shauna avea nevoie de amândouă: dragoste şi limite.

Versete precum cele din Proverbe 23:13-14 ne-au oferit ajutor. „Nu cruţa copilul de mustrare, căci, dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri. Lovindu-l cu nuiaua, îi scoţi sufletul din Locuinţa Morţilor." Deşi nicio formă de disciplină nu ar trebui vreodată să fie violentă faţă de copil sau să fie administrată atunci când părintele şi-a pierdut controlul, pasajul acesta recunoaşte că pedeapsa poate fi o formă de dragoste şi că părinţii care refuză să-şi disciplineze copiii le pot cauza dezastrul. A nu le administra copiilor noştri disciplina de care au nevoie înseamnă a sta cu mâinile în sân şi a ne uita la ei cum se îndreaptă spre nimicire.

Nu avem loc în capitolul acesta să detaliem formele variate pe care le ia disciplina şi pedeapsa (o palmă peste fundic, interdicţii pe termen scurt, izolare, retragerea răsplătirii şi aşa mai departe), însă este important pentru părinţi să găsească o variantă care funcţionează în familia lor. Din pricina voinţei puternice a Shaunei şi a încăpăţânării ei, bătaia nu a fost întotdeauna cea mai eficientă metodă de pedeapsă sau de disciplinare. (Când Lynne a spus: „Lucrul acesta mă doare mai tare pe mine decât te doare pe tine", era pur şi simplu adevărat. Lynne a suferit cu mult mai mult aplicând bătaia decât a suferit vreodată Shauna primind-o.) Dar cât de mult ura Shauna să fie izolată în dormitorul ei timp de cinci minute! *Acel* lucru a făcut-o să-şi reconsidere comportamentul.

Ideea de bază a acestui proverb este că noi, părinţii, trebuie să găsim mijloace adecvate de a influenţa atitudinile şi tiparele comportamentale ale copiilor noştri. Dacă nu o facem, dacă ne lăsăm copiii să crească fără să le stabilim limite, graniţe, consecinţe, responsabilităţi şi dări de socoteală, le garantăm o viaţă de durere şi dezastru.

Tendinţa păcătoasă din inima fiecărui copil va deveni în mod gradual o forţă întunecată care-l va duce la egocentrism şi ambiţie egoistă, alienându-l de ceilalţi, iar în cele din urmă îl va duce la dezastru personal, relaţional, vocaţional sau chiar spiritual. Iată de ce părinţii trebuie să se lupte în fiecare zi pentru a descoperi ce înseamnă să reverse asupra copiilor lor dragoste şi în acelaşi timp să le stabilească şi să întărească limite care să ajute la modelarea caracterului lor, la dezvoltarea virtuţilor şi să întipărească în ei simţul moralei creştine.

Vorbind din experienţa creşterii a doi copii până la vârsta facultăţii, pot spune că obţinerea acestui echilibru delicat dintre dragoste şi limite a fost una dintre cele mai mari provocări ale vieţii mele. Când este bine să spunem: „Copiii tot copii", şi îi lăsăm în pace, şi când să spunem: „Comportamentul sau atitudinea aceea depăşeşte limita. Trebuie să ne ocupăm de ea"? Când să inţgrvenim în procesul de luare a deciziilor, de care au parte copiii noştri, pentru a-i proteja de decizii rele sau dăunătoare, şi când să ne retragem pentru a-i lăsa pe copiii noştri să înveţe din lecţiile grele ale vieţii? Când să îi mângâiem cu tandreţe şi când să îi corectăm cu convingere? Când să încurajăm şi când să dojenim? Când să sfătuim şi când să ascultăm? Când şi pe care să o facem?

întrebările acestea m-au făcut să cad în genunchi de multe ori. Am descoperit că nu este un loc rău pentru părinţi. Atunci când venim în faţa lui Dumnezeu cu un duh de smerenie şi căutăm înţelepciunea Lui, El ne oferă ajutorul Său prin Scriptură, prin cărţi, prin prieteni maturi, prin consilieri şi prin călăuzirea personală a Duhului Sfânt.

Competență şi încredere

Cel de-al doilea pasaj la care doresc să ne uităm este Proverbe 22:16, care spune: „învață pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze, şi, când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea." Există două niveluri de înțelegere a acestui proverb.

Primul este un adevăr general despre creşterea copiilor, care spune că şabloanele pe care le stabilim copiilor în primii lor ani vor prinde în cele din urmă rădăcini în viața lor şi vor deveni ale lor. Cu alte cuvinte, dacă îi învățăm pe copiii noştri despre lucruri precum spunerea adevărului, compasiune, bunătate, respect pentru alții, hărnicie şi responsabilitate, în cele din urmă ei îşi vor însuşi aceste valori.

în mod asemănător, dacă îi ajutăm pe copiii noştri să înțeleagă că există în ceruri un Dumnezeu care-i iubeşte şi un Mântuitor care a plătit prețul păcatelor lor şi care vrea să le călăuzească şi să le îndrume viața, de obicei copiii îşi vor însuşi această moştenire spirituală. La fel ca în cazul altor proverbe, textul acesta nu este o promisiune; nu oferă nicio garanție că propriii noştri copii vor răspunde îndrumărilor noastre în felul acesta. însă este o afirmație clară despre felul general în care merg lucrurile în viață şi la ce ne putem aştepta în mod obişnuit.

Dar mai este şi o altă interpretare a acestui Verset. Mulți învățați cred că scriitorul Proverbelor îi provoacă de asemenea pe părinți să-şi ajute copiii să-şi descopere şi să-şi dezvolte aptitudinile naturale, abilitățile şi competențele de bază pe care le au. Potrivit acestei interpretări educarea unui copil „în felul în care ar trebui să facem lucrurile" înseamnă a-l ajuta pe acel copil să descopere drumul în viață care a fost conceput într-un mod unic pentru copil.

Am ajuns să cred că dincolo de faptul că le oferim copiilor noştri cantități enorme de dragoste şi limite adecvate, următorul dar neprețuit pentru ei este o analiză făcută cu discernământ în care să le arătăm treptat abilitățile speciale pe care le-au primit de la Dumnezeu. Aceasta îi permite copilului, încă de la o vârstă fragedă, să-şi conştientizeze capacitățile: „Sunt foarte bun la activitatea aceasta specifică. îmi place să-mi folosesc aceste aptitudini. Sunt competent în domeniul acesta specific." Pe măsură ce ei cresc şi ies în lume, vor fi atacați, insultați, criticați şi subminați din multe direcții diferite. Copiii care şi-au stabilit deja competențele de bază pe care să-şi construiască simțul încrederii vor avea un avantaj extraordinar atunci când vor înfrunta duşmani i aceştia verbali şi psihologici.

Aceşti copii vor experimenta de asemenea plăcerea energi- zantă de a face ceea ce le place foarte mult să facă. L-am auzit o dată pe un copil foarte mic spunând: „Atunci când pictez, ceva în mine prinde viață." Mama care a încurajat descoperirea şi dezvoltarea acelei pasiuni (şi avea ca dovadă întreaga artă expusă pe frigider!) radia în culise. Ea cunoştea bucuria părintelui care vede stima de sine şi încrederea copilului său înflorind ca o floare în primăvară.

Cu ceva ani în urmă, am cunoscut un arhitect care era foarte bun în domeniul lui. Atunci când l-am întrebat cum de a urmat domeniul acesta, mi-a spus: „Când aveam şapte ani, tatăl meu a văzut că sunt interesat de mecanică şi că am abilități de constructor, aşa că mi-a cumpărat orice fel de joc, pe care l-a putut găsi la magazinul de jucării, care să mă provoace să construiesc. Mai târziu m-a ajutat să schițez planurile unei căsuțe în copac şi m-a supravegheat personal în construirea ei. Apoi s-a asigurat că

la liceu am cuprinse în orar ore de desen tehnic şi m-a ajutat să intru la facultatea de arhitectură. După aceea a trebuit să lucrez din greu ca să-mi fac un renume. Dar tata este cel care m-a ajutat să pornesc."

L-am întrebat dacă îi place ceea ce face. „Mă stimulează!" mi-a spus. „Când merg la serviciu mă simt de parcă aş merge undeva să mă relaxez. îmi place foarte mult în fiecare zi." Apoi l-am întrebat dacă crede că ar fi putut găsi drumul corect pe cont propriu. Mi-a răspuns: „în niciun caz. Nu auzisem niciodată de arhitectură şi nu întâlnisem niciun arhitect. N-am ştiut că e ceva special în pasiunea mea de a proiecta lucruri. Dacă n-ar fi observat-o tata, mă îndoiesc că aş fi luat-o vreodată în serios."

Am întrebat-o pe o doamnă care conduce o editură pe Coasta de Est cum a ajuns să aibă această carieră. Mi-a spus că de când era micuță, părinții ei au observat două lucruri la ea: că iubea cărțile şi că era căpetenia copiilor din cartier. Obişnuiau să-i spună: „Scumpo, dacă nu dormi, tu fie citeşti, fie conduci. Este important pentru tine să ştii lucrul acesta. Cândva ar fi bine pentru tine să ai un serviciu unde să poți citi şi conduce." Astăzi conduce o companie în care se citeşte. Cât de importante au fost observațiile părinților ei? Şi-a construit întreaga viață pe acele observații. Pentru mine, acesta este un exemplu perfect de îndrumare a copilului pe calea pe care ar trebui să meargă.

Părinților, este aşa de important să înțelegem corect aceste lucruri! Ni se cere mult discernământ, multe ore de observare şi multă înțelepciune din partea lui Dumnezeu, dar când dibuim corect la ce se pricep cel mai bine copiii noştri şi le asigurăm susținerea de care au nevoie pentru a-şi pune în practică acele abilități, le-am făcut parte de un dar neprețuit. Ajutându-i să-şi descopere darurile şi pasiunile pe care Dumnezeu le-a pus în viețile lor, le dăruim o binecuvântare imensă, le alimentăm stima de sine şi le creştem încrederea în ei înşişi.

în felul acesta ne facem şi nouă parte de o binecuvântare. Ce vreau să spun prin aceasta? Vreau să spun că nu este nimic mai distractiv pentru părinți decât să-şi vadă copiii folosindu-şi talentele şi urmându-şi pasiunile. Eu şi Lynne am făcut câteva greşeli educative foarte mari de-a lungul timpului, dar întotdeauna am fost hotărâți să ne ajutăm copiii să-şi descopere unicitatea.

Când Shauna era mică, a devenit evident pentru noi că în cadrul personalității ei erau două dimensiuni total diferite, care trebuiau cultivate. Prima a fost faptul că era o cititoare pătimaşă. Până când a venit vremea să se ducă la grădiniță citise deja de mai multe ori toată seria de cărți *Litile House on the Prairie* [Căsuța din prerie]. Stătea la masa din bucătărie şi citea (dacă o lăsam), mergea pe trotuar citind, când mergeam cu maşina citea. Dar era de asemenea şi „mereu dornică de petreceri."

Pentru ea totul era un eveniment, o sărbătoare, o ocazie, şi de fiecare dată când un grup de oameni se întrunea, ea era hotărâtă să fie în centrul lucrurilor.

Dar când a ajuns în ultimii ani ai adolescenței a început să se simtă confuză. A început să se întrebe care parte era ea cu adevărat: studioasa dedicată sau fata relațională şi petrecăreață? S-a simțit atâta de uşurată când i-am spus că era ambele şi că şi-a manifestat ambele aspecte de când s-a născut, şi că trebuie să păstreze vii ambele părți. Vă puteți imagina ce delectare este pentru noi ca părinți să o vedem absolvind facultatea, specializarea limba engleză, iubindu-şi domeniul de studiu, iar imediat după absolvire să se ducă să lucreze întreaga vară într-o tabără creştină, unde este director de program (ceea ce, printre altele, înseamnă planificarea unor petreceri pentru sute de liceeni)? Este o încântare să ne vedem copiii crescând şi trăind realitatea pe care am văzut-o în ei încă din pruncie. Da, cere timp şi observare atentă, însă răsplata merită din plin orice efort.

Acum un an Todd mi-a lăsat un bilet pe biroul de la biserică. Mi-a scris: „Dragă tată, vreau să-ți spun că sunt aşa de mândru de tine." Am citit şi aproape mi-au dat lacrimile. Deşi astăzi Todd este puternic, independent şi sigur pe el, când era mic era foarte sensibil şi extrem de timid. Am ştiut că are nevoie să fie provocat şi_solicitat pentru a căpăta încredere în el, dar am ştiut şi că trebuie să fie asigurat că face o treabă bună. Aşa că ori de câte ori am avut ocazia, i-am apreciat eforturile, succesele şi competența, şi i-am spus în mod constant cât de mândru sunt de el. Cât de răsplătit am fost să-l aud spunându-mi acelaşi lucru!

A mai scris: „Cu cât trec anii, realizez tot mai mult de ce m-ai crescut în felul în care ai făcut-o. M-ai provocat întotdeauna. Asta m-a făcut să fiu mai încrezător în mine însumi şi în Hristos. Săptămâna aceasta m-am gândit la multele experiențe pe care le-am avut şi de care alți copii n-au avut parte, pentru că ei n-au fost provocați niciodată de părinții lor. îți mulțumesc pentru toate provocările. îți mulțumesc pentru toate încurajările şi toată dragostea pe care ai

turnat-o în viaţa mea. Te iubesc."

V-am plictisit oare cu istorisiri despre copiii mei şi cu lucruri spuse de ei? Consideraţi-vă norocoşi. Fără un editor conştiincios care se uită peste umărul meu şi mă supraveghează, v-aş fi plictisit chiar mai mult. Nu există niciun alt subiect mai important decât copiii mei despre care aş scrie, pentru că nimic altceva nu-mi aduce bucurie mai mare decât ei. Nu mă înţelegeţi greşit - eu şi Lynne nu am fost părinţi perfecţi şi nici nu am crescut copii perfecţi. Dar tocmai diferenţele dintre mine şi Lynne, care au făcut să fie aşa de provocatoare căsnicia noastră, ne-au ajutat ca părinţi.

Dacă recitiţi acest capitol, veţi observa că aspectul major în creşterea copiilor este echilibrul - între dragoste şi limite, între încurajare şi provocare, consiliere şi ascultare, intervenţie şi retragere. Eu şi Lynne am cerut înţelepciune de la Dumnezeu şi ne-am unit forţele, de dragul copiilor noştri, pentru a le asigura echilibrul potrivit. Adevărul este că dacă Shauna şi Todd ar fi fost crescuţi fie de mine singur, fie doar de Lynne, ar fi fost grav dezavantajaţi. Au avut nevoie de un parteneriat parental - şi încă mai au nevoie.

Nu spun lucrul acesta pentru a sublinia ceea ce părinţii singuri şi copiii lor ştiu deja - situaţia lor nu este una ideală - ci o fac pentru a încuraja părinţii să aibă în vedere bunăstarea copiilor lor în timp ce se străduiesc să aibă o unitate mai mare în căsnicie. Şi în numele multor părinţi singuri din biserica mea şi din multe alte biserici, lansez provocarea comunităţii creştine să reacţioneze la astfel de situaţii cu dragoste şi har, cu susţinere şi încurajare. Fie ca împreună să-i sprijinim pe aceşti părinţi într-un asemenea mod, încât copiii lor să aibă parte de echilibrul pe care toţi copiii îl merită şi de care au nevoie.

Şi fie ca toţi aceia dintre noi care ne confruntăm cu provocarea creşterii copiilor să ne amintim că avem acces constant la ajutorul divin. Cel care ne-a fost Tată iubitor şi înţelept încă de la întemeierea lumii este mai mult decât dispus să ne călăuzească înspre dragostea şi înţelepciunea de care avem nevoie pentru a întemeia familii puternice.

10
Cultivă compasiunea

Fiecare cartier are unul. Este coşmarul cel mai groaznic al cuiva să fie el acela. Mă refer la copilul nefericit care a fost ales prin vot neoficial să fie ţinta glumelor, obiectul ridiculizării şi victima bătăii de joc a celorlalţi. E băieţelul acela din casa gri de pe colţ care este mai mic de statură decât toţi ceilalţi băieţi. E fetiţa aceea din casa albastră de lângă calea ferată care poartă hainele acelea ponosite ce niciodată nu-s pe măsura ei. E copilul acela a cărui proveniență etnică îl plasează în grupul minoritar, copilul care nu are performanţe atletice sau poate copilul ce are un handicap fizic. E greu de crezut cât de nemiloşi pot fi copiii.

în orice caz, mereu este câte un copil care plăteşte un preţ mult prea mare pentru că el este cine este. întotdeauna există cineva care este tachinat în mod nemilos... dacă nu cumva există cineva care să-i vină în apărare. în unele cartiere - nu în toate, în niciun caz, dar în unele - există un puşti mai mare care se hotărăşte, din motive doar de el cunoscute, să-i stea alături şi să-l protejeze pe micuţul care trăieşte coşmarul din timpul zilei.

La început, nimeni nu crede că protectorul îl va apăra pe cel proscris, dar într-o zi nişte fanfaroni îl hărţuiesc cu exagerare pe micuţul băiat care locuieşte în casa gri. în stil hollywoodian puştiul cel mare, Hal, se propteşte în faţa durilor care îl tachinează pe noul lui prieten. „Luaţi-vă de Jimmy", mârâie el, „şi-o să aveţi

de-a face cu mine." Durii de dinainte fac un pas înapoi şi şoptesc: „Stai aşa." îşi întorc uşurel capetele şi se uită unul la altul. Apoi se uită din nou la cel care se autointitulează protector - cu adevărat *marele* autointitulat protector.

„Eu personal", spune şeful găştii, „l-am plăcut întotdeauna pe Jimmy. De fapt, mă gândeam să iau prânzul cu Jimmy săptămâna viitoare. Ceilalți de aici, cred că aveau de gând să ni se alăture. Nu-i aşa, băieți?"

Atâta vreme cât apărătorul este prin preajmă, problemele lui Jimmy au luat sfârşit.

în acest capitol ne vom uita la condiția nefavorabilă a unui grup de oameni care, dintr-o varietate de motive, întâmpină aceleaşi necazuri ca Jimmy. Sunt tachinați. Sunt tratați ca nişte proscrişi. Se simt neajutorați în fața forțelor batjocoritoare care îi asaltează în fiecare zi. Atunci când vorbeşte despre categoria aceasta de oameni cartea Proverbe se referă în general la „cei săraci." în mod evident, termenul se referă la acei oameni care întâmpină probleme financiare, sociale şi vocaționale, dar se poate referi de asemenea şi la cei care întâmpină probleme mentale, fizice, emoționale sau spirituale.

Tema acestui capitol este modul în care noi, ca urmaşi ai lui Hristos, ar trebui să ne purtăm față de cei săraci, o categorie de oameni larg răspândită. Dar înainte de a ne uita la subiectul acesta cred că trebuie să ne reamintim că cei săraci au în cartierul lor un apărător puternic, un avocat extraordinar care spune: „Luați-vă de cei săraci şi o să aveți de-a face cu mine." Mă refer la Dumnezeu însuşi. De-a lungul cărții Proverbe Dumnezeu îşi descoperă preocuparea specială pe care o are față de cei săraci şi spune clar că El consideră neglijarea sau tratarea necorespunzătoare a celor nevoiaşi ca fiind un afront adus Lui personal.

„Cine asupreşte pe sărac batjocoreşte pe Ziditorul său", spune Proverbe 14:31, „dar cine are milă de cel lipsit cinsteşte pe Ziditorul său." Ce înseamnă să-L batjocorim pe Dumnezeu? înseamnă să-L dezonorăm şi să-L facem de ocară pe Dumnezeu, sau_gă-L considerăm lipsit de valoare. Credeți că Dumnezeu va trece cu vederea această insultă? Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit. Cei care se poartă urât cu săracii vor avea de-a face cu El.

Dumnezeu face o promisiune la fel de puternică celor care se poartă cu milă față de cei săraci. Proverbe 19:17 spune: „Cine are milă de sărac împrumută pe Domnul, şi El îi va răsplăti binefacerea." Scriitorul cărții Proverbe foloseşte termeni financiari pentru a ne descoperi atitudinea lui Dumnezeu față de cei care se poartă cu bunătate cu cei săraci. De fiecare dată când le oferim celor săraci din timpul nostru, din bunurile noastre sau îi ajutăm cu talentele noastre este ca şi cum I-am da împrumut lui Dumnezeu, şi Dumnezeu promite să ne reînapoieze împrumutul cu multă dobândă.

Această temă este repetată în toată cartea Proverbe. „Omul milostiv va fi binecuvântat, pentru că dă săracului din pâinea lui" (22:9). „Cine disprețuieşte pe aproapele său face un păcat, dar ferice de cine are milă de cei nenorociți" (14:21). „Cine dă săracului nu duce lipsă, dar cine închide ochii este încărcat cu blesteme" (28:27). O mulțime de texte similare subliniază aceeaşi idee: Dumnezeul universului este atât de preocupat de strâmtorarea celor săraci, încât El promite binecuvântare oricăruia dintre noi care ne vom apropia de nevoile lor şi vom acționa în numele lor. Aceia dintre noi care suntem împietriți sau cu inima rece şi nesimțitoare față de cei săraci putem fi siguri că vom simți mâna grea a mâniei lui Dumnezeu. „Luați-vă de cei săraci", spune Dumnezeu, „şi veți avea de-a face cu Mine. Binecuvântați pe cei săraci, şi veți fi binecuvântați de Mine."

Ideea nu este să zicem: „Hei, vrei să fii năpădit de daruri bune din partea lui Dumnezeu? Atunci dă săracilor." Ideea nu este să dăm ca să obținem; nu este să dăm altora ca să obținem un talis- man norocos care ne va asigura sănătate şi bogăție. Este vorba despre a înțelege cât de aproape este inima lui Dumnezeu de cei săraci şi cât de adânc simte El durerea lor. Este despre a realiza că dacă vrem cu adevărat să-L urmăm pe Dumnezeu trebuie să ne pese şi nouă de ceea ce îi pasă Lui, să ne lăsăm inimile zdrobite de ceea ce-I zdrobeşte Lui inima şi să apărăm ceea ce apără El.

Ajungem astfel la scopul acestui capitol: să ofere sfaturi practice din cartea Proverbe despre cum să cultivăm inimi pline de compasiune. Cu alte cuvinte, cum putem învăța să arătăm milă şi bunăvoință celor săraci? Cum putem să ne smulgem din izolarea sau apatia noastră? Cum putem să ne mărim inimile, aşa încât să prețuim mai mult oamenii, nu doar pe cei din familiile noastre şi prietenii apropiați? Cum putem să îmbrățişăm mai mult decât mica noastră lume care există în confortul şi siguranța oferite de camera de cămin, de apartamentul nostru sau de gardul care ne mărgineşte proprietatea? Cum am putea să punem bazele unei lucrări de slujire sau să ne dezvoltăm o profesie ori o pasiune care să ne ofere mijloace concrete de slujire a celor săraci?

Să ne deschidem ochii

Parte din răspunsul la întrebarea cum să cultivăm o inimă plină de compasiune este ascunsă în a doua jumătate a versetului din Proverbe 28:27: „Cine închide ochii (față de săraci) este încărcat cu blesteme." Implicația ascunsă a acestor cuvinte este că primul pas în deschiderea inimilor noastre către săraci este să ne deschidem ochii înspre ei. Trebuie să rezistăm ispitei de a privi în altă parte. Trebuie să alegem să privim fețele celor care suferă. Trebuie să vedem realitatea zilnică a oamenilor cu viețile distruse.

Fiecare persoană dintre cele pe care le cunosc şi ştiu că au o inimă plină de compasiune pot descrie în termeni elocvenți momentul şi locul exact când ochii li s-au deschis pentru prima dată înspre nevoile celor săraci. îmi aduc aminte cum mi s-a întâmplat mie. Aveam şaisprezece ani. Tatăl meu, un om de afaceri creştin excentric, a vrut să mă ajute să mă maturizez. Aşa că mi-a dat un teanc de bilete de avion şi m-a trimis singur într-o călătorie de două luni prin Africa, Orientul Mijlociu şi Europa.

Una dintre primele destinații a fost Nairobi, Kenia. Una dintre primele imagini pe care le-am văzut în Nairobi a fost aceea a oamenilor care mureau pe străzi. încă pot vedea în mintea mea burțile lor umflate, membrele care putrezeau şi fețele acoperite de muşte. încă mai simt cum mi se întoarce stomacul pe dos.

încă mai pot auzi vocea lui Dumnezeu spunând: „Aceasta schimbă totul, nu-i aşa? Pentru că acum ai văzut."

Până la acel punct din viața mea văzusem foarte puține nevoi reale; chiar şi cea mai săracă parte din Kalamazoo, Michigan, era foarte departe de sărăcia străzilor din Nairobi. Sărăcia abjectă şi foametea erau pentru mine doar nişte concepte abstracte şi îndepărtate. Dar atunci când ochii mei au fost deschişi spre adevărata condiție a săracilor, abstractul a devenit real, tragic şi persistent.

Trebuia să iau o decizie. îmi voi ține ochii deschişi sau îi voi închide? Voi lăsa ca situația pe care am văzut-o să-mi contureze viziunea sau voi privi rapid în altă parte? îmi voi organiza viața aşa încât să păstrez nevoile oamenilor care suferă aproape de centrii sensibilității mele? Sau voi permite unor planuri egocentriste să-i împingă pe cei săraci la periferia minții mele, acolo unde nu mă mai pot face să mă simt vinovat sau trist sau responsabil, acolo unde nu mă mai pot „deranja"?

Dacă ne păstrăm ochii deschişi sau nu, afectează în mod direct dacă ne vom creşte sau nu compasiunea. Deschiderea inimii spre nevoile din jur începe întotdeauna cu ceea ce alegem să vedem.

Am luat odată cina cu un grup de cântăreți foarte cunoscuți şi de succes care sunt invitați în mod frecvent să cânte la evenimente în cadrul diverselor companii. în timpul cinei, unii membri din grup, toți urmaşi ai lui Hristos, mi-au spus despre munca lor cu copiii din zonele sărace ale unora dintre cele mai mari şi mai periculoase oraşe ale Americii. Folosind banii pe care i-au câştigat cu muzica lor, au organizat cluburi de tineri, programe de meditații pentru elevi, festivaluri de muzică şi artă şi studii biblice. Pe lângă faptul că finanțează aceste programe variate, fiecare membru al grupului se implică direct la fața locului într-unul dintre programe, cel puțin o dată pe lună.

Când am reuşit în sfârşit să întrerup descrierile entuziaste ale diferitelor programe, i-am întrebat de ce pun deoparte timp din programul lor de cântat pentru a se implica acolo. Unul dintre ei a zis: „Noi am donat bani pentru a porni aceste proiecte deoarece era o nevoie extraordinară. Copiii cu care lucrăm sunt în mare primejdie, ei practic nu au nicio speranță dacă nu intervine cineva."

Un altul a adăugat: „Dar motivul pentru care trecem dincolo de implicarea financiară este faptul că noi avem nevoie să-i vedem pe aceşti copii de aproape. Avem nevoie să ni se reamintească în fiecare lună cum este viața reală pentru mulți copii. Este foarte uşor să fim prinşi de viețile noastre şi să uităm."

Al treilea a continuat: „Nu vrem să ajungem ca multe alte grupuri de cântăreți creştini care alunecă în uitare narcisistă, pentru că le pasă doar de ei şi cât de mare va fi următorul lor concert. Vrem să ne pese de alți oameni şi de nevoile lor reale, dar nu putem face aceasta dacă ne izolăm în propria noastră lume."

Ce făceau ei? îşi organizau programul în mod intenționat, în aşa fel încât erau forțați să-şi țină ochii deschişi la necazurile celor săraci. Care a fost

rezultatul? Sentimentele lor au devenit şi mai intense faţă de copiii aceia aflaţi în nevoi. Au cultivat compasiunea.

Tu ţi-ai deschis ochii pentru lumea aflată dincolo de graniţele traiului tău sigur şi confortabil? Te determină ceea ce vezi să-ţi deschizi inima şi să ajuţi? Când te întrebi în mod sincer dacă eşti mai plin de compasiune decât acum cinci ani, ce descoperi?

Nu este greu să ne deschidem ochii spre cei săraci, nevoiaşi, slabi, oprimaţi, neglijaţi. Sunt multe moduri prin care putem începe să vedem. Putem vizita o casă de bătrâni locală şi să stăm de vorbă cu cei de acolo o jumătate de oră; putem trece pe la un spital judeţean şi să privim prin geamurile de la secţia de neo- natologie unde, în incubatoare cu tehnologie sofisticată, se află bebeluşi dependenţi de droguri din cauza părinţilor lor care se droghează; putem să ne ducem până la intrarea într-un centru umanitar şi să privim oamenii flămânzi care intră pe uşă; putem merge într-o plimbare împreună cu un prieten pe străzile cartierelor sărace; putem vizita un centru de reabilitare pentru dependenţii de droguri sau o clinică medicală cu servicii gratuite. Până şi o citire mai atentă a ziarului ne poate deschide ochii spre nevoi şi situaţii pe care în mod normal le ignorăm.

Biserica Willow Creek organizează în mod frecvent în Chicago aşa-numitele Călătorii de Viziune, în care grupuri de cincizeci, şaizeci de adulţi, membri ai bisericii noastre care locuiesc în zonele rezidenţiale, sunt duşi prin cartierele oraşului cu scopul de a le prezenta necazurile celor loviţi de sărăcie şi mărinimia şi dragostea partenerilor noştri de misiune, care le slujesc acestor năpăstuiţi în mod direct. în timpul călătoriei cu autobuzul până în oraş, unul dintre liderii Lucrării de Misiune descrie diferitele proiecte de slujire în care suntem implicaţi. Pe parcursul zilei, membrii grupului au ocazia să viziteze o parte din aceste locuri. Ce se întâmplă cu aceşti oameni atunci când stau pe trotuar în cartierele sărace din oraş şi îşi deschid ochii spre cei nevoiaşi? Cel mai adesea aud şi ei cuvintele pe care le-am auzit eu stând pe trotuarul din Nairobi: „Aceasta schimbă totul, nu-i aşa? Pentru că acum ai văzut." Şi ei ştiu că aşa este.

Să ne întindem mâinile

Odată ce ne deschidem ochii, în inimă ne este sădită sămânţa compasiunii, dar ceea ce face să crească acea sămânţă este implicarea personală prin fapte de slujire practică a celor săraci. Proverbe 31:20 descrie o persoană plină de compasiune ca fiind una care „îşi întinde mâna către cel nenorocit şi îşi întinde braţul către cel lipsit."

Unul dintre cei mai renumiţi oameni din lume îşi întinde mâinile în slujba celor săraci de multă vreme. Acum zece ani, Paul Newman a fondat o firmă de catering numită „Newman's Own" [Bufetul lui Newman], De atunci el a direcţionat optzeci de milioane de dolari din profiturile lui către sute de acte de binefacere.

De curând am citit un articol despre tabăra pe care a înfiinţat-o Newman pentru copiii diagnosticaţi cu cancer. în mod periodic el vizitează tabăra, se pune la un mic stand cu limonadă şi le serveşte limonadă acestor copii bolnavi şi nenorociţi. Când a fost întrebat de un reporter de ce face acest lucru, a ridicat din umeri şi a zis: „Ei bine, cred că din cauză că îmi place foarte mult să fac aceasta."

Am impresia că scriind multe cecuri pentru lucrările de binefacere şi servind limonadă a dobândit o inimă cu atât mai largă.

Am citit un articol similar despre un om de la noi din biserică. El a găsit o modalitate creativă de a-i sluji pe cei săraci. După ce a fost voluntar o săptămână în Republica Dominicană, unde a ajutat să se construiască o casă pentru o familie care nu avea casă, a decis să importe boabele de cafea pe care le cultivau în spatele cocioabelor lor unii dintre ţăranii de acolo din suburbiile sărace şi rău famate. Micuţa lui afacere de import ajută să le dea acestor bărbaţi şi femei care muncesc din greu un venit stabil, aşa încât să-şi poată întreţine familiile şi ajută la stimularea economiei lor locale. Ceea ce îl motivează să-şi dăruiască timpul şi energia în acest demers este cunoaşterea faptului că fiecare kilogram de cafea pe care îl importă şi îl vinde este o posibilă binecuvântare pentru o familie dominicană.

Există bărbaţi şi femei creştine care au expertiză în afaceri, marketing, importuri, servicii cu alimente, educaţie, economie, domeniul bancar, vânzări şi orice alt domeniu. Cel mai adesea acea expertiză este folosită doar pentru a obţine profit. Ce s-ar întâmpla dacă creştinii din toată lumea ar începe să gândească creativ moduri în care ar putea să-şi folosească expertiza lor, resursele, oportunităţile, reţelele de cunoştinţe, produsele, platformele şi puterea pentru a îmbunătăţi viaţa săracilor? Gândeşte-te la tine, la familia ta sau la compania ta. Ce posibilităţi vezi?

Sunt atât de multe opţiuni de slujire. Multe şcoli au programe destinate copiilor din părţile sărace ale oraşului, prin care aceştia primesc asistenţă în timp

ce-şi fac temele; altele organizează excursii pentru a vizita diverse lucrări făcute în Lumea a Treia. Cele mai multe comunităţi au lucrări destinate celor fără adăpost pentru a le pune la dispoziţie hrană şi un loc de dormit, iar acolo este nevoie de oameni voluntari. Habitat pentru umanitate are nevoie de voluntari atât cu experienţă, cât şi fără pentru a ajuta să construiască locuinţe ieftine pentru săracii care nu-şi permit să-şi achiziţioneze o casă. Prison Fellowship are nevoie de vpluntari să conducă lucrările făcute în închisori. Organizaţii precum Youth For Christ, Youth With a Mission, Young Life şi Inter Varsity Christian Fellowship oferă oportunităţi de slujire pentru tinerii în nevoie. Organizaţiile pentru pensionari caută adesea voluntari pentru o varietate de slujiri, la fel fac şi comitetele de conducere ale diferitelor denominaţiuni.

Multe biserici individuale au de asemenea lucrări similare cu cele de la Willow Creek, oferind membrilor lor oportunităţi de slujire a săracilor prin ajutarea la recondiţionarea blocurilor de apartamente, asistarea copiilor în timp ce-şi fac temele, ajutorul dat mamelor adolescente la îngrijirea copiilor lor, donare de haine şi bunuri pentru magazinele care trimit bunuri la preţ redus pentru familii sărace sau ocazia de a sluji prin orice alt fel de serviciu direct. Acestea sunt mijloace excelente de exprimare a compasiunii care creşte în inimile lor.

Alţi oameni, precum importatorul nostru de boabe de cafea, arată compasiune înscriindu-se la câte un proiect de o săptămână în Republica Dominicană sau la un orfelinat din regiunea Baja din Mexic. Iar alţii aleg să arate compasiune ajutându-i pe cei mai aproape de casă. Unii oameni din biserica noastră slujesc familiile care au copii cu nevoi speciale. Părinţii acestor copii foarte rar reuşesc să ajungă la biserică pentru că nu-şi pot lăsa copiii nesupravegheaţi şi nici nu-i pot aduce la biserică la o grupă duminicală obişnuită. Aşa că un grup de voluntari se întâlnesc într-o cameră la biserică şi oferă îngrijire unul-la-unul pentru aceşti copii în timp ce părinţii lor participă la programul din biserică.

Fără nicio îndoială că sunt oportunităţi similare de slujire la tine în biserică - şi ele nu trebuie să se potrivească unei lucrări deja structurate sau unui program definit. Ce zici de văduvele din biserică? Sau de familiile tinere care se luptă cu o boală gravă a vreunuia dintre părinţi sau copii? Sau de mamele singure care se străduiesc să lucreze şi fac naveta cu aceeaşi maşină împreună cu alţi colegi, ca să aibă cheltuieli mai mici, şi care odată ajunse acasă trebuie şi să gătească şi să citească poveşti de noapte bună? Toţi aceşti oameni, şi mulţi alţii, ar putea beneficia enorm de pe urma unei simple fapte de compasiune oferite de oameni ca tine şi ca mine.

De curând o doamnă dintre prietenii mei cumpăra mâncare pentru familia ei. Se grăbea pentru că avea oaspeţi la cină, aşa că a fost frustrată când a realizat că se pusese la o coadă care se mişca foarte încet. S-a uitat în faţă şi a văzut o femeie care căuta frenetic prin poşetă; apoi a auzit-o pe casieră strigând: „Cum adică, nu ai niciun ban?" Primul gând al prietenei mele a fost: *De ce aleg eu întotdeauna coada greşită? Ei nu-i pasă că eu mă grăbesc?* Toţi ceilalţi oameni de la coadă au început să facă gălăgie.

Dar apoi prietena mea a simţit că Dumnezeu ciocăneşte uşor la inima ei şi îi sugerează să plătească ea bonul femeii! „Dar Doamne", a zis ea, „Tu ştii că nu-mi place să dau banii aşa. Şi nu cred că soţul meu va înţelege. Şi în plus, eu..." Apoi s-a uitat la femeie - la postura ei istovită şi la hainele ei ponosite - şi s-a gândit că poate sunt nişte copii care o aşteaptă acasă. Apoi s-a gândit la tot ce a făcut Dumnezeu pentru ea. Zâmbind s-a întins către casieră şi a zis încet: „Poţi adăuga şi cumpărăturile mele pe bon şi plătesc eu pentru toate."

Mi-a povestit cum simţea că pluteşte în drumul ei spre casă. Intr-un mod neplanificat, nepregătit şi simplu, ea şi-a deschis ochii şi a întins o mână, iar Dumnezeu a binecuvântat-o cu bucurie. Nu pot citi această poveste fără să-mi dea lacrimile. Oportunităţile sunt peste tot în jurul nostru, iar Duhul lui Dumnezeu ne şopteşte: „Haide. Deschide-ţi inima. Oferă milă." Tot ce trebuie să facem este să răspundem.

Bucuria dăruirii

Ieri a trebuit să plătesc facturile de întreţinere a casei şi să le trimit bani la amândoi copiii noştri, ca să acopăr cheltuielile lunare pe care le au la facultate. A fost o experienţă emoţionantă pentru mine. Despărţirea de dolari mă întristează întotdeauna. Nu mă pot abţine. Sunt „olandez zgârcit" până în măduva oaselor. Dar sunt trei tipuri de cecuri pe care nu mi-e greu niciodată să le sem- nez„chiar olandez fiind.

Primul este cecul pentru zeciuiala familiei noastre pe care o dăm la biserica Willow Creek, de fiecare dată când primim salariul. Levitic 27:30 ne spune că:

„Orice zeciuială din pământ, fie din roadele pământului, fie din rodul pomilor, este a Domnului; este un lucru închinat Domnului." în Maleahi 3:10 Dumnezeu spune: „Aduceți însă la casa vistieriei toate zeciuielile, ca să fie hrană în Casa Mea." Multe pasaje din Noul Testament (Matei 6:19-34; 19:16-30; Luca 12:13-34; 16:1-15; Fapte 2:44-45; 4:32-37; 2 Corinteni 9:6-16; 1 Timotei 6:17-19 şi altele) sugerează o vedere mult mai largă a dăruirii şi clarifică faptul că trebuie să privim toate resursele noastre ca fiind ale lui Dumnezeu şi să le împăr- țim în mod generos după posibilitățile noastre. Cu toate acestea, conducerea bisericii noastre păstrează linia tradițional creştină conform căreia zeciuiala reprezintă suma minimă pe care creştinul ar trebui să o dăruiască pentru lucrarea lui Dumnezeu care este dusă la îndeplinire printr-un grup local de credincioşi.

Pentru mine, deci, a semna cecul cu zeciuiala înseamnă a-L onora pe Dumnezeu şi a duce înainte lucrarea Lui de răscumpărare. Este de asemenea un mod de a-I spune mulțumesc pentru sănătate mintală şi trupească, pentru un loc de muncă, pentru oamenii cu care îmi place să muncesc şi pentru un venit care îmi permite să port de grijă familiei mele şi să răspund nevoilor existente în familia mai mare a lui Dumnezeu.

Ori de câte ori semnez cecul de zeciuială, mă bucur cu atât mai mult pentru că ştiu că parte din acel cec merge către lucrări specifice care ajută săracii. Parte din cecul meu este investit în viețile nevoiaşilor din Chicago, din Mexic, din Republica Dominicană şi din alte locuri de pe glob. Am citit recent un raport despre lucrările variate de la Willow Creek care ajută săracii şi aproape că am început să plâng. Am fost atât de recunoscător pentru aceste oportunități de a-L onora pe Dumnezeu şi de a-mi deschide inima dăruind celor săraci!

Un alt cec pe care îmi face plăcere să-l scriu susține un copil dintr-o țară din Lumea a Treia prin World Vision. Sunt sigur că mulți dintre voi scrieți cecuri similare în fiecare lună pentru organizații care hrănesc, îmbracă şi construiesc case pentru săraci. Este normal şi potrivit să facem acest lucru. Iacov 2:15-16 spune: „Dacă un frate sau o soră sunt goi şi lipsiți de hrana de toate zilele, şi unul dintre voi le zice: «Duceți-vă în pace, încălziți-vă şi săturați-vă!», fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce le-ar folosi? " în completare 1 Ioan 3:17-18 spune: „Dar cine are bogățiile lumii acesteia şi vede pe fratele său în nevoie, şi îşi închide inima față de el, cum rămâne în el dragostea de Dumnezeu? Copilaşilor, să nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta şi cu adevărul." Cine este „fratele sau sora" în nevoie? Poate fi oricare dintre cei creați de Dumnezeu care au ajuns în vremuri grele sau au avut parte de pierdere sau tragedii. Nu putem ajuta toate persoanele aflate în nevoie. Dar sunt multe nevoi pe care putem şi ar trebui să le acoperim.

Cel de-al treilea cec pe care îl scriu cu plăcere este unul pe care eu şi Lynne îl punem în coş la colectă în fiecare an la programul din Ajunul Crăciunului. împreună cu multe alte familii, am pornit o tradiție de a oferi un cadou de Crăciun, dincolo de zeciuiala noastră obişnuită şi ceea ce dăruim la biserică, pentru un fond care merge aproape în exclusivitate către cei săraci. Nicio altă colectă nu este mai plăcută şi mai aşteptată pentru a fi numărată de către contabilii de la biserică, precum această colectă din seara de Ajun. Când congregația se bucură de ceea ce se adună cu gândul la persoanele, bisericile şi lucrările către care va fi împărțită este întotdeauna o experiență care ne face să ne deschidem şi mai mult inima. Simțim întotdeauna susținerea şi binecuvântarea lui Dumnezeu.

Ce cântec, Francis?

Cel de-al treilea mod de a cultiva o inimă plină de compasiune este să ai relații apropiate cu cei sărmani. Odată ce ne deschidem ochii şi apoi ne întindem mâna în slujire sau în dăruire, inimile noastre se deschid larg. Dar nimic nu va hrăni o inimă plină de compasiune mai bine decât stabilirea de relații personale cu cei aflați în nevoie.

Tatăl meu a petrecut aproape fiecare duminică după-amiază timp de douăzeci şi cinci de ani conducând un timp în care se cântau cântece alături de o sută de femei uitate, sărace şi cu probleme mintale, de la spitalul de stat local. A fost ceea ce a simțit el că l-a chemat Dumnezeu să facă şi sunt sigur că dacă ar mai fi în viață încă ar mai face-o. De curând m-am gândit ce anume a susținut această consecventă revărsare de compasiune din partea unui om de afaceri dur, cu ritm alert, care călătorea prin toată lumea. Ce i-a păstrat inima blândă de-a lungul anilor?

Cred că o mare parte din răspuns este că a ajuns să le cunoască personal pe aceste femei. A scris multe cecuri pentru a rezolva unele nevoi pe care le aveau, şi faptul că ştia că banii lui le sunt de ajutor i-a adus multă bucurie. Dar ceea ce mereu i-a făcut inima să crească şi ce l-a făcut să caute mereu moduri de a le veni în ajutor a fost faptul că pentru el acele femei au devenit persoane individuale cu personalități şi cu poveşti de viață de care merită să-ți pese şi pe

care trebuie să le respecți.

Câteodată mă trăgea şi pe mine după el la aceste programe muzicale. Eu ascultam în timp ce el întreba dacă vreuna dintre femei avea vreun cântec preferat pe care să-l cânte cu toții. Când cineva ridica mâna el îi spunea pe nume. „Francis, ce cântec putem cânta pentru tine?" Şi apoi „Joanne, ce cântec ți-ar plăcea ție?" şi apoi „Helen?" şi „Annie?" încă îmi amintesc numele pe care le striga, pentru că eram aşa de impresionat că le cunoştea pe nume. La sfârşitul fiecărui program stătea la uşa din spate şi le îmbrățişa pe fiecare dintre cele o sută de femei. Uneori ele îi dădeau câte o bomboană mototolită sau câte un bilețel mâzgălit de mână. De Crăciun cumpăra mici cadouri pentru fiecare. Cum să nu hrănească compasiunea din inima lui o asemenea implicare personală?

De curând am stat de vorbă cu un student care lucrează pentru o organizație care inițiază întâlnirea dintre studenți şi persoane cu sindromul Down. Organizația pregăteşte prima întâlnire, iar apoi studentul preia sarcina şi îl invită pe cel sau cea cu sindrom Down să urmărească împreună evenimente sportive la televizor, să meargă împreună la activități sociale sau să participe la studii biblice. Ceea ce a înmuiat inima acestui student şi l-a făcut să devină purtătorul de cuvânt al acestei organizații a fost prietenia pe care o are de multă vreme cu un tânăr cu sindrom Down. Această relație a avut un impact atât de mare în viața lui, încât doreşte ca şi alți oameni să aibă parte de aceeaşi experiență care ne determină să ne deschidem larg inima.

Printr-un fax primit recent, o colegă din Republica Dominicană a descris o şedință pe care a avut-o cu un grup de femei dominicane care încearcă să înființeze bănci pentru comunitate, care să le ajute pe ele şi vecinii lor să investească în mici afaceri şi să-şi susțină familiile. Ea aude mereu şi mereu aceleaşi poveşti de la aceste femei, poveşti despre durerea şi frustrarea de a se izbi din nou de un zid de discriminare şi nedreptate - zidurile care atât de des îi înconjoară pe cei săraci. în cele mai multe dintre zile această doamnă din personal simte că duce o bătălie pierdută, în încercarea ei de a sprijini femeile. Dar totuşi continuă. De ce? Pentru că le cunoaşte pe aceste femei - ştie cât de greu muncesc şi cu ce se confruntă. Compasiunea ei pentru ele o motivează să meargă înainte.

Să ne molipsim

Motivul pentru care legarea de relații personale cu cei aflați în nevoie ne transformă atât de adânc este că ele sunt cu adevărat un Lucru Bun. îi spun aşa pentru că aceasta este ce a făcut Dumnezeu prin Hristos, când ne-a văzut trăind în sărăcie spirituală. Priviți textul din 2 Corinteni 8:9: „Căci cunoaşteți harul Domnului nostru Isus Hristos. El, măcar că era bogat, S-a făcut sărac pentru voi, pentru ca, prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogățiți."

Aceasta înseamnă că Hristos a fost atât de mişcat de compasiune încât a părăsit bogăția spirituală şi splendoarea cerului şi a trăit timp de treizeci şi trei de ani pe această planetă plină de nevoi şi de suferință, aşa încât oamenii împovărați spiritual ca noi să poată fi restaurați înaintea lui Dumnezeu, să ne fie îmbogățite duhurile şi să avem garantat darul cerului pentru eternitate. Dar El a‚făcut chiar mai mult de atât. Trăind printre noi şi murind pentru noi, El ne-a oferit nu doar mântuirea, dar de asemenea şi darul incomparabil al prieteniei Lui. „Vreau să te cunosc" a spus El prin cuvinte şi fapte. „Vreau să îmi întind mâna în părtăşie cu tine. Vreau să păşesc lângă tine în fiecare zi din viața ta."

într-unul dintre capitolele anterioare am menționat că noi tindem să devenim asemenea oamenilor cu care umblăm. Dacă umblăm cu oameni necugetați, tindem să devenim necugetați. Dacă umblăm cu oameni înțelepți, tindem să devenim înțelepți. Iar dacă umblăm cu oameni plini de compasiune, tindem să devenim miloşi. Ideea este evidentă. Dacă umblăm îndeaproape cu Domnul, vom descoperi că dragostea Lui prinde rădăcini şi creşte în inimile noastre. Vom descoperi că ne dorim să urmăm exemplul Lui. Vom realiza că ne dorim să ne deschidem ochii înspre cei săraci, să ne întindem mâna către nevoiaşi şi să dezvoltăm relații cu cei sărmani.

Şi nu vom face acest lucru dintr-un simplu simț de datorie umanitară, ci pentru că ne-am molipsit cu adevărat de la Duhul lui Hristos, şi acel duh de dragoste jertfitoare ne va împinge către acțiune consecventă şi plină de compasiune.

11

Gestionează mânia

W a menii fac cele mai nebuneşti lucruri atunci când îşi pierd cumpătul.

Aţi văzut vreodată copii mici care fac o criză de nervi? Se bocesc şi urlă şi strigă tot felul de aiureli. Se trântesc la pământ, dând din braţe cu putere, lovind aerul cu picioruşele lor grăsuţe într-un dans comic şi frenetic de emoţie brută. îţi vine să crezi că au înnebunit.

Aţi văzut vreodată un adolescent care îşi pierde cumpătul? Când eram la şcoală am văzut pe unul dintre cei mai buni atleţi din şcoală cum a dat cu pumnul în dulapul de la vestiar atât de tare încât şi-a rupt mâna şi şi-a distrus cariera sportivă. Dacă ar fi ştiut care sunt consecinţele pierderii controlului, probabil că s-ar fi oprit înainte de a da cu pumnul. Sau poate că nu, prietena lui tocmai îl părăsise aşa că era foarte supărat.

Aţi văzut vreodată cum îşi pierde cumpătul o mamă tânără, cu doi copii mici şi cu un soţ care nu e niciodată pe acasă? Nu este o imagine plăcută. Oale şi tigăi zboară prin bucătărie, scaunele din sufragerie sunt împinse cu putere şi cel mai rău, se strigă la copiii mici pentru că fac lucruri care sunt normale pentru toţi copiii mici. Orice mamă cu mintea clară ştie că nu e bine să arunci cu lucruri prin casă, dar mintea acestei tinere mămici nu în cea mai bună formă - este furioasă.

Aţi văzut vreodată un adult care îşi pierde cumpătul? Acest lucru poate fi înspăimântător, din pricina pericolelor ce pot fi cauzate de puterea şi tăria lui care au luat-o razna. Pagubele posibile pot varia de la distrugerea gospodăriei până la abuzuri asupra soţiei sau la violenţe împotriva propriilor săi copii. Cu un limbaj care variază de la înjurături uşoare până la obscenităţi puternice care fac să-ţi îngheţe sângele în vene, el se asigură că toată lumea ştie că este foarte nervos.

Nu cu mult timp în urmă un jucător profesionist de baschet şi-a atacat fizic antrenorul - de fapt de două ori. Atacul l-a costat un contract de multe milioane de dolari şi o suspendare de un an din Asociaţia Naţională de Baschet. De ce a făcut-o? în mod evident a avut un acces de furie.

în limba engleză, în Statele Unite cel puţin, aproape că am ajuns să folosim cuvintele *mânie* şi *furie* ca fiind interschimbabile. A devenit ceva obişnuit pentru copii să se avertizeze unul pe altul zicând: „Ai grijă. Mama (sau tata) este furioasă!" Colegii la muncă se alertează de existenţa unui potenţial risc cu cuvintele: „Păstrează distanţa. Şeful e turbat de furie!" Soţii între ei se îndepărtează reciproc zicând: „Dă-mi un pic de spaţiu. Sunt din cale-afară de furios!"

Dar oare sunt conceptele de mânie şi furie interschimbabile? Trebuie mânia să se manifeste întotdeauna prin tipul de comportament isteric care este distructiv, periculos, care pierde controlul, este violent şi, da, păcătos?

Biblia face mari eforturi de a păstra cele două concepte, mânie şi furie (turbare), separate. „Mâniaţi-vă" spune apostolul Pavel către creştinii din Efes „şi nu păcătuiţi" (Efeseni 4:26). Cu alte cuvinte, este în regulă să fii mânios; este în regulă să experimentezi ceea ce dicţionarul numeşte „sentimente puternice de neplăcere şi indignare". Dar nu este în regulă să ne manifestăm mânia printr-un comportament păcătos şi nebunesc; nu este tolerabil să avem crize de istericale, să azvârlim tigăi în stânga şi-n dreapta sau şă împărţim pumni oricui ne iese-n cale.

Conform Bibliei există o modalitate de a exprima mânia în mod constructiv, dar nu este uşor. Proverbe 16:32 spune: „Cel încet la mânie preţuieşte mai mult decât un viteaz, şi cine este stăpân pe sine preţuieşte mai mult decât cine cucereşte cetăţi." îmi place expresia aceasta - „cine este stăpân pe sine" - şi mă bucur că autorul nu şi-a desprins mesajul de lumea reală a sentimentelor intense şi a relaţiilor extrem de tensionate. Mă bucur că el înţelege că uneori este nevoie de mai multă putere şi mai mult curaj ca să ne controlăm propriile noastre emoţii decât ar fi nevoie pentru a cuceri o cetate întărită.

Am intervievat o dată un erou decorat care a luptat în războiul din Vietnam. După ce mi-a răspuns la întrebările despre luptele lui pe viaţă şi pe moarte din război, mi-a spus că a întâmpinat o provocare şi mai mare atunci când s-a întors acasă după război: să-şi refacă relaţia de căsnicie care era foarte afectată. El a afirmat că se cere mult mai puţin curaj să ataci o tabără de duşmani din Vietnam decât a fost nevoie ca să-şi înghită mândria, să meargă la consiliere maritală şi să înfrunte adevărul despre el şi despre tiparele sale de relaţionare la soţia lui.

Ţi-ai pierdut cumpătul în ultima vreme? Ai urlat în mod irațional la copiii tăi sau poate chiar i-ai lovit la mânie? Ţi-ai făcut soţul/soţia sau prietenul cel mai bun să tremure de forţa cuvintelor tale de ameninţare? Eşti genul de persoană care se repede la funcţionarul de la bancă dacă respectivul face o greşeală? Eşti genul care dă din coate în magazinele aglomerate? Te trezeşti că claxonezi şi când nu este necesar în timpul traficului aglomerat? Au fost stricate sărbătorile în familie din cauza izbucnirilor tale? Se încarcă aerul din jurul tău adeseori din cauza iritabilităţii tale ce scoate fum?

Proverbe spune că a ne stăpâni duhul este mai de preţ decât a fi un erou care cucereşte cetăţi. Dar a ne stăpâni duhul înseamnă ne controla mânia. Eu, ca şi tine, mi-aş dori să fac acest lucru, dar de multe ori mă surprind eşuând. De ce? Ce este această emoţie puternică numită mânie, care pare să aibă un asemenea control peste gândurile, cuvintele şi acţiunile noastre?

îngropată sub complexitate

Nici eu, nici tu nu suntem singurii care punem această întrebare. Mulţi psihologi consideră mânia ca fiind cea mai enigmatică emoţie a noastră. Emoţii precum fericirea, tristeţea şi frica sunt destul de uşor de înţeles, dar mânia este diferită.

De exemplu, ce anume determină lungimea fitilului care declanşează mânia noastră? Unii oameni se mânie de la cea mai mică supărare, în timp ce alţii înfruntă calamităţi sau nedreptăţi majore fără să se mânie. Şi ce anume determină mijloacele prin care ne exprimăm mânia? Unii oameni îşi înghit mânia în ei înşişi, în timp ce alţii o azvârle spre oamenii din jurul lor. Ce anume este responsabil pentru răspunsurile acestea variate? Diferenţele genetice? Experienţe din

copilăria timpurie? Maturitatea spirituală? Este o chestiune de noroc? O combinație din toate acestea?

Unul dintre lucrurile pe care le ştim despre mânie din Cuvântului lui Dumnezeu este că Dumnezeu ne-a creat cu capacitatea de a ne mânia. Scriptura descrie mânia dreaptă a lui Dumnezeu; pasaj după pasaj citim că „Mânia lui Dumnezeu s-a aprins" împotriva păcatului, a răului şi a nedreptății. Psalmul 30:5 spune că „Mânia lui Dumnezeu ține numai o clipă, dar îndurarea Lui ține toată viața." Deşi psalmistul este încrezător că mânia lui Dumnezeu nu este sfârşitul poveştii, el nu a negat mânia lui Dumnezeu. Mânia lui Dumnezeu este reală şi intensă, o forță de care trebuie să ținem cont. Ca ființe create după chipul Lui, noi avem aceeaşi capacitate de a experimenta sentimente puternice de mânie.

Dacă Dumnezeu însuşi Se mânie, atunci mânia nu este o emoție rea sau păcătoasă care duce în mod inevitabil spre comportamente rele sau păcătoase. Aşa cum mânia lui Dumnezeu este dreaptă, tot aşa mânia noastră ne poate furniza energia necesară să facem acțiuni care sunt bune, drepte şi onorabile.

Unele dintre cele mai bune decizii pe care le-am luat au fost cauzate de mânie. Uneori am ajuns să fiu atât de mânios pe mine pentru greşelile, eşecurile sau păcatele mele repetate într-un anu- mit domeniu, încât în cele din urmă am făcut paşii necesari ca să aduc o schimbare internă pozitivă. Alteori am simțit o mânie aşa de mare împotriva nedreptății pe care am văzut-o în societate, încât am fost determinat să pornesc noi slujiri la biserica noastră sau să-i sprijin şi să-i încurajez pe alții care au făcut acest lucru. Risc să spun că, de-a lungul istoriei şi peste tot în lume, multe demersuri minunate, care-L onorează pe Dumnezeu, au fost inițiate şi alimentate de mânia dreaptă a cuiva.

Totuşi, rămâne faptul că adeseori sentimentele noastre de mânie duc la comportamente care sunt oricum altcumva, dar nu îndreptățite. Bunele noastre intenții şi buna noastră judecată sunt îngropate sub complexitatea sentimentelor intense, şi nu avem nicio idee cum să înaintăm cu bine. In confuzia şi lipsa noastră de înțelegere, facem lucruri care sunt extrem de distructive atât pentru noi, cât şi pentru alții. Deşi nu pot în acest capitol să sap adânc în complexitățile emoționale şi spirituale ale mâniei (neavând nici spațiul şi nici expertiza necesară), vreau totuşi să menționez câteva dintre modurile distructive pe care mulți dintre noi le abordăm atunci când suntem mânioşi şi să mă concentrez apoi pe câțiva paşi pozitivi care s-au dovedit a fi de ajutor în viața mea.

încapsulați şi înspumați

Pentru că nu ne dăm seama că există şi opțiuni mai bune, cei mai mulți dintre noi alegem una dintre aceste două căi de a ne manifesta sentimentele de mânie. Fie le închidem ermetic în noi, fie le împroşcăm în afară.

Cei care se închid tind să nege faptul că sunt afectați profund de rănile, dezamăgirile şi frustrările vieții. Ei se mândresc cu faptul că nu se mânie niciodată. Aceşti oameni operează de obicei cu convingerea distorsionată că orice sentimente de mânie sunt rele. Multora dintre cei care se închid în ei nu li s-a permis atunci când erau copii să-şi exprime mânia. Ajunşi adulți, ei sunt convinşi că trebuie să continue tiparul de negare şi de reprimare a acestor sentimente; ei consideră că este bine şi că Ii face plăcere lui Dumnezeu. De asemenea consideră că va funcționa. Ei chiar cred că dacă sentimentele rele sunt apăsate suficient de adânc, în cele din urmă vor dispărea. Când este vorba de mânie, motto-ul lor este: „Nu e la vedere, nu mă gândesc la ea."

Dar se înşală amarnic. Să îngropi mânia este foarte asemănător cu problema contemporană de mediu vizavi de îngropatul deşeurilor toxice. Când bidoanele de otravă sunt îngropate în adânc chiar la marginea oraşului, toată lumea crede că problema a dispărut. Dar mai târziu, oamenii din zonele limitrofe încep să se îmbolnăvească. Acumularea de simptome ciudate este descoperită în strânsă legătură cu un sistem contaminat de apă, şi traseul poate fi urmărit până la bidoanele de otravă îngropate, care aveau scurgeri de mulți ani.

Mânia încapsulată se scurge întotdeauna, iar atunci când o face ne otrăveşte corpurile, mințile şi relațiile. Ne otrăveşte corpurile sub formă de dureri de cap, probleme de stomac, dereglări de somn şi multe alte simptome fizice. Ne otrăveşte mintea sub formă de gândire distorsionată, irațională, pierderea stimei de sine, confuzie, cinism, neajutorare, disperare; depresia severă, care poate fi epuizantă, este un rezultat aproape inevitabil al mâniei cronice interiorizate.

Aceste condiții interne negative nu pot să nu se manifeste în afară prin iritabilitate, caracter irascibil şi toane proaste, pe care apoi le transferăm în relațiile cu soțul/soția, copiii, prietenii, colegii de muncă, vecinii şi cu oricine venim în contact în mod constant. Mulți oameni care încearcă să-şi îngroape mânia

sfârşesc îmbufnați. Când îl întrebi pe un om îmbufnat care este problema, răspunsul standard este: „N-am nimic." Când cei îmbufnați se satură de bosumflare, adesea trec la un alt comportament nesănătos, cum ar fi retragerea din relație sau încercarea de manipulare a celeilalte persoane; ar face orice doar să nu recunoască faptul dă sunt supărați. „Nu sunt mânios" continuă ei să-şi repete singuri, în timp ce duhoarea de otravă mortală continuă să se împrăştie în jurul lor.

Mulți oameni care se închid în ei o fac în mod intenționat. Ei aleg să-şi înfunde mânia deoarece consideră în mod greşit că aşa trebyie să facă. Totuşi sunt şi unii oameni care sunt aşa în mod neintenționat. Aceşti oameni nu ştiu că sunt mânioşi. De exemplu dacă o fetiță creşte într-o casă cu un părinte abuziv şi mânios care se comportă în moduri imprevizibile şi înfricoşătoare, ea va trăi într-o stare aproape continuă de frică; frica devine emoția dominantă în viața ei. Chiar şi atunci când părintele ei face ceva care ar provoca mânie în orice adult cu mintea limpede sau chiar şi la un copil sănătos, această fetiță este prea terorizată ca să simtă mânia. Mânia s-ar putea să fie acolo în adânc, dar accesul la ea este blocat de intensitatea fricii ei.

Când creşte mare, prietenii ei se plâng că ea nu se enervează niciodată, nici măcar atunci când vede nedreptate în lume sau când este tratată rău intenționat sau când este amenințat binele copiilor ei. La fel ca fetița de atunci, ea încă răspunde la situații amenințătoare prin frică şi pierde accesul la mânia care ar putea-o împinge la acțiuni pozitive. Deoarece accesul la propria sa mânie a fost blocat de frică, ea nu este capabilă să reacționeze nici la maturitate într-un mod sănătos şi responsabil.

Opusul celui care se închide în el este unul care împroaşcă în jur. Aceşti oameni nu au niciun fel de problemă să recunoască sau să-şi acceseze mânia şi niciun fel de problemă să o lase să zboare. Când este vorba să-şi exprime mânia, ei se comportă ca un baraj care s-a rupt. Nu au de gând să lase ca mânia reprimată să le dea o durere de stomac sau să le creeze o stare proastă. Dacă trebuie să lovească uşa şi câinele şi să îşi blesteme prietenul cel mai bun sau chiar pe Dumnezeu ca să-şi descarce nervii, ei o vor face. Nu contează că în urma lor lasă un alai de oameni răniți.

Autorul Proverbelor era foarte conştient de daunele pe care le pot face cei care împroaşcă mânia, daune care apar atât sub formă de răni pe care le cauzează altora, cât şi sub formă de comportamente distructive pe care le adoptă. De aceea el spune: „Nu te împrieteni cu omul mânios şi nu te însoți cu omul iute la mânie, ca nu cumva să te deprinzi cu cărările lui şi să-ți ajungă o cursă pentru suflet" (22:24). Când ne petrecem timpul cu astfel de oameni care împroaşcă mânie, nu doar că tindem să fim răniți, dar de asemenea tindem să începem şi noi să împroşcăm mânie în jurul nostru. Şi când şi unul şi altul spumegă de mânie, se ajunge adesea la furia turbată descrisă la începutul acestui capitol. Proverbe ne spune că doar un „nebun îşi arată toată patima" (29:11). Cei care împroaşcă mânie sunt oameni nebuni în preajma cărora nu suntem deloc în siguranță. Dacă suntem înțelepți, ne vom ține departe de ei.

O alternativă înțeleaptă

Deşi cei care se închid în ei şi cei care împroaşcă mânia în afara lor par a fi la poli opuşi, ei împărtăşesc o problemă comună: niciunul dintre ei nu scapă de mânie. Poate că o mută puțin de ici colo, sau îi dau câteva găuri, dar la urma urmelor, ea este tot acolo. De ce? Pentru că singurul mod de a lăsa mânia în urmă este să învățăm din ea, şi nici cei încapsulați, nici cei înspumați nu investesc timpul şi energia necesară pentru a face aceasta. Aşa că ei rămân blocați. Fără înțelegerea cauzelor de la rădăcina mâniei lor, ei sunt condamnați să perpetueze un ciclu continuu de mânie.

„Cel pe care-l apucă mânia trebuie să-şi ia pedeapsa" spune Proverbe 19:19. „Căci, dacă-l scoți din ea, va trebui să mai faci o dată lucrul acesta!" De ce ajunge înspumatul cu temperamentul lui iute care îşi scuipă mânia peste toți cei din jur tot în acelaşi loc tulbure? Pentru că împroşcarea fără învățare nu realizează nimic.

Cu ceva timp în urmă, un doctor psiholog din congregația noastră m-a alertat despre trendul nechibzuit care există în unele cercuri de consiliere şi care promovează exprimarea fără frâu a furiei. Oameni care caută eliberare de mânie sunt încurajați să lovească în perne, să dea cu bâte de baseball şi să lovească saci de box. Dar, conform prietenului meu psiholog, „studiile arată că doar defularea emoției nu este suficientă pentru o vindecare autentică". în unele cazuri, exprimarea furiei defulate fără frâu naşte şi mai multă furie. El poate fi un proces constructiv doar dacă îl conduce pe cel în cauză înapoi la întrebarea de bază: De C£3unt eu mânios?

După cum am învățat mai devreme, mânia nu este nici bună, nici rea. Ea este un indicator că ceva nu este în regulă. Este ca un led de avertizare de la bordul maşinii, care ne informează că ceva de sub capota maşinii noastre necesită atenție. Dacă nu acordăm atenție acelui lucru, dacă stăm şi ne uităm la beculețul roşu de avertizare, nu se va schimba nimic, şi beculețul roşu nu ne va face niciun bine. Dar dacă acel bec de avertizare ne face să luăm manualul de utilizare al maşinii sau să ridicăm capota ca să vedem unde este problema, atunci acel beculeț şi-a făcut treaba bine.

Aşa este şi cu mânia. Ne slujeşte bine dacă ne determină să săpăm dincolo de aparențe şi să înțelegem exact de ce suntem atât de supărați. Desigur, aceasta se poate întâmpla doar dacă recunoaştem şi admitem că suntem mânioşi. Unii oameni s-ar putea să aibă nevoie să consulte un consilier creştin pentru a reuşi să-şi rezolve problemele care le blochează accesul către mânia lor. Alții trebuie să devină mai pricepuți la a citi indicatoarele din mintea, corpul şi comportamentul lor. Aceşti indicatori pot fi: o înțepenire a posturii corpului, o încleştare a pumnilor sau a fălcilor sau poate este un sentiment de frustrare, confuzie, nerăbdare sau iritabilitate care creşte, sau poate îi putem detecta în tonul vocii noastre sau în tiparele de vorbire repezită. Oricare ar fi manifestarea, trebuie să devenim conştienți atunci când temperatura noastră emoțională creşte. Cu cât ne dăm seama mai repede că ceea ce se întâmplă în interiorul nostru este mânie, cu atât mai repede putem începe să învățăm din ea.

Odată ce ne-am recunoscut mânia, următorul pas pentru a învăța să o gestionăm este să ne reamintim că putem alege ce să facem cu această mânie. Nu trebuie să o negăm şi să o închidem etanş; nici nu trebuie să o împroşcăm în jur în mod distructiv. Avem alte opțiuni.

Ştiu că în benzile desenate şi în filme s-ar părea adesea că singura cale posibilă de a exprima mânia în mod autentic este să trânteşti o uşă, să strigi obscenități, să dai cu pumnul sau să tragi cu puşca. Dar acesta este Hollywoodul. Biblia afirmă clar altceva.
Aduceți-vă aminte de Proverbe 16:32, care ne spune că este mai tare cel care îşi stăpâneşte duhul decât cel care cucereşte o cetate întărită. Desigur că nu este uşor să faci alegerile corecte în mijlocul mâniei, dar este posibil. (Mai multe despre acest subiect mai târziu.)

Următorul pas în învățarea gestionării mâniei este să te concentrezi asupra de ce-ului. De ce suntem mânioşi? Care sunt cauzele care stau la rădăcina mâniei noastre? Nu vreau să zic că trebuie doar să identificăm evenimentul sau situația externă care ne-a declanşat mânia. Cei mai mulți dintre noi putem face această identificare foarte uşor. De obicei suntem foarte conştienți de ce anume s-a întâmplat în jurul nostru sau în relațiile noastre şi care ne-a stârnit mânia.

Nu avem nicio dificultate să facem afirmații de genul acesta: „Mă enervez atunci când mamele singure de la mine din biserică merg la service-ul auto cu maşina pentru reparații şi cei de acolo profită de neştiința lor. Mă mânii pe soț/soție atunci când el/ea ia decizii financiare care au un impact asupra vieții mele, fără să mă consulte. Sunt mânios pentru că şeful meu ascunde de mine informații despre ce se petrece în companie. Sunt nervos pentru că sunt blocat în trafic - din nou!" Aceste declanşatoare exterioare de mânie sunt de obicei destul de evidente.

Ceea ce s-ar putea să nu conştientizăm imediat este însă de ce anumite interacțiuni, evenimente sau situații au produs mânie în noi. Deşi mânia poate fi declanşată de evenimentele din afara noastră, mânia noastră este condusă de ceva intern, de o rațiune fundamentală (bazată pe o anumită valoare, credință sau presupunere) care a fost încălcată de evenimentul extern. Pentru a învăța din mânia noastră trebuie să descoperim acea rațiune de bază. Apoi putem începe să luăm decizii în cunoştință de cauză în ce priveşte felul în care să reacționăm.

Poate că alegerea noastră va fi să încercăm să schimbăm o situație specifică, să luptăm pentru o cauză sau să îndreptăm o nedreptate ce a fost comisă. Poate că alegerea noastră va fi să încercăm să rezolvăm o anumită dispută, să învățăm să acceptăm o situație dezamăgitoare, să schimbăm una dintre rațiunile noastre interioare. La nivelul acesta se produce progres real în gestionarea mâniei.

Cum arată procesul acesta în viața de zi cu zi? Să ne întoarcem la persoana care se mânie atunci când mecanicii auto profită de mamele care-şi cresc singure copiii. Evenimentul extern care a stârnit mânia este evident. Dar ce rațiune interioară dă naştere acelei reacții mânioase? Mai mult ca sigur, este o valoare nobilă cu privire la felul în care trebuie să fie tratați nevoiaşii. Atunci când este încălcată o astfel de valoare se cuvine să ne simțim mânioşi. Ar trebui să simțim un fel de mânie justă care ne împinge la acțiuni juste. Atunci când nevoiaşii sunt tratați aşa cum nu ar trebui, trebuie pornită o luptă împotriva nedreptății. Poate că Dumnezeu va folosi mânia noastră pentru a ne îndemna să ne ocupăm de situația respectivă.

Dar soțul sau soția care se mânie atunci când partenerul ia o decizie financiară fără să discute înainte? Repet, evenimentul extern este evident. Dar care este concepția interioară care este încălcată? Poate că este o presupunere vizavi de cine ar trebui să se ocupe de chestiunile financiare într-o căsnicie. Poate că este o credință adânc înrădăcinată cu privire la şabloanele de comunicare. Poate că este o valoare despre unde şi când ar trebui cheltuiți banii.

Fără identificarea substratului chestiunii în dezbatere, este aproape imposibil să ai o conversație constructivă. Identificarea adevăratei probleme le permite ambilor parteneri să se concentreze asupra îngrijorărilor pertinente. S-ar putea să nu ajungă cu uşurință la o înțelegere, dar cel puțin se pot concentra pe adevăratele surse ale conflictului, fără să fie deviați de îngrijorări de ordin secundar. Ce rațiuni fundamentale încălcate pot îmboldi persoana care este mânioasă pentru că şeful îi ascunde anumite informații şi care ar fi reacția cea mai potrivită? Dacă opinia interioară care a fost încălcată este credința în modul în care o organizație eficientă trebuie să funcționeze, ar putea fi câteva modalități de a reacționa. Poate că trebuie să discute cu şeful respectiva situație şi să vadă dacă ar trebui instaurate în cadrul companiei şabloane diferite de comunicare. Poate ar trebui să-şi găsească un nou loc de muncă într-o organizație în care ar putea să respecte valorile fundamentale după care funcționează. Sau poate că trebuie să accepte faptul că lucrează într-un mediu în care eficacitatea nu este valoarea cea mai importantă, şi trebuie să decidă să facă tot ce poate în situația respectivă. Dacă suspectează că informațiile sunt ascunse cu scopul de a înşela, fără îndoială valoarea ce are de a face cu onestitatea este încălcată şi trebuie confruntată persoana care face lucrul acesta. Sau poate că este mânioasă deoarece crede că trebuie să fie informată pentru a-şi putea face treaba. Dacă acesta este cazul, trebuie să-şi examineze acea credință interioară. Este adevărată? Sau este o atitudine nepotrivită şi egoistă pe care trebuie să o schimbe?

Dar tânărul care este mânios pentru că tatăl său nu-l ascultă niciodată? Mai mult ca sigur aici este încălcată o aşteptare rezonabilă cu privire la relația tată-fiu. Ce alegeri constructive poate face fiul? Poate încerca inițierea unei comunicări sincere cu tatăl său. Dacă are nevoie de ajutor în procesul acesta, poate cere sfatul unui consilier creştin sau chiar îi poate cere tatălui să participe la întâlnirea cu consilierul. Dacă opțiunile acestea nu dau rezultate, fiul s-ar putea să treacă prin procesul suferinței din cauza refuzului tatălui său de a se implica într-o relație autentică. Acest lucru nu este uşor, dar uneori nu există altă reacție constructivă la mânie decât transformarea adusă de suferință şi acceptarea unei situații pe care nu o putem schimba. Repet, aceasta nu este o opțiune uşor de ales, dar dacă o refuzăm, suntem sortiți să trăim o viață dominată de mânie şi de consecințele ei devastatoare.

Dar merit...

Dar aceia dintre noi care ne supărăm când rămânem blocați în trafic? Această ultimă ilustrație este un exemplu a ceea ce eu numesc mânie circumstanțială. Nu are nicio legătură cu nedreptățile din lume. Nu este urmarea unui tratament nepotrivit venit din partea cuiva sau a încercării de a se profita de noi. Este legată de circumstanțe impersonale şi imposibil de evitat care încalcă într-o oarecare măsură confortul nostru, avantajul nostru, ordinea noastră de zi, scopurile, preferințele, programul nostru, drepturile pe care credem că le avem sau într-un anumit mod binele nostru general. De cele mai multe ori aceste încălcări ne produc mânie.

Forma aceasta de mânie este obişnuită astăzi din cauza atitudinilor narcisiste atât de predominante în cultura noastră. In multe dintre cărțile autodidactice bazate pe psihologia populară şi în exercițiile de meditație promovate de unele filosofii şi religii contemporane, descoperim o temă atractivă, dar falsă: că noi suntem în centrul universului şi că ceea ce ne dorim sau avem noi nevoie este cel mai important lucru din lume. In zilele noastre, de prea multe ori, felul acela sănătos de încredere şi stimă de sine pe care Dumnezeu intenționează să le avem sunt distorsionate într-un egoism nesănătos. Granițele sănătoase necesare unei viețuiri normale şi urmărirea scopurilor stabilite de Dumnezeu sunt distorsionate într-o preocupare nesănătoasă față de propria bunăstare. Credința sănătoasă în valoarea pe care o avem de copiii ai lui Dumnezeu şi beneficiari ai harului Său este distorsionată într-un sentiment nesănătos al propriilor drepturi. Cu alte cuvinte, credem că merităm un tratament special, de fiecare dată.

Fiecare manifestare a mâniei ne cere să ne uităm adânc înlă- untrul nostru la rațiunile noastre de bază. Dar atunci când vine vorba de mânia circumstanțială, care de cele mai multe ori este provocată de egoism, preocuparea față de propria bunăstare sau de un simțământ extrem al drepturilor ce ni se cuvin, o examinare minuțioasă a atitudinilor noastre este esențială. Dezvoltarea caracterului nostru depinde de ea.

Nu foarte mulți dintre noi, dacă nu cumva niciunul, nu reuşeşte să scape de cuprinderea ocazională (poate mai mult decât ocazională!) a acestei forme de

mânie. Mi-ar plăcea să pot spune că după treizeci de ani de când sunt creştin şi după mai mult de douăzeci şi cinci de ani de conducere bisericească, am ajuns în punctul în care reacționez întotdeauna cu maturitate față de circumstanțele frustrante. Dar nu pot spune lucrul acesta. Deoarece cred că forma aceasta de mânie este atât de predominantă, vreau să vă spun o întâmplare, oarecum stânjenitoare, care dezvăluie adevărul despre unele dintre atitudinile mele imature şi evidențiază modul în care adevărul şi înțelepciunea lui Dumnezeu ne pot călăuzi atunci când trecem prin felul acesta de mânie.

Pierderea perspectivei

Totul a început când mă întorceam de la un lung tur de conferințe ținut în Europa. Când avionul a ajuns la poarta O'Hare în Chicago, am auzit prin sistemul de sunet al aeronavei 747 următorul anunț: „Pasagerul Bill Hybels este rugat să meargă imediat după coborârea din avion la reprezentanții companiei aeriene aflați în zona porții."

La ce v-ați gândi dacă ați fi anunțat în maniera aceasta oarecum urgentă într-un avion 747 după un lung zbor internațional? N-ați presupune că e ceva serios? Ştiam că în timp ce eu călătoresc dinspre Europa, Todd şi Shauna zburau în avioane diferite de pe Coasta de Vest ca să fie acasă de Ziua Recunoştinței. Ştiam că Lynne conducea spre casă noaptea târziu, venind din Michigan unde îşi vizitase părinții. Am presupus imediat că soția sau copiii mei au avut parte de o tragedie în călătorie. Am început să-mi imaginez o întâlnire de familie mult diferită de cea pe care o anticipasem.

Apoi m-am gândit: *Poate că nu este o criză familială. Poate că biserica noastră a fost lovită de o tragedie.* Aşteptasem cu nerăbdare întâlnirile de sărbători ale bisericii ca un timp de bucurie pentru întreaga noastră congregație. Acum, cum ar putea fi ele? Ce s-a putut întâmpla?

Am coborât repede din avion şi m-am prezentat agentului companiei aeriene care mă aştepta. Mi-a spus: „O, da, domnule Hybels, îmi pare rău să vă anunț că am pierdut unul dintre bagajele dumneavoastră. Ați înregistrat două bagaje cu zborul acesta şi doar unul dintre ele a ajuns cu bine. Ne pare foarte rău. Ştim că dumneavoastră călătoriți mult, şi regretăm că s-a întâmplat acest lucra unuia dintre pasagerii noştri frecvenți. Am vrut doar să vă anunțăm că trebuie să mergeți la ghişeul de bagaje pierdute şi să faceți o descriere a bagajului dumneavoastră."

După prima lui propoziție, nu mi-a mai păsat ce altceva a mai spus. Tot ce-am putut gândi a fost: *E doar un bagaj pierdut. Mulțumesc, Doamne.* Nu vă pot spune cât de uşurat am fost. Ar fi putut fi foarte uşor tragedia vieții mele, şi s-a dovedit a fi pierderea unui bagaj neînsemnat. Am fost aşa de recunoscător.

Cu trauma aceasta lăsată în urmă, m-am aliniat mulțimii de oameni care urma să treacă pe la biroul de imigrare şi vamă şi mi-am croit drum spre banda de bagaje ca să-mi recuperez valiza care se presupunea că a supraviețuit zborului. In timp ce stăteam acolo, am avut puțin timp să mă gândesc la recenta mea traumă. Cum ar fi fost să fi auzit cuvintele la care m-am gândit? Ce aş fi făcut? întotdeauna mi-am imaginat că nu poate fi nimic mai rău decât să aud că unul dintre membrii familiei mele a fost rănit sau ucis. Cât de mulțumitor am fost că nu am auzit acele cuvinte. Am tendința de a mă impacienta atunci când îmi aştept bagajele, însă în seara aceea nu m-a deranjat să am un pic de timp pentru a reflecta şi a-mi reveni.

Oricum, după cum s-a dovedit, am avut la dispoziție mult timp ca să reflectez... şi a urmat chiar mai mult timp. Am început să mă întreb dacă vreunul dintre bagajele mele supraviețuise zborului.

în timp ce începeam să-mi revin din trauma mea recentă, am simțit cum creşte în mine acel vechi sentiment de nerăbdare. Am continuat să mă gândesc la bagajul meu pierdut. Dacă unul dintre bagaje a supraviețuit zborului (presupunând că aşa s-a întâmplat!), de ce s-a pierdut celălalt? I se cere prea mult celui care se ocupă de bagaje să pună pe banda transportoare valiza B lângă valiza A? E o manevră complicată? Sau a lăsat acolo pe peron valiza B pentru că a sunat clopoțelul pentru pauza de cafea? Nu i-a păsat că cineva în Chicago va rămâne fără valiză? A crezut că ceaşca lui de cafea e mai importantă decât valiza mea plină cu haine?

în timp ce stăteam acolo şi priveam cum toți ceilalți îşi luau bagajele şi se îndreptau spre ieşire, atacul meu mental asupra celui care se ocupă de bagaje a continuat: *Ah, ce mi-ar plăcea să-l găsesc pe individ. Mi-ar plăcea să-i țin un studiu biblic pe care să nu-l uite niciodată.*

în timp ce îmi dădeam frâu liber, gândurile mi-au alunecat spre un alt aspect negativ. Ia stai un pic. Ăsta a fost un 747 încărcat la maximum. Vrei să-mi zici că au fost trei sute de oameni în avionul ăsta şi eu am fost sittgurul căruia i s-a pierdut bagajul? Eu cu ce am greşit? De ce mi se întâmplă mie? Am fost în Europa ca să ajut bisericile, pentru numele lui Dumnezeu. Am fost într-o misiune pentru Dumnezeu! Şi asta primesc în schimb?

Au! Gândire distorsionată. Egoism. Drepturi care mi se cuvin. Nu-mi place deloc să recunosc cât de departe m-am dus cu raţiunile acelea. Dar în timp ce mă uitam la puţinii oameni rămaşi cum îşi încărcau cărucioarele cu bagaje şi plecau, bagajul meu încă nu venise. Cu cât am stat mai mult acolo, cu atât mai tare m-am enervat. O doamnă mai în vârstă în faţa mea trăgea mai multe bagaje de pe banda transportoare şi se chinuia să le aşeze pe căruciorul ei mic. Un gând mi-a trecut prin minte: încarcă-l singură, doamnă. Cel puţin tu ţi-ai recuperat toate bagajele. Pentru ce te plângi? Am ajutat-o în cele din urmă, dar nu foarte bucuros.

Apoi un european şi-a aprins o ţigară lângă mine, aparent inconştient de faptul că se află într-un aeroport în care nu se fumează. N-am avut curajul să-i spun nimic (era aproape de două ori cât mine), dar i-am aruncat ce mai infatuată privire de care am fost în stare. Ce voiam să-i spun era: „Sugativă dependentă de iarbă, nu ştii că noi aici nu fumăm în locuri publice? Fă ce vrei tu pe partea ta de ocean, dar aici eşti în America! Sper să te aresteze. O noapte petrecută la puşcăria Cook Country o să-ţi îndrepte comportamentul!"

Vă amintiţi că am spus mai devreme că primul pas în gestionarea mâniei este să devenim conştienţi de ea? Cam în punctul acesta al poveştii mele, mi-am dat seama că am depăşit linia dintre a fi uşor enervat şi a fi de-a dreptul mânios. Nu puteam nega faptul că fitilul meu fusese aprins. Toate indiciile erau acolo.

îmi puteam simţi temperatura interioară crescând. Mi se umflau venele de la gât. Pulsul îmi creştea şi modul în care respiram se schimba. *Dacă nu sunt atent,* m-am gândit, *s-ar putea chiar să mă înfurii!*

Nu spun că ar fi trebuit să mă simt în felul acela. Spun doar că aşa am făcut. Şi în punctul acela, cel mai important lucru pentru mine era să recunosc, să admit că ceea ce clocotea în interiorul meu era mânie. Recunoaşterea acestui lucru mi-a dat oportunitatea să o iau mai uşor şi să spun: *Stai un pic. De ce sunt atât de mânios pentru un bagaj care s-a pierdut şi pentru câteva întârzieri? Ce se întâmplă aici?*

Până la urmă mi-a sosit valiza. Apoi am avut plăcerea de a căuta ghişeul bagajelor pierdute pentru a completa mai multe formulare, activitate care nu este preferata mea, mai ales când corpul îmi funcţionează după ora londoneză, care era aproximativ 1:00 a.m.

în timp ce mă îndreptam înspre departamentul de bagaje pierdute, am început să mă gândesc la mânia pe care am etichetat-o atât de perspicace şi mi-am dat seama că am de luat o decizie importantă şi că aveam doar câteva minute pentru a o face. Ce voi face cu mânia mea când voi sta faţă în faţă cu persoana de la ghişeul bagajelor pierdute? Acela, am ştiut, va fi momentul adevărului. în timp ce mergeam îmi verificam opţiunile, stabilind cât de nemernic urma să fiu.

Glasul înţelepciunii

După cum am spus mai devreme, întotdeauna putem alege ce să facem cu mânia care ne cuprinde. Am ştiut acest lucru în timp ce înaintam pe holul acela lung. Ştiam că pot alege să-mi neg mânia şi să mi-o înăduşesc. Sau aş fi putut pretinde că am fost un super creştin care niciodată nu se mânie. Aş fi putut să-mi pun pe faţă un zâmbet care să ascundă ce se întâmpla înlăuntru. însă am considerat că probabil adevăratele mele sentimente se vor strecura în afară şi vor contamina oricum situaţia, aşa că înăduşirea nu era o opţiune bună.

Sau aş fi putut alege să-mi dădăcesc mânia până când aş fi fost suficient de afectat emoţional încât să o scot afară. Aş fi putut alege calea rezistenţei minime şi să fac ce mi-ar fi plăcut în acel moment. Aş fi putut să-mi satisfac dorinţa întunecată de a face pe cineva să plătească pentru neplăcerea de care am avut parte. Dar am ştiut că mai târziu voi regreta.

Cea de a treia opţiune era să o iau mai uşor şi să continui să mă gândesc. Aş fi putut încerca să discern raţiunile de bază care îmi provocau mânia. M-aş fi putut gândi la versete din Biblie care se adresează acestor raţiuni sau care le frâng. Aş fi putut să mă rog şi să-I cer lui Dumnezeu să mă ajute în criza de care aveam parte. M-aş fi putut gândi la creştini maturi ca modele în gestionarea eficientă a mâniei şi mi-aş fi putut imagina cum ar proceda ei în aceeaşi situaţie.

Să nu credeţi că glumesc! Am avut opţiuni, opţiuni care fie îl dezonorează pe Dumnezeu şi îi rănesc pe ceilalţi oameni, fie îl onorează pe Dumnezeu şi îmi clădesc caracterul. întrebarea era: Pe care dintre opţiuni o voi alege?

In timp ce treceam pe lângă ce mi s-a părut a fi un kilometru de benzi de bagaje, am reflectat exact la această întrebare. Apropiindu-mă de ghişeul bagajelor pierdute puteam vedea chipul unei femei tinere ce stătea dincolo de ghişeu. Cu fiecare pas pe care-l făceam spre ea lupta mea interioară continua. Două gânduri paralele îmi galopau prin minte. Unul zicea: *Vreau să-mi vărs întreaga mea frustrare pe femeia aceasta. Vreau ca ea să ştie cât de exasperant este să ai în miez de noapte un bagaj pierdut după un zbor transatlantic. Ştiu că mă voi simți mai bine dacă voi putea face pe cineva să plătească.*

Dar o altă parte din mine asculta şoapta liniştită a lui Dumnezeu care fărâmița cu hotărâre rațiunile mele distorsionate şi perspectivele mele deformate. „Bill", părea Dumnezeu a spune, „cu douăzeci de minute în urmă când ai fost contactat în avion ai crezut că soția ta sau poate unul dintre copii a murit. Ai crezut că o tragedie teribilă a lovit biserica ta. Atunci când ai djg&coperit că nu era decât un bagaj care s-a pierdut ai fost aşa de recunoscător. Ai şoptit o rugăciune spre Mine, spunând: «Mulțumesc, Tată. E doar o geantă pierdută.» Bill, trebuie să vezi adevărata stare a lucrurilor. *Este* doar o geantă pierdută. Şi amin- teşte-ți, compania aeriană a fost suficient de amabilă să te anunțe cu privire la faptul că ți-au pierdut bagajul. Şi-au cerut scuze la coborârea din avion. Au încercat să te ajute în toată această situație."

Dumnezeu a continuat: „Bill, femeia aceasta nu-i de vină. Nu ea a rătăcit bagajul tău. De fapt, ea stă în spatele acelui ghişeu multe ore pentru bani puțini şi e bruscată de pasageri enervați care nu au învățat niciodată să-şi gestioneze mânia. Nu are nevoie de încă o bruscare din partea ta."

Am simțit un ultim gând venit din partea lui Dumnezeu în timp ce mă apropiam de femeie. „Nu te-ai uitat niciodată în ochii cuiva care să nu conteze pentru Mine. Nu ți-ai intersectat niciodată privirile cu cineva pentru care Fiul Meu să nu-Şi fi dat viața. Crezul tău personal timp de douăzeci şi cinci de ani a fost că oamenii contează pentru Mine - *toți* oamenii, indiferent de circumstanțe. Aşa că ei trebuie tratați aşa cum sunt, importanți pentru Mine. în ciuda frustrărilor tale personale, trebuie să-i tratezi pe oameni ca pe comorile pe care ei le reprezintă pentru mine."

Mi-a fost greu să aud aceste cuvinte. Cum am putut să mă las atât de prins în frustrarea mea meschină, încât să uit că lupta care se dă în mintea mea nu mă priveşte numai pe mine? în cazul acesta, ca în majoritatea cazurilor, exprimările mâniei implică şi o altă persoană, iar persoana aceea este importantă înaintea lui Dumnezeu. în mod evident femeia care stătea la ghişeul bagajelor pierdute nu avea nimic de a face cu evenimentul care mi-a provocat mie mânia, dar chiar dacă ar fi avut, chiar dacă ar fi purtat întreaga responsabilitate a pierderii bagajului meu, ar fi în continuare unul dintre copiii lui Dumnezeu care merită să fie tratat cu respect, demnitate, bunăvoință şi iubire. Cum am putut uita acest lucru?

în acel moment, Dumnezeu îmi şoptea ceea ce cred că El ne şopteşte fiecăruia dintre noi în momentele acelea critice de decizie: „Haide, fă ceea ce trebuie făcut. Adu-ți aminte că ai de-a face cu unul dintre copiii Mei preaiubiți. Fă ceea ce este corect."

Aşa că am ajuns la ghişeu. Cu ajutorul cuvintelor lui Dumnezeu care-mi persistau în minte am luat hotărârea de a nu-mi vărsa nervii pe femeia aceea. M-am dus şi mi-am pus jos geanta într-un mod calm. Femeia cred ca a simțit stresul din comportarea mea pentru că fără ca eu să spun ceva, a spus, încetişor şi cu blândețe, două cuvinte: „Zi proastă?"

O, m-am gândit, femeia aceasta mă face să mă ruşinez. Probabil că astăzi a avut parte deja de o mulțime de abuzuri, şi acum vine încă o persoană evident stresată ca să facă plângere. Şi totuşi ea mă salută în felul acesta. Câtă gentilețe!

Scriitorul cărții Proverbe spune că „o femeie plăcută capătă cinste", şi este adevărat (11:16). Scriitorul spune de asemenea că „un răspuns blând potoleşte mânia, dar o vorbă aspră aţâţă mânia" (15:1). Şi acest lucru este adevărat. Femeia nu avea de unde să ştie lupta care s-a dat în mintea mea în timpul celor douăzeci de minute de mai devreme, însă m-a salutat cu un ton blând şi o vorbă bună.

Nu ştiu ce aş fi făcut dacă mi-ar fi spus: „Care-i necazul, amice?" Sper că m-aş fi concentrat şi mai atent la cuvintele lui Dumnezeu şi aş fi procedat într-o manieră care să-L onoreze pe El. Dar nu ştiu sigur dacă aş fi făcut aşa. Tot ce ştiu este că duhul ei blând m-a ajutat să continui pe calea corectă. Trebuie să ne reamintim acest lucru atunci când experimentăm conflictul cu partenerul de viață, copiii sau colegii de serviciu. Avem puterea, cu tonul blând şi cuvinte bune, să scădem temperatura unei persoane mânioase.

Am simțit lucrul acesta întâmplându-mi-se mie, când am răspuns: „Da, o zi proastă!" Dar răspunsul meu nu era întru totul adevărat; bunătatea ei,

împreună cu gândurile venite din partea lui Dumnezeu continuau să facă fărâme raţiunile mele distorsionate. La un moment dat, am spus: „De fapt a fost o zi bună care are rm final rău din cauza acestei probleme a bagajului pierdut."

Mi-a spus: „Acum aveţi puţin de lucru. Trebuie să completaţi câteva formulare."

„Ştiu", i-am răspuns. „Am mai păţit de-astea." Aşa că am luat formularele şi am început să descriu mărimea şi culoarea valizei şi toate celelalte detalii descriptive. Când am terminat i-am înapoiat formularele.

M-a privit în ochi şi zâmbind uşor mi-a spus: „Să vă trimitem valiza acasă sau să o trimitem la biserica Willow Creek?" A zâmbit din nou şi a spus: „Acolo merg la biserică."

Asta-i bună! M-am gândit. *Slavă Domnului că am făcut ce trebuia făcut!* Dacă m-aş fi purtat diferit... ei bine, vă puteţi imagina. Am vorbit alte câteva minute. La plecare a zâmbit din nou şi mi-a spus: „O Zi a Recunoştinţei fericită, Bill."

Fă ce trebuie făcut

Mai târziu în seara aceea I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru întreaga încercare, pentru că m-a învăţat aşa de multe despre mine însumi. Am învăţat că în timp de douăzeci de minute pot trece de la mulţumirea sinceră faţă de Dumnezeu că nu am avut parte de o tragedie oribilă la a ţopăi mânios gata de a răni o persoană nevinovată doar din pricina unei genţi pierdute.

Sunt atât de rău. în condiţiile prielnice încă sunt capabil de a trece de la lumină la întuneric. După aproape trei decenii de trăire creştină, mai este aşa de mult de lucru la inima mea. Mă uimesc câteodată!

Dar experienţa aceea m-a învăţat şi ceva bun. Am învăţat cât de diferite pot fi lucrurile atunci când ascult de Dumnezeu şi îl las să Se ocupe de raţiunile mele distorsionate şi de perspectivele mele deformate. Fără lucrarea Duhului Sfânt în viaţa mea, aş păcătui în mânia mea. Acesta este un fapt pe care nu-l pot nega. Dar atunci când mă supun lucrării Lui şi-L urmez prin etapele gestionării constructive a mâniei, atunci îmi pot controla temperamentul. Pot face ceea ce este corect.

Iubesc sentimentul pe care îl am după ce procedez corect, îmi place să mă pot uita înapoi la o situaţie frustrantă fără să fiu nevoit să-mi regret comportamentul. Ştiu bine sentimentul

acelui gen de regret. E un sentiment groaznic. De fiecare dată când nu mi-am gestionat bine mânia, am sfârşit spunând: „Nu vreau să fiu genul acela de om. Nu vreau să produc astfel de pagube. Nu vreau să-L dezonorez pe Dumnezeu în felul acesta." Presupunerea mea este că şi voi simţiţi la fel de fiecare dată când păcătuiţi în mânia voastră.

Vestea bună este că putem sparge vechile tipare păcătoase. De fiecare dată când constatăm că reacţionăm cu mânie la circumstanţele vieţii, avem oportunitatea de a creşte spiritual, de a ne dezvolta caracterul şi de a-L onora pe Dumnezeu. Nu va fi uşor; este cu siguranţă una dintre lecţiile cele mai importante ale vieţii. Insă cu ajutorul lui Dumnezeu, putem să ne „mâniem şi să nu păcătuim."

Încrede-teîn Dumnezeu în toate lucrurile

Cartea Proverbe poate fi rezumată printr-un pasaj scurt care foarte probabil a fost memorat de mai mulți urmași ai lui Hristos decât oricare alt pasaj din Biblie. Dacă ai cât de cât o cultură bisericească, probabil că poți cita aceste două versete scurte mai repede decât pot eu să le scriu. Este vorba despre Proverbe 3:5-6: „încrede-te în Domnul din toată inima ta şi nu te bizui pe înțelepciunea ta! Recunoaşte-L în toate căile tale, şi El îți va netezi cărările." Consider că acest proverb este coroana tuturor proverbelor din cartea Proverbe, nu doar pentru că este cunoscut de atât de mulți oameni, ci şi pentru că a avut un impact de mare răsunet în propria mea viață.

La scurt timp după ce am devenit creştin am făcut ceea ce fac majoritatea noilor credincioşi: am meditat în liniște la cât de în serios intenționez să-mi iau credința. Am înțeles că Isus a murit pentru mine şi am vrut să-mi arăt recunoştința față de Dumnezeu încercând să umblu cu El. Dar în ce măsură? Ştiam că ar trebui să citesc măcar un pic din Biblie. Ştiam că trebuie să mă rog din când în când. Ştiam că ar trebui să mă implic într-un anumit fel în biserică. Dar cât de departe trebuie să duc toate acestea?

Cunoşteam câțiva oameni care deveniseră totalmente devotați, creştini excesivi. Părea că aproape peste noapte credința lor

le schimba totul: principiile morale, relaţiile, gestionarea banilor - în unele cazuri chiar şi carierele lor. Aceasta părea puţin cam extrem pentru mine. Eram destul de sigur că nu vreau să merg atât de departe. Dar cât de departe eram dispus să merg? In ce măsură voiam ca noua credinţă să-mi afecteze viaţa de zi cu zi?

Cam în acea perioadă, un bărbat creştin matur, care mă cunoştea destul de bine, a simţit zbaterea mea. „Bill", mi-a zis el, „am o provocare pentru tine. De ce să nu-ţi pui toată viaţa în mâinile lui Dumnezeu? De ce să nu te încrezi în El în întregime? De ce să nu îţi încredinţezi viaţa în mâinile Lui? De ce să nu-L laşi să te călăuzească în toate domeniile vieţii tale pentru tot timpul cât se dovedeşte vrednic de încredere? Dacă la un moment dat Se dovedeşte nedemn de încredere, atunci poţi renunţa, poţi întrerupe relaţia cu El, îi poţi întoarce spatele - sau cum vrei tu să zici. Dar până atunci, dă-I lui Dumnezeu ocazia să-ţi conducă şi să-ţi călăuzească viaţa. Dă-I ocazia să Se dovedească demn de încredere."

Acest om mă cunoştea suficient de bine ca să ştie că nu mă dau înapoi de la o provocare solidă. Cred că ştia de asemenea ceea ce ştiam şi eu în adâncul inimii mele: că nu voi fi mulţumit până nu îmi voi fi asumat riscul de a mă încrede pe deplin în Dumnezeu. Dacă Dumnezeu este cine spune El că este, atunci în mod evident ştie mai mult despre mine şi viitorul meu decât mine. Trebuia să fiu nebun să ratez şansa de a beneficia de cunoştinţele, priceperea şi călăuzirea Lui.

Ce are Dumnezeu în gând pentru viaţa mea? Unde ar vrea El să merg? Ce ar vrea El să fac sau să devin? Dacă are El planuri extraordinare pentru un puşti de şaptesprezece ani din Kalamazoo, Michigan? Dacă El vrea să cunosc oameni fascinanţi? Dacă El Se gândeşte la o carieră cu riscuri mari pentru mine? Dacă are pregătite pentru mine provocări şi aventuri la care eu nici nu m-aş putea gândi? Dacă aş pierde toate acestea pentru că nu am fost dispus să dau o şansă înţelepciunii şi călă- uzirit Lui?

Nu prea sună ca o temă de rugăciune, nu-i aşa? Nici nu a fost. Era mai mult acceptarea unei provocări sau punerea unui pariu înţelept. Am abordat un punct de vedere pur pragmatic şi m-am gândit că erau riscuri şi dezavantaje minime. Omul zisese că pot renunţa oricând sistemul nu ar părea că merge, oricând Dumnezeu S-ar fi dovedit că nu este vrednic de încredere. Aproape că mă aşteptam să se întâmple aşa, dar m-am uitat la partea plină a paharului şi am decis că nu prea aveam ce pierde. Mai bine mă bag. Aşa că am zis: „Bine, Dumnezeule, astăzi iau o decizie. Am să ofer o şansă conducerii Tale. Sunt al Tău în întregime."

Ştiu că sună foarte arogant, un puşti de şaptesprezece ani care decide „să dea o şansă conducerii lui Dumnezeu", de parcă eu I-aş fi făcut Lui vreo favoare. Dar cam aşa am perceput eu lucrurile în tinereţea mea. Cât de recunoscător sunt acum că Dumnezeu S-a uitat cu atenţie la ce era dincolo de exteriorul vieţii mele, la o inimă şi un suflet care aveau nevoie disperată de El. Cât de recunoscător sunt că a fost dispus să răspundă cu darurile dragostei şi călăuzirii Lui la abordarea mea raţională a credinţei.

De ce sunt atât de recunoscător? Pentru că ziua în care am încheiat tranzacţia cu Dumnezeu, şi El cu mine, a fost începutul celei mai grozave aventuri a vieţii mele. Mă cutremur când mă gândesc ce aş fi ratat dacă aş fi făcut o altă alegere.

Aceeaşi oportunitate este deschisă pentru noi toţi. Oricine poate lua aceeaşi decizie să se încreadă în Dumnezeu şi să „dea o şansă conducerii lui Dumnezeu." El ne acceptă pe fiecare din locul unde ne aflăm, cu toate îndoielile şi rezervele noastre - la fel cum m-a acceptat pe mine. Trebuie să avem încredere în El în fiecare zi. După cum a spus prietenul meu, trebuie să avem încredere în El doar atâta timp cât Se dovedeşte a fi demn de încredere.

încrede-te în Domnul

Poate că eşti aproape gata să iei această decizie, dar ai câteva întrebări. Poate că te uiţi la primul segment din Proverbe 3:5-6 („încrede-te în Domnul din toată inima") şi te gândeşti că ţi-ar

plăcea să încerci să faci aşa, dar nu eşti foarte sigur ce înseamnă aceasta. Cum începi să ai încredere în Dumnezeu în fiecare zi?

Poate că te va ajuta dacă-ți imaginezi o relație de iubire pe care ai avut-o în trecut. Gândeşte-te în trecut la un tânăr(ă) care ți-a făcut inima să tresare. Poți să-ți aduci aminte ziua când ți-ai făcut pentru prima dată curaj să-i ceri o întâlnire? Sau când ai acceptat o cerere la întâlnire? în timpul acelor prime puncte de interacțiune, desigur că erai foarte atent să vezi cât de demn de încredere era cel/cea care făcea subiectul intereselor tale romantice. Fie că testai în mod conştient acea persoană, fie că o făceai inconştient, încercai să pui laolaltă diferitele componente a ceea ce ai văzut la ea pentru a determina dacă este o persoană în care poți avea încredere cu adevărat.

Dacă spunea că va ajunge la tine la ora 7:00 p.m, erai puțin uşurată când apărea la timp. Dacă ar fi apărut cu o oră întârziere, fără măcar să explice cumva întârzierea, probabil că te-ai fi ghemuit de durere puțin, chiar dacă numai pe dinăuntru. Punctualitatea poate părea un lucru minor, dar în adâncul tău ştiai că este un indicator al încrederii pe care o inspiră o persoană. Cum ai putea să încredințezi lucrurile mai adânci ale vieții tale cuiva care nu se dovedeşte de încredere nici măcar pentru a veni la timp?

Dar să presupunem că persoana cu care ai întâlnire a venit la timp şi s-a dovedit demnă de încredere şi cu privire la alte lucruri relativ minore din viață. Următorul pas în dezvoltarea încrederii a fost probabil să îți asumi nişte riscuri în conversație şi să discutați câteva chestiuni ce țin de inimă. Atunci când cealaltă persoană vorbea, tu ascultai cu atenție, încercând să discerni dacă sunt adevărate cuvintele ei. Par întemeiate şi credibile gândurile, ideile şi descrierile experiențelor acestei persoane sau par a fi trase de păr şi de domeniul ficțiunii?

Şi atunci când tu vorbeai deschis şi sincer, oare acea persoană asculta cu atenție şi răspundea potrivit? Făcea observații bune, arăta compasiune sinceră, rostea cugetări atente sau lansa anu- mite^pjovocări necesare? Natura acelei conversații sau a tuturor conversațiilor care au urmat fie a mărit, fie a erodat încrederea ta în această persoană.

Dacă încrederea ta a crescut până la punctul în care ai hotărât să te întâlneşti numai cu acea persoană, atunci testul de încredere a continuat la un nivel mai înalt. Era necesar. Cu cât mai mare este angajamentul într-o relație, cu atât mai mare este nivelul de încredere solicitat. Ceea ce a început cu atenția îndreptată spre punctualitatea persoanei cu care te întâlneai şi mai apoi cu atenție la încrederea în cuvintele ei a crescut la o preocupare pentru lucruri ca loialitatea pe termen lung, fidelitatea, seriozitatea. Pe măsură ce angajamentul devine mai adânc şi deschiderea mai profundă, mărimea şi adâncimea încrederii trebuie să crească în mod similar. Aceasta este parte din ce înseamnă să ai o relație funcțională. Şi nu putem sta pasivi şi să aşteptăm ca încrederea să crească. Clădirea încrederii solicită acțiune. Trebuie să facem paşi mici şi apoi să evaluăm progresul. Trebuie să ne asumăm mici riscuri şi apoi să evaluăm consecințele.

După ce ne-am angajat luni întregi în acest proces, sau poate chiar ani, ajungem la un punct în care putem spune: „Pot avea încredere deplină în această persoană. Nu am nicio îndoială. Am avut ocazia să dovedesc autenticitatea acestei persoane mereu şi mereu, experiență după experiență. Din punctul meu de vedere, dovada stă în testarea pe propria piele. Această persoană este un prieten demn de încredere!" Sau poate că timpul şi experiența ne vor forța să tragem concluzia că o anumită persoană nu este de încredere. Am văzut prea multe contradicții de caracter la acea persoană şi am fost de față la prea multe comportamente iresponsabile. în relație cu el sau ea am experimentat prea multe dezamăgiri. Toți indicatorii îmi spun că această persoană reprezintă un risc rău.

Să ai încredere sau să nu ai încredere. Aceasta nu este o decizie măruntă şi nici nu este o decizie pe care o luăm brusc. Mi-o imaginez mai puțin ca pe o decizie, cât mai degrabă ca pe o îndreptare treptată spre o anumită concluzie, o concluzie bazată pe sute de interacțiuni personale şi nenumărate ore de reflecție adâncă.

Pasul cel mare

Un lucru similar este şi relația noastră cu Dumnezeu. „încrede-te în DOMNUL din toată inima", spune scriitorul acestui proverb. Dar aceasta nu este o declarație simplă. Nu există scurtături pentru încredere. Deşi putem şi ar trebui să găsim motive de încredere atunci când citim însemnările biblice despre comportamentul demn de încredere al lui Dumnezeu pe tot parcursul istoriei, există o dimensiune mai personală a încrederii în Dumnezeu pe care trebuie să

o dezvoltăm în acelaşi fel în care dezvoltăm încrederea cu prietenii sau cu persoana lângă care alegem să rămânem pentru tot restul vieții: implicându-ne profund şi cu adevărat în situații zilnice trăite alături de El, pe o perioadă lungă de timp. Acesta este singurul mod în care putem stabili singuri dacă e sigur şi înțelept să ne încredințăm viețile noastre lui Dumnezeu.

Poate chiar în timp ce ai parcurs paginile acestei cărți, ți-ai monitorizat mereu instrumentele de încredere. Pe măsură ce ai citit şi ai reflectat la pasajele biblice pe care le-am citat sau la istorioarele pe care le-am spus despre viețile altor oameni şi la experiențele mele, cu siguranță că ai fost mai mult sau mai puțin dispus să ai încredere în Dumnezeu. Eu sper că te-ai aflat pe partea cu *mai mult,* şi nu pe partea cu *mai puțin.* Dacă nu eşti încă creştin, sper să te apropii tot mai mult de credința că Biblia este adevărată, că Dumnezeu este cine spune că este şi că Isus este Mântuitorul lumii.

Poate că pe măsură ce ai citit, ai auzit înlăuntrul tău o şoaptă liniştită. Poate că nu eşti pregătit să crezi aceasta, dar Duhul lui Dumnezeu are reputația de a rosti adevărul în liniştea duhurilor noastre. Poate că-ți zice: „Eu sunt adevărat. Toate aceste lucruri sunt adevărate. Te iubesc. Dacă vei face un pas mic oferindu-Mi încredere, mă voi dovedi demn de încredere. Ce zici?"

Unde ai ajuns în călătoria ta spirituală? S-a dovedit Dumnezeu pe Sine însuşi până acolo încât eşti gata pentru următorul pas făcut prin credință? Dacă toate acestea sunt lucruri noi pentru tine*,.acest pas următor s-ar putea să fie unul mare, dar adevărul este că nu poți face progrese în relația ta cu Dumnezeu până când nu-l parcurgi. Ioan 1:12 spune că „tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu." Mai devreme sau mai târziu orice persoană care investighează creştinismul şi găseşte că Dumnezeu este demn de încredere trebuie să facă pasul acela mare de a primi în mod personal mesajul lui Hristos şi să creadă că El este cine spune El că este, Fiul lui Dumnezeu a cărui viață şi moarte deschide calea pentru ca noi să putem fi adoptați în familia lui Dumnezeu.

Romani 10:13 ne spune că „oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit." Cuvântul *oricine* descoperă intenția atotcuprinzătoare a inimii lui Dumnezeu. Dar cele două cuvinte-cheie „care va chema" ne reamintesc că trebuie să acționăm ca răspuns la bunăvoința milostivă a lui Dumnezeu. El ne oferă iertare, dar noi trebuie să recunoaştem că avem nevoie de ea şi apoi să o acceptăm în mod voit. El ne oferă conducerea Lui înțeleaptă şi plină de dragoste pentru viețile noastre, dar trebuie să îi spunem că ne-o dorim. El oferă cadoul, dar noi trebuie să ne întindem mâinile şi să-l primim.

Mulți oameni ajung în punctul deciziei şi întreabă: „Dar dacă îl chem pe Dumnezeu să-mi ierte păcatele şi să-mi conducă viața, şi descopăr că El nu e acolo? Dacă nu se întâmplă nimic? Dacă vorbesc în neant?" Singurul meu răspuns este că există o singură modalitate de a afla: fă pasul şi vezi dacă Dumnezeu Se dovedeşte vrednic de încredere. Dacă este doar tăcere din partea cerului, ai primit răspunsul. Ai făcut o încercare şi n-a mers. Se pare că n-a fost real. Acum eşti liber să te îndepărtezi şi nu mai trebuie să priveşti înapoi.

Aceasta s-ar putea întâmpla. S-ar putea să-L cauți în mod sincer pe Dumnezeu şi să descoperi că nu este acolo. Deşi promisiunile Scripturii şi experiențele a milioane de oameni de-a lungul istoriei sugerează puternic altceva şi ne oferă motive abundente să credem că Dumnezeu este acolo, ele nu ne oferă o dovadă supremă. A face un pas mare către Dumnezeu implică întotdeauna un act de credință. Dar priveşte lucrurile în felul următor: o viață care merită trăită necesită mulți paşi făcuți prin credință.

La prima mea experiență de skydiving (salt cu paraşuta), m-am întors către instructor, am bătut cu palma pe paraşută şi am spus: „Pot să am încredere că se va deschide?" El a spus: „Există un singur mod de a afla." Apoi a râs şi a adăugat: „Tot ce pot să-ți spun e că a mea a funcționat de fiecare dată." Câteva momente mai târziu zburam amândoi către pământ cu o viteză extraordinară. Desigur că paraşuta mea s-a deschis, şi la fel şi a lui.

Deşi riscurile la săritul cu paraşuta sunt mari - viața şi moartea atârnă de un mâner de care tragi - iar emoțiile trăite sunt extraordinare, este o experiență opțională. Dacă ni se pare prea înfricoşător, nu trebuie să o facem. Dacă provocarea şi plăcerea nu ne atrag într-acolo, nu există niciun motiv să ne exercităm credința sărind dintr-un avion de la peste 1500 m înălțime.

Dar decizia de a răspunde într-un fel sau altul la oferta lui Hristos de mântuire nu este opțională. Veşnicia stă în cântar, şi trebuie să alegem. Oricare dintre alegeri necesită credință. Dacă alegem să ne punem încrederea în Hristos avem nevoie de credință într-un Creator şi Susținător şi Iubit şi Mântuitor pe

care nu-L putem vedea sau auzi, sau simți cu simțurile noastre. Dacă întoarcem spatele ofertei lui Hristos, avem nevoie de credință fie în puterea noastră de a ne confrunta singuri cu Dumnezeul veşnic, fie într-un univers fără Dumnezeu. în care parte vrei să mergi cu credința ta?

Aş putea să vă spun relatare după relatare despre oameni care au ales să-şi pună credința în Dumnezeu şi au experimentat o schimbare adâncă a sufletului lor. Pentru unii oameni aceasta este o experiență emoțională; pentru alții nu este. Un om de afaceri care a acceptat de curând iertarea lui Hristos mi-a spus: „Mă simt de parcă tocmai s-a renunțat la un proces împotriva mea - sentimentul greu de judecată care de mulți ani atârna deasupra capului meu a dispărut." Alți oameni mărturisesc un sentiment adânc de pace sau o serenitate a sufletului pe care nu au mai întâlnit-o niciodată.

Eu am experimentat o astfel de convertire într-o tabără creştină, când aveam şaptesprezece ani. Eu nu sunt o persoană foarte sentimentală, şi cu atât mai mult atunci când eram adolescent. Dar când L-am chemat pe Mântuitorul lumii să fie Mântuitorul meu personal, s-a întâmplat ceva cu totul neaşteptat în următoarele treizeci de secunde. Nu am devenit emoțional. Nu am plâns sau țipat sau râs, cum fac unii oameni într-o expresie sincer vizibilă a schimbării interioare. Dar am experimentat sentimentul de dragoste divină care te umple, încât am crezut că voi exploda. Am simțit că trebuie să spun cuiva despre aceasta, aşa că, deşi era seara târziu, i-am trezit pe câțiva dintre prietenii mei şi le-am spus ce s-a întâmplat. „Tocmai L-am invitat pe Hristos în viața mea şi mă simt atât de diferit pe dinăuntru. Nu pot găsi cuvinte ca să explic ce s-a întâmplat, dar simt că a fost ceva real."

în Luca 15:10 Isus spune: „Tot aşa, vă spun că este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăieşte." Eu n-am fost conştient în seara aceea de sărbătoarea îngerilor, dar exaltarea prietenilor mei nu aveam cum să nu o văd. Nu-mi dădusem seama că mulți dintre ei se rugau de multă vreme ca eu să fac pasul acesta. Nu mai este nevoie să vă spun că erau exuberanți în încurajările lor, iar sărbătoarea noastră s-a lungit mult în noapte.

Dar tu? Eşti gata să faci marele pas al credinței? Poți să îl faci rugându-te o rugăciune simplă: „Isus Hristos, am nevoie de un mântuitor. Am nevoie de cineva care să-mi ierte păcatele şi să-mi conducă viața. Te rog să faci lucrul acesta pentru mine."

Unii dintre voi poate că au făcut asta cu mult timp în urmă, dar mai apoi ați întors spatele conducerii lui Dumnezeu; pentru vreun motiv oarecare, v-ați întors să încercați să vă trăiți viața pe cont propriu. Dar acum sunteți gata să-I cereți iertare lui Dumnezeu şi să vă încredeți din nou în conducerea Lui. Dacă sunteți pregătiți să faceți aceasta, vă rog nu amânați. Spuneți-I lui
Dumnezeu că aveți nevoie de ajutorul şi de călăuzirea Sa şi că vă rededicați Lui. El aşteaptă să audă aceste cuvinte.

Dosare mentale

Sunt încrezător că oricine va acționa prin credință va descoperi că Dumnezeu este demn de încredere pentru mântuire. Dar acesta este doar începutul. Următorul pas este să te încrezi în Dumnezeu în multele decizii din viața ta de zi cu zi. Pe parcursul acestei cărți am comparat două căi, una bazată pe înțelepciunea omenească, cealaltă bazată pe înțelepciunea lui Dumnezeu. Am încercat cât de bine am putut să prezint o pledoarie convingătoare pentru superioritatea înțelepciunii lui Dumnezeu.

Am încercat să vă conving că a lua inițiativa este mai bine decât a fi pasiv sau leneş sau fatalist; că a face binele este mai grozav decât alternativa egocentrismului care amorțeşte sufletul; că autodisciplina, deşi greu de dezvoltat, te răsplăteşte cu rezultate bogate; că a spune adevărul în dragoste este mai bine decât să construieşti intrigi înşelătoare complicate; că a-ți alege prieteni cu înțelepciune este o cheie semnificativă pentru creşterea în înțelepciune; că a te căsători cu persoana potrivită este fundamentul pentru o căsnicie durabilă; că întemeierea de familii puternice este cea mai bună cale de a transmite o moştenire bună de la o generație la alta; că a cultiva compasiunea este o modalitate puternică de a schimba lumea şi că a gestiona mânia într-un mod constructiv este vital pentru fericirea personală şi armonia relațională.

Cartea Proverbe m-a învățat atât de multe lucruri despre cum să-mi trăiesc viața, şi sper că am fost eficace în transmiterea mai departe a ceea ce am învățat. Dar întrebarea rămâne: Vom alege calea lui Dumnezeu în diversele ipostaze ale vieții de zi cu zi? Ne vom încrede în Dumnezeu suficient de mult ca să ne conformăm voințele noastre căilor Lui?

Au trecut aproape treizeci de ani de când am luat hotărârea de a încerca să îmi încredinţez toată viaţa lui Dumnezeu, şi sunt mai convins astăzi de faptul că Dumnezeu este vrednic de încredere decât am fost vreodată în toată viaţa mea. Când mă uit

înapoi la anii ce-au trecut, nu regret deloc dățile când am urmat calea lui Dumnezeu. Nici măcar una. Uneori a fost greu; uneori a fost derutant. Dar întotdeauna, în cele din urmă, am fost bucuros că am ales înțelepciunea lui Dumnezeu.

Pe de altă parte, aş putea scrie volume despre regretul pe care îl port pentru dățile acelea în care am ales în mod conştient să urmez o altă cale. Un dosar în mintea mea numit: „Dosarul meu de mare idiot" este plin cu amintiri despre toate momentele când am ajuns la intersecții critice în viață şi am ales o cale prostească. De fiecare dată am ajuns să spun: „Aceasta a fost o tâmpenie din partea mea. Uite ce consecințe. Uite aici oamenii pe care i-am rănit. Uite câtă vină port în suflet. Uite cât timp am pierdut. Refuzul de a merge pe calea lui Dumnezeu a fost un lucru *atât de prostesc.*"

După cum am spus în primul capitol al acestei cărți, nu ne naştem înțelepți; ne naştem cu nebunie în inimi şi în minte. Una dintre sarcinile principale ale vieții este să depășim acea nebunie şi să ajungem la înțelepciune. Parte din acest proces de creştere implică a învăța din greşeli. Aşa că, ori de câte ori am învățat o lecție din alegerile mele prosteşti, care m-a ajutat să fac o alegere înțeleaptă următoarea dată când am ajuns la o intersecție similară, am pus mental acele alegeri în „Dosarul meu de om foarte inteligent." Examinarea frecventă şi compararea celor două dosare ale mele a fost unul dintre modurile mele cele mai bune de a-mi consolida încrederea în Dumnezeu. A fost evident faptul că de fiecare dată când am mers pe calea lui Dumnezeu, viața mea a mers mai bine. De fiecare dată când mi-am pus încrederea în El şi m-am supus poruncilor Lui, acționând conform înțelepciunii Lui sau permițându-I să mă călăuzească, El S-a dovedit vrednic de încrederea mea: înțelepciunea Lui a funcționat, poruncile Lui au fost drepte, iar călăuzirea Lui mi-a făcut mult bine. în cele din urmă am putut spune fără ezitare: „Eu mă încred în Domnul din toată inima mea! Nu spun vorbe în vânt şi nu fac afirmații false. Mă încred în Dumnezeu pentru că mi-a dovedit că pot avea încredere în El."

Nu te baza pe propria ta înțelepciune

Ce înseamnă partea a doua a textului din Proverbe 3:5-6? Atunci când Biblia ne spune să „nu ne bizuim pe înțelepciunea noastră", înseamnă că trebuie să ne aruncăm la coş rațiunea pentru a putea creşte ca oameni creştini? înseamnă oare că trebuie să facem rabat la discernământ şi să presupunem că nu înțelegem nimic, că nu am învățat nimic pe parcursul vieții noastre? Desigur că nu. Dar ne atenționează să fim precauți cu reacțiile umane automate la situațiile complexe ale vieții. Fie că vrem să recunoaştem sau nu, perspectiva umană este întotdeauna limitată, iar intuiția naturală este întotdeauna puțin îndoielnică. Ca să spunem adevărul, oricine îşi va strica viața într-o oarecare măsură dacă se va ghida doar după propriile sale intuiții. Avem nevoie de aportul lui Dumnezeu în procesul de luare a deciziilor în viața de zi cu zi.

Am citit de curând un articol intitulat „178 de secunde ca să trăieşti". Era vorba despre douăzeci de piloți foarte capabili pe vreme bună, dar care nu făcuseră niciodată instruire specifică pe baza instrumentelor de bord pe vreme rea. Fiecare a fost pus într-un simulator de zbor şi li s-a spus să facă tot ce pot ei ca să țină avionul sub control, pe măsură ce intra în nori negri şi groşi şi condiții de furtună. Articolul afirma că toți cei douăzeci de piloți s-au „prăbuşit" şi „s-au sinucis" în aproximativ 178 de secunde. Acestor piloți experimentați, cu aptitudini specifice, le-a luat mai puțin de trei minute ca să se omoare, imediat ce au pierdut punctele de referință vizuală!

Nu cu mult timp în urmă eram copilot de avion într-o călătorie făcută noaptea de pe Coasta de Est înapoi spre Chicago, în timp ce pilotul aflat la comandă era ocupat să introducă date în calculator, eu am făcut decolarea şi ridicarea la înălțime, păstrând avionul drept şi pe linia corectă a traseului de zbor. Totul mergea bine până când am intrat într-un strat foarte gros de nori. Neavând niciun punct de referință în afara avionului, m-am concentrat calm pe instrumentele de bord de pe panoul de comandă şi amiăcut corecțiile pe care le arătau ele. Dar la câteva minute după ce am dat de belea, instrumentele au indicat că trebuie să fac o corecție care mie mi s-a părut că este total greşită; indicau că noi viram uşor spre stânga. Totuşi, eu ştiam că nu am modificat butoanele de control deloc şi eram sigur că nu fuseseră modificări de vânt sau turbulențe de vreun fel. Aşa că stăteam acolo şi-mi ziceam: „Nu se poate ca noi să virăm la stânga." Aşa că nu am făcut corecțiile solicitate de aparatură.

Raționamentul meu era simplu: Eu am învățat să zbor de când aveam cincisprezece ani şi am pilotat avioane obişnuite, avioane acvatice, avioane cu un motor, avioane cu mai multe motoare, turbopropulsoare, avioane de pasageri, chiar şi elicoptere - fără o avarie sau evitare la limită a vreunui incident. Am presupus că, din moment ce am zburat atât de mult şi am menținut un istoric atât de bun, mi-am dezvoltat în mod evident o intuiție pe care mă pot baza cu

privire la deplasarea unui avion. Aşa că, în acea noapte, am luat în mod deliberat decizia să mă încred în propria mea intuiţie mai mult decât în indicaţiile pe care le dădeau instrumentele de pe panoul de control. Am spus: „Eu ştiu mai bine. Dacă se ajunge la o confruntare directă între instrumentele de bord şi propria mea intuiţie, mă voi încrede în intuiţia mea."

Alegere greşită. Din fericire, cam în acel moment pilotul şi-a ridicat privirea din graficele lui, a scanat instrumentele, a apucat repede butoanele de control şi a făcut imediat o corecţie. Mi-a aruncat o privire chiorâşă, care părea că mă întreabă: „Eşti nebun?" Apoi mi-a oferit un zâmbet forţat, a arătat cu degetul către instrumente şi a spus: „Trebuie să crezi aparatele astea. Aşa vom trăi amândoi mai mult." Pentru tot restul zborului mi-am ţinut ochii lipiţi de instrumente, şi puteţi fi siguri că am făcut toate corecţiile pe care le indicau, indiferent cât de mici.

Atunci când autorul acestui proverb ne spune să nu ne bizuim pe propria noastră pricepere, el vrea să sublinieze că, oricât de inteligenţi am fi sau oricâtă experienţă de viaţă avem la cingătoare, tot avem nevoie să înţelegem că judecata umană este întotdeauna limitată, iar uneori chiar greşită. Uneori cele mai bune idei ale noastre despre ce ar trebui spus sau făcut sunt neînţelepte, periculoase şi chiar distructive. Atunci când este vorba despre deciziile-cheie din viaţa noastră, aproape întotdeauna avem nevoie de un discernământ mai adânc şi de o perspectivă mai largă decât ne poate oferi simpla înţelepciune umană.

Avem nevoie cu disperare de gândirea lui Dumnezeu cu privire la lucrurile serioase ale vieţii. El ni le oferă prin învăţătura Cuvântului Său şi prin călăuzirea interioară a Duhului Său. Treaba noastră nu este să le punem la îndoială sau să presupunem că noi ştim mai bine, ca un pilot prea plin de încredere care trece peste instrucţiunile instrumentelor de bord, ci să avem încredere că Dumnezeu ştie mai bine şi de ce anume avem nevoie ca să ne menţinem pe calea cea dreaptă. O regulă spirituală folositoare ar putea fi aceasta: „Atunci când ai îndoieli, întotdeauna, întotdeauna, întotdeauna încrede-te în înţelepciunea lui Dumnezeu."

Recunoaşte-L în toate căile tale

Haideţi să trecem direct la ceea ce are de zis următoarea sintagmă. In contextul acestui pasaj „să-L recunoşti pe Dumnezeu" înseamnă să-I recunoşti înţelepciunea, discernământul şi priceperea. Despre acest subiect este cartea aceasta. „în toate căile noastre" înseamnă... ei bine, în *toate* căile noastre. Putem fi siguri că orice domeniu al vieţii pe care decidem să-l gestionăm fără beneficiul înţelepciunii, discernământului şi priceperii lui Dumnezeu va ajunge să ne creeze probleme. Orice zonă a vieţii în care ridicăm un semn cu *Accesul interzis* şi încercăm să-L lăsăm afară pe Dumnezeu, va fi probabil zona care ne pune în pericol calitatea vieţii şi îi ameninţă pe cei din jurul nostru. Nu sunt necesare multe găuri pentru a scufunda o corabie. Doar una. Şi nici măcar nu trebuie să fie foarte mare.

Unii oameni se uită la ambiţiile pe care le au în carieră, alţii la sex-appealul lor, alţii la banii lor sau la prietenii pe care şi i-au ales pentru distracţie şi spun: „Ştiu eu totul despre înţelepciunea Ta, Dumnezeule. Ştiu ce spune Biblia despre asta. Ştiu că Duhul Tău cel Sfânt mă îndeamnă. Dar răspunsul este nu. Nu vreau sfatul Tău. Nu vreau înţelepciunea Ta. în chestiunea aceasta mă descurc singur."

Vă aduceți aminte de capitolul care vorbea despre inițiativă? Vă amintiți de oamenii care se bat singuri pe umăr pentru că iau inițiativa în aproape orice domeniu al vieții, poate chiar în nouă din zece cazuri, dar nu reuşesc să înțeleagă distrugerea pe care o singură zonă de lenevie o poate aduce? Acest principiu poate fi repetat. Nouă din zece nu este suficient, indiferent că se referă la luarea inițiativei sau la orice altă formă de dezvoltare a caracterului sau a ascultării. O singură zonă de viață nesupusă lui Dumnezeu poate avea consecințe negative care ajung până departe. în timp, mai mult ca sigur va avea un efect advers şi asupra celorlalte dimensiuni ale vieții. în cele din urmă, când viața devine o harababură, probabil că ne vom uita în urmă şi vom spune: „Totul a început cu acest mic domeniu privat pe care am crezut că pot să-l gestionez mai bine decât Dumnezeu... şi acum am ajuns aici."

Mulți oameni par hotărâți să învețe toate lucrurile în modul cel mai greu. Dar cu toții ne-am putea scuti pe noi şi pe alții de un munte de necazuri dacă am putea învăța ceea ce milioane de oameni au învățat înaintea noastră: orice domeniu al vieții care nu este supus înțelepciunii şi conducerii lui Dumnezeu va ajunge în cele din urmă să fie o sursă de mare frustrare, durere şi suferință.

Autorul Proverbelor ne imploră să nu ne supunem la astfel de riscuri. Dacă îl recunoaştem pe Dumnezeu în toate căile noastre, în toate domeniile vieții noastre, putem scădea în mod semnificativ riscul problemelor. Este ca şi cum am repara gaura ce produce riscul scufundării bărcii.

Ai vreun domeniu privat pe care nu l-ai predat lui Dumnezeu? Dacă da, de ce să nu l-l predai Lui? Dă jos semnul cu *Accesul interzis* şi lasă-L pe Dumnezeu să intre. Nu am întâlnit nicio persoană care a regretat luarea acestei decizii. Este mutarea ta. Eu te încurajez de pe margine.

Şi El îți va netezi cărările

înainte ca această ultimă propoziție să schimbe macazul, vreau să clarific ce anume nu înseamnă. Nu înseamnă că Dumnezeu ne va face obligatoriu sănătoşi, bogați şi fericiți. Nu înseamnă că ne va face să ne simțim confortabil sau ne va ajuta să slăbim şi să fim populari. Nu înseamnă că El ne va satisface toate dorințele triviale şi efemere. „El îți va netezi cărările" înseamnă că El va da vieților noastre direcție, scop, țintă şi împlinire. El ne va călăuzi în jurul mlaştinilor şi şanțurilor ca să putem rămâne pe cărarea cea bună. El va lucra în noi ca să ne transforme inimile şi sufletele. El va lucra prin noi ca să avem impact asupra altor oameni. Iar când vom muri, El ne va conduce prin porțile cerului. Dacă stai să te gândeşti, ce am putea cere mai mult de atât?

Am participat de curând la înmormântarea tatălui unuia dintre cei mai apropiați prieteni ai mei. Se ținea în clădirea bisericii pe care am frecventat-o în perioada copilăriei şi a adolescenței. Totul arăta exact ca acum treizeci de ani. Stând acolo am fost năpădit de amintiri.

M-am gândit în special la omul mai în vârstă care m-a provocat să mă încred în Dumnezeu din toată inima mea şi să-I permit să-mi călăuzească şi să-mi direcționeze viața. în timp ce mă gândeam la ce a însemnat acest lucru în primi treizeci de ani ai vieții mele, abia mi-am putut stăpâni emoțiile. Mi-am dat seama că nu mi-am putut aminti nici măcar o singură noapte din ultimele trei decenii pe care s-o fi petrecut frământându-mă şi răsucindu-mă din pricina lipsei împlinirii sau a semnificației, a scopului sau a aventurii.

Apoi mi-am stăpânit lacrimile gândindu-mă la tot ceea ce probabil aş fi pierdut dacă aş fi ales să-mi conduc viața singur: o lucrare care mă entuziasmează dimineața când mă trezesc, prieteni care mi-au devenit ca o familie, o căsnicie ce devine tot mai frumoasă şi copii care îmi produc unele din cele mai mari bucurii ale vieții.

La acel serviciu de înmormântare, mi-am aşezat mâinile pe genunchi cu palmele în sus şi am spus, „Doamne, viața mea e trecută probabil mai mult de jumătate, însă vreau să fac aceleaşi alegeri cu privire la oricât timp mi-a mai rămas aşa cum am făcut cu tirnpul ce a trecut. Vreau să mă încred în Tine din toată inima mea şi să nu mă bazez pe înțelepciunea mea. Vreau să te recunosc în toate căile mele şi vreau să mă încred în Tine că Tu îmi vei netezi cărările." Nu pot descrie sentimentul de speranță şi pace care mi-a umplut sufletul. Dacă viitorul va fi cel puțin cum au fost ultimii treizeci de ani, atunci va fi un timp foarte bun.

Nu rata aventura

Iubesc textul din Ieremia 29:11, în care Dumnezeu spune: „Căci Eu ştiu gândurile pe care le am cu privire la voi... Gânduri de pace, şi nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor şi o speranță." îmi place să meditez la acest verset; să mă gândesc la Dumnezeu care a întocmit un plan specific pentru viața mea. îmi place să las acest adevăr să pătrundă adânc în sufletul meu.

Dumnezeu are un plan, un viitor şi o speranță pentru fiecare dintre noi, cu numele nostru trecut pe proiect. Deşi Dumnezeu nu ne promite o viață lipsită de probleme sau durere, El ne promite o viață care este prea bună pentru a o rata. Dar nu vom descoperi niciodată viața aceea - aventura aceea! - până când nu ne încredințăm cu tot ce suntem călăuzirii şi conducerii Lui. Dumnezeu ne cunoaşte mai bine decât ne cunoaştem noi înşine. El ne înțelege capacitățile şi limitările pe care le avem. El ştie exact care sunt capcanele pe care trebuie să le evităm şi vede întreaga sferă a potențialului nostru. Perspectivele pe care El le-a fixat pentru noi sunt înalte, şi este dispus să ne ofere orice formă de asistență avem nevoie pentru a trăi în mod practic planul conceput de El în mod perfect. Dar trebuie să ne întoarcem spre El şi să ne încredem în El pe deplin.

Oricare ar fi pasul credinței pe care trebuie să-l faci, sper şi mă rog că îl vei face. Nu ştiu ce a pregătit Dumnezeu pentru viața ta, însă ştiu că este o aventură pe care nu vei vrea s-o ratezi!

întrebări pentru meditare şi discuţie

Introducere şi capitolul 1. Urmăreşte înțelepciunea

1. Cum ai defini înțelepciunea?
2. Bill Hybels sugerează că Proverbele nu sunt o colecție de promisiuni sau de reguli stricte cu privire la viață, ci mai degrabă un grupaj de comentarii despre cum merg de obicei lucrurile în viață. Cum va afecta lucrul acesta modul în care citim cartea Proverbe?
3. Cum poate produce o schimbare în viața cuiva faptul că are un părinte înțelept, un copil înțelept, un şef înțelept sau un angajat înțelept?
4. Cartea Proverbe spune că omul care nu este înțelept este nebun. Ce exemple de decizii sau comportamente nebuneşti ați observat la ştiri în ultima perioadă?
5. Un element al înțelepciunii este acela de a înțelege că faptele au consecințe. De ce uneori se pare că este aşa de greu pentru oameni să trăiască după acest principiu?
6. Cartea Proverbe începe cu afirmația rezumativă extrem de cunoscută: „Frica de Domnul este începutul înțelepciunii" (1:7). Ce vrea să spună prin aceasta?
7. Recapitulați felul în care cartea Proverbe l-a ajutat pe Hybels la începutul căsniciei sale atunci când trecea printr-o relație dificilă precum şi în ce priveşte folosirea înțeleaptă a banilor. Ce vi se pare cel mai impresionant din aceste exemple şi de ce?
8. Ce anume speraţi să învățați din cartea Proverbe?

Capitolul 2. Ia inițiativa

1. Pilda lui Isus despre administratorul necredincios din Luca 16 este destul de surprinzătoare. Credeți că scopul Lui a fost să laude luarea inițiativei? Explicați.
2. De ce, de cele mai multe ori, oamenii nu iau inițiativa de a-şi rezolva problemele? De ce sunt blocați pe anumite făgaşe?

3. Bill Hybels spune că unul dintre simptomele „trândăviei" este amânarea lucrurilor pe mai târziu. In ce moduri sau în ce domenii aveți tendința de a amâna şi de ce?
4. De ce ne implicăm uneori într-o „trândăvie selectivă"?
5. Dacă identificăm un domeniu care are nevoie de o doză de seriozitate şi inițiativă, uneori poate însemna că va trebui să eliminăm altceva din viața noastră pentru a putea oferi timp şi atenție domeniului nostru de „trândăvie selectivă." Cum putem proceda ca să decidem ce ar trebui eliminat, astfel încât să putem depune eforturi pentru un alt lucru care este şi mai important?
6. Un domeniu pe care autorul sugerează să-l luăm în considerare este acela al relațiilor deteriorate sau tensionate. Ce anume ați descoperit că ajută ca să faceți paşi înspre împăcare în astfel de situații?
7. Cu privire la muncă, este citat Coloseni 3:23: „Orice faceți să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni". Ce credeți că înseamnă să lucrezi pentru Domnul?
8. Cel de-al treilea aspect discutat este cel al bunăstării noastre fizice. Ce înseamnă să-L onorăm pe Dumnezeu cu trupurile noastre?
9. Hybels sugerează că putem fi neglijenți cu banii, indiferent dacă avem puțini sau dacă avem mulți. Sunteți de acord sau nu? Explicați.
10. In cele din urmă, ce înseamnă să fim bogați față de Dumnezeu?
11. Cum puteți deveni şi mai bogați față de Dumnezeu?
12. Ce pas sau paşi credeți că vrea Dumnezeu să faceți după ce ați luat în considerare toate ideile din acest capitol?

Capitolul 3. Fă binele

1. Amintiți-vă un episod când v-ați simțit bine după ce ați ajutat pe cineva aflat în nevoie. Cum a fost acea experiență?
2. Proverbe 3:27 spune că nu ar trebui să oprim binefacerea față de aceia care o merită. Cum ne putem da seama dacă cineva merită ajutat sau nu?
3. Când ar fi posibil ca ajutorul oferit cuiva să-i facă mai mult rău decât bine?
4. Cujn puteți să vă dați seama din timp dacă este aşa?
5. Bill Hybels spune că oamenii care se lasă târâți într-un „schimb de favoruri" nu fac cu adevărat binele în sensul pe care îl afirmă cartea Proverbe. Sunteți de acord sau nu şi de ce?
6. Cum indică pilda Bunului Samaritean că există limite până unde ar trebui să-i ajutăm pe oameni?
7. Cum ne poate ajuta facerea binelui într-un context al comunității să nu cădem extenuați?
8. De ce este împrospătarea spirituală o parte atât de importantă care ne dă energia necesară ca să facem binele?
9. Cum ai descoperit că funcționează acest lucru pentru tine?
10. Ce trebuie să faci pentru a crea fie limite pentru tine în felul în care faci binele, fie să te implici în fapte de bunătate care stau în puterea ta de a le face?

Capitolul 4. Dezvoltă disciplina

1. Cum ai văzut efectele benefice ale disciplinei în viața ta - sau în viețile celor apropiați ție?
2. Crezi că este de obicei nevoie de disciplină pentru a atinge scopuri înalte? Explică.
3. Cum poate un scop înalt să ne mărească motivația de a fi disciplinați pentru a-l putea atinge?
4. Zicala spune că „Fără muncă nu-i răsplată." Eşti de acord sau nu cu ea?
5. Când te-a ajutat amânarea satisfacției să atingi un anumit scop (la şcoală, la muncă, într-o relație, în raport cu Dumnezeu)?
6. Cea de-a treia componentă a disciplinei care a fost menționată este cea a luării deciziilor dinainte. în ce fel de situații crezi că aceasta ar fi utilă?
7. De ce ne este folositoare în aşa de multe situații luarea dinainte a deciziilor?
8. De câteva ori în acest capitol autorul sugerează că disciplina poate fi o modalitate eficientă de a clădi relații (cu Dumnezeu sau cu alții). Şi totuşi disciplina poate părea atât de rece şi de calculată. Crezi că disciplina este un mod eficient de clădire a relațiilor sau nu? De ce da sau de ce nu?
9. Cea din urmă componentă a disciplinei menționată este mini-săr- bătoarea. Ce mini-sărbători ai în viața ta?

10. Dacă priveşti peste aceste patru componente ale disciplinei, care dintre ele ar putea să-ți fie de cel mai mare ajutor şi în ce domeniu al vieții tale?
11. Cum ar putea o disciplină mai mare în viața ta să aibă un impact benefic asupra vieților celorlalți oameni din jurul tău?

Capitolul 5. Spune adevărul

1. De ce ne simțim atât de iritați sau răniți atunci când prietenii sau colegii de muncă sau politicienii nu ne spun adevărul?
2. Cum subminează nespunerea adevărului tocmai fundamentul unei relații?
3. Hybels sugerează că „inofensivele" jumătăți de adevăr, exagerările sau minciunelele nu sunt deloc inofensive şi ar putea fi la fel de problematice ca minciunile mari. Eşti de acord cu aceasta sau nu? De ce?
4. Prima sugestie a Proverbelor pentru a minți mai puțin este să vorbeşti mai puțin (10:19). Este aceasta o soluție realistă care merită abordată? Explică, te rog.
5. Cum procedezi dacă vrei să încerci să vorbeşti mai puțin? în ce tipuri de situații ai încerca să nu mai vorbeşti la fel de mult sau ce tipuri de subiecte ai evita?
6. Cealaltă parte a spunerii adevărului este să fii dispus să spui un adevăr greu, dar important. De ce suntem uneori atât de refractari să facem acest lucru?
7. Ai încercat vreodată să vorbeşti cu cineva despre un subiect care era dificil, dar important? Care au fost rezultatele?
8. Ce ai învățat din ce a mers bine sau din ce a mers rău în acea conversație?
9. Când ai văzut pe cineva să combine adevărul cu dragostea într-un mod eficace?
10. Crezi că tu eşti mai mult genul de persoană care are nevoie să lucreze din greu pentru a adăuga dragoste şi bunăvoință cuvintelor sau eşti genul care are nevoie să pună mai tare accentul pe spunerea adevărului decât pe păstrarea păcii?
11. Ce paşi poți face pentru a creşte în acest domeniu?

Capitolul 6. Alege-ți cu înțelepciune prietenii

1. Descrie una dintre cele mai bune prietenii pe care ai avut-o vreodată.
2. Cum te-a influențat şi cum te-a schimbat prietenul tău?
3. Bill Hybels spune că sunt anumite tipuri de oameni pe care nu ar trebui să-i luăm în „echipa noastră de dezvoltare personală." Eşti de acord sau nu cu această strategie? De ce?
4. în Proverbe 6:16-19 sunt identificate şapte caracteristici care-i desemnează pe oamenii cărora nu ar trebui să le permitem să intre în cercul nostru de prieteni apropiați - oameni care sunt aroganți, care mint, care profită de cei slabi, care urzesc planuri imorale sau neetice, care-i defăimează pe alții şi care creează conflicte. Cum pot avea astfel de oameni un efect negativ asupra noastră?
5. în teorie, majoritatea dintre noi vom spune probabil că vrem să evităm astfel de oameni, dar cu toate acestea, adesea suntem atraşi înspre ei. De ce crezi că se întâmplă aşa?
6. Crezi că aceste şapte caracteristici sunt uşor de identificat în alții sau sunt uneori manifestate în moduri mai subtile? Explică.
7. Prima întrebare ți-a cerut să descrii unul dintre prietenii tăi cei mai buni. Cum a început această prietenie?
8. Gândeşte-te ce fel de persoană vrei să devii şi ce trăsături de caracter ai vrea să dezvolți. Cunoşti pe cineva care prezintă aceste trăsături?
9. Ce paşi ai putea face ca să cunoşti mai bine acea persoană sau acele persoane?

Capitolul 7. Căsătoreşte-te cu persoana potrivită

1. Gândeşte-te la nişte familii întemeiate de mai mulți ani care sunt fericite. Care sunt câteva dintre ingredientele care consideri că au făcut căsniciile lor puternice?
2. Care sunt câteva dintre avantajele menționate de autor în luarea lucrurilor foarte încet înainte de a decide să te căsătoreşti?
3. Indiferent dacă eşti căsătorit sau nu, au fost vreodată oameni care au făcut unele comentarii sau au sugerat aşteptările pe care le au de la tine cu privire la căsnicie? Cum te-a afectat aceasta?

4. Care crezi că ar fi câteva dintre cele mai bune moduri să cunoşti pe cineva înainte să te căsătoreşti cu persoana respectivă?
5. Dacă eşti căsătorit, în ce fel viața de căsnicie este diferită față de ce te-ai aşteptat?
6. De ce este compatibilitatea spirituală un factor atât de important pentru a hotărî cu cine te căsătoreşti, dar şi pentru viața de căsnicie?
7. Crezi că creştinii ar trebui să refuze posibilitatea de a se căsători cu cineva care nu este creştin, chiar dacă toți ceilalți factori menționați în acest capitol sunt pozitivi? De ce da şi de ce nu?
8. Autorul spune că rănile din trecutul nostru şi frângerea interioară de care am avut parte pot avea efecte serioase asupra căsniciei noastre. Eşti de acord cu aceasta sau nu? Explică răspunsul tău.
9. Dacă o pereche care este logodită sau căsătorită nu şi-a rezolvat aceste probleme din trecut, ce paşi ar trebui să facă?
10. Dacă te-ai gândi să te căsătoreşti, ce fel de oameni ai putea aduna în jurul tău ca să te ajute să iei această decizie?
11. Dacă eşti căsătorit, care poate fi comunitatea creştină din care să faceți parte şi cum vă poate ea sprijini şi ajuta să vă consolidați viața de familie?

Capitolul 8. întemeiază-ți o familie puternică: Partea întâi

1. Ce fel de căsnicie au avut părinții tăi?
2. Ce ai învățat din căsnicia părinților tăi?
3. In ce fel ai vrea să semene căsnicia ta cu a lor şi în ce fel ai vrea să fie diferită?
4. Hybels sugerează că o căsnicie implică adesea multă muncă. De ce crezi că ar putea fi aşa?
5. Care crezi că sunt cele mai folositoare căi de a îmbunătăți o căsnicie şi de ce?
6. De ce este în căsnicie angajamentul pe viață atât de esențial pentru stabilitatea ei?
7. Autorul spune că o familie poate trece dincolo de stabilitate spre bucurie, clădind pe orice asemănări existente între soț şi soție. Ce exemple bune de acest fel ai observat în căsnicia ta sau a altora?
8. De ce diferențele adesea se atrag, dar se şi resping în acelaşi timp?
9. Dacă eşti căsătorit, în ce moduri poate partenerul tău să te ajute să crgşii pentru a ajunge să fii o persoană echilibrată?
10. De ce adulterul nu este niciodată o soluție pentru suferința în căsnicie?
11. Ce strategii şi tactici pot fi folosite pentru a nu cădea pradă ispitelor sexuale?
12. Cum se transpune o căsnicie în care domneşte siguranța în copii siguri pe ei?

Capitolul 9. întemeiază-ți o familie puternică: Partea a doua

1. Cum ai fost crescut?
2. Ce anume au făcut bine părinții tăi şi ce nu au făcut prea bine?
3. Nu sunt neobişnuite cazurile în care copiii nu-şi respectă părinții. Cât de mult ți-ai respectat părinții şi de ce?
4. Uneori părinții trebuie să fie respectați datorită poziției lor. Dar autorul sugerează că părinții de asemenea trebuie să câştige respectul copiilor lor. Cum poate fi făcut acest lucru?
5. Care sunt modurile în care un părinte îşi poate iubi „nera- țional" copilul?
6. Proverbe 22:15 afirmă că oamenii se nasc cu o predispoziție spre rebeliune sau spre a cauza probleme. Eşti de acord sau nu? Te rog, explică.
7. „Cruță nuiaua şi vei răsfăța copilul" este poate unul dintre cele mai renumite proverbe ale Bibliei (o parafrazare din 13:24). Când crezi, dacă crezi, că este potrivită disciplinarea fizică în educarea copiilor?
8. Ce alte tipuri de acțiuni disciplinare sunt eficace şi de ce?
9. Hybels scrie că este nevoie atât de dragoste, cât şi de limite în creşterea copiilor. De ce este nevoie de combinarea amândurora pentru a fi eficace?
10. Cum pot decide părinții când să intervină în procesul de luare a deciziilor de către copil pentru a-l proteja de alegeri distructive sau care-l rănesc şi când

ar trebui să stea deoparte şi să lase copilul să învețe singur din lecțiile grele ale vieții?

11. Un alt cadou pe care părinții îl pot face copiilor lor este identificarea şi încurajarea domeniilor în care au abilități. Care au fost oamenii din viața ta care au identificat ceva special în tine şi cum ți-au încurajat abilitățile şi pasiunile?

12. Dacă ai copii, ce talente vezi în ei şi cum le poți încuraja? Dacă nu ai copii, ce talente observi în copiii din viața ta (nepoate, nepoți, vecini, copii ai prietenilor) şi cum ai putea să le încurajezi?

Capitolul 10. Cultivă compasiunea

1. Ai fost vreodată tratat ca un paria sau ai fost bătaia de joc a altora, tachinat de ceilalți?

2. Ți-a sărit cineva în ajutor? Cum a fost acea experiență?

3. în multe locuri, cartea Proverbe sugerează că Dumnezeu are o preocupare specială pentru săraci. De ce crezi că este aşa?

4. Care sunt câteva moduri în care autorul spune că putem să ne deschidem ochii față de cei săraci?

5. Ce legături ai avut cu oameni care sunt săraci sau oameni cu diza- bilități, sau care se află la marginea societății dintr-un motiv sau altul?

6. în ce alte moduri ai putea avea ochii deschişi față de cei săraci?

7. O a doua modalitate de a dezvolta compasiunea este chiar implicarea în ajutorarea oamenilor aflați în nevoie. Cum ai făcut aceasta şi ce oportunități ai în această direcție?

8. Uneori ne bate gândul să ajutăm programele şi organizațiile deja existente. La ce alte fapte mici şi individuale te mai poți gândi? (Ca femeia aceea care a plătit cumpărăturile pentru altcineva.)

9. Adesea cel mai greu de dat sunt banii. De ce este aşa de cele mai multe ori?

10. Bill Hybels spune că zeciuiala (să dăm zece la sută din venitul nostru) către o comunitate locală de credincioşi este un minim ce trebuie făcut. Eşti de acord sau nu? Explică răspunsul tău.

11. Dezvoltarea relațiilor este cea din urmă sugestie majoră oferită pentru cultivarea compasiunii. Ce relații ai dezvoltat sau ai putea să dezvolți?

Capitolul 11. Gestionează mânia

1. Efeseni 4:26 spune că putem să ne mâniem fără să păcătuim. Ce crezi că înseamnă aceasta?
2. Când şi cum poate să ducă mânia noastră la un lucru bun?

—3. De ce este adesea atât de dificilă controlarea mâniei?

4. Te-ai descrie pe tine ca fiind un „încapsulat" (cineva care ține mânia înăuntru) sau ca fiind un „înspumat" (cineva care îş exprimă deschis mânia)?

5. De ce a fi „încapsulat" nu este o soluție contra mâniei? Ce probleme apar din astuparea mâniei noastre?

6. De ce a fi un „înspumat" este o soluție neadecvată pentru mânie care de fapt duce la alte probleme?

7. De ce ne este uneori greu să recunoaştem că suntem mânioşi?

8. Autorul spune că ar trebui să privim în profunzime, dincolo d(nivelul superficial imediat al evenimentului care ne-a declanşa mânia pentru a identifica problema sau rațiunea de bază cart stă la rădăcina mâniei noastre. Cum ne poate ajuta acest lucru si abordăm în mod constructiv mânia?

9. După ce ai identificat adevărata problemă, ce alternative posibile mai există în afară de încapsularea sau revărsarea mâniei?

10. Uneori mânia noastră se datorează doar unor inconveniente sai circumstanțe care nu pot fi evitate, după cum ilustrează poveste, despre bagajul pierdut. De ce ne deranjează acestea atât de mult'

11. Ce strategii bune există pentru a ne controla mânia în acest tip de situații?

Capitolul 12. încrede-te în Dumnezeu în toate lucrurile

1. Autorul discută despre cum înveți să ai încredere în cineva cu cari ai început să ai o relație. In ce moduri te ajută această comparații să înțelegi ce înseamnă să ai încredere în Dumnezeu?

2. Ce înseamnă să ai încredere în Dumnezeu?
3. De ce este dificil să avem încredere în Dumnezeu în acest mod?
4. De ce este tentant să avem încredere în felul nostru de a gândi, ş nu în cel al lui Dumnezeu?
5. Ce experienţe ai avut atunci când ţi-ai pus încrederea îi Dumnezeu?
6. Ce fel de lucruri, pe care le-ai învăţat ca rezultat al experienţelo tale cu Dumnezeu, ai pus în dosarul „Foarte inteligent" sau îi dosarul „Foarte idiot"?
7. Ce riscuri există atunci când te încrezi în conducerea lui Dumnezei în viaţa ta?
8. Ce beneficii pot apărea din luarea hotărârii de a te încrede în acest fel în Dumnezeu?
9. Hybels scrie că încrederea în Dumnezeu este ca un salt cu paraşuta pentru că întotdeauna implică un element al credinţei. Eşti de acord sau nu? Explică.
10. Sunt posibili mulţi paşi ai credinţei în Dumnezeu, de la un prim pas la reafirmarea unui angajament anterior sau la decizia de a-I preda lui Dumnezeu un domeniu din viaţa ta pe care l-ai avut etichetat cu „Accesul interzis". Ce pas al credinţei ar putea cere Dumnezeu de la tine acum?

Alte cărți publicate la editura Casa Cărții:
Biserica irezistibil de influentă, de Robert Lewis şi Rob Wilkins
Captive în Iran, de Maryam Rostampour, Marzieh Amirizadeh şi John Perry
Căutându-l pe Allah, L-am găsit pe Isus, de Nabeel Qureshi
Când oamenii duhovniceşti sunt amăgiți, de Beth Moore
Când ți s-a greşit, de Erwin W. Lutzer
Ce pretinde Isus de la lume, de John Piper
Cine sunt eu în Cristos, de Neil T. Anderson
Credință proaspătă, de Jim Cymbala şi Dean Merrill
Cum să-ți depăşeşti trecutul, de Erwin W. Lutzer
Depresia, de Samuel Pfeifer
Doamne, învață-ne să ne rugăm!, de Valy Văduva
El rămâne credincios, de Carol Cymbala şi Ann Spangler
Evanghelizare prin foc, de Reinhard Bonnke
Femeile Bibliei, prin ochii lui Dumnezeu, de Jerram Barrs
Gata cu scuzele, de Tony Evans
împăratul Solomon, de P.G. Ryken
L-am văzut pe Dumnezeu, de Klaus-Dieter John
Lecturi zilnice din istoria Bisericii, de J. Stephen Lang
Libertatea de a trăi ca ucenic, de Alastair Dickson
Lucrări şi mai mari, de Reinhard Bonnke
Manifest pentru Isus, de Leonard Sweet şi Frank Viola
Miracolul din mină, de Jose Henrfquez
Omul ceresc, de Fratele Yun împreună cu Paul Hattaway
Orfanii lui Dumnezeu, de Daniel Mureşan
O uşă pururi deschisă, de Reema Gouding
Pavel, Duhul şi poporul lui Dumnezeu, de Gordon D. Fee
Păzirea celor Zece Porunci, de J.I. Packer
Povestiri pentru sufletul tău, de Tony Campolo
Prea ocupat pentru a nu mă ruga, de Bill Hybels
Proiectul Mărgăritar, de Fratele David şi Paul hattaway
Puterea laudei şi a închinării, de Terry Law
Putere proaspătă, de Jim Cymbala şi Dean Merrill
Răpit de frați, vindecat de Dumnezeu, de Chris Jackson
Râuri de apă vie, de Fratele Yun împreună cu Paul Hattaway
Să iubeşti cu iubirea lui Isus, de Philip Graham Ryken
Strigăte de pe cruce, de Erwin W. Lutzer
Țepuşa din carne. Cum să găseşti putere şi speranță în mijlocul suferinței, de Pablo Martinez
Turnul rugăciunii, de Corneliu Livanu Ucenicia: îndrumător pentru creşterea spirituală a credliu topim de Juan Carlos Ortiz Un cuvânt pe zi, de J.D. Watson
Vânt proaspăt, foc proaspăt, de Jim ('ymbitl.i şl I >e,m Memll Viața mea de la derbedeu la misionar, de Olivei I linii» T.
Vindecările divine, de Daniel Muieşan
Zece biserici care au nutreai secolul \ \ de I Imet Imvii»

Lumea noastră abundă de informaţii, date si cunoştinţe.
Insă duce lipsă de înţelepciune.

Or tocmai de înţelepciune avem disperată nevoie atunci când ne confruntăm cu probleme la serviciu sau acasă, în relaţiile cu prietenii sau cu cei din familie.

- Care sunt factorii importanţi pentru atingerea ţelurilor în viaţă?
- Cum pot reface o relaţie de prietenie frântă?
- De ce este atât de greu să am încredere în Dumnezeu în anumite situaţii?
- Cum pot să aduc o schimbare în bine în societate?
- Cum ar trebui să-i răspund unei persoane care este mânioasă pe mine?
- Care este rezultatul uimitor al facerii de bine?
- Cum pot să-mi stabilesc o temelie financiară solidă?

Pentru a putea răspunde la asemenea întrebări, am vrea să ascultăm sfatul bun al unei persoane pe care o respectăm, care ştie cum trebuie să reacţionăm în faţa eşecului şi care poate anticipa cu claritate consecinţele diferitelor acţiuni. Bill Hybels a găsit sfaturile expertului în cartea Proverbe şi vrea să ni le împărtăşească. Proverbele conţin sfaturi şi metode ce înlesnesc aplicarea înţelepciunii lui Dumnezeu; sfaturi şi metode care au fost supuse testului timpului şi s-au dovedit demne de încredere.

Dacă ai băgat de seamă că discernământul e floare rară în ziua de azi, atunci cartea aceasta este pentru tine.

Editura Casa Cărţii ISBN: 978-606-732-071-8

Bill Hybels este pastor şi fondator al Bisericii Willow Creek din Chicago, la programele căreia participă peste 15 000 de oameni în fiecare duminică. împreună cu soţia sa, Lynne, are doi copii. Bill este preşedintele Asociaţiei Willow Creek şi autorul a numeroase cărţi, dintre care amintim *Cine eşti când nu te vede nimeni* şi *Prea ocupat*

pentru a nu mă ruga. ----------

www.ecasacartii.ro
9 rabUbf 320718

Cartea include un ghid cu întrebări pentru aprofundare şi discuţii.